

Maksejõuetus

Kui äriühing või ettevõtja satub rahalistesse raskustesse või ei suuda tasuda oma võlgu, on igas riigis sellise olukorra lahendamiseks olemas erimenetlused, millega hõlmatakse kõik võlausaldajad (isikud, kellele võlgnik võlgneb raha).

Maksejõuetusmenetlused on erinevad sõltuvalt nende eesmärkidest.

Äriühingud

- Kui äriühingut **on võimalik päästa** või ettevõtte on elujõuline, saab tema võlad **restruktureerida** (tavaliselt kokkuleppel võlausaldajatega). Sellega kaitstakse ettevõtet ja säilitatakse töökohad.
- Kui äriühingut **ei ole võimalik päästa**, tuleb ta likvideerida (äriühing läheb pankrotti).

Ettevõtjad

- Ettevõtjad võivad harilikult taotleda sellise menetluse algatamist, mille raames koostatakse **võlgade tagasimaksmise kava** ja võlgnik vabastatakse mõistliku aja (tavaliselt 3 aasta) möödudes kõikidest võlgadest. Sellega hoitakse ära nende isiklik pankrot ja nad võivad edaspidi alustada uut äritegevust.

Kõikidel juhtudel kehtib nõue, et kui menetlus on ametlikult algatatud, ei tohi võlausaldajad enam ise võlgade tagasinõudmiseks meetmeid võtta. Niimoodi tagatakse kõikide võlausaldajate võrdne kohtlemine ja kaitstakse võlgniku vara.

Võlausaldajad peavad tõendama oma nõudeid kas kohtu või võlgniku vara ümberkorraldamise või likvideerimise eest vastutava üksuse (tavaliselt **haldur** või **likvideerija**) ees. Teatavatel tingimustel võib nõuet tõendada ka võlgnik ise.

Piiriüleised maksejõuetusjuhtumid (ELi õigusnormid)

Piiriüleseid maksejõuetusjuhtumeid, millesse on kaasatud äriühingud või ettevõtjad, kelle äritegevus toimub või kelle vara asub eri riikides, saab lahendada ELi õiguse alusel. Eelkõige võib tugineda [määrusele 2015/848](#) (vt siin [määruse sisu kokkuvõte](#)).

Määruses 2015/848 osutatud vormid

- [Maksejõuetusmenetluse teatis](#)
- [Nõuete esitamine](#)
- [Vastuväide seoses kontserni tasandi koordineerimismenetlusega](#)

Menetlused eri riikides

Riigi kohta üksikasjaliku teabe saamiseks klõpsake paremas servas selle lipukesel.

Seonduv link

Maksejõuetuse registrid

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.

Viimati uuendatud: 18/01/2019

Maksejõuetus - Tšehhi

SISUKORD

- 1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?
- 2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?
- 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
- 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
- 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Õigusraamistik

Tšehhi Vabariigis reguleerib maksejõuetusmenetlust eelkõige seadus nr 182/2006 maksejõuetuse ja maksejõuetusmenetluse kohta (*Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení*) (maksejõuetusseadus), mida toetab seadus nr 99/1963 ehk tsiviilkohtumenetluse seadustik (*Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád*).

Veel üks oluline õigusakt on seadus nr 312/2006 pankrotihaldurite kohta (*Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích*), mis (koostöimes maksejõuetusseadusega) moodustab pankrotihalduri kutseala reguleeriva õigusraamistiku.

Nende sätete praegu kehtivad versioonid leiab avaliku halduse portaalist (*Portál veřejné správy*): <https://portal.gov.cz/app/zakony/>.

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Maksejõuetusmenetluse võib algatada füüsiliste ja juriidiliste isikute vastu, olenemata sellest, kas tegemist on majandusüksusega või mitte.

Maksejõuetusmenetluse eri liigid (pankrot, saneerimine, võlakergendus) erinevad üksteisest üksuste poolest, mille jaoks menetlused on ette nähtud. Kui pankrotiavalduse võib esitada kõigi üksuste vastu, on saneerimine üksnes äriühingutele ja võlakergendus peamiselt muudele kui majandusüksustele mõeldud menetlus (seda on täpsemalt käsitletud allpool).

Maksejõuetusmenetlust ei saa algatada riigi, autonoomsete kohalike asutuste, erakondade ja valimisaegsete liikumiste ning teiste valitud, valdavalt avalik-õiguslikku laadi üksuste vastu. Finantseerimisasutuste ja kindlustusandjate suhtes kohaldatakse erieeskirju.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Maksejõuetus või eelseisev maksejõuetus

Maksejõuetusmenetlus on kohtumenetlus, mille käigus käsitletakse võlgniku maksejõuetust või eelseisvat maksejõuetust ja kuidas seda lahendada. Seega on peamine eeldus maksejõuetuse või eelseisva maksejõuetuse olemasolu.

Võlgnik on maksejõuetu, kui (*tegemist on kumulatiivsete tingimustega*):

- võlgnikul on mitu võlausaldajat;
- võlgnikul on rahalised kohustused, mille täitmine on hilineunud rohkem kui 30 päeva;
- võlgnik ei suuda neid kohustusi täita.

Võlgnikke peetakse maksejõuetuks eelkõige siis, kui nad on katkestanud oma võlgadest olulise osa tagasimaksmise või ei ole suutnud selliseid kohustusi täita rohkem kui kolm kuud pärast nende tähtaja saabumist või kui rahalisi nõudeid võlgniku vastu ei ole võimalik rahuldada sundtäitmise või arestimise teel.

Ka ülemäärase võlakoorma all kannatavast majandusüksusest (kas juriidiline või füüsiline isik) võlgnik on maksejõuetu. Võlgnikud kannatavad ülemäärase võlakoorma all, kui neil on mitu võlausaldajat ja nende kohustuste summa ületab nende varade väärtuse.

Eelseisev maksejõuetus tähendab olukorda, kus kõiki asjaolusid arvesse võttes võib põhjendatult eeldada, et võlgnikud ei suuda edaspidi täita olulist osa oma rahalistest kohustustest nõuetekohaselt ja õigel ajal.

Maksejõuetusmenetluse liigid

Tšehhi Vabariigi õiguses eristatakse kolme peamist viisi võlgniku maksejõuetuse või eelseisva maksejõuetuse lahendamiseks maksejõuetusmenetluse teel:

- pankrot (*konkurs*),
- saneerimine (*reorganizace*),
- võlakergendus (*oddlužení*).

Maksejõuetusseaduses ei kirjutata ette, millist liiki maksejõuetusmenetlust tuleb konkreetse võlgniku suhtes kasutada, vaid jäetakse selles suhtes valikuvabadus. Peale likvideerimismenetluse (pankrot) on olemas ka majandusliku seisundi parandamise võimalus (saneerimine ja võlakergendus). Võlgniku maksejõuetuse lahendamiseks sobiva meetodi valikul tuleks juhinduda võlausaldajate jaoks võimalikult parima tulemuse saavutamisest.

Pankrot on maksejõuetuse lahendamise üldine viis, mille puhul täidetakse pankrotiotsuse alusel võlausaldajate nõuded suures osas varade realiseerimisest saadud tulust. Täitmata nõuded või nende osad ei aegu, kui seaduses ei sätestata teisiti. Seda liiki maksejõuetusmenetlust kasutatakse alati, kui võlgniku suhtes ei ole võimalik kohaldada saneerimist või võlakergendust kui leebemaid menetlusi või kui menetluse käigus selgub, et nende meetoditega ei saa jätkata.

Saneerimist võib kasutada majandusüksustest võlgnike maksejõuetuse või eelseisva maksejõuetuse lahendamiseks. Sellega kaasneb ettevõtte saneerimine. Tavaliselt eeldatakse, et võlausaldajate nõudeid rahuldatakse pidevalt, samal ajal kui võlgniku ettevõtte tegutseb edasi kooskõlas maksejõuetust menetleva kohtu kinnitatud saneerimiskavas ette nähtud meetmetega ettevõtte juhtimise tugevdamiseks. Võlausaldajad kontrollivad kava elluviimise edenemist.

Võlakergendus on maksejõuetuse või eelseisva maksejõuetuse lahendamise viis nende võlgnike puhul, kellel ei ole põhimõtteliselt äritehingutest tulenevaid võlgasid ja kes, kui tegemist on juriidiliste isikutega, ei ole majandusüksused. See maksejõuetuse lahendamise meetod lähtub pigem sotsiaalsest kaalutlustest kui majanduslikest aspektidest. Eesmärk on anda võlgnikele võimalus n-õ uuesti alustada ja motiveerida neid oma võla tagastamises aktiivselt osalema, vähemalt kuni eeldatava 30%-ni neil juhtudel, kui võlausaldajate nõuded ei ole tagatud. Eeldatakse, et tagatud nõuetega võlausaldajate nõuded rahuldatakse

tagatistest. Siinjuures on paralleelseks eesmärgiks vähendada riiklike kulutusi nende seisundi parandamisele, kes on sattunud sotsiaalsesse kriisi. Võlakergendust võib täiendada pankrotivara rahaks tegemisega, tagasimaksmise ajakava koostamisega või nende kahe kombinatsiooniga.

Kes võib maksejõuetusmenetluse algatada?

Maksejõuetusmenetluse võib algatada alles pärast avalduse esitamist. Menetlemist alustatakse päeval, mil maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus jõuab kohtusse, kelle pädevusse juhtum kuulub. Maksejõuetusmenetluse algatamise avaldusi võivad esitada nii võlgnikud kui ka võlausaldajad, välja arvatud eelseisva maksejõuetuse korral, mispuhul võib avalduse esitada üksnes võlgnik.

Majandusüksustest (kas füüsiline või juriidiline isik) võlgnikud peavad esitama maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse põhjendamatu viivitusega pärast oma maksejõuetusest teadasaamist või kui nad oleksid nõuetekohast hoolsust rakendades pidanud oma maksejõuetusest teada saama.

Pankrotimenetluse algatamine

Maksejõuetust menetlev kohus teeb pankrotiotsuse eraldi kohtuotsusena. Erandjuhtudel võib sama kohtuotsusega liita ka maksejõuetuks tunnistamise otsuse (kui võlgniku puhul ei ole võimalik rakendada saneerimist või võlakergendust). Otsus, millega pankrot välja kuulutatakse, jõustub pärast selle avaldamist maksejõuetusregistris.

Saneerimismenetluse algatamine

Saneerimismenetlus algatatakse maksejõuetust menetleva kohtu loaga, mis väljastatakse võlgniku või registreeritud võlausaldaja avalduse alusel.

Saneerimiseks võidakse anda luba, kui (*tegemist ei ole kumulatiivsete tingimustega*):

- võlgniku aastane kogunetokäive viimasel maksejõuetusmenetluse algatamise avaldusele eelneval arvestusperioodil oli vähemalt 50 000 000 Tšehhi krooni; või
- võlgnikul on vähemalt 50 töötajat; või
- võlgnik esitab maksejõuetust menetlevale kohtule koos maksejõuetuse algatamise avaldusega või hiljemalt maksejõuetuse otsuse tegemise kuupäeval saneerimiskava, mille on heaks kiitnud vähemalt pool kõigist tagatud nõuetega võlausaldajatest (arvutatakse nõuete kogusumma alusel) ja vähemalt pool kõigist tagamata nõuetega võlausaldajatest (arvutatakse taas nõuete summa alusel).

Saneerimine on lubamatu, kui võlgnik on likvideerimisel olev juriidiline isik, väärtpaberite edasimüüja või eridõigusaktide alusel kaubabörsil kauplemise loa saanud ettevõtte.

Maksejõuetust menetlev kohus annab loa saneerimiseks, kui vastavad õiguslikud tingimused on täidetud. Keeldumist ei saa vaidlustada.

Maksejõuetust menetlev kohus jätab saneerimisavalduse rahuldamata, kui: a) kõiki asjaolusid arvesse võttes võib põhjendatult eeldada, et tegemist on ebaausa kavatsusega; b) avalduse on uuesti esitanud isik, kelle eelmist saneerimisavaldust on kohus juba arutanud, või c) avalduse esitas võlausaldaja, kuid võlausaldajate koosolek ei ole seda heaks kiitnud. Kaebusi selliste kohtulahendite kohta võivad esitada üksnes need, kes esitasid avalduse.

Võlakergendusmenetluse algatamine

Võlakergendusavalduse esitab võlgnik, kasutades selleks ette nähtud vormi, ja vajaduse korral esitatakse see koos maksejõuetusmenetluse algatamise avaldusega (kui võlausaldaja ei ole maksejõuetusmenetlust veel algatanud).

Võlakergendusavaldus ja selle lisad peavad eelkõige sisaldama andmeid võlgniku varasema ja eeldatava tulevase sissetuleku kohta, varade loendit ja kohustuste loendit. Kui keegi soovib võlgnikule kingituse teha, nii et võlakergenduse tingimusi oleks võimalik täita, või kui keegi soovib võlakergendusmenetluse jooksul võlgnikule regulaarseid sularahamakseid teha, lisab võlgnik võlakergendusavaldusele vastava kinkeakti või sissetuleku kokkuleppe.

Maksejõuetust menetlev kohus annab võlakergenduseks loa, kui tingimused on täidetud. Kohus jätab võlakergendusavalduse rahuldamata, kui kõiki asjaolusid arvesse võttes võib põhjendatult eeldada, et tegemist on ebaausa kavatsusega, või kui tagamata nõuetega võlausaldajad saaksid võlakergenduse tulemusena rahuldatud vähem kui 30% oma nõuetest (välja arvatud juhul, kui nad on sellega nõus). Maksejõuetust menetlev kohus jätab võlakergendusavalduse rahuldamata ka siis, kui menetluse senised tulemused näitavad, et võlgnik on olnud oma maksejõuetusmenetluse kohustuste täitmisel hoolimatu või hooletu. Avalduse rahuldamata jätmist saab vaidlustada ainult võlgnik.

Millal maksejõuetusmenetluse algatamine jõustub?

Maksejõuetusmenetluse algatamine jõustub maksejõuetusmenetluse algatamise teate avaldamisel maksejõuetusregistris (vt allpool). Algatamise mõju kestab kuni maksejõuetusmenetluse lõpuni, välja arvatud juhul, kui seaduses on mõne maksejõuetusmenetluse liigi puhul sätestatud teisiti.

Ajutised meetmed kuni tehakse maksejõuetuse otsus

Maksejõuetust menetlev kohus võib määrata kuni maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse kohta otsuse tegemiseni *ex officio* ajutised meetmed, välja arvatud juhul, kui seaduses on sätestatud teisiti. Keegi neist, kes taotleb ajutist meetet, mille maksejõuetust menetlev kohus võib muidu omal algatusel määrata, ei ole kohustatud esitama tagatist. Võlgnik ei ole kohustatud ajutise meetme taotlemisel tagatist esitama.

Maksejõuetust menetlev kohus võib selliste ajutiste meetmetega muu hulgas

- määrata ajutise usaldusisiku;
- piirata mõningaid maksejõuetusmenetluse algatamisega seotud mõjusid;
- anda ükskõik millisele maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitajale korralduse esitada tagatis, mis hõlmab kompensatsiooni võlgnikule tekkinud kahju või muu kaotuse eest.

Maksejõuetusregister

Teave maksejõuetusmenetluste kohta avaldatakse maksejõuetusregistris, mida haldab justiitsministeerium (*Ministerstvo spravedlnosti*). See on elektrooniline avaliku halduse teabesüsteem, mis on kättesaadav aadressil: <https://isir.justice.cz/>.

Maksejõuetusregister toimib eelkõige nii, et selles avaldatakse võimalikult palju teavet maksejõuetusmenetluste kohta, ja nii, et nende kulgu saab jälgida. Registrit kasutatakse maksejõuetust menetleva kohtu maksejõuetusmenetlustes ja kaasnevates kohtuvaidlustes tehtud otsuste, kohtuasjade toimikute ja muu teabe avaldamiseks, kui see nähakse ette maksejõuetusseaduses või kui maksejõuetust menetlev kohus nii otsustab.

Maksejõuetusregister on üldsusele kättesaadav (välja arvatud teatavad üksikasjad) ja kõigil on õigus sellega tutvuda ning sellest koopiaid ja väljavõtteid teha.

Peale teabeallikana toimimise on maksejõuetusregistri pidamine ka dokumentide kättetoimetamise jaoks otsustava tähtsusega – see on enamiku kohtulahendite ja muude dokumentide kättetoimetamise vahend. Üldiselt teavitatakse maksejõuetusregistris maksejõuetusmenetlusest kahe tunni jooksul pärast avalduse esitamist (kohtu tööajal). Hiljem avaldatakse maksejõuetusregistris kõik kohtulahendid ja muud dokumendid. See annab kõigile ülevaate Tšehhi Vabariigis toimuvatest maksejõuetusmenetlustest.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrotivara

Kui maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitab võlgnik, koosneb pankrotivara maksejõuetusmenetluse algatamise ajal võlgnikule kuuluvatest varadest ja varadest, mille võlgnik omandab maksejõuetusmenetluse käigus.

Kui maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitab võlausaldaja, koosneb pankrotivara ajal, mil jõustub maksejõuetust menetleva kohtu kehtestatud ajutine meede, mis piirab (tervenisti või osaliselt) võlgniku õigust oma vara käsutada, võlgnikule kuuluvatest varadest, võlgniku maksejõuetuse otsuste jõustumise ajal võlgnikule kuuluvatest varadest ning varadest, mille võlgnik omandab maksejõuetusmenetluse käigus, kui need otsused on jõustunud.

Kui võlgnik on vara kaasomanik, kuulub pankrotivarasse võlgniku osa sellisest varast. See vara kuulub pankrotivara hulka isegi siis, kui see on abikaasade ühisvara.

Muude isikute kui võlgniku vara kuulub pankrotivara hulka, kui see on seadusega ette nähtud, seda eelkõige juhul, kui tegemist on kehtetutest tehingutest saadud tasuga. Vara realiseerimise seisukohast peetakse seda vara võlgniku vara osaks.

Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, kuuluvad pankrotivara hulka peamiselt sularaha, vallasvara ja kinnisvara, materiaalne põhivara, hoiuraamatud, hoiusesertifikaadid ja muus vormis hoiused, aktsiad, võlakirjad, tšekid ja muud väärtpaberid, osalused, võlgniku rahalised ja mitterahalised nõuded, sealhulgas tingimuslikud nõuded ja nõuded, mille tähtaeg ei ole veel saabunud, võlgniku töötasu, töölt saadavad lisatasud ja sissetulek võlgniku tööga seotud tasu asemel, muud õigused ja muud varad, mille väärtust saab väljendada rahas. Pankrotivara hulka kuuluvad ka sellised elemendid, nagu eespool nimetatud varadega seotud intress, kasum, tulu ja kasu.

Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei kuulu pankrotivara hulka sundtäitmise või arestimismenetluse raames arestitavad varad. Seda reguleerib seadus nr 99/1963 (tsiviilkohtumenetluse seadustik). Sundtäitmist ei saa kohaldada võlgnike nende varade suhtes, mida võlgnikel on tingimata vaja enda ja oma perekonna materiaalsete vajaduste rahuldamiseks või tööülesannete täitmiseks, samuti teiste esemete suhtes, mille müümine oleks *contra bonos mores* (eriti rõivad, igapäevased majapidamistarbed, abielusõrmused ja muud sarnased esemed, meditsiinitarvikud ja muud esemed, mida võlgnik vajab haiguse või kehapuude tõttu; sularaha summas, mis vastab eraisikutele kehtestatud toimetulekupiiri kahekordsele määrale, ning lemmikloomadena peetavad loomad). Pankrotivarast ei arvata aga välja võlgniku äritegevuses kasutatavaid esemeid. Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei kuulu pankrotivara hulka varad, mida võib vastavalt erioigusaktidele käsutada üksnes selleks ettenähtud viisil (nt sihtotstarbelised toetused ja tagasimakstav abi keskvalitsuse või kohaliku omavalitsuse eelarvest või riigi ressurssidest).

Selliste varade käsitlemine, mille võlgnik on omandanud või mis on tema valdusse läinud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist

Üldiselt kuuluvad varad, mille võlgnik on omandanud või mis on tema valdusse läinud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist, pankrotivara hulka; olenevalt kohaldatavast maksejõuetusmenetluse liigist võib siin olla erinevusi. Võlgnikud võivad käsutada pankrotivara ainult siis, kui nad järgivad seda tehes maksejõuetusmenetluse konkreetses etapis ja maksejõuetusmenetluse liigi puhul kehtestatud piiranguid.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Pankrotihalduri ülesanded ja staatus

Pankrotihalduri peamine ülesanne on valitseda võlgniku pankrotivara ning lahendada kaasnevaid ja muid vaidlusi. Pankrotihalduri eesmärk on saavutada võlausaldajate nõuete proportsionaalne, kiire, ökonoomne ja võimalikult suures ulatuses rahuldamine.

Pankrotihaldurid on kohustatud tegutsema kohusetundlikult ja nõuetekohase hoolsusega. Nad peavad tegema kõik, mida neilt võib mõistlikkuse piires nõuda, et rahuldada võlausaldajate nõuded võimalikult suures ulatuses. Nad peavad eelistama enda või teiste huvidele võlausaldajate ühist huvi.

Pankrotimenetlustes on pankrotihalduril pankrotivara käsutamise õigus, et teostada võlgniku õigusi ja täita tema kohustusi pankrotivaraga seotud küsimustes. Pankrotihaldur teostab eelkõige aktsionäri/osaniku pankrotivara hulka kuuluvate aktsiatega /osakutega seotud õigusi, tegutseb võlgniku töötajate suhtes tööandja volitustes ning vastutab võlgniku ettevõtte toimimise, raamatupidamise ja maksude maksmise eest. Pankrotihaldurite ülesandeks on ka pankrotivara rahaks tegemine.

Saneerimismenetlustes valvavad pankrotihaldurid peamiselt vara käsutusõiguse säilitanud võlgniku tegevuse järele, selgitavad endiselt välja vara ja koostavad selle nimekirja, lahendavad kaasnevaid vaidlusi, koostavad ja täiendavad võlausaldajate nimekirja ning annavad aru võlausaldajate komiteele. Pankrotihaldurid tegutsevad ka võlgniku üldkoosoleku või liikmete koosoleku volitustes.

Võlakergendusmenetlustes teevad pankrotihaldurid koostööd maksejõuetust menetleva kohtu ja võlausaldajatega, et valvata võlgniku ja tema tegevuse järele, realiseerida võlgniku varasid ja jaotada võlausaldajate vahel tagasimaksekava alusel igakuisid makseid.

Võlgniku staatus

Pankrotimenetlustes kaotavad võlgnikud õiguse oma varasid käsutada, muid õigusi teostada ja varaga seotud kohustusi täita. Need õigused lähevad üle pankrotihaldurile. Seaduse kohaselt on tehingud, mida võlgnikud neis asjus pärast vara käsutamise õiguse üleminekut pankrotihaldurile teevad, seoses võlausaldajatega kehtetud.

Saneerimismenetlustes jääb vara võlgniku valdusse teatavate piirangutega. Pankrotivara käsutamise ja valitsemisega seotud olulise tähtsusega tehinguid teeb vara käsutusõiguse säilitanud võlgnik ainult võlausaldajate komitee nõusolekul. Võlgnik, kes seda kohustust ei täida, vastutab sellega võlausaldajatele või kolmandatele isikutele tekitatud kahju või mis tahes muu kaotuse eest; võlgniku juhtorgani liikmed vastutavad sellise kahju või muu kaotuse eest solidaarselt. „Olulise tähtsusega tehingud“ tähendavad toiminguid, millega muudetakse märkimisväärselt vara väärtust, võlausaldajate olukorda või võlausaldajate nõuete rahuldamise ulatust. Pankrotihaldurid tegutsevad võlgniku üldkoosoleku või liikmete koosoleku volitustes.

Ka võlakergendusmenetlustes jääb vara võlgniku valdusse teatavate piirangutega. Võlgnikku kontrollivad maksejõuetust menetlev kohus, pankrotihaldur ja võlausaldajad.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Tasaarvestust reguleerib üldiselt tsiviilseadustik. Kui pooltel on üksteise vastu sama tüüpi nõuded, võib kumbki pool üldjuhul teisele poolele teatada, et nad tasaarvestavad oma nõude vastaspoole nõudega. Tasaarvestust saab kasutada niipea, kui poolel on õigus nõuda nõude rahuldamist ja maksta oma võlga. Tasaarvestus tühistab kaks nõuet ulatuses, milles need omavahel

kattuvad; kui need omavahel täielikult ei kattu, tehakse nõude tasaarvestus samamoodi nagu nõude rahuldamise korral. See mõju tekib, kui kaks nõuet muutuvad tasaarvestuskõlblikuks.

Maksejõuetusmenetlustes võib võlgniku ja võlausaldaja vastastikused nõuded tasaarvestada pärast maksejõuetuse otsuse tegemist, kui kohustuslikud tasaarvestuse tingimused (tsiviilseadustiku kohaselt) on täidetud enne maksejõuetuse lahendamise meetodi kohta otsuse langetamist, välja arvatud juhul, kui maksejõuetusseaduses on sätestatud teisiti.

Maksejõuetusmenetluses ei ole tasaarvestus lubatud eelkõige juhul, kui võlgniku võlausaldaja:

- ei ole muutunud võlanõude suhtes registreeritud võlausaldajaks või
- on omandanud võlanõude kehtetu tehingu tulemusena või
- teadis võlgniku maksejõuetusest ajal, mil võlanõue omandati, või
- peab veel rahuldama võlgniku sissenõutavaks muutunud nõude ulatuses, mis ületab võlausaldaja võlanõude, või
- maksejõuetust menetleva kohtu kehtestatud ajutise meetme korral.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Vastastikused lepingud

Kui võlgnik on pankroti väljakuulutamise või saneerimise või võlakergenduse lubamise ajal sellise vastastikuse lepingu, sealhulgas eellepingu osaline, mida ei võlgnik ega vastaspool ei ole pankroti väljakuulutamise või saneerimise või võlakergenduse lubamise ajal veel täies mahus täitnud, kohaldatakse järgmist:

- pankroti- või võlakergendusmenetlustes võib pankrotihaldur lepingut täita võlgniku asemel ja nõuda lepingu täitmist lepingu teiselt poolelt või lepingu täitmisest keelduda;
- saneerimismenetlustes on vara käsutusõiguse säilitanud võlgnikul võlausaldajate komitee nõusoleku korral samad õigused.

Pankroti- või võlakergendusmenetlustes peetakse pankrotihaldurit, kes ei kinnita, et leping täidetakse 30 päeva jooksul pärast pankroti väljakuulutamist või võlakergenduse lubamist, lepingu täitmisest keeldunuks; kuni selle ajani ei saa vastaspool lepingust taganeda, välja arvatud juhul, kui lepingutingimused näevad ette teisiti. Saneerimismenetlustes peab vara käsutusõiguse säilitanud võlgnik, kes ei teata 30 päeva jooksul pärast saneerimise heakskiitmist, et ta keeldub lepingu täitmisest, vastastikust lepingut täitma.

Vastaspool, kellelt nõutakse lepingu täitmist, võib esmalt oodata sellise täitmisega kuni ajani, mil vastastikune täitmine on kindel või tagatud, välja arvatud juhul, kui vastaspool sõlmib lepingu pärast maksejõuetuse otsuse avaldamist.

Kui pankrotihaldur või vara käsutusõiguse säilitanud võlgnik keeldub lepingu täitmisest, võib vastaspool nõuda sellest tuleneva kahju hüvitamist, registreerides nõude 30 päeva jooksul pärast lepingu täitmisest keeldumist. Vastaspole nõuded, mis tulenevad lepingu jätkumisest pärast pankroti väljakuulutamist, on nõuded pankrotivara vastu.

Vastaspool ei saa taotleda hüvitist lepingu osalise täitmise eest, mis toimus enne maksejõuetuse otsuse tegemist, sest võlgnik ei vastanud täitmisele samaga.

Tähtajalised lepingud

Kui lepitakse kokku, et turuhinnaga tulemus saavutatakse täpsel ajal või kindla tähtaja jooksul ja kui kohustuse täitmise aeg saabub või tähtaeg saab läbi alles pärast pankroti väljakuulutamist, ei saa kohustuse täitmist nõuda; taotleda võib üksnes hüvitist võlgnikupoolsest kohustuse täitmata jätmisest tuleneva kahju eest. „Kahju“ tähendab kokkulepitud hinna ja makstud turuhinna vahet pankroti väljakuulutamise päeva seisuga lepinguga määratud täitmise kohas. Vastaspool võib nõuda kahjude hüvitamist võlausaldajana, registreerides nõude 30 päeva jooksul pärast pankroti väljakuulutamist.

Laenuleping

Kui võlgnik on sõlminud laenulepingu, võib pankrotihaldur nõuda pärast pankroti väljakuulutamist laenu tagasimaksmist enne lepingulise laenu tähtaja lõppemist.

Rent, allrent

Rendi- ja allrendilepingute kohta on kehtestatud üksikasjalikud eeskirjad. Pankrotihalduril on pärast pankroti väljakuulutamist muu hulgas õigus võlgniku sõlmitud rendi- või allrendilepingud lõpetada seaduses või lepingus ette nähtud aja jooksul, isegi kui need on sõlmitud tähtajaks; etteteatamise aeg ei tohi olla pikem kui kolm kuud. See ei piira nende tsiviilseadustiku sätete kohaldamist, mis reguleerivad seda, millal ja millistel tingimustel võib rendileandja rendi lõpetada.

Võlgniku lepingukavandid, mida vastaspool ei ole pankroti väljakuulutamise ajal veel heaks kiitnud

Kui pankrot välja kuulutatakse, tühistatakse võlgniku taotlused sõlmida lepinguid, mida ei ole veel heaks kiidetud, ja mis tahes lepingukavandid, mille võlgnik on heaks kiitnud, kuid mida ei ole veel sõlmitud, kui need hõlmavad pankrotivara.

Lepingukavandeid, mida võlgnik ei ole pankroti väljakuulutamise ajal veel heaks kiitnud, võib heaks kiita üksnes pankrotihaldur.

Omandireservatsioon

Kui võlgnik on müünud kauba omandireservatsiooniga ja toimetanud selle ostjale enne pankroti väljakuulutamist, võib ostja selle kas tagastada või nõuda lepingu jätkamist. Kui võlgnik ostab ja võtab vastu omandireservatsiooniga müüdü kauba enne pankroti väljakuulutamist, ei saa müüja nõuda kauba tagastamist, tingimusel et pankrotihaldur täidab lepingulised kohustused põhjendamatu viivitusega, kui müüja on seda nõudnud.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Maksejõuetusmenetluse algatamisel on järgmised tagajärjed:

- varaga seotud nõudeid ja muid õigusi ei saa lagi esitades taotleda, kui neid saab taotleda registreerimisega;
- õigust nõuete rahuldamisele võlgnikule kuuluvate varadega seotud tagatisest või pankrotivara hulka kuuluvatest varadest võib kasutada ja uuesti omandada üksnes maksejõuetusseaduses sätestatud tingimustel. See kehtib ka kinnisvarale pandiõiguse või arestimisõiguse kehtestamise kohta, kui vastav ettepanek tehakse pärast maksejõuetusmenetluse algatamist;
- võlgnikule kuuluvaid varasid, samuti muid pankrotivara hulka kuuluvaid varasid puudutava sundtäitmise või arestimise võib määrata või algatada, kuid mitte täide viia. Nõuete puhul pankrotivara ja samaväärse staatusega nõuete puhul võib võlgnikule kuuluva pankrotivara sundtäitmist või arestimist maksejõuetust menetleva kohtu otsuse alusel siiski rakendada, võttes arvesse selle otsusega kehtestatud piiranguid;
- võlausaldaja ja võlgniku vahelise kokkuleppega kehtestatud arestimisõigust ei ole võimalik kasutada seoses töötasude või muu sissetulekuga, mida käsitatakse kohtuotsuse jõustamisel töötasude või sissetulekuna.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Maksejõuetuse otsusega kehtestatakse moratorium kohtu- ja vahekohtumenetlustele, mis käsitlevad nõudeid ja muid õigusi seoses pankrotivara, mida saab taotleda registreerimisega maksejõuetusmenetluse raames või mida käsitatakse maksejõuetusmenetluses registreerituna, või mis käsitlevad nõudeid, mida maksejõuetusmenetluses ei rahuldata. Kui ei ole ette nähtud teisiti, ei ole võimalik neid menetlusi jätkata seni, kuni maksejõuetuse otsus on jõus.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Võlausaldajate osalemisega seotud põhimõtted

Maksejõuetusmenetlused põhinevad muu hulgas järgmistel võlausaldajate osalemist puudutavatel põhimõtetel:

- maksejõuetusmenetlused tuleb teostada nii, et ühtki menetlusosalist ei kahjustata ebaõiglaselt või ei soodustata ebaseaduslikult ning et saavutatakse võlausaldajate nõuete kiire, ökonoomne ja võimalikult suures ulatuses rahuldamine;
- võlausaldajatel, kel on seaduse alusel põhimõtteliselt sama või sarnane staatus, on maksejõuetusmenetluses võrdsed võimalused;
- kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei saa võlausaldaja enne maksejõuetusmenetluse algatamist heauskselt omandatud õigusi piirata maksejõuetust menetleva kohtu otsusega ega pankrotihalduri järgitava menetluse tulemusena;
- võlausaldajad on kohustatud hoiduma tegevusest, mille eesmärk on rahuldada oma nõuded väljaspool maksejõuetusmenetlust, välja arvatud juhul, kui see on seadusega lubatud.

Võlausaldajate kogud

Võlausaldajate esindusorganid on

- võlausaldajate koosolek,
- võlausaldajate komitee (või võlausaldajate esindaja).

Võlausaldajate koosolek vastutab võlausaldajate komitee (või võlausaldajate esindaja) liikmete ja asendusliikmete valimise ja tagasikutsumise eest. Võlausaldajate koosolek võib võtta endale õiguse teha otsuseid kõigis võlausaldajate esindusorganite pädevusvaldkonda kuuluvates küsimustes. Kui võlausaldajate komiteed või võlausaldajate esindajat ei ole määratud, tegutseb nende volitustes võlausaldajate koosolek, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Kui registreeritud on üle 50 võlausaldaja, peab võlausaldajate koosolek moodustama võlausaldajate komitee. Muul juhul piisab võlausaldajate esindaja valimisest.

Võlausaldajate komitee täidab võlausaldajate esindusorganite ülesandeid, välja arvatud küsimustes, mis kuuluvad võlausaldajate koosoleku pädevusse või mille võlausaldajate koosolek on enda pädevusse võtnud. Võlausaldajate komitee valvab eelkõige pankrotihalduri tegevuse järele ja tal on õigus esitada maksejõuetust menetlevale kohtule ettepanekuid maksejõuetusmenetluse kohta. Võlausaldajate komitee kaitseb võlausaldajate ühiseid huve ja aitab koostöös pankrotihalduriga saavutada maksejõuetusmenetluse eesmärki. Võlausaldajate komiteesid käsitlevaid eeskirju kohaldatakse võlausaldajate esindajate suhtes *mutatis mutandis*.

Võlausaldajate liigid

Tšehhi Vabariigi õiguses tehakse vahet tagatud ja tagamata nõuetega võlausaldajate vahel.

Tagatud nõuetega võlausaldaja on võlausaldaja, kelle nõue on tagatud pankrotivara hulka kuuluvate varadega pandi, kinnipidamisõiguse, omandiõiguse ülekandmise piirangu, tagatisõiguse usaldusisikule ülemineku, tagatiseks nõude loovutamise või välisriigi õiguse kohase sarnase õiguse vormis.

Tagatud nõuetega võlausaldajad saavad maksejõuetusmenetluse käiku märkimisväärselt mõjutada. Kui võlgnik on majandusüksus, mida saab maksejõuetusseaduse alusel saneerida, on maksejõuetuse lahendamise meetodi kohta otsuse vastuvõtmiseks (kas pankrot või saneerimine) vaja vähemalt poolte võlausaldajate koosolekul viibivate kõigi tagatud nõuetega võlausaldajate hääli (samuti ka tagamata nõuetega võlausaldajate hääli), mida kaalutakse nende nõuete summadega, välja arvatud juhul, kui vähemalt 90% kohal viibivatest võlausaldajatest, arvatuna nende nõuete summade alusel, hääletab otsuse poolt. Tagatud nõuetega võlausaldaja võib anda vara käsutusõiguse säilitanud isikule siduvaid juhiseid, kuidas tema suhtes siduvat tagatist hallata, tingimusel et sellised juhised antakse kooskõlas hea valitsemistavaga. Ka pankrotihaldurile on siduvad tagatud nõuetega võlausaldajate juhised, mille eesmärk on tagatise rahaks tegemine. Pankrotihaldurid võivad sellised juhised tagasi lükata, kui nad leiavad, et tagatise objekti saab rahaks teha soodsamatel tingimustel, mispuhul esitavad nad maksejõuetust menetlevale kohtule avalduse vaadata juhised kohtu järelevalvetegevuse raames läbi. Esemel, õiguse, nõude või muu vara maksejõuetusmenetluses rahaks tegemine kustutab tagatud nõuetega võlausaldaja nõude tagatise isegi siis, kui võlausaldaja nõuet ei registreerinud.

Tagatud nõuetega võlausaldajate nõuded rahuldatakse rahaks tegemisest saadud tulude kogusummast, millest arvatakse maha pankrotihalduri tasu ning valitsemis- ja rahaks tegemise kulud, mis tahes ajal menetluse käigus, võttes arvesse tagatise seadmise aega.

Kõik teised võlausaldajad on tagamata nõuetega võlausaldajad. Nende positsioon maksejõuetusmenetluses on nõrgem ja nende nõuete rahuldamise prognoositud ulatus on statistiliste andmete kohaselt tavaliselt palju väiksem.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrotihaldurid võivad maksejõuetusmenetlustes kasutada pankrotivara. Pankrotihalduril on pankrotivara käsutamise õigus, et teostada võlgniku õigusi ja täita kohustusi pankrotivaraga seotud küsimustes. Pankrotihaldur teostab eelkõige aktsionäri/osaniku pankrotivara hulka kuuluvate aktsiatega/osakutega seotud õigusi, võtab vastu otsuseid ärisaladuste ja muude konfidentsiaalsete valdkondade kohta, tegutseb võlgniku töötajate suhtes tööandja volitustes ning vastutab võlgniku ettevõtte toimimise, raamatupidamise ja maksude maksmise eest. Pankrotihaldurite ülesanne on ka pankrotivara rahaks tegemine.

Saneerimis- ja võlakergendusmenetlustes kuuluvad need õigused endiselt võlgnikule, kuid oluliste piirangutega.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrotivara vastu esitatud nõuded ja samaväärsed nõuded võib täies ulatuses tasuda igal ajal pärast maksejõuetuse otsuse tegemist.

Eristatakse järgmist:

- nõuded vara suhtes, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist või moratoriumi kehtestamist (eelkõige rahalised kulud, ajutise halduri tasu, võlgniku likvideerija ja võlausaldajate komitee liikmete tasu ning laenu finantseerimisest tulenevad võlausaldajate nõuded);
- nõuded vara suhtes, mis tekivad pärast maksejõuetuse otsust (eelkõige rahalised kulud ja pankrotihalduri tasu, maksud, tasud, tollimaksud, sotsiaalkindlustusmaksed, riikliku tööhõivepoliitika kohased maksed ja riikliku tervisekindlustuse maksed);
- vara suhtes esitatud nõuetega samaväärsed nõuded (eelkõige võlgniku töötajate tööõigusest tulenevad nõuded ja võlausaldajate kohustusliku elatise nõuded).

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Nõuete esitamine

Võlausaldajad esitavad oma nõuded maksejõuetust menetlevale kohtule, kasutades selleks ettenähtud vormi, ja nad võivad seda teha alates maksejõuetusmenetluse algatamisest kuni maksejõuetuse otsuses määratud tähtpäevani. Maksejõuetust menetlev kohus ei arvesta ega menetle maksejõuetusmenetluses pärast tähtaega esitatud nõudeid. Esitatakse ka juba kohtus vaidlustatud nõuded ja täitmisele pööratavad nõuded, sealhulgas need, mis nõutakse sisse sundtäitmise või arestimise teel. Võlausaldaja, kes esitab nõudeid või keda peetakse registreeritud võlausaldajaks, võib nõude mis tahes ajal maksejõuetusmenetluse jooksul tagasi võtta.

Nõude esitamise avalduses tuleb selgitada, kuidas nõue tekkis ja kui suur on selle summa. Nõue tuleb alati väljendada rahalises väärtuses, isegi kui tegemist on mitterahalise varaga. Avaldusele tuleb lisada kõik dokumendid, millele nõude esitamise avalduses viidatakse. Nõude täitmisele pööratavust tuleb tõendada ametliku dokumendiga.

Õiguste aegumise või lõppemise tähtaja seisukohast on nõude esitamise avaldusel samasugune mõju nagu kohtule esitatud hagil või muul õigusnõudel; see periood algab päevast, mil avaldus esitatakse maksejõuetust menetlevale kohtule.

Võlausaldaja vastutab nõude esitamise avalduses esitatud teabe täpsuse eest. Maksejõuetust menetlev kohus võib pankrotihalduri soovitusel määrata karistusi, kui nõude summa on liialdatud (rohkem kui 100%), mõistes välja pankrotivarasse summa maksmise, mis määratakse kindlaks, arvestades kõiki nõude esitamise asjaolusid ja vaadates läbi nõude enda, kuni summani, mille võrra esitatud nõude summa ületas tegelikku kindlakstehtud väärtust.

Võlausaldaja õigust nõude rahuldamisele tagatisest, ei võeta arvesse, kui nõue esitatakse teistsuguses korras, kui oleks pidanud, või kui läbivaatamisel leitakse, et nõude tagatise suurus oli liialdatud enam kui 100% ulatuses. Sel juhul võib maksejõuetust menetlev kohus võlausaldajat karistada, mõistes välja (rahalise) summa maksmise sellistele tagatud nõuetega võlausaldajatele, kes esitasid samade varadega seotud tagatisega nõuded. Selle makse summa määrab maksejõuetust menetlev kohus, arvestades kõiki asjaolusid, mille kohaselt teostati õigust nõude rahuldamisele tagatisest, ja mille kohaselt see läbi vaadati, kuni summani, mille võrra avalduses nimetatud tagatise väärtus ületas tagatise kindlakstehtud väärtust.

Registreeritud nõuete kontrollimine

Kõigepealt vaatab esitatud nõuded läbi pankrotihaldur, kes peamiselt võrdleb neid lisatud dokumentidega ja võlgniku poolt kooskõlas konkreetsete õigusaktidega koostatud arvestusdokumentide või aruannetega. Seejärel palub pankrotihaldur võlgnikul nõuete kohta märkusi esitada. Vajaduse korral kontrollib pankrotihaldur nõudeid koostöös ametiasutustega, kes on kohustatud sellist koostööd tegema.

Kui esitatud nõue on vigane või puudulik, palub pankrotihaldur võlausaldajal nõue 15 päeva jooksul (kehtestada võidakse ka pikem tähtaeg) ära parandada või seda täiendada ning annab nõu, kuidas seda teha. Pankrotihaldur esitab nõuded, mida ei ole nõuetekohaselt ja õigel ajal täiendatud või parandatud, maksejõuetust menetlevale kohtule, et kohus langetaks otsuse avalduste rahuldamata jätmise kohta. Võlausaldajat tuleb vastavast otsusest teavitada.

Pankrotihaldur koostab esitatud nõuete nimekirja. Tagatud nõuetega võlausaldajatest koostatakse eraldi nimekiri. Kui pankrotihaldur lükkab nõuded tagasi, tuleb see sõnaselgelt ära märkida. Kõigi võlausaldajate kohta tuleb märkida teave, mis on vajalik nende tuvastamiseks ja selle hindamiseks, kuidas nõue tekkis, ning nõude summa ja rahuldamisjärk. Lisaks tuleb tagatud nõuetega võlausaldajate puhul märkida tagatise põhjus ja meetod.

Maksejõuetust menetlev kohus avaldab esitatud nõuete nimekirja maksejõuetusregistris enne kontrollistungit. Maksejõuetust menetlev kohus avaldab maksejõuetusregistris viivitamata ka kõik esitatud nõuete nimekirjas tehtud muudatused.

Seejärel kontrollitakse esitatud nõudeid maksejõuetust menetleva kohtu määratud kontrollistungil. Ära kuulumise aja ja koha määrab maksejõuetust menetlev kohus maksejõuetuse otsuses. Võlausaldajatel on kuni kontrollistungi lõpuni aega oma esitatud nõude summat muuta, välja arvatud juhul, kui see on tagatud või tagasi lükatud otsusega, mis on lõplik. Nad ei saa siiski muuta registreeritud nõude tekkimise põhjust või selle rahuldamisjärku.

Nõuete vaidlustamine

Kõigi nõuete ehtsuse, summa ja rahuldamisjärgu võib vaidlustada a) pankrotihaldur, b) võlgnik või c) registreeritud võlausaldaja.

Võlausaldaja nõude vaidlustamisel teise registreeritud võlausaldaja poolt tuleb esitada samad andmed nagu tsiviilseadustiku menetluse kohases hagi ning tuleb selgitada, kas vaidlustatakse nõude ehtsus, summa või rahuldamisjärk. Vastuväide esitatakse ettenähtud vormil.

Maksejõuetusseaduses eristatakse kolme liiki vaidlustamist:

- nõude ehtsuse vaidlustamine – väidetakse, et nõuet ei ole tekkinud või et see on täies ulatuses rahuldatud või täielikult aegunud;
- nõude summa vaidlustamine – väidetakse, et võlgniku kohustus on väiksem kui registreeritud summa (nõuet vaidlustav isik peab nimetama ka nõude tegeliku summa);
- nõude rahuldamisjärgu vaidlustamine – väidetakse, et nõude rahuldamisjärk ei ole nii soodne kui esitatud nõudes märgitud, või vaidlustatakse õigus nõude rahuldamisele tagasisest (nõude rahuldamisjärku vaidlustav isik peab ka täpsustama nõude rahuldamisjärgu).

Kui registreeritud võlausaldaja vaidlustab teise registreeritud võlausaldaja nõude, saavad neist võlausaldajatest täiendava vaidluse pooled. Pankrotihalduril, kes soovib abistada selle täiendava vaidluse poolt, milles ta ei osale, on õigus sekkuda.

Otsused nõuete ehtsuse, summa ja rahuldamisjärgu kohta teeb maksejõuetust menetlev kohus.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärjud?

Pankrotivara tehakse pankrotimenetluses rahaks. See tähendab, et kõik pankrotivaraga seotud varad vahetatakse rahaks, et rahuldada võlausaldajate nõuded proportsionaalselt. Pankrotivara teeb rahaks pankrotihaldur. Seda võib hakata tegema alles pärast pankrotiotsuse lõplikku jõustumist ja võlausaldajate esimest koosolekut. Sellest nõudest on vabastatud varad, mida ähvardab otsene kadumise või rikkumise oht; maksejõuetust menetlev kohus võib lubada erandeid ka muudel põhjustel. Pankrotivara rahaks tegemine kustutab kõik täite- või arestimiskorralduse mõjud ja muud varade realiseerimisega seotud puudused, välja arvatud juhul, kui seaduses on sätestatud teisiti.

Pankrotivara võib rahaks teha

- avalikul enampakkumisel,
- vallas- ja kinnisasjade müügi teel vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku sundtäitmist puudutavatele sätetele,
- varade müügi teel väljaspool enampakkumist.

Kui pankrotivara rahaks tegemisest saadud tulust ei piisa kõigi nõuete rahuldamiseks, makstakse kõigepealt välja pankrotihalduri tasu ja rahalised kulud, seejärel rahuldatakse võlausaldajate moratoriumi ajal tekkinud nõuded, võlausaldajate laenu rahastamisest tulenevad nõuded, pankrotivara hooldamise ja valitsemisega seotud kulud, võlgniku töötajate tööõigusest tulenevad nõuded ning võlausaldajate ülalpidamisnõuded ja tervisekahju hüvitamise nõuded. Muud nõuded rahuldatakse proportsionaalselt.

Pärast lõpparuande heakskiitmise otsuse jõustumist esitab pankrotihaldur maksejõuetust menetlevale kohtule esialgse ettepaneku pankrotivara jaotamise kohta, märkides ära, kui suur summa tuleks iga läbivaadatud registreeritud nõuete nimekirjas oleva nõude eest maksta. Selle alusel teeb maksejõuetust menetlev kohus otsuse pankrotivara jaotamise kohta, milles määratakse kindlaks võlausaldajatele makstavad summad. Kõigi jaotuskavaga hõlmatud võlausaldajate nõuded rahuldatakse proportsionaalselt vastavalt nõude kindlakstehtud summale. Enne jaotamist rahuldatakse veel väljamaksmata nõuded, mida võib rahuldada mis tahes ajal pankrotimenetluse jooksul, nimelt:

- nõuded pankrotivara suhtes – rahalised kulutused ja pankrotihalduri tasu, võlgniku vara hooldamise ja valitsemisega seotud kulud, maksud, tasud, tollimaksud, sotsiaalkindlustusmaksed, riikliku tööhõivepoliitika kohased maksed, riikliku tervisekindlustuse maksed jne;
- samaväärsed nõuded – võlgniku töötajate tööõigusest tulenevad nõuded, võlausaldajate tervisekahju hüvitamise nõuded, valitsemissektori nõuded jne;

- tagatud nõuded.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Pankrotimenetluse lõpetamine

Kui pankrotivara on rahaks tehtud, esitab pankrotihaldur maksejõuetust menetlevale kohtule lõpparuande. Lõpparuandes tuleb kirjeldada pankrotihalduri tegevuse üldist laadi ja kvantifitseerida selle finantstulemused. Aruandes tuleb esitada võlausaldajate vahel jaotatav summa ja nimetada need võlausaldajad, märkides ära nendele makstava summa osa kogusummast. Koos lõpparuandega esitab pankrotihaldur maksejõuetust menetlevale kohtule arve tasu ja kulude kohta.

Maksejõuetust menetlev kohus vaatab pankrotihalduri lõpparuande ja arve läbi ning pärast pankrotihalduri ärakuulamist parandab aruandes esinevad vead ja väljajätmised. Maksejõuetust menetlev kohus teavitab pooli läbivaadatud pankrotihalduri lõpparuandest, avaldades selle avaliku teatena. Pärast lõpparuande heakskiitmise otsuse jõustumist esitab pankrotihaldur maksejõuetust menetlevale kohtule esialgse ettepaneku pankrotivara jaotamise kohta, märkides ära, kui suur summa tuleks iga läbivaadatud registreeritud nõuete nimekirjas oleva nõude eest maksta. Seejärel teeb maksejõuetust menetlev kohus otsuse pankrotivara jaotamise kohta, milles määratakse kindlaks võlausaldajatele makstavad summad. Kõigi jaotuskavaga hõlmatud võlausaldajate nõuded rahuldatakse proportsionaalselt vastavalt nende nõude kindlakstehtud summale. Maksejõuetust menetlev kohus määrab jaotamisotsuses pankrotihaldurile täitmistähtaaja, mis ei tohi olla pikem kui kaks kuud alates päevast, mil jaotamisotsus jõustub.

Pankrotimenetlus lõpeb pankrotihalduri aruande esitamisega jaotamisotsuse täitmise kohta ning maksejõuetust menetleva kohtu otsusega menetlus lõpetada. Kohus otsustab lõpetada pankrotimenetluse ka teatavates muudes seaduses ettenähtud olukordades, nt siis, kui leitakse, et võlgniku varad on võlausaldajate nõuete rahuldamiseks ilmselgelt ebapiisavad. Kui pankrotimenetluse lõpetamise otsus jõustub, on pankrotimenetlus lõppenud.

Saneerimismenetluse lõpetamine

Saneerimismenetlus lõpeb maksejõuetust menetleva kohtu otsusega, milles tunnistatakse saneerimiskava või selle olulised osad täidetuks. Seda otsust ei saa vaidlustada.

Saneerimismenetluse võib maksejõuetust menetleva kohtu otsusega lõpetada ka selleks, et kuulutada saneerimise asemel välja pankrot, mis toimub seaduses sätestatud juhtudel, eelkõige siis, kui tekivad probleemid saneerimiskava heakskiitmise ja täitmisega. Maksejõuetust menetlev kohus ei saa teha saneerimise pankroti väljakuulutamise asemel otsust, kui saneerimiskava olulised aspektid on täidetud. Saneerimise asemel pankroti väljakuulutamise otsuse võivad edasi kaevata võlgnik, saneerimise taotleja, pankrotihaldur või võlausaldajate komitee. Kui maksejõuetust menetlev kohus otsustab saneerimise asemel kuulutada välja pankroti, hakkab kehtima pankroti väljakuulutamise seotud mõju, välja arvatud juhul, kui maksejõuetust menetlev kohus kehtestab oma otsuses selle muudatuse teistsugused tingimused.

Võlakergendusmenetluse lõpetamine

Võlakergendusmenetlus lõpeb maksejõuetust menetleva kohtu otsusega, milles tunnistatakse võlakergendus rakendatuks. Seda otsust ei saa vaidlustada. Kui võlgnik täidab kõik heakskiidetud võlakergendusmeetodist tulenevad kohustused nõuetekohaselt ja õigel ajal, teeb maksejõuetust menetlev kohus – võlgniku soovitusel alusel – otsuse, vabastades võlgniku võlakergendusmenetlusega hõlmatud nõuete maksimisest ulatuses, milles need ei ole veel rahuldatud.

Võlakergendusmenetluse võib lõpetada ka siis, kui kohus katkestab selle menetluse ja otsustab lahendada võlgniku maksejõuetuse pankrotimenetluse teel, mis toimub seaduses sätestatud juhtudel, eelkõige siis, kui võlgnik ei täida võlakergenduse tingimusi.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Füüsilise isiku vara (mis tahes ajal pärast pankrotimenetluse lõpetamist) või juriidilise isiku vara (kuni juriidilise isiku lõpetamiseni avalikust registrist kustutamise) hõlmavates pankrotimenetlustes võidakse pärast menetluse lõpetamist teha arstimis- või täitekorraldus seoses nõudega, mis on tunnustatud ja mida võlgnik ei ole vaidlustanud ega pankrotimenetluse käigus rahuldanud. Kui esitatakse sundtäitmise avaldus, tuleb pankrotimenetluses esitada vaid kontroll-leht ja kõnealuse nõude kontrollimise aruanne. See õigus aegub kümme aastat pärast pankrotimenetluse lõpetamist, aegumistähtaeg algab menetluse lõpetamise otsuse jõustumise kuupäevast.

Saneerimise korral võidakse pärast saneerimiskava jõustumist võlgniku vastu määrata sundtäitmine või arestimine ja seda rakendada, et nõuda sisse saneerimiskavakohane nõue. Kui aga nõue on vaidlustatud, on sundtäitmine või arestimine võimalik ainult siis, kui maksejõuetust menetleva kohtu otsusega kinnitatakse nõude lõplikkust; see otsus tuleb lisada avaldusele.

Võlakergenduse korral ei ole võlakergendusmenetluse lõppedes ja ülejäänud nõuete maksmisest vabastamisel enam võimalik taotleda võlausaldajate ülejäänud nõuete rahuldamist sundtäitmise või arestimise teel. Seejuures ei ole tähtis, kas võlausaldajate nõuded on võlakergendusmenetluses osaliselt rahuldatud või kas nad on oma nõude isegi maksejõuetusmenetluses registreerinud.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Kulud – eelkõige pankrotihalduri tasu ja rahalised kulud – tuleks katta pankrotivarast, st need peaks tasuma võlgnik.

Kuna pankrotivarast ei piisa alati kulude katmiseks, võib maksejõuetust menetlev kohus enne maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse kohta otsuse langetamist anda maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitajale korralduse teha määratud tähtajaks maksejõuetusmenetluse kulude katteks ettemaks. See kehtib isegi siis, kui on selge, et võlgnikul ei ole üldse vara. Seadusega on kehtestatud selliste ettemaksete ülemmäär. Kui maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitajaid on mitu, on nad kohustatud tasuma ettemaksu solidaarselt.

Kui pankrotivarast ei ole võimalik kõiki kulusid katta, kaetakse ülejäänud maksejõuetusmenetluse kulude katteks tehtud ettemaksust, st need kulud kannab avalduse esitaja.

Kui ka ettemaks ei kata kulusid, tasub kuluarve riik. Riigi kaetavate kulude summa ülemmäär on kehtestatud eriõigusaktides.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Võlgniku tehingud, mille eesmärk on vähendada võimalusi, et võlausaldajate nõuded rahuldatakse, või anda teatavatele võlausaldajatele eelise teiste ees, on tühised. Mis tahes võlgnikupoolset tegematajätmist käsitatakse samuti tehinguna. Selliseid tühiseid tehinguid on kolme liiki: a) sobivat vastusooritust saamata tehtud tehingud; b) soodustingimustel tehtud tehingud, mis tekitavad olukorra, kus üks võlausaldaja saavutab teisi võlausaldajaid kahjustades oma nõuete suurema rahuldamise, kui ta oleks muidu pankrotimenetluses saavutanud; c) tehingud, millega võlgnik piirab tahtlikult võlausaldajate nõuete rahuldamist, kui see kavatsus oli vastaspoolele teada, või kui ta oleks kõiki asjaolusid arvestades pidanud seda teadma.

Võlgniku tehingute tühisus kehtestatakse maksejõuetust menetleva kohtu otsusega pankrotihalduri esitatud hagi alusel, millega vaidlustatakse võlgniku tehingud (tehingu tagasivõitmise hagi). Pankrotihaldur võib esitada tehingu tagasivõitmiseks hagi ühe aasta jooksul pärast maksejõuetuse otsuse jõustumise kuupäeva. Kui hagi ei esitata tähtaja jooksul, siis tehingu tagasivõitmise õigus aegub. Võlgniku tühisest tehingust saadud tasu kuulub pankrotivara hulka, kui tehingu tagasivõitmise hagi rahuldav kohtuotsus jõustub.

Tehingu tühisus selle kohaldamist ei piira. Maksejõuetusmenetlustes kuulub võlgniku tühisest tehingust saadud tasu siiski pankrotivara hulka. Kui võlgniku tühisest tehingust saadud algset tasu ei ole võimalik loovutada pankrotivara hulka, tuleb anda samaväärne kompensatsioon.

Maksejõuetusmenetluses ei ole maksejõuetust menetleva kohtu jaoks siduv teise kohtu või ametiasutuse järelalus, et võlgniku varade või kohustustega seotud tehing on kehtetu, või selline mis tahes muul viisil tulenev järelalus. Maksejõuetusmenetluse käigus kontrollib sellise tehingu tühisust üksnes maksejõuetust menetlev kohus kas eelotsusetaotluse vormis või selles küsimuses algatatud täiendava vaidluse lahendamise raames. Selles vaidluses võivad muu isiku kui võlgniku vastu, välja arvatud vara käsutusõiguse säilitanud võlgniku vastu, esitada hagi maksejõuetusmenetluse pooled ja pankrotihaldur või prokuratuur. Pankrotihaldur peab alati olema kas hageja või kostja. Kui hiljem lõplikus kohtuotsuses leitakse, et võlgniku varade või kohustustega seotud tehing on kehtetu, tuleb sellest tasu vormis saadud majanduslik kasu loovutada pankrotivara hulka.

Kui kohtuotsuses, mis jõustus enne maksejõuetusmenetluse algatamist, leitakse, et võlgniku varade või kohustustega seotud tehing on kehtetu, käsitatakse seda tehingut kehtetuna ka maksejõuetusmenetluses.

Teatavat liiki nõuete suhtes kehtestatud erieeskirjad

Erieeskirju kohaldatakse järgmist liiki nõuete suhtes:

- nõuded pankrotivara suhtes, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist või pärast moratoriumi väljakuulutamist;
- nõuded pankrotivara suhtes, mis tekivad pärast maksejõuetuse otsust;
- nõuded, mis on samaväärsed pankrotivara suhtes esitatud nõuetega;
- järgneva rahuldamisjärgu nõuded;

- võlgniku aktsionäride/osanike või liikmete nõuded, mis tekivad nende osalemisest ettevõttes või ühistus.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 21/08/2018

Maksejõuetus - Eesti

SISUKORD

- 1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?
- 2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?
- 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
- 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
- 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Eesti seadusandlus näeb ette kolm erinevat maksejõuetusmenetlust: pankrotimenetlus, saneerimismenetlus ning võlgade ümberkujundamise menetlus. Pankrotimenetlust reguleerib pankrotiseadus, saneerimist käsitlevad reeglid on koondatud saneerimisseadusesse ja võlgade ümberkujundamise regulatsioon sisaldub võlgade ümberkujundamise ja võlakaitse seaduses. Seadused on eesti- ja ingliskeelsena kättesaadavad Eesti Vabariigi ametlikus võrguväljaandes Riigi Teatajas.

Pankrotimenetluse eesmärk on võlausaldajate nõuete rahuldamine võlgniku vara arvel võlgniku vara võõrandamise või võlgniku ettevõtte tervendamise kaudu. Füüsilisest isikust võlgnikule antakse pankrotimenetluse kaudu võimalus vabaneda oma kohustustest. Pankrotimenetluse käigus selgitatakse välja võlgniku maksejõuetuse põhjused.

Saneerimismenetluse eesmärk on ettevõtja, võlausaldaja ja kolmanda isiku huvide arvestamine ja õiguste kaitsmine ettevõtte saneerimise käigus. Ettevõtte saneerimine on abinõude kompleksi rakendamine ettevõtte majanduslike raskuste ületamiseks, tema likviidsuse taastamiseks, kasumlikkuse parandamiseks ja jätkusuutliku majandamise tagamiseks.

Võlgade ümberkujundamise menetluse eesmärk on makseraskustes füüsilisele isikule (võlgnikule) tema võlgade ümberkujundamise võimaldamine, et ületada makseraskusi ja vältida pankrotimenetlust. Võlgade ümberkujundamise menetluses võimaldatakse võlgnikule rahaliste kohustuste (isiklike võlgade) ümberkujundamist kohustuse täitmise tähtaja pikendamise, osadena täitmise või kohustuse vähendamise teel.

Nõukogu 29. mai 2000. aasta määruse (EÜ) nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta kohaldamisalasse kuulub pankrotimenetlus. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/848, 20. mai 2015, maksejõuetusmenetluse kohta (uuesti sõnastatud) kohaldamisalasse kuuluvad pankrotimenetlus ja võlgade ümberkujundamise menetlus.

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Eesti õiguse kohaselt loetakse füüsiliseks isikuks inimest, juriidiline isik on seaduse alusel loodud õigussubjekt. Juriidiline isik on kas eraõiguslik või avalik-õiguslik. Eraõiguslik juriidiline isik on erahuvides ja selle juriidilise isiku liigi kohta käiva seaduse alusel loodud juriidiline isik. Eraõiguslik juriidiline isik on täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts, tulundusühistu, sihtasutus ja mittetulundusühing. Avalik-õiguslik juriidiline isik on riik, kohaliku omavalitsuse üksus ja muu juriidiline isik, mis on loodud avalikes huvides ja selle juriidilise isiku kohta käiva seaduse alusel.

1. Pankrotimenetlus

Pankrotimenetlust kohaldatakse nii juriidiliste kui füüsiliste isikute suhtes, sõltumata sellest, kas füüsiline isik on ettevõtja. Pankrotivõlgnikuks ei või olla riik ega kohalik omavalitsusüksus.

2. Saneerimismenetlus

Saneerimismenetlust kohaldatakse üksnes eraõigusliku juriidilise isiku suhtes.

3. Võlgade ümberkujundamise menetlus

Võlgade ümberkujundamise menetlust kohaldatakse makseraskustes füüsiliste isikute suhtes, sõltumata sellest, kas tegemist on ettevõtjaga. Võlgade ümberkujundamist võib taotleda võlgnik, kelle elukoht on Eestis, ja on seda olnud vähemalt kahe aasta jooksul enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

1. Pankrotimenetlus

Pankrot on võlgniku kohtumäärusega väljakuulutatud maksejõuetus. Seega on pankrotimenetluse algatamise esimeseks põhiliseks eelduseks asjaolu, et võlgnik on maksejõuetu.

Võlgnik on maksejõuetu, kui ta ei suuda rahuldada võlausaldaja nõudeid ja see suutmatuse ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Juriidilisest isikust võlgnik on maksejõuetu ka siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Kui pankrotiavalduse on esitanud võlgnik, kuulutab kohus pankroti välja ka juhul, kui maksejõuetuse tekkimine tulevikus on tõenäoline. Kui pankrotiavalduse on esitanud võlgnik, siis eeldatakse, et ta on maksejõuetu.

Pankrotimenetluse algatamise teiseks põhiliseks eelduseks on pankrotiavalduse esitamine, mille võib esitada võlgnik või võlausaldaja.

Kui pankrotiavalduse esitab võlgnik, peab ta pankrotiavalduses põhistama oma maksejõuetuse. Kui pankrotiavalduse esitab võlausaldaja, peab ta pankrotiavalduses põhistama võlgniku maksejõuetuse, samuti tõendama nõude olemasolu.

Kohus võib kohustada pankrotiavalduse esitanud võlausaldajat tasuma ajutise halduri tasu ja kulutuste katteks kohtu deposiiti kohtu määratud rahasumma, kui on alust eeldada, et pankrotivara selleks ei jätku. Kui võlausaldaja jätab deposiidi tasumata, menetlus lõpetatakse.

Kohus keeldub võlausaldaja pankrotiavaldust menetlusse võtmast, kui sellest ei selgu, et avalduse esitajal on nõue võlgniku vastu, selles ei ole põhistatud võlgniku maksejõuetust või see põhineb nõudel, mille suhtes kehtib saneerimiskava või võlgade ümberkujundamise kava. Kohus keeldub pankrotiavaldust menetlusse võtmast ka siis, kui esinevad muud tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud alused.

Kohus lõpetab menetluse pankrotti välja kuulutamata raugemise tõttu olenemata võlgniku maksejõuetusest, kui võlgnikul ei jätku vara pankrotimenetluse kulude katteks ning ei ole võimalik vara tagasi võita või tagasi nõuda, sealhulgas puudub võimalus esitada nõue juhtorgani liikme vastu.

Pankroti kuulutab kohus välja määrusega (pankrotimäärus). Pankrotimääruses tuleb märkida pankroti väljakuulutamise kellaeg. Pankroti väljakuulutamisega algab pankrotimenetlus.

Kui kohus on pankroti väljakuulutanud, avaldab kohus selle kohta viivitamata teate väljaandes Ametlikud Teadaanded (pankrotiteade).

Pankrotimäärus kuulub viivitamatule täitmisele. Pankrotimääruse täitmist ei saa peatada ega ajatada, samuti ei saa muuta pankrotimääruse seaduses sätestatud täitmise viisi ja korda. Kui kõrgemalseisev kohus tühistab pankrotimääruse, ei mõjuta see halduri poolt või tema suhtes tehtud õigustoimingute kehtivust. Pankrotimääruse peale võivad võlgnik ja pankrotiavalduse esitanud võlausaldaja esitada määruskaebuse 15 päeva jooksul pankrotiteate avaldamisest. Ringkonnakohtu määruse peale määruskaebuse kohta võivad võlgnik ja pankrotiavalduse esitanud isik esitada määruskaebuse Riigikohtule. Haldur ei või võlgniku nimel määruskaebust esitada ega võlgnikku määruskaebuse läbivaatamisel esindada.

Eestis on pankrotimenetluse kestvus küllaltki pikk. Pankrotti välja kuulutamata raugemisega lõppevad menetlused kestavad juriidiliste isikute puhul keskmiselt 94 päeva ja füüsiliste isikute puhul 85 päeva. Jaotissetpanekuni, mille alusel on üldse võimalik võlausaldajatele väljamakseid teha, jõti juriidiliste isikute puhul keskmiselt 462 päevaga ning füüsiliste isikute puhul 455 päevaga. Kompromissiga lõppevad pankrotimenetlused kestavad juriidiliste isikute puhul keskmiselt 340 päeva ja füüsiliste isikute puhul 352 päeva. Ajaliselt kõige kauem kestavad pankrotimenetlused, mis rauguvad pärast pankroti väljakuulutamist, juriidiliste isikute puhul keskmiselt koguni 745 päeva ja füüsilistel isikutel 709 päeva. Kogumenetluse, see on pankrotiavalduse esitamisest pankrotimenetluse lõpuni, kestvus on keskmiselt 270-280 päeva.[1]

Kui pankrotimenetluses on ette nähtud teate või menetlusdokumendi avaldamine, tuleb see avaldada väljaandes Ametlikud Teadaanded. Kohus võib avaldada väljaandes Ametlikud Teadaanded teate pankrotiavalduse läbivaatamise aja ja koha kohta. Pankrotimääruse, millega kuulutatakse välja võlgniku pankrot, kohta avaldab kohus viivitamata teate väljaandes Ametlikud Teadaanded (pankrotiteade).

Enne pankroti välja kuulutamist ja pankrotimenetlusega alustamist, viiakse läbi nn eelmenetlus. Kui kohus otsustab pankrotiavalduse menetlusse võtta, nimetab ta ajutise halduri. Kohus võib võlgniku varalist olukorda arvestades jätta ajutise halduri ka nimetamata ja kuulutada välja võlgniku pankroti. Kui kohus ajutist haldurit ei nimeta, siis pankrotiavalduse alusel edasist menetlust ei toimu ja menetlus lõpeb. Ajutine haldur selgitab välja võlgniku vara, sealhulgas võlgniku kohustused ja võlgniku vara puudutavad täitemenetlused, ning kontrollib, kas võlgniku vara katab pankrotimenetluse kulud. Ajutine haldur annab hinnangu võlgniku varalisele seisundile ja maksejõulisusele, samuti võlgniku ettevõtte tegevuse jätkamise ja juriidilisest isikust võlgniku tervendamise väljavaadetele, tagab võlgniku vara säilimise jm. Ajutise halduri tegevuse tulemusena peab selguma, kas pankrotiavaldus tuleb rahuldada või jätta rahuldamata.

2. Saneerimismenetlus

Ettevõtte saneerimismenetluse algatamiseks esitab ettevõtja vastavasisulise avalduse.

Kohus algatab saneerimismenetluse, kui saneerimisavaldus vastab tsiviilkohtumenetluse seadustikus ja saneerimisseaduses esitatud nõuetele ning kui ettevõtja on põhistanud, et:

1. tema maksejõuetuse tekkimine tulevikus on tõenäoline;
2. ettevõtte vajab saneerimist;
3. ettevõtte jätkusuutlik majandamine on pärast saneerimist tõenäoliselt võimalik.

Saneerimismenetlust ei algatata, kui:

1. ettevõtja suhtes on algatatud pankrotimenetlus;
2. on tehtud kohtumäärus ettevõtja sundlõpetamise kohta või toimub täiendav likvideerimine;
3. ettevõtja suhtes toimunud saneerimismenetluse lõppemisest on möödunud vähem kui kaks aastat.

Kui ettevõtja taotleb ettevõtte saneerimist, võib kohus keelduda avalduse menetlusse võtmisest ka juhul, kui ettevõtja ei ole põhistanud, et ettevõtte vajab saneerimist ja ettevõtte jätkusuutlik majandamine on pärast saneerimist tõenäoliselt võimalik.

Saneerimismenetluse tulemuslikkust võib hinnata saneerimiskava kinnitamise alusel, milleks kulub keskmiselt pool aastat saneerimisavalduse esitamisest.[2] Eeltoodule lisandub saneerimiskava täitmise aeg, millega saabub reaalne tulemus, kuid mis on erinevate saneerimismenetluste puhul erinev.

Kui kohus on otsustanud algatada saneerimismenetluse ja teinud saneerimismääruse, edastab saneerimisnõustaja viivitamata võlausaldajatele saneerimisteate, millega teavitab võlausaldajaid saneerimismenetluse algatamisest ja nende nõuete suurusest, mis neil võlanimekirja kohaselt ettevõtja vastu on.

Saneerimismenetluses võib eelmenetluseks pidada menetlust saneerimisavalduse esitamisest kuni saneerimiskava kinnitamiseni või saneerimismenetluse lõpetamiseni. Nimetatud perioodil peatab kohus ettevõtja vara suhtes läbiviidava täitemenetluse kuni saneerimiskava kinnitamiseni või saneerimismenetluse lõppemiseni, välja arvatud täitemenetlus, mis viiakse läbi töösuhte alusel tekkinud nõude või elatise tasumise nõude täitmiseks; peatub viivise või ajas suureneva leppetrahvi arvestamine ettevõtja vastu suunatud nõudelt kuni saneerimiskava kinnitamiseni; asja läbivaatav kohus võib ettevõtja avalduse ja sellele lisatud saneerimisnõustaja heakskiidu alusel peatada kuni saneerimiskava kinnitamiseni või saneerimismenetluse lõppemiseni kohtumenetluse, milles on ettevõtja vastu rahaline nõue, välja arvatud töösuhte alusel esitatud nõue või elatise tasumise nõue, mille kohta ei ole veel otsust tehtud; kohus lükkab võlausaldaja esitatud pankrotiavalduse alusel pankrotimenetluse algatamise otsustamise edasi kuni saneerimiskava kinnitamiseni või saneerimismenetluse lõpetamiseni. Kohus nimetab kuni saneerimismenetluse lõppemiseni saneerimisnõustaja.

3. Võlgade ümberkujundamise menetlus

Võlgade ümberkujundamise menetluses võimaldatakse võlgnikule rahaliste kohustuste ümberkujundamist. Võlgnik loetakse makseraskustes olevaks, kui ta ei suuda või tõenäoliselt ei suuda täita oma kohustusi nende sissenõutavaks muutumise ajal.

Võlgade ümberkujundamise menetluse algatamiseks esitab võlgnik kohtule vastavasisulise avalduse, millele lisatakse muuhulgas võlgade ümberkujundamise kava, milles on märgitud, milliste kohustuste ümberkujundamist ja millisel viisil taotletakse ja ümberkujundamiskava täitmise tähtaeg. Enne võlgade ümberkujundamise avalduse kohtusse esitamist peab võlgnik astuma vajalikke samme, et saavutada võla ümberkujundamine kohtuväliselt.

Kohus võtab võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse, kui avaldus vastab tsiviilkohtumenetluse seadustikus ja võlgade ümberkujundamise ja võlakaitse seaduses esitatud nõuetele. Avalduse menetlusse võtmise määrus edastatakse võlgnikule ja kõigile võlausaldajatele, kelle nõuete ümberkujundamist võlgnik taotleb. Määrus avaldatakse ka väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Kohus ei võta võlgade ümberkujundamise avaldust menetlusse, kui:

1. välja on kuulutatud võlgniku pankrot;
2. kohus on viimase kümne aasta jooksul enne avalduse esitamist rahuldanud võlgniku võlgade ümberkujundamise või pankrotimenetluses võlgadest vabastamise avalduse;
3. võlgnik ei ole makseraskustes või need on ilmselgelt ületatavad võlgade ümberkujundamiseta, muu hulgas võlgniku vara realiseerimisega võlgade katteks ulatuses, mida võib võlgnikult mõistlikult eeldada;
4. avaldus või selle lisad ei vasta seaduse nõuetele.

Kohus võib jätta võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmata, kui:

1. võlgniku pakutud võlgade ümberkujundamiskava kinnitamine või täitmine on ebatõenäoline, arvestades muu hulgas võlgniku maksevõimelisust kolme aasta vältel enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist ja võlgniku võimekust tegeleda mõistlikult tulutoova tegevusega võlgade ümberkujundamiskava kehtivuse ajal, lähtudes tema vanusest, elukutsest ja haridusest;
2. võlgnik ei ole enne võlgade ümberkujundamise avalduse kohtusse esitamist astunud vajalikke samme, et saavutada võla ümberkujundamine kohtuväliselt;
3. võlgnik on tahtlikult või raske hooletusega esitanud oluliselt ebaõigeid või ebatäielikke andmeid oma vara ja sissetulekute, võlausaldajate või oma kohustuste kohta;
4. võlgnik keeldub esitatud andmeid vandega kinnitamast või kohtu nõutud täiendavaid andmeid esitamast;
5. võlgnik on mõistetud süüdi pankroti- või täitemenetlusalase kuriteo, maksualase kuriteo või teatud äriühingutega seotud kuriteo toimepanemises ja karistusandmed ei ole karistusregistrist kustutatud;
6. võlgnik on viimase kolme aasta jooksul enne avalduse esitamist või pärast seda andnud tahtlikult või raske hooletusega ebaõigeid või ebatäielikke andmeid oma majandusliku olukorra kohta, et saada toetusi või muid soodustusi riigilt, kohalikut omavalitsusüksuselt või sihtasutuselt või vältida maksude maksmist;

7. võlgnik on ilmselt tahtlikult teinud võlausaldajaid kahjustavaid tehinguid.

Kui kohus otsustab võlgniku avaldust lahendades, et tuleb algatada võlgade ümberkujundamise menetlus, edastab kohus avalduse menetlusse võtmise määruse võlgnikule ja kõigile võlausaldajatele, kelle nõuete ümberkujundamist võlgnik taotleb. Määrus avaldatakse ka väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Võlgade ümberkujundamise menetluses võib nn eelmenetluseks pidada perioodi võlgade ümberkujundamise avalduse esitamisest kuni võlgade ümberkujundamiskava kinnitamiseni. Võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmisel peatub viivise või ajas suureneva leppetrahvi arvestamine võlgniku vastu suunatud nõudelt kuni ümberkujundamiskava kinnitamiseni või menetluse lõppemiseni. See ei kehti nõuete suhtes, mille ümberkujundamist võlgnik ei taotle. Avalduse menetlusse võtmisel ei saa võlausaldaja lõpetada võlgnikuga sõlmitud lepingut, millest tulenevate nõuete ümberkujundamist võlgnik taotleb, enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist toimunud rahalise kohustuse rikkumisele tuginedes ega keelduda sel alusel oma kohustuste täitmisest. Kokkulepe, mille kohaselt võlausaldaja võib võlgade ümberkujundamise avalduse esitamisel või ümberkujundamiskava kinnitamisel lepingu lõpetada, on tühine. Avalduse menetlusse võtmisel peatab kohus võlgniku vara suhtes läbiviidava täitemenetluse (või sundtäitmise) raha sissenõudmiseks kuni ümberkujundamiskava kinnitamiseni või menetluse lõppemiseni. Kohus võib samuti peatada kohtumenetluse, milles on võlgniku vastu rahaline nõue, mille kohta ei ole veel otsust tehtud; tühistada hagi tagamise abinõud, sealhulgas pangakonto arestimise; keelata võlausaldajatel võlgniku antud tagatistest tulenevaid õigusi teostada, muu hulgas pandieset müüa või selle müüki taotleda.

[1] Maksejõuetuse menetlemise tõhususe uuring (19.03.2013), uuringu teostaja: AS Pricewaterhouse Coopers Advisors, tellija: Riigikantselei, tarkade otsuste fond, partner: Justiitsministeerium, lk 7.

[2] *Ibid*, lk 8.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankroti väljakuulutamisega moodustub võlgniku varast pankrotivara ja võlgniku õigus pankrotivara valitseda ja käsutada läheb üle pankrotihaldurile.

Pankrotimääruse alusel muutub võlgniku vara pankrotivaraks, mida kasutatakse sihtvarana võlausaldajate nõuete rahuldamiseks ja pankrotimenetluse läbiviimiseks. Pankrotivara on vara, mis oli võlgnikul pankroti väljakuulutamise ajal, samuti vara, mis nõutakse või võidetakse tagasi või mille võlgnik omandab pankrotimenetluse ajal. Pankrotivara hulka ei kuulu võlgniku vara, millele vastavalt seadusele ei või pöörata sissenõuet.

Vara, millele vastavalt seadusele sissenõuet pöörata ei või, reguleerib täitemenetluse seadustik. Seaduses on ette nähtud mitteamendav loetelu mitteaarestitavatest esemetest. Mitteaarestitavate esemete kataloogi peamine eesmärk on võlgniku sotsiaalse miinimumkaitse tagamine. Mitteaarestitavate asjade realiseerimise keeld tuleneb ka muude põhiõiguste kaitsemise vajadusest: õigus valida vabalt tegevusala, elukutset ja töökohta, õigus tegeleda ettevõtlusega, õigus haridusele, usuvabadus, perekonna- ja eraelu kaitse jm. Lisaks on teatavate esemete arestimine heade kommetega.

Eesti seadusandluse kohaselt kehtivad piirangud ka sissetuleku arestimisele, mille põhiline eesmärk on tagada võlgnikule tema suhtes läbiviidava menetluse tingimustes tema enda ja tema ülalpeetavate äraelamiseks minimaalsed vajalikud vahendid. Piiranguid on kahte liiki: võlgnikule kasutamiseks jääma pidav mitteaarestitav osa ja nn sotsiaaltoetused, millest esimene tagab võlgniku elatusmiinimumi säilimise, teine aga loetleb kindla õiguse kaitseks makstavad sihtotstarbelised summad, mis ei pea minema mingisuguse muu kohustuse katteks. Kuigi teatud tingimustel on sotsiaaltoetusi võimalik osaliselt siiski arestida.

Võlgniku poolt pärast pankroti väljakuulutamist tehtud pankrotivara hulka kuuluva eseme käsutustehing on tühine. Teisele poolele tagastatakse tema poolt käsutustehingu alusel üleantu, kui see on pankrotivaras säilinud, või hüvitatakse, kui pankrotivara on üleantu arvel suurenenud. Kui võlgnik on enne pankroti väljakuulutamist käsutanud oma tulevikus tekkivaid nõudeid, muutub käsutus pankroti väljakuulutamise järel tühiseks pärast pankroti väljakuulutamist tekkinud nõuete osas. Füüsilisest isikust võlgnik võib pankrotivara käsutada halduri nõusolekul. Halduri nõusolekuta tehtud käsutustehing on tühine.

Pankrotivarasse kuuluva võlgnikule võlgnetava kohustuse täitmist võib pärast pankroti väljakuulutamist vastu võtta üksnes haldur. Kui kohustus täideti võlgnikule, loetakse kohustus täidetuks üksnes juhul, kui täitmiseks üleantu on pankrotivaras säilinud või kui pankrotivara on üleantu arvel suurenenud. Kui kohustus täideti võlgnikule enne pankrotiteate avaldamist, loetakse kohustus täidetuks, kui kohustuse täitnud isik ei teadnud täitmise ajal pankroti väljakuulutamist ega pidanudki sellest teadma.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Pankroti väljakuulutamise kaotab füüsilisest isikust võlgnik õiguse teha tehinguid seoses pankrotivaraga ning juriidilisest isikust võlgnik kaotab õiguse teha mis tahes tehinguid.

Võlgnik peab kohtule, haldurile ja pankrotitoimkonnale andma teavet, mida nad vajavad seoses pankrotimenetlusega, eelkõige oma vara, sealhulgas kohustuste ning majandus- või kutsetegevuse kohta. Võlgnik on kohustatud esitama haldurile pankroti väljakuulutamise päeva seisuga bilansi koos vara, sealhulgas kohustuste nimekirjaga.

Kohus võib kohustada võlgnikku kohtus vandega kinnitama, et kohtule esitatud andmed vara, võlgade ja majandus- või kutsetegevuse kohta on talle teadaolevalt õiged.

Võlgnik peab osutama ajutisele haldurile ja haldurile abi tema ülesannete täitmisel.

Võlgnik ei tohi kohtu loata pärast pankroti väljakuulutamist ning enne vande andmist Eestist lahkuda.

Kohtu korralduse täitmata jätmise korral või seadusega sätestatud kohustuse täitmise tagamiseks võib kohus võlgnikku trahvida või tema suhtes kohaldada sundtoomist või aresti.

Võlgnikul on õigus tutvuda halduri toimikuga ja pankrotiasja kohtutoimikuga. Haldur võib põhjendatud kaalutlustel keelduda halduri toimikus sisalduva dokumendi tutvustamisest võlgnikule, kui see kahjustaks pankrotimenetluse läbiviimist.

Pankrotihaldur

- Pankrotihaldur teeb pankrotivaraga seonduvaid tehinguid ja muid toiminguid. Halduri tegevuse tulemusena tekkivate õiguste ja kohustuste kandjaks on võlgnik. Haldur osaleb oma ülesannetest tulenevalt poolena võlgniku asemel kohtus pankrotivaraga seotud vaidlustes.
- Pankroti väljakuulutamise läheb võlgniku õigus pankrotivara valitseda ja käsutada üle pankrotihaldurile. Juriidilisest isikust võlgniku pankrotimenetluse korral võib haldur teha pankrotivaraga kõiki tehinguid ja õigustoiminguid. Füüsilisest isikust võlgniku pankroti puhul võib haldur teha pankrotivaraga ainult neid tehinguid ja õigustoiminguid, mis on vajalikud pankrotimenetluse eesmärgi saavutamiseks ja halduri ülesannete täitmiseks.
- Haldur kaitseb kõigi võlausaldajate, samuti võlgniku õigusi ja huve ning tagab seadusliku, kiire ja majanduslikult otstarbeka pankrotimenetluse. Haldur peab oma kohustusi täitma korralikule ja ausale haldurile omase hoolega ning arvestama kõigi võlausaldajate ja võlgniku huve.
- Haldur selgitab välja võlausaldajate nõuded, valitseb pankrotivara, korraldab selle moodustamise ja müügi ning pankrotivara arvel võlausaldajate nõuete rahuldamise; selgitab välja võlgniku maksejõuetuse tekkimise põhjused ja aja; korraldab vajadusel võlgniku majandustegevuse jätkamise; viib vajadusel läbi juriidilisest isikust võlgniku likvideerimise; annab seaduses ettenähtud juhtudel teavet võlausaldajale ja võlgnikule; annab oma tegevusest aru ja esitab pankrotimenetluse kohta andmeid kohtule, järelevalveametnikule ja pankrotitoimkonnale; täidab muid seadusest tulenevaid kohustusi. Kui võlgniku maksejõuetuse põhjuseks on raske juhtimisviga, on haldur kohustatud esitama kahju hüvitamise nõude raskes juhtimisveas süüdi oleva isiku vastu kohe, kui nõude esitamiseks on piisav alus. Lisaks halduri seaduses sätestatud õigustele on halduril ka ajutise halduri õigused.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Eesti pankrotimenetluses on tasaarvestus lubatud. Nõuete tasaarvestamiseks pankrotimenetluses kehtivad järgmised tingimused:

- 1) tasaarvestatavad nõuded peavad olema rahalised või muud samaliigilised kohustused;
- 2) võlausaldajal õigus oma kohustus täita peab olema saabunud ja võlgniku kohustus peab olema muutunud sissenõutavaks;
- 3) võlausaldaja peab võlgnikule tegema tasaarvestuse avalduse enne viimase jaotusettepaneku esitamist kohtule, kusjuures vastav avaldus ei tohi olla tehtud tingimuslikult või tähtaja määramisega;
- 4) võlausaldaja õigus oma nõue võlgniku nõudega tasaarvestada peab olema tekkinud enne pankroti väljakuulutamist.

Kui võlgniku nõue oli pankroti väljakuulutamise ajal seotud edasilükkava tingimusega või kui võlgniku nõue ei olnud pankroti väljakuulutamise hetkel veel sissenõutav või kui võlgniku nõue ei ole suunatud samaliigiliste kohustuste täitmisele, saab nõude tasaarvestada alles siis, kui edasilükkav tingimus on saabunud, võlgniku nõue on muutunud sissenõutavaks või kohustused on muutunud samaliigilisteks. Tasaarvestus ei ole lubatud, kui võlgniku nõude edasilükkav tingimus saabub või nõue muutub sissenõutavaks enne, kui võlausaldaja saaks oma nõude tasaarvestada.

Kui võlausaldaja nõue on aegunud, võib ta nõude siiski tasaarvestada, kui tasaarvestamise õigus tekkis enne nõude aegumist. Võlausaldaja võib tasaarvestada ka võlgniku poolse lepingu täitmata jätmisest tuleneva nõude, mis tekkis asjaolust, et haldur

loobus pärast pankroti väljakuulutamist võlgniku kohustuse täitmisest. Kui lepingulise kohustuse ese on jagatav ja võlausaldaja on oma kohustuse pankroti väljakuulutamise hetkeks täitnud osaliselt, saab ta oma kohustuse täidetud osale vastava võlgniku rahalise kohustuse osas teostada tasaarvestuse. Kui võlgnik on üürile- või rendiandja ning üürnik või rentnik on võlgnikule enne pankroti väljakuulutamist kinnisasja või ruumi üüri või renti ette maksnud, on tegemist alusetu rikastumise nõudega võlgniku vastu, mille üürnik või rentnik võib tasaarvestada võlgniku nõudega tema vastu, samuti võib üürnik või rentnik tasaarvestada lepingu ennetähtaegsest lõppemisest või lepingust taganemisest tuleneva kahju hüvitamise nõude.

Loovutamise saadud nõuet võib pankrotimenetluses tasaarvestada ainult juhul, kui nõude loovutamine ja sellest võlgnikule kirjalik teatamine on toimunud mitte hiljem kui kolm kuud enne pankroti väljakuulutamist. Loovutamise saadud nõuet ei saa tasaarvestada, kui nõue võlgniku vastu oli loovutatud viimase kolme aasta jooksul enne ajutise halduri nimetamist ja võlgnik oli sel ajal maksejõuetu ning nõude omandanud isik sellest loovutamise ajal teadis või pidi teadma.

Tasaarvestada ei saa ülalpidamise nõuet, tervise kahjustamise või surma põhjustamisega tekitatud kahju hüvitamise nõuet, samuti teise poole kahju õigusvastasest ja tahtlikust tekitamisest tulenevat nõuet, mis teisel poolel on tasaarvestava poole vastu; teise poole nõuet, millele seadusest tulenevalt ei saa pöörata sissenõuet; arestitud nõuet oma nõudega teise poole vastu, kui tasaarvestav pool omandas nõude pärast arestimist või kui tema nõue muutus sissenõutavaks pärast arestimist ja arestitud nõudest hiljem; nõuet, millele teine pool saab esitada vastuväiteid või teise poole nõuet, mille tasaarvestamine ei ole lubatud muul seadusest tuleneval alusel.

Saneerimismenetluse ja võlgade ümberkujundamise menetluse puhul ei ole tasaarvestust eraldi reguleeritud, mistõttu kohaldub üldine kord tulenevalt võlaõigusseadusest.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Pankrotimenetlus

Halduril on õigus võlgniku poolt sõlmitud lepingust tulenev seni täitmata kohustus täita ja nõuda teiselt poolelt tema kohustuse täitmist või loobuda võlgniku lepingust tuleneva kohustuse täitmisest, kui seadusest ei tulene teisiti. Haldur ei või loobuda võlgniku lepingust tuleneva kohustuse täitmisest, kui kohustuse täitmise tagamiseks on kinnistusraamatusse kantud eelmärke. Kui haldur jätkab võlgniku kohustuse täitmist või teatab, et kavatseb võlgniku kohustuse täita, peab lepingu teine pool jätkama oma kohustuse täitmist. Sellisel juhul kaotab haldur õiguse keelduda võlgniku kohustuse täitmisest. Kui haldur nõuab lepingu teiselt poolelt lepingu täitmist, võib teine pool nõuda, et haldur tagaks võlgniku kohustuse täitmise. Kuni haldur võlgniku kohustuse täitmist ei taga, võib teine pool keelduda oma kohustuse täitmisest, samuti taganeda lepingust või lepingu üles öelda. Lepingu teise poole selline nõue võlgniku vastu, mis on tekkinud kohustuse täitmisest pärast seda, kui haldur on teiselt poolelt nõudnud kohustuse täitmist, on massikohustus. Kui haldur loobus pärast pankroti väljakuulutamist võlgniku kohustuse täitmisest, võib lepingu teine pool esitada lepingu täitmata jätmisest tuleneva nõude pankrotivõlausaldajana. Kui lepingulise kohustuse ese on jagatav ja teine pool on oma kohustuse pankroti väljakuulutamise hetkeks täitnud osaliselt, saab ta oma kohustuse täidetud osale vastava võlgniku rahalise kohustuse täitmist nõuda üksnes pankrotivõlausaldajana.

Seadus näeb ette ka erisused teatud tüüpi lepingute puhul:

- 1) kui võlgnik on enne pankroti väljakuulutamist müünud vallasasja omandireservatsiooniga ja ostjale asja valduse üle andnud, on ostjal õigus nõuda müügilepingu täitmist. Haldur ei või sellisel juhul loobuda müügilepingust tulenevate võlgniku kohustuste täitmisest;
- 2) üürile- või rendileandja pankrot ei ole üüri- või rendilepingu lõpetamise aluseks, kui lepingus ei ole ette nähtud teisiti. Kui üüri- või rendilepingu järgi on pankrot selle lõpetamise aluseks, võib haldur lepingu ühekuulise või lepingus ettenähtud lühema ülesütlemistähtajaga üles öelda. Eluruumi üürileandja pankrot ei ole eluruumi üürilepingu lõpetamise aluseks. Kui võlgnikule on enne pankroti väljakuulutamist kinnisasja või ruumi üür või rent ette makstud, võib üürnik või rentnik taolise alusetu rikastumise nõude tasaarvestada võlgniku nõudega tema vastu;
- 3) üürniku või rentniku pankroti korral võib üürile- või rendileandja üüri- või rendilepingu lõpetada üksnes üldises korras, kusjuures üüri- või rendilepingut ei või üles öelda üüri või rendi maksimisega viivitamise tõttu, kui viivitus seondub enne pankrotiavalduse esitamist võlgnetud üüri või rendi maksimisega. Halduril on õigus võlgniku sõlmitud üüri- või rendileping ühekuulise või lepingus ettenähtud lühema ülesütlemistähtajaga üles öelda. Kui pankroti väljakuulutamise hetkeks ei oldud kinnisasja või ruumi võlgnikule üle antud, võib nii haldur kui ka teine pool lepingust taganeda. Lepingust taganemise või lepingu ülesütlemise juhul võib teine pool nõuda lepingu ennetähtaegsest lõppemisest tuleneva kahju hüvitamist pankrotivõlausaldajana või tasaarvestusega;
- 4) üüri- ja rendilepingu korda kohaldatakse vastavalt ka võlgniku poolt sõlmitud liisingulepingule.

Lepingu jätkamise või lõpetamise otsustamine on halduri õigus, kuid kui teine pool teeb haldurile ettepaneku vastavat valikuõigust kasutada, peab haldur viivitusega, ent mitte hiljem kui seitsme päeva jooksul teatama, kas ta täidab võlgniku kohustuse või loobub sellest. Kohus võib halduri taotluse alusel eelnimetatud tähtaega ka pikendada. Kui haldur ei teata õigeaegselt kohustuse täitmisest või sellest loobumisest, ei ole tal õigust teiselt poolelt lepingu täitmist nõuda, kuni ta ei ole võlgniku kohustust täitnud.

Lisaks on võimalik, et mõned võlgniku sõlmitud lepingud on tagasivõidetavad. Näiteks tunnistab kohus kehtetuks lepingud, mis on sõlmitud ajutise halduri nimetamisest kuni pankroti välja kuulutamiseni. Lisaks ajalisele tingimusele, on tagasivõitmise eelduseks, et lepinguga on kahjustatud võlausaldajate huve. Kui võlausaldajate huve kahjustatud ei ole ja tagasivõitmise tulemusena pankrotivara ei suurene, ei ole mõtet tagasivõitmist teostada.

Üldiselt ei ole pankrotistunud võlgnikul ega tema halduril õigust lepingute muutmiseks, küll aga võib lepingute muutmist esineda juhul, kui pärast pankroti väljakuulutamist sõlmitakse kompromiss. Sellisel juhul on võlgniku ja võlausaldajate vahelise kokkuleppe tulemusel võimalik vähendada võlgasid või pikendada tasumise tähtaega. Samasuguse tulemuseni on võimalik jõuda ka saneerimismenetluse või võlgade ümberkujundamise menetluse kaudu. Nõuete loovutamist või kohustuste üle võtmist pankrotiseadus, saneerimisseadus ega võlgade ümberkujundamise seadus eraldi ei käsitle, seega kehtib üldine kord, mis on sätestatud võlaõigusseaduses.

Saneerimismenetlus ja võlgade ümberkujundamise menetlus

Saneerimismenetluses on lepingute ümberkujundamine lubatud. Kokkulepe, mille kohaselt võlausaldaja võib saneerimismenetluse algatamisel või saneerimiskava kinnitamisel lepingu lõpetada, on tühine. Saneerimiskavas ei saa ümber kujundada töölepingu alusel ega tuletistehingust tekkinud nõuet.

Võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmisel ei saa võlausaldaja lõpetada võlgnikuga sõlmitud lepingut, millest tulenevate nõuete ümberkujundamist võlgnik taotleb, enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist toimunud rahalise kohustuse rikkumisele tuginedes ega keelduda sel alusel oma kohustuste täitmisest. Kokkulepe, mille kohaselt võlausaldaja võib võlgade ümberkujundamise avalduse esitamisel või ümberkujundamiskava kinnitamisel lepingu lõpetada, on tühine. Võlgade ümberkujundamise menetluses saab ümber kujundada kestvuslepingust tulenevaid kohustusi, mis tekivad või muutuvad sissenõutavaks pärast võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist. Ümberkujundamiskavaga võib ette näha, et võlgniku poolt enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist sõlmitud krediitileping või muu kestvusleping, millest tuleneb võlgnikule rahalisi kohustusi, mis muutuvad sissenõutavaks pärast võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist, lõpeb ümberkujundamiskava kinnitamisel. Lepingu lõppemisel on samad tagajärjed, mis lepingu erakorralisel ülesütlemisel võlgnikust tuleneva asjaolu tõttu. Lepingu lõppemise tagajärjel tekkivad võlgniku kohustused saab ümberkujundamiskavaga eelnevalt ümber kujundada. Kui soovitakse ümber kujundada liisingulepingust tulenevaid kohustusi, võib võlausaldajaks olev liisinguandja ühe nädala jooksul ümberkujundamiskava kinnitamisest arvates lepingu erakorraliselt üles öelda.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Pärast pankroti väljakuulutamist võivad pankrotivõlausaldajad esitada oma nõudeid võlgniku vastu ainult pankrotimenetluses. Haldurile tuleb teatada kõigist oma enne pankroti väljakuulutamist tekkinud nõuetest võlgniku vastu, sõltumata nõude tekkimise alusest ja nõude täitmise tähtpäevast. Võlgniku suhtes algatatud täitemenetlused lõpetatakse pankroti väljakuulutamisega ning võlausaldajal tuleb nõue esitada pankrotihaldurile.

Saneerimismenetluse ja võlgade ümberkujundamise menetluses vastavalt saneerimiskava ja võlgade ümberkujundamiskava kehtivuse ajal ei saa uusi menetlusi algatada vaid need võlausaldajad, kelle nõudeid vastav kava puudutab. Saneerimise korral täitemenetluse peatatakse, välja arvatud täitemenetlus, mis viiakse läbi töösuhte alusel tekkinud nõude või elatise tasumise nõude täitmiseks. Võlgade ümberkujundamise menetluses võib kohus juba enne avalduse lahendamist või esitamist peatada täitemenetluse esialgse õiguskaitse meetmena. Avalduse menetlusse võtmisel peatab kohus võlgniku vara suhtes läbiviidava täitemenetluse (või sundtäitmise) raha sissenõudmiseks kuni ümberkujundamiskava kinnitamiseni või menetluse lõppemiseni.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Pankrotimenetlus

Vaidlustes, mis puudutavad pankrotivara või vara, mille võib arvata pankrotivarasse, läheb haldurile üle õigus olla võlgniku asemel kohtumenetluses menetlusosaliseks. Kui enne pankroti väljakuulutamist alanud kohtumenetluses on läbivaatamisel võlgniku poolt teise isiku vastu esitatud hagi või muu avaldus, mis seondub pankrotivaraga, või kui võlgnik osaleb mõnes kohtumenetluses kolmanda isikuna, võib haldur astuda menetlusse oma ülesannetest tulenevalt võlgniku asemel. Kui haldur on menetlusest teadlik, kuid menetlusse ei astu, võib võlgnik jätkata hagejana, avaldajana või kolmanda isikuna.

Kui enne pankroti väljakuulutamist alanud kohtumenetluses on varaline nõue võlgniku vastu, mille kohta ei ole veel otsust tehtud, jätab kohus nõude hagimenetluses läbi vaatamata. Kohus taastab hageja avalduse alusel eelnimetatud menetluse, kui kõrgema astme kohus on pankrotimääruse tühistanud ja on jõustunud määrus, millega pankrotiavaldis on jäetud rahuldamata, samuti juhul, kui pankrotimenetlus on pärast pankroti väljakuulutamist lõppenud raugemise tõttu.

Kui enne pankroti väljakuulutamist alanud kohtumenetluses on võlgniku vastu nõue eseme välistamiseks pankrotivarast, vaatab kohus nõude läbi. Sel juhul võib pankrotihaldur astuda menetlusse võlgniku asemel. Halduril on võlgniku kui kostja õigused ja kohustused. Kui haldur protsessi ei astu, võib menetlust jätkata hageja taotlusel.

Kui kohtumenetluses on varaline nõue võlgniku vastu, milles tehtud lahendi peale on võimalik edasi kaevata, võib pärast pankroti väljakuulutamist võlgniku nimel edasi kaevata haldur. Halduri nõusolekul võib võlgnik ise kaebuse esitada.

Kui võlgniku vastu suunatud haldusakt on vaidlustatud kohtus, siis sellise haldusakti vaidlustamise tähtaja arvestamine peatub.

Saneerimis- ja võlgade ümberkujundamise menetlus

Pärast saneerimisavalduse esitamist võib asja läbivaatav kohus ettevõtja avalduse ja sellele lisatud saneerimisnõustaja heakskiidu alusel peatada kuni saneerimiskava kinnitamiseni või saneerimismenetluse lõppemiseni kohtumenetluse, milles on ettevõtja vastu rahaline nõue, välja arvatud töösuhte alusel esitatud nõue või elatise tasumise nõue, mille kohta ei ole veel otsust tehtud. Võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmisel peatab kohus kohtumenetluse, milles on võlgniku vastu rahaline nõue, mille kohta ei ole veel otsust tehtud, kuni ümberkujundamiskava kinnitamiseni või menetluse lõppemiseni.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Võlausaldajate osalemine pankrotimenetluses

Võlausaldaja esindab oma nõuet pankrotimenetluses. Võlausaldajad on kohustatud hiljemalt kahe kuu jooksul pankrotiteate väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmumise päevast arvates teatama haldurile kõigist oma enne pankroti väljakuulutamist tekkinud nõuetest võlgniku vastu, sõltumata nõude tekkimise alusest ja nõude täitmise tähtpäevast. Nõudest teatamiseks tuleb esitada haldurile kirjalik avaldus (nõudeavaldus). Võlausaldajad peavad oma nõudeid kaitsma võlausaldajate üldkoosolekul (nõuete kaitsmise koosolek). Koos nõudega kaitstakse ka nõuet tagavaid pandiõigusi. Nõue ja nõude rahuldamisjärk ning nõuet tagav pandiõigus loetakse tunnustatuks, kui sellele ei vaidle nõuete kaitsmise koosolekul vastu haldur ega ükski võlausaldaja, nõuete kaitsmise koosolekul tunnustatud nõuet ja selle rahuldamisjärku ei saa hiljem vaidlustada.

Lisaks sellele, et iga võlausaldaja esindab oma nõuet ja selle kaitsmist, osalevad võlausaldajad pankrotimenetluse läbiviimises ka võlausaldajate üldkoosoleku kaudu. Võlausaldajate üldkoosoleku pädevuses on halduri kinnitamine ja pankrotitoimkonna valimine, võlgniku ettevõtte tegevuse jätkamise või lõpetamise otsustamine, juriidilisest isikust võlgniku lõpetamise otsustamine, kompromissi tegemine, pankrotivara müügiga seonduva otsustamine seaduses sätestatud ulatuses, nõuete kaitsmine, halduri tegevuse peale esitatud kaebuste lahendamine, pankrotitoimkonna liikmete tasustamise otsustamine ja muude seadusega võlausaldajate üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste lahendamine. Kui võlausaldajate üldkoosolek otsustab valida pankrotitoimkonna, on viimase ülesandeks mh kaitsta pankrotimenetluses kõigi võlausaldajate huve.

Võlausaldajate osalemine saneerimismenetluses

Saneerimisnõustaja teavitab viivitamata võlausaldajaid saneerimismenetluse algatamisest ja nende nõuete suurusest, mis neil võlanimekirja kohaselt ettevõtja vastu on. Selleks edastab ta neile saneerimisteate. Kui võlausaldaja, kelle nõuet soovitakse saneerimiskavaga ümber kujundada, ei nõustu saneerimisteates nimetatud andmetega, esitab ta saneerimisnõustajale saneerimisteates nimetatud tähtaja jooksul kirjaliku avalduse, milles märgib, mis osas ta saneerimisteates nimetatud nõudega ei nõustu, ja esitab neid asjaolusid tõendavad tõendid. Avalduse tähtpäevaks esitamata jätmisel loetakse, et võlausaldaja on nõude suurusega nõustunud. Kui saneerimisnõustaja ei nõustu võlausaldaja avalduses oleva väitega, edastab ta avalduse koos tõenditega viivitamata kohtule ja põhjendab, miks ta avalduses märgituga ei nõustu. Saneerimisnõustaja tõendab oma väiteid. Kohus otsustab esitatud väidete ja tõendite alusel võlausaldaja põhi- ja kõrvalnõude suuruse ning tagatiste olemasolu ja ulatuse.

Võlausaldajate osalemine võlgade ümberkujundamise menetluses

Võlgade ümberkujundamise menetluse puudutab võlausaldajaid, kelle nõuded võlgniku vastu on ümberkujundamise avalduse esitamise ajaks sissenõutavaks muutunud. Ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmise otsustab kohus, kes võib vajadusel eelnevalt kuulata ära ka võlausaldaja arvamuse ja küsida täiendavaid andmeid või dokumente. Avalduse menetlusse võtmise määrus edastatakse võlgnikule ja kõigile võlausaldajatele, kelle nõuete ümberkujundamist võlgnik taotleb. Avalduse menetlusse võtmisel ei saa võlausaldaja lõpetada võlgnikuga sõlmitud lepingut, millest tulenevate nõuete ümberkujundamist võlgnik taotleb, enne võlgade ümberkujundamise avalduse esitamist toimunud rahalise kohustuse rikkumisele tuginedes ega keelduda sel alusel oma kohustuste täitmisest. Ümberkujundamiskava kättetoimetamisel võlausaldajale annab kohus talle tähtaja vähemalt kaks

nädalat, kuid mitte rohkem kui neli nädalat ümberkujundamiskava kättesaamisest, kohtule või nõustajale seisukoha andmiseks. Võlausaldaja annab seisukoha, kas ta nõustub võlgniku andmetega tema nõude ja selle tagatuse kohta, võlgnikupoolse võla arvestusega ja võla ümberkujundamisega võlgniku taotletud viisil. Kui võlausaldaja ei nõustu võla ümberkujundamisega võlgniku taotletud viisil, peab ta märkima, kas ta nõustuks võla ümberkujundamisega muul viisil. Kui võlausaldaja, kelle nõuet soovitakse ümber kujundada, ei nõustu võlanimekirjas võlgniku esitatud andmetega, teatab ta kohtule või kohtu määramisel nõustajale kohtu määratud tähtaja jooksul, mis osas ta nõudega ei nõustu, ja esitab neid asjaolusid tõendavad tõendid. Avalduse tähtpäevaks esitamata jätmisel loetakse, et võlausaldaja on nõude suurusega nõustunud. Kui võlgnik või nõustaja ei nõustu võlausaldaja avalduses oleva väitega, edastab ta avalduse koos tõenditega viivitamata kohtule ja põhjendab, miks ta avalduses märgituga ei nõustu. Kohus otsustab esitatud väidete ja tõendite alusel võlausaldaja põhi- ja kõrvalnõude suuruse ning tagatiste olemasolu.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrotimääruse alusel muutub võlgniku vara pankrotivaraks, mida kasutatakse sihtvarana võlausaldajate nõuete rahuldamiseks ja pankrotimenetluse läbiviimiseks. Pankrotivara on vara, mis oli võlgnikul pankroti väljakuulutamise ajal, samuti vara, mis nõutakse või võidetakse tagasi või mille võlgnik omandab pankrotimenetluse ajal. Pankrotivara hulka ei kuulu võlgniku vara, millele vastavalt seadusele ei või pöörata sissenõuet.

Pankroti väljakuulutamiselega läheb võlgniku õigus pankrotivara valitseda ja käsutada üle pankrotihaldurile. Võlgniku poolt pärast pankroti väljakuulutamist tehtud pankrotivara hulka kuuluva eseme käsutustehing on tühine. Enne pankroti väljakuulutamist võib kohus keelata võlgnikul ajutise halduri nõusolekuta kogu või osa vara käsutada.

Viivitamata pärast pankrotimääruse tegemist peab haldur võlgniku vara valduse üle võtma ja asuma pankrotivara valitsema. Haldur on kohustatud nõudma pankrotivarasse tagasi võlgniku vara, mis on kolmanda isiku valduses, kui seadusest ei tulene teisiti. Pankrotivara valitsemine seisneb pankrotivara säilitamiseks ning pankrotimenetluse läbiviimiseks vajalike toimingute tegemises pankrotivaraga, samuti juriidilisest isikust võlgniku tegevuse juhtimises või füüsilisest isikust ettevõtja majandustegevuse korraldamises. Juriidilisest isikust võlgniku pankrotimenetluses on halduril juriidilise isiku juhatuse või seda asendava organi õigused ja kohustused, mis ei ole vastuolus pankrotimenetluse eesmärgiga. Haldur vastutab nagu juhtorgani liige.

Ainult kohtu loal võib haldur teha tehingu pankrotivaraga sularahas. Haldur ei tee jaotise alusel väljamakseid võlausaldajatele sularahas. Pankrotimenetluse jaoks erilise tähtsusega tehingu võib haldur teha üksnes pankrotitoimkonna nõusolekul. Erilise tähtsusega tehinguks on eelkõige laenu võtmine ja pankrotivarasse kuuluva ettevõtte puhul kõik ettevõtte tavapärase majandustegevuse raamest väljuvad tehingud. Haldur ei või pankrotivara osas või selle arvel teha tehingut iseenda või endaga seotud isikuga või muid sarnase iseloomuga või huvide konfliktiga seotud tehinguid ega taotleda sellise tehinguga kaasnevate kulutuste hüvitamist.

Haldur võib alustada pankrotivara müüki pärast võlausaldajate esimest üldkoosolekut, kui võlausaldajad ei ole sellel koosolekul otsustanud teisiti. Kui võlgnik on pankrotimääruse peale edasi kaevanud, ei tohi võlgniku nõusolekuta enne Ringkonnakohtule esitatud määruskaebuse läbivaatamist vara müüa. Eelnimetatud piiranguid ei kohaldata kiiresti rikneva või sellise vara müügil, mille väärtus kiiresti langeb või mille hoidmine või säilitamine on ülemäära kulukas. Kui võlgniku ettevõtte tegevust jätkatakse, ei või vara müüa, kui see takistab ettevõtte tegevuse jätkamist. Kompromissettepaneku tegemise korral ei või vara müüa enne kompromissi tegemist, kui võlausaldajate üldkoosolek ei ole otsustanud, et vara võib müüa, vaatamata kompromissettepanekule. Pankrotivara müümine toimub enampakkumisel täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Võlgniku pankrotivara suhtes esitatavad nõuded

Võlgniku pankrotivara suhtes esitatakse kõik nõuded, mis on võlgniku vastu tekkinud enne pankroti väljakuulutamist, sõltumata nõude tekkimise alusest ja nõude täitmise tähtpäevast. Pankroti väljakuulutamise ajal loetakse võlgniku võlausaldajate kõigi nõuete täitmise tähtpäev saabunuks, kui seadusest ei tulene teisiti. Kui võlausaldaja on pöördunud vastava nõudega kohtusse, kuid kohtulahendit ei ole veel tehtud, peatab kohus hagimenetluse ning võlausaldaja peab esitama nõude pankrotihaldurile. Kui võlausaldaja on nõude esitanud kohtusse ning kohus on teinud otsuse, mis on jõustunud, peab võlausaldaja esitama oma nõude samuti pankrotihaldurile, kuid selline nõue loetakse kaitstuks. Kui võlgnik oleks saanud kohtulahendile vastu vaielda, võib seda teha pankrotihaldur.

Pärast pankrotimenetluse algatamist tekkivate nõuete käsitlemine

Pärast pankroti väljakuulutamist võivad pankrotivõlausaldajad esitada oma nõudeid võlgniku vastu ainult pankrotiseaduses sätestatud korras. Esitada saab nõudeid ainult pankrotihaldurile ja ainult selliseid nõudeid, mis on tekkinud enne pankroti välja kuulutamist. Nõudeid, mis on tekkinud pärast pankroti välja kuulutamist, ei saa esitada enne, kui pankrotimenetlus on lõpetatud.

Juriidiliste isikute puhul tuleb arvestada, et enamasti pankrotimenetluse lõppemisega kaasneb juriidilise isiku likvideerimine, mistõttu peale pankrotimenetlust ei ole isikut, kelle vastu nõudeid esitada. Seega tuleb pankrotis oleva juriidilise isikuga tehingute tegemisel olla ettevaatlik ja arvestada eeltoodud riskiga. Füüsilise isiku vastu on pärast pankrotimenetlust võimalik esitada pankrotimenetluse ajal tekkinud nõudeid üldises korras. Juriidilisest isikust võlgniku poolt pankrotimenetluse ajal õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitamise kohustused on massikohustused, mistõttu nende täitmist võib võlgnikult pankrotimenetluse kestel nõuda üldises korras, samuti võib nende täitmiseks viia pankrotivara suhtes läbi täitemenetluse.

Võimalik on olukord, kus võlgnik teeb pärast pankroti väljakuulutamist pankrotivara hulka kuuluva eseme suhtes käsutustehingu. Selline käsutustehing on tühine, kuna vara valitsemise ja käsutamise õigus on pankroti väljakuulutamise ajal läinud üle pankrotihaldurile. Kui võlgnik siiski teeb käsutustehingu, siis teisele poolele tagastatakse tema poolt käsutustehingu alusel üleantud, kui see on pankrotivaras säilinud, või hüvitatakse, kui pankrotivara on üleantud arvel suurenenud. Kui võlgnik käsutas eset pankroti väljakuulutamise päeval, siis eeldatakse, et käsutustehing tehti pärast pankroti väljakuulutamist. Kui võlgnik on enne pankroti väljakuulutamist käsitanud oma tulevikus tekkivaid nõudeid, muutub käsutus pankroti väljakuulutamise tühiseks pärast pankroti väljakuulutamist tekkinud nõuete osas. Füüsilisest isikust võlgnik võib pankrotivara käsutada halduri nõusolekul. Halduri nõusolekuta tehtud käsutustehing on tühine.

Pärast saneerimismenetluse ja võlgade ümberkujundamise menetluse algatamist tekkivate nõuete käsitlemine

Saneerimiskava kehtivuse ajal ei saa esitada hagiavaldust nõude alusel, mille kohta saneerimiskava kehtib, teiste nõuete kohta võib hagiavaldusi esitada. Ümberkujundamiskava kehtivuse ajal ei saa esitada hagiavaldust ega avaldust hagita menetluses nõude alusel, mille kohta ümberkujundamiskava kehtib, teiste nõuete kohta võib hagiavaldusi esitada. Ümberkujundamiskava kinnitamine ei piira võlausaldaja õigust vaielda kohtumenetluses nõuete üle, mida ümberkujundamiskavas ei tunnustatud. Samuti võib võlausaldaja vaielda kohtumenetluses nõude suuruse üle osas, mida ei tunnustatud.

Võlgniku saneerimisavalduse või võlgade ümberkujundamise avalduse esitamisega peatub aegumine võlgniku vastaste nõuete suhtes. Pärast saneerimisavalduse esitamist võib asja läbivaatav kohus ettevõtja avalduse ja sellele lisatud saneerimisnõustaja heakskiidu alusel peatada kuni saneerimiskava kinnitamiseni või saneerimismenetluse lõppemiseni kohtumenetluse, milles on ettevõtja vastu rahaline nõue, välja arvatud töösuhte alusel esitatud nõue või elatise tasumise nõue, mille kohta ei ole veel otsust tehtud. Võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmisel peatab kohus kohtumenetluse, milles on võlgniku vastu rahaline nõue, mille kohta ei ole veel otsust tehtud, kuni ümberkujundamiskava kinnitamiseni või menetluse lõppemiseni.

Saneerimiskava ei vabasta ettevõtja kohustuse täitmise eest solidaarselt vastutavat isikut oma kohustuse täitmisest. Ümberkujundamiskava kinnitamine ei vabasta võlgniku kohustuse täitmise eest solidaarselt vastutavat isikut oma kohustuse täitmisest.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord pankrotimenetluses

Võlausaldajad on kohustatud hiljemalt kahe kuu jooksul pankrotiteate väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmumise päevast arvates teatama haldurile kõigest oma enne pankroti väljakuulutamist tekkinud nõuetest võlgniku vastu, sõltumata nõude tekkimise alusest ja nõude täitmise tähtpäevast. Pankroti väljakuulutamise loetakse võlgniku võlausaldajate kõigi nõuete täitmise tähtpäev saabunuks. Nõudest teatamiseks tuleb esitada haldurile kirjalik avaldus (nõudeavaldus). Nõudeavalduses märgitakse nõude sisu, alus ja suurus, samuti see, kas nõue on tagatud pandiga. Nõudeavaldusele lisatakse avalduses nimetatud asjaolusid tõendavad dokumendid. Haldur on kohustatud kontrollima esitatud nõuete põhjendatust ja nõuet tagavate pandiõiguste olemasolu. Võlausaldaja ja võlgnik võivad enne nõuete kaitsmise koosolekut esitada haldurile nõuete või neid tagavate pandiõiguste kohta kirjalikke vastuväiteid.

Nõudeid kaitstakse võlausaldajate üldkoosolekul (nõuete kaitsmise koosolek). Koos nõudega kaitstakse ka nõuet tagavaid pandiõigusi. Nõuete kaitsmise koosolekul vaadatakse nõuded läbi nende esitamise järjekorras. Nõue ja nõude rahuldamisjärk ning nõuet tagav pandiõigus loetakse tunnustatuks, kui sellele ei vaidle nõuete kaitsmise koosolekul vastu haldur ega ükski võlausaldaja, samuti siis, kui vastuväite esitanud võlausaldaja või haldur nõuete kaitsmise koosolekul vastuväitest loobub. Kui selleks on alust, on haldur kohustatud nõuete kaitsmise koosolekul nõudele või pandiõigusele vastu vaidlema. Nõuete kaitsmise koosolekul loetakse kaitsmiseta tunnustatuks nõue, mis on kohtu või vahekohtu jõustunud lahendiga rahuldatud, ja pandiõigus, mida on kohtu või vahekohtu jõustunud lahendiga tunnustatud või mis on kantud kinnistusraamatusse, laevakinnistusraamatusse, kommertspandiregistrisse või Eesti väärtvõltpaberite keskregistrisse. Tunnustatud nõuete kohta koostatakse nimekiri.

Iga nõude läbivaatamise kohta märgitakse nõuete kaitsmise koosoleku protokollis, kas nõuet ja nõuet tagavat pandiõigust tunnustati või mitte ja kes vaidles nõudele, selle rahuldamisjärgule või nõuet tagavale pandiõigusele vastu. Samuti märgitakse protokollis, kes loobus esitatud vastuväitest. Kui võlausaldaja nõue on jäänud tunnustamata ja ta ei esitanud hagi nõude tunnustamiseks või kui kohus jättis tema hagi rahuldamata, siis selle võlausaldaja vastuväidet teise võlausaldaja nõudele ei arvestata. Kui teise

võlausaldaja nõudele ei ole rohkem vastuväiteid esitatud, siis loetakse see nõue tunnustatuks. Nõuete kaitsmise koosolekul tunnustatud nõuet ja selle rahuldamisjärku ei saa hiljem vaidlustada.

Nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord saneerimismenetluses ja võlgade ümberkujundamise menetluses

Saneerimismenetluses esitab võlgnik võlanimekirja, milles nimetab kõik tema vastu olevad nõuded ja vastavad võlausaldajad. Seega võlausaldajad ise nõudeid ei esita. Võlausaldajal, kelle nõuet soovitakse saneerimiskavaga ümber kujundada ja kes ei nõustu oma nõude suurusega saneerimismenetluses, võib esitada saneerimisnõustajale kirjaliku avalduse, milles märgib, mis osas ta saneerimisteates nimetatud nõudega ei nõustu, ja esitab neid asjaolusid tõendavad tõendid. Avalduse tähtpäevaks esitamata jätmisel loetakse, et võlausaldaja on nõude suurusega nõustunud. Võlgnik võib võlausaldajale vastu vaielda, kuid peab oma seisukohti põhistama. Kohus otsustab esitatud väidete ja tõendite alusel võlausaldaja põhi- ja kõrvalnõude suuruse ning tagatiste olemasolu ja ulatuse.

Võlgade ümberkujundamise menetluses esitab võlgnik võlgade ümberkujundamiskava, milles näitab ära, milliste kohustuste ümberkujundamist ja millisel viisil ta taotleb. Sarnaselt saneerimismenetlusele ei esita võlausaldajad ise nõudeid. Kui võlausaldaja, kelle nõuet soovitakse ümber kujundada, ei nõustu võlanimekirjas võlgniku esitatud andmetega, teatab ta kohtule või kohtu määramisel nõustajale kohtu määratud tähtaja jooksul, mis osas ta nõudega ei nõustu, ja esitab neid asjaolusid tõendavad tõendid. Avalduse tähtpäevaks esitamata jätmisel loetakse, et võlausaldaja on nõude suurusega nõustunud. Kui võlgnik või nõustaja ei nõustu võlausaldaja avalduses oleva väitega, edastab ta avalduse koos tõenditega viivitamata kohtule ja põhjendab, miks ta avalduses märgituga ei nõustu. Kohus otsustab esitatud väidete ja tõendite alusel võlausaldaja põhi- ja kõrvalnõude suuruse ning tagatiste olemasolu.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Kehtib põhimõte, et kõiki võlausaldajaid koheldakse võrdselt. Sellegipoolest kehtivad teatud erandid, mis annavad mõnedele võlausaldajatele eelisõiguse.

Enne jaotise alusel raha väljamaksmist tehakse pankrotivarast pankrotimenetlusega seotud väljamaksed järgmises järjekorras:

- 1) vara välistamise ja tagasivõitmise tagajärgedest tulenevad nõuded;
- 2) võlgnikule ja tema ülalpeetavatele makstav elatis;
- 3) massikohustused;
- 4) pankrotimenetluse kulud.

Pärast eelnimetatud väljamaksete tegemist rahuldatakse võlausaldajate nõuded järgmistes järkudes:

- 1) pandiga tagatud tunnustatud nõuded;
- 2) muud tähtaegselt esitatud tunnustatud nõuded;
- 3) muud tähtaegselt esitamata, kuid tunnustatud nõuded.

Kolmanda isiku vastutus võlgniku kohustuse eest on võimalik, kui tegemist on solidaarvõlgnikega, sellisel juhul vastutab solidaarvõlgnik võlausaldaja ees sõltumata võlgniku maksejõuetusest. Kui solidaarvõlgnik tasub osa võlast, mille võlausaldaja on esitanud ka võlgniku vastu, arvatakse see osa nõudest maha.

Samuti on võimalik, et võlgniku kohustus läheb seaduse alusel üle kolmandale isikule. Kui tööandja on muutunud maksejõuetuks, st tööandja pankrot on välja kuulutatud või on pankrotimenetlus lõpetatud raugemisega, hüvitatakse töötajale enne tööandja maksejõuetuks tunnistamist saamata jäänud töötasu, enne tööandja maksejõuetuks tunnistamist saamata jäänud puhkusetasu ja enne või pärast tööandja maksejõuetuks tunnistamist töölepingu ülesütlemisel saamata jäänud hüvitised. Tööandja maksujõuetuse korral on tähtjaks laekumata jäänud töötuskindlustusmaksete osas pankrotimenetluses võlausaldaja riik.

Saneerimismenetluses ja võlgade ümberkujundamise menetluses ei saa pankrotivarast rääkida, nõuete rahuldamine toimub vastavalt saneerimis- või ümberkujundamiskavale. Saneerimiskava ei vabasta ettevõtja kohustuse täitmise eest solidaarselt vastutavat isikut oma kohustuse täitmisest. Kui ettevõtja kohustuse täitmise eest solidaarselt vastutav isik on kohustuse täitnud, on tal ettevõtja suhtes tagasinõudeõigus üksnes selles ulatuses, milles ettevõtja vastutaks kohustuse täitmise eest saneerimiskava järgi. Ümberkujundamiskava kinnitamine ei vabasta võlgniku kohustuse täitmise eest solidaarselt vastutavat isikut oma kohustuse täitmisest. Kui võlgniku kohustuse täitmise eest solidaarselt vastutav isik on kohustuse täitnud, on tal võlgniku suhtes tagasinõudeõigus üksnes selles ulatuses, milles võlgnik vastutab kohustuse täitmise eest ümberkujundamiskava järgi.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Pankrotimenetluse lõpetamine ja lõpetamise tagajärjed

Pankrotimenetlus lõpeb pankrotiavalduse rahuldamata jätmisega, pankrotimenetluse raugemisega, pankroti aluse ära langemisega, võlausaldajate nõusolekul, lõpparuande kinnitamisega, kompromissi kinnitamisega või muul seadusest tuleneval alusel.

Kohus lõpetab määrusega menetluse pankrotti välja kuulutamata raugemise tõttu olenemata võlgniku maksejõuetusest, kui võlgnikul ei jätku vara pankrotimenetluse kulude katteks ning ei ole võimalik vara tagasi võita või tagasi nõuda, sealhulgas puudub võimalus esitada nõue juhtorgani liikme vastu. Kohus võib lõpetada menetluse pankrotti välja kuulutamata raugemise tõttu olenemata võlgniku maksejõuetusest ka siis, kui võlgniku vara koosneb peamiselt tagasivõitmise nõuetest ja nõuetest kolmandate isikute vastu ning nende nõuete rahuldamine on vähetõenäoline. Kohus ei lõpeta menetlust raugemise tõttu, kui võlgnik, võlausaldaja või kolmas isik maksab pankrotimenetluse kulude katteks deposiidina selleks ettenähtud kontole kohtu määratud summa. Kui juriidilisest isikust võlgniku pankrotimenetlus lõpetatakse raugemise tõttu, likvideerib ajutine haldur juriidilise isiku kahe kuu jooksul menetluse lõpetamise määruse jõustumisest arvates likvideerimismenetluseta. Kui pankrotimenetluse raugemisel on võlgnikul mingi vara, makstakse sellest kõigepealt ajutise halduri tasu ja kaetakse vajalikud kulutused.

Kohus lõpetab pankrotimenetluse võlgniku avalduse alusel pankrotimenetluse aluse äralangemise tõttu, kui võlgnik tõendab, et ta ei ole maksejõuetu või et teda ei ähvarda maksejõuetus, kui pankrot kuulutati välja seetõttu, et võlgniku maksejõuetuse tekkimine tulevikus oli tõenäoline. Pankrotimenetluse lõpetamisel pankrotimenetluse aluse äralangemise tõttu juriidilist isikut ei lõpetata.

Kohus lõpetab pankrotimenetluse võlgniku avalduse alusel, kui menetluse lõpetamisega on nõustunud kõik tähtaegselt nõuded esitanud võlausaldajad. Kui juriidilisest isikust võlgnik on püsivalt maksejõuetu, otsustab kohus juriidilisest isikust võlgniku likvideerimise menetluse lõpetamise määrusega.

Pankrotimenetlus lõppeb lõpparuande kinnitamisega, kui haldur esitab pankrotitoimkonnale ja kohtule lõpparuande. Lõpparuandes märgib haldur andmed pankrotivara ja selle müügist saadud raha, väljamaksete, võlausaldajate tunnustatud nõuete, esitatud ja veel esitamata hagide kohta, jms. Võlausaldajad võivad esitada kohtule lõpparuandele vastuväite. Kohus otsustab lõpparuande kinnitamise ja pankrotimenetluse lõpetamise. Kohus jätab lõpparuande kinnitamata ja tagastab selle määrusega haldurile pankrotimenetluse jätkamiseks, kui lõpparuandest ilmneb, et pankrotimenetluses on rikutud võlgniku või võlausaldajate õigusi.

Pankrotimenetlus võib lõppeda ka kompromissi välja kuulutamisega. Kompromiss on võlgniku ja võlausaldajate vaheline kokkulepe võlgade tasumise kohta, mis seisneb võlgade vähendamises või nende tasumise tähtaja pikendamises. Kompromiss tehakse võlgniku või halduri ettepanekul pankrotimenetluses pärast pankroti väljakuulutamist. Kompromissotsuse teeb võlausaldajate üldkoosolek. Kohus otsustab kompromissi kinnitamise. Kompromissi kinnitamise määrusega lõpetab kohus pankrotimenetluse.

Kui pankrotimenetlust ei ole lõpetatud kahe aasta jooksul pärast pankroti väljakuulutamist, esitab haldur pankrotitoimkonnale ja kohtule iga järgneva kuue kuu järel kuni pankrotimenetluse lõpetamiseni ettekande, milles märgib põhjused, miks pankrotimenetlust ei ole lõpule viidud, andmed müüdüd ja müümata pankrotivara kohta, andmed pankrotivara valitsemise kohta. Pankrotimenetluse lõpetamisel vabastab kohus halduri, kui seadusest ei tulene teisiti. Kui pankrotimenetluse lõpetamise ajaks ei ole pankrotivara täielikult müüdüd või kui pankrotivarasse on veel raha laekumas, samuti siis, kui halduri poolt esitatud hagid on läbi vaatamata või kui haldur kavatses esitada hagi või on kohustatud seda tegema, võib kohus jätta halduri vabastamata. Sel juhul jätkab haldur oma ülesannete täitmist ka pärast pankrotimenetluse lõpetamist. Kui pärast pankrotimenetluse lõppemist ja halduri vabastamist laekub pankrotivarasse raha, vabanevad jagamisel hoiustatud rahasummad või selgub, et pankrotivara hulka kuulub esemeid, mida ei ole jaotusettepaneku koostamisel arvestatud, teeb kohus omal algatusel või halduri või võlausaldaja avalduse alusel määruse järeljagamise läbiviimiseks.

Saneerimismenetluse lõpetamine ja lõpetamise tagajärjed

Saneerimismenetlus lõpeb ennetähtaegsel lõpetamisel, saneerimiskava tühistamisel, saneerimiskava ennetähtaegsel täitmisel või saneerimiskavas märgitud saneerimiskava täitmise tähtaja möödumisel. Saneerimiskava ennetähtaegsel täitmisel lõpeb saneerimismenetlus, kui ettevõtja on kõik saneerimiskavaga võetud kohustused täitnud enne saneerimiskava täitmise tähtaja möödumist.

Saneerimismenetluse võib ennetähtaegselt lõpetada üksnes enne saneerimiskava kinnitamist. Kohus lõpetab saneerimismenetluse ennetähtaegselt, kui ettevõtja rikub kaasaatamiskohustust, ettevõtja jätab tasumata saneerimisnõustaja või eksperdi tasu ja kulutuste katteks deposiidina kohtu määratud summa, saneerimiskava jääb kinnitamata, ettevõtja esitab vastava avalduse, saneerimismenetluse algatamise eeldused langevad ära, toimub ettevõtja vara raiskamine või võlausaldajate huvide

kahjustamine, saneerimiskava ei esitata tähtpäevaks või nõue on ebaselge. Kui kohus lõpetab saneerimismenetluse ennetähtaegselt, langevad tagasiulatuvalt ära kõik saneerimismenetluse algatamise tagajärjed.

Saneerimiskava täitmise tähtaja möödumisel lõpeb saneerimismenetlus.

Saneerimismenetlus võib lõppeda ka saneerimiskava tühistamisega. Saneerimiskava tühistatakse, kui ettevõtja on pärast saneerimiskava kinnitamist tunnistanud süüdi pankroti- või täitemenetluse kuriteos, ettevõtja ei täida saneerimiskavast tulenevaid kohustusi olulisel määral, saneerimiskava kehtivuse ajast vähemalt poole möödumisel on ilmne, et ettevõtja ei suuda saneerimiskavaga võetud kohustusi täita, saneerimisnõustaja avalduse alusel, kui ei maksta tasu järelevalve teostamise eest või kui ettevõtja ei osuta saneerimisnõustajale abi järelevalvekohustuse täitmisel või ei anna saneerimisnõustajale teavet, mida viimane vajab järelevalve teostamiseks, ettevõtja esitab avalduse saneerimiskava tühistamiseks või kui kuulutatakse välja ettevõtja pankrot. Saneerimiskava tühistamisel langevad saneerimismenetluse algatamise tagajärjed ära tagasiulatuvalt.

Võlgade ümberkujundamise menetluse lõpetamine ja lõpetamise tagajärjed

Võlgade ümberkujundamise menetlus lõpeb võlgade ümberkujundamise avalduse rahuldamata või läbivaatamata jätmisel, ümberkujundamiskava tühistamisel, menetluse lõpetamisel või ümberkujundamiskavas märgitud täitmise tähtaja möödumisel. Ümberkujundamiskava ennetähtaegsel täitmisel lõpeb menetlus, kui võlgnik on kõik ümberkujundamiskavaga võetud kohustused täitnud enne ümberkujundamiskava täitmise tähtaja möödumist.

Kohus tühistab ümberkujundamiskava võlgniku avalduse alusel, samuti võlgniku pankroti väljakuulutamisel. Kohus võib ümberkujundamiskava tühistada, kui võlgnik ei täida ümberkujundamiskavast tulenevaid kohustusi olulisel määral, ümberkujundamiskava kehtivuse ajast vähemalt poole möödumisel on ilmne, et võlgnik ei suuda sellega võetud kohustusi täita, võlgnik ei ole makseraskustes või on need ületanud, võlgnik on tahtlikult või raske hooletusega esitanud oluliselt ebaõigeid või ebatäielikke andmeid oma vara ja sissetulekute, võlausaldajate või oma kohustuste kohta, võlgnik on teinud makseid ümberkujundamiskavas nimetamata võlausaldajatele teiste võlausaldajate huvisid oluliselt kahjustades, võlgnik ei osuta kohtule või nõustajale abi järelevalvekohustuse täitmisel või ei anna teavet, mida on vaja järelevalve teostamiseks, võlgnik jätab tasumata nõustaja või eksperdi tasu ja kulutuste katteks deposiidina kohtu määratud summa. Ümberkujundamiskava tühistamisel langevad tagasiulatuvalt ära võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmise tagajärjed.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Võlausaldajate õigused pärast pankrotimenetluse lõpetamist

Pärast pankrotimenetluse lõppemist võivad võlausaldajad nõuded, mille võis esitada pankrotimenetluses, kuid mis on selles jäänud esitamata, samuti nõuded, mis küll esitati, kuid mis jäid rahuldamata ja millele võlgnik vastu vaidles, esitada võlgniku vastu üldises korras. Sel juhul pankrotimenetluse aja eest intresse ja viiviseid ei arvestata.

Kui füüsilisest isikust võlgnik vabastatakse oma pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustustest, lõpevad pankrotivõlausaldajate nõuded võlgniku vastu, sealhulgas ka nende pankrotivõlausaldajate nõuded, kes ei ole pankrotimenetluses nõudeid esitanud, väljaarvatud õigusvastaselt tahtlikult tekitatud kahju hüvitamise ning lapsele või vanemale elatise maksmise kohustused.

Võlausaldajad võivad pärast pankrotimenetluse lõppemist esitada võlgniku vastu ka massikohustustest tekkinud nõuded, mida ei ole pankrotimenetluses rahuldatud. Üldises korras võib võlgniku vastu esitada samuti nõudeid, mis on tekkinud pankrotimenetluse ajal ja mida ei saanud pankrotimenetluses esitada. Sel juhul algab aegumistähtaeg pankrotimenetluse lõpetamisest. Ulatuses, milles võlausaldaja pankrotimenetluses tunnustatud nõue on jäänud pankrotimenetluses rahuldamata, on määrus täitedokumentiks, kui võlgnik ei ole esitanud nõudele vastuväidet või kui kohus on võlausaldaja nõuet tunnustanud.

Võlausaldajate õigused pärast saneerimismenetluse lõpetamist

Saneerimismenetluse lõpetamisel saneerimiskava täitmise tähtaja möödumisel, saab võlausaldaja saneerimiskavaga ümberkujundatud nõude pärast saneerimiskava täitmise tähtaja möödumist maksma panna ainult saneerimiskavas kokkulepitud, kuid saneerimiskava kohaselt täitmata ulatuses.

Saneerimiskava tühistamisel või ennetähtaegselt lõpetamisel langevad saneerimismenetluse algatamise tagajärjed ära tagasiulatuvalt. Võlausaldajal, kelle nõue saneerimiskavaga ümber kujundati, taastub nõudeõigus ettevõtja vastu esialgses suuruses. Seejuures tuleb arvestada, mida võlausaldaja saneerimiskava täitmise käigus on juba saanud.

Võlausaldajate õigused pärast võlgade ümberkujundamise menetluse lõpetamist

Avalduse läbivaatamata või rahuldamata jätmisel või menetluse lõpetamisel langevad tagasiulatuvalt ära kõik avalduse menetlusse võtmise tagajärjed. Võlausaldajal, kelle nõue ümberkujundamiskavaga ümber kujundati, taastub nõudeõigus võlgniku vastu esialgses suuruses. Seejuures tuleb arvestada, mida võlausaldaja ümberkujundamiskava täitmise käigus on juba saanud.

Võlausaldaja saab ümberkujundamiskavaga ümberkujundatud nõude pärast ümberkujundamiskava täitmise tähtaja möödumist maksma panna üksnes ümberkujundamiskavas kokkulepitud, kuid ümberkujundamiskava kohaselt täitmata ulatuses.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Pankrotimenetlus

Kui pankrotiavaldus rahuldatakse, samuti kui pankrotimenetlus lõpetatakse kompromissiga, tasutakse pankrotimenetluse kulud pankrotivarast. Kui kohus jätab võlausaldaja pankrotiavalduse rahuldamata või läbi vaatamata, samuti kui menetlus lõpetatakse seetõttu, et võlausaldaja oma pankrotiavaldusest loobub, hüvitab pankrotimenetluse kulud võlausaldaja. Pankrotimenetluse raugemise korral otsustab kohus pankrotimenetluse kulude jagamise asjaolude kohaselt.

Kui võlgniku avalduse alusel alustatud menetlus lõpetatakse raugemisega pankrotti välja kuulutamata ja võlgniku varast ei jätku vajalikeks väljamakseteks, mõistab kohus ajutise halduri tasu ja hüvitatavad kulutused välja võlgnikult, kuid võib määrata nende hüvitamise riigi vahenditest. Riigi vahenditest ei hüvitata ajutise halduri tasu ja kulutusi suuremas summas kui 397 eurot (sealhulgas seaduses ettenähtud maksud, välja arvatud käibemaks). Kohus ei määra ajutise halduri tasu ja kulutuste hüvitamist riigi vahenditest, kui võlgnik, võlausaldaja või kolmas isik on maksnud deposiidina selleks ettenähtud kontole ajutise halduri tasu ja hüvitatavate kulutuste katteks kohtu poolt määratud summa.

Saneerimismenetlus

Saneerimismenetluse algatamisel määrab kohus tähtaja, mille jooksul ettevõtja peab tasuma saneerimisnõustaja esialgse tasu ja esialgsete kulutuste katteks deposiidina selleks ettenähtud kontole kohtu määratud summa. Kui ettevõtja jätab summa tasumata, lõpetab kohus saneerimismenetluse. Saneerimisnõustaja tasu ja kulutuste hüvitise suuruse otsustab kohus saneerimisnõustaja vabastamisel või saneerimiskava kinnitamisel saneerimisnõustaja tegevuse ja kulutuste aruande alusel.

Juhul kui kohus kaasab saneerimismenetluse eksperdid, on eksperdiil õigus saada oma kohustuste täitmiseks tehtud vajalike ja põhjendatud kulutuste eest hüvitist ning tasu oma ülesannete täitmise eest. Eksperdi tasu ja kulutuste hüvitise suuruse otsustab kohus eksperdi vabastamisel eksperdi tegevuse ja kulutuste aruande alusel, mis on esitatud kohtu määratud tähtaja jooksul. Kohus võib eksperdi tasu määramisel ära kuulata ka ettevõtja.

Võlgade ümberkujundamise menetlus

Võlgnik kannab võlgade ümberkujundamise menetluse kulud. Võlausaldajate menetluskulud jäävad nende endi kanda. Kohus võib jätta võlausaldajate menetluskulud võlgniku kanda, kui võlgnik esitas teadvalt põhjendamatu avalduse võlgade ümberkujundamiseks või põhjustas võlausaldajatele menetluskulusid muul viisil teadvalt ebaõigete andmete või teadvalt põhjendamatu taotluse või vastuväite esitamisega. Võlgnikule ei anta menetluskulude kandmiseks riigipoolset menetlusabi riigilõivu tasumiseks. Võlgade ümberkujundamise kava täitmise korral ei pea võlgnik riigipoolse menetlusabi kulusid hüvitama. Nõustaja või eksperdi määramise korral määrab kohus kindlaks summa, mille võlgnik peab nõustaja või eksperdi tasu ja kulutuste katteks deposiidina selleks ettenähtud kontole tasuma.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Pankrotimenetlus

Pankroti väljakuulutamiselega läheb võlgniku õigus pankrotivara valitseda ja käsutada üle pankrotihaldurile. Võlgniku poolt pärast pankroti väljakuulutamist tehtud pankrotivara hulka kuuluva eseme käsutustehing on tühine. Füüsilisest isikust võlgnik võib pankrotivara käsutada halduri nõusolekul. Halduri nõusolekuta tehtud käsutustehing on tühine.

Kohus tunnistab tagasivõitmise korras kehtetuks võlgniku tehingu või muu toimingut, mis on tehtud enne pankroti väljakuulutamist ja mis kahjustab võlausaldajate huve. Kui tagasivõidetav tehing või muu toiming on tehtud ajavahemikul ajutise halduri nimetamisest pankroti väljakuulutamiseni, siis eeldatakse, et tehingu või muu toiminguga kahjustati võlausaldajate huve.

Võlgnik, võlausaldaja või haldur võib nõuda, et kohus tunnistaks kehtetuks võlausaldajate üldkoosoleku otsuse, mis ei vasta seadusele või mille tegemisel on rikutud seadusest tulenevat korda, samuti otsuse, mille vaidlustamise õigus on seaduses otse ette nähtud. Võlausaldajate üldkoosoleku otsuse kehtetuks tunnistamist võib nõuda ka siis, kui otsusega rikutakse võlausaldajate ühiseid huve.

Kui füüsilisest isikust võlgniku puhul on algatatud kohustustest vabastamise menetlus, võib kohus võlausaldaja taotlusel ühe aasta jooksul võlgniku pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustustest vabastamise määruse tegemisest selle määruse tühistada, kui selgub, et võlgnik on kohustustest vabastamise menetluse kestel oma kohustusi tahtlikult rikkunud ja sellega oluliselt takistanud pankrotivõlausaldajate nõuete rahuldamist.

Kui võlgnik ja võlausaldajad lepivad pärast pankroti väljakuulutamist kokku kompromissi sõlmimises, võib kohus kompromissi tühistada, kui võlgnik ei täida kompromissist tulenevaid kohustusi, on mõistetud süüdi pankroti- või täitemenetlusalases kuriteos või kompromissi kehtivuse ajast vähemalt poole möödumisel on ilmne, et võlgnik ei suuda kompromissi tingimusi täita. Kompromissi tühistamine mõjutab kõiki kompromissis osalenud võlausaldajaid ja seega kaitseb neid tervikuna.

Saneerimismenetlus

Kohus tühistab saneerimiskava, kui ettevõtja on pärast saneerimiskava kinnitamist tunnistanud süüdi pankroti- või täitemenetluse kuriteos, ei täida saneerimiskavast tulenevaid kohustusi olulisel määral, saneerimiskava kehtivuse ajast vähemalt poole möödumisel on ilmne, et ettevõtja ei suuda saneerimiskavaga võetud kohustusi täita, saneerimisnõustaja avalduse alusel, kui ei maksta tasu järelevalve teostamise eest või kui ettevõtja ei osuta saneerimisnõustajale abi järelevalvekohustuse täitmisel või ei anna saneerimisnõustajale teavet, mida viimane vajab järelevalve teostamiseks, samuti ettevõtja avalduse alusel või kui kuulutatakse välja ettevõtja pankrot. Võlausaldajal, kelle nõue saneerimiskavaga ümber kujundati, taastub nõudeõigus ettevõtja vastu esialgses suuruses, arvestades, mida võlausaldaja saneerimiskava täitmise käigus on juba saanud.

Võlgade ümberkujundamise menetlus

Kohus võib ümberkujundamiskava tühistada võlgniku avaldus alusel või võlgniku pankroti väljakuulutamisel, samuti juhul, kui võlgnik ei täida ümberkujundamiskavast tulenevaid kohustusi olulisel määral, ümberkujundamiskava kehtivuse ajast vähemalt poole möödumisel on ilmne, et võlgnik ei suuda sellega võetud kohustusi täita, võlgnik ei ole makseraskustes või on need ületanud ning võlausaldajate nõuete ümberkujundamine ei ole asjaolude olulise muutumise tõttu nende suhtes enam õiglane, võlgnik on tahtlikult või raske hooletusega esitanud oluliselt ebaõigeid või ebatäielikke andmeid oma vara ja sissetulekute, võlausaldajate või oma kohustuste kohta, võlgnik on teinud makseid ümberkujundamiskavas nimetatud võlausaldajatele teiste võlausaldajate huvisid oluliselt kahjustades, võlgnik ei osuta kohtule või nõustajale abi järelevalvekohustuse täitmisel või ei anna teavet, mida on vaja järelevalve teostamiseks või kui võlgnik jätab tasumata kohtu määratud summa deposiidina. Võlausaldajal, kelle nõue ümberkujundamiskavaga ümber kujundati, taastub nõudeõigus võlgniku vastu esialgses suuruses, arvestades, mida võlausaldaja ümberkujundamiskava täitmise käigus on juba saanud.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 08/01/2018

Maksejõuetus - Kreeka

SISUKORD

- 1 [Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?](#)
- 2 [Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?](#)
- 3 [Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?](#)
- 4 [Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?](#)
- 5 [Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?](#)
- 6 [Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?](#)
- 7 [Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele \(välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele\)?](#)
- 8 [Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?](#)
- 9 [Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?](#)
- 10 [Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?](#)
- 11 [Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?](#)
- 12 [Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?](#)

- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärjed?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Maksejõuetusmenetluse võib algatada ettevõtjate ja majanduslikul eesmärgil tegutsevate juriidiliste isikute ühenduste vastu.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Menetluse algatamiseks peab avalduse esitama võlgnik ise, põhjendatud huviga võlausaldaja või avaliku korra kaalutlustel esimese astme kohtu juures tegutsev prokurör (*eisangeléas protodikón*). Menetluse algatamise tingimused: a) kui avalduse on esitanud võlausaldaja, peab võlgnik olema peatanud maksete tegemise; b) kui avalduse on esitanud võlgnik, piisab sellest, et ta ei suuda tõenäoliselt oma võlgu tasuda. Kohus määrab kindlaks maksete peatamise kuupäeva, mis ei tohi olla varasem kui kaks aastat enne kohtuotsuse avaldamist. Kohtu eesistuja võib põhjendatud huviga isiku nõudmisel määrata meetmed, mis on vajalikud võlausaldajaid kahjustavate muutuste vältimiseks võlgniku varas. Sellised meetmed kaotavad automaatselt kehtivuse, kui tehakse kohtuotsus, millega kuulutatakse välja maksejõuetus.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrotivara (*ptocheutikí periousía*) hõlmab kogu vara, mis võlgnikule maksejõuetuse väljakuulutamise kuupäeval kuulub, olenemata selle asukohast. See ei hõlma a) mitteaestitavat vara, st esemeid, mis on hädavajalikud võlgniku ja tema pere toimetulekuks, ja esemeid, mida võlgnik vajab elatise teenimiseks, ning b) vara, mis on pankrotivarast välistatud erioigusnormidega. See ei hõlma ka vara, mille võlgnik on omandanud pärast maksejõuetuse väljakuulutamist.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Maksejõuetuse väljakuulutamisega jääb võlgnik automaatselt ilma oma vara valitsemise, st haldamise ja käsutamise õigusest. Võlgnik ei saa teha ühtki käsutustoimingut ilma halduri (*sýndikos*) nõusolekuta. Vara valitseb haldur. Võlgnik võib oma vara valitseda ainult seaduses sätestatud erandjuhtudel. Ametisse nimetatud haldur peab olema vähemalt viieaastase töökogemusega jurist. Halduri tegevuse järele valvab kohtu ettekandja-kohtunik (*eisigitís dikastís*). Mõneks halduri toimuks on vaja maksejõuetust menetleva kohtu (*ptocheutikó dikastírio*) luba. Maksejõuetust menetlev kohus on lõplik järelevalvaja, kes vastutab maksejõuetusmenetluse juhtimise eest.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Maksejõuetuse väljakuulutamise ei mõjuta võlausaldaja õigust tasaarvestada võlgniku vastunõudega, kui tasaarvestamise tingimused olid täidetud enne maksejõuetuse väljakuulutamist. Tasaarvestamise keelud kehtivad ka maksejõuetuse puhul.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Maksejõuetuse väljakuulutamise kuupäeval kehtivad kahepoolsed lepingud, mille osaline võlgnik on, jäävad kehtima, kui maksejõuetusseadustikus ei ole ette nähtud teisiti. Ettekandja-kohtuniku loal on halduril õigus kehtivaid lepinguid täita ja teistelt lepinguosalistelt nende täitmist nõuda. Tähtajatud lepingud jäävad kehtima, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti. Erandiks on finantslepingud. Maksejõuetusõiguse sätted ei mõjuta õigust lõpetada leping seaduses või lepingus ettenähtud korras. Maksejõuetuse väljakuulutamise õigustab võlgniku sõlmitud isikliku laadi lepingute lõpetamist. Haldur võib anda võlgniku sõlmitud lepingulise suhte üle kolmandale isikule. Töösuhte lõpeb maksejõuetuse väljakuulutamisega.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud poolleiolevatele kohtuasjadele)?

Maksejõuetuse väljakuulutamise korral peatatakse automaatselt kõik üksikute võlausaldajate poolt võlgniku vastu algatatud menetlused maksejõuetusega hõlmatud nõuete rahuldamiseks või täitmiseks, ilma et see piiraks tagatud nõuetega võlausaldajaid käsitlevate sätete kohaldamist, sest nende puhul ei kohaldata peatamist pankrotivarasse kuuluva tagatise suhtes. Teatavatel tingimustel võib nende võlausaldajate suhtes siiski kohaldada mõnekuulist peatamist. Täpsemalt on maksejõuetuse väljakuulutamise korral keelatud järgmised toimingud: täitmise jätkamine, sooritus- või tuvastushagide esitamine, selliste kohtumenetluste jätkamine, apellatsioonkaebuste esitamine või läbivaatamine ning haldus- või maksudokumentide väljastamine või täitmine seoses pankrotivarasse kuuluva varaga.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Haldur jätkab maksejõuetuse väljakuulutamise kuupäeval poolleiolevates kohtumenetlustes osalemist, kui võlgnik on neis kohtumenetlustes võlausaldaja. Kui ta on võlgnik, siis kohtumenetlused peatatakse ning järgneb nõuete esitamise ja kontrollimise menetlus.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Võlausaldajad peavad esitama oma nõuded võlgniku vastu maksejõuetusregistri pidajale (*grammatéas ton ptocheúseon*). Kõik võlausaldajad olenemata eelisõigustest või tagatistest, sh tingimuslike nõuetega võlausaldajad, kutsutakse võlausaldajate koosolekule (*synéleusi ton pistotón*). Esimene koosolek kutsutakse kokku maksejõuetuse väljakuulutamise otsuse teatavakstegemiseks. Koosolekul võidakse valida kolmeliikmeline võlausaldajate komitee (*epitropí pistotón*), mis võib omakorda nimetada kõikide liikmete ühise esindaja. Kolmeliikmeline võlausaldajate komitee jälgib maksejõuetusmenetluse kulgu.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pärast võlgniku kinnis- ja vallasasjade inventuuri lõppu võib haldur pidada nõu ettekandja-kohtunikuga ja paluda luba pankrotivara hulka kuuluvate kaupade või vallasasjade müügiks, kuid üksnes hetkevajaduste rahuldamise eesmärgil. Alles pärast võlausaldajate kontrolli lõppu ning tingimusel, et ei võeta vastu või ei kinnitata saneerimiskava või selle vastuvõtmine või kinnitamine tühistatakse, võib haldur võlgniku vara müüa ja jaotada saadud tulu võlausaldajatele, võõrandades ettevõtte tervikuna või selle üksikud varad. Võlgniku kinnisasju saab võõrandada ainult maksejõuetust menetleva kohtu loal, mis antakse halduri palvel ja ettekandja-kohtuniku aruande põhjal.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Kõik võlgniku võlausaldajad võivad esitada oma nõuded ja dokumendid maksujõuetusregistri pidajale, olenemata sellest, kas neil on eelisnõuded, tagatud nõuded või muud nõuded. Maksejõuetusmenetluses osalevad need võlausaldajad, kellel on maksejõuetuse väljakuulutamise kuupäeval võlgniku vastu lepinguline rahaline nõue, mis on juba tekkinud ja mille saab kohtusse esitada. Pärast maksejõuetusmenetluse algatamist tekkinud nõudeid ei saa esitada. Halduri kohtukulud, pankrotivara valitsemise kulud, halduri töötasu ja pankrotivara enda vastu olevad nõuded (*omadiká pistómata*) arvatakse pärast pankrotivara müügi otsust ette maha ja rahuldatakse enne võlgniku võlausaldajate nõuete rahuldamisjärgkude kindlaksmääramist.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Nõuded tuleb esitada ühe kuu jooksul pärast maksejõuetuse väljakuulutamise otsuse avaldamist juristide fondi ametlikes teadaannetes (*Deltío Dikastikón Dimosieúseon tou Tameíou Nomikón*) kirjalikult maksejõuetusregistri pidajale, märkides nende liigi, aluse, tekkimise kuupäeva jne. Kui kõnealune esitamistähtaeg möödub, võib võlausaldaja ikkagi esitada vastulause (*anakopi*) ja taotleda maksejõuetust menetlevalt kohtult tema nõude kontrollimist. Kontrollimise suhtes kohaldatakse järgmisi tingimusi: a) seda teeb haldur ettekandja-kohtuniku juuresolekul kolm päeva pärast nõuete esitamise tähtaja möödumist; b) võlausaldaja, kelle nõuet kontrollitakse, võib kontrollimisel osaleda isiklikult või nõuetekohaselt volitatud kolmanda isiku kaudu; c) kontrollimisel võrreldakse võlausaldaja dokumente võlgniku raamatupidamise ja dokumentidega; d) ettekandja-kohtunik koostab võlausaldajate kontrollimise kohta ettekande; e) kahtluse korral otsustab nõude tunnustamise üle ettekandja-kohtunik ja ta võib seda tunnustada ajutiselt; f) kontrollimise käigus võivad esitada vastuväiteid võlgnik, haldur ja võlausaldajad, kelle nõudeid on juba tunnustatud. Kirjeldatud menetluseks spetsiaalseid vorme sisaldav veebisait puudub. Spetsiaalseid vorme saab aga esimese astme kohtu (*proto dikeío*) maksejõuetusregistri pidajalt.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Pärast pankrotivara müümise otsuse tegemist koostab haldur põhjendamatu viivitusega jaotusnimekirja ja esitab selle ettekandja-kohtunikule. Viimane tunnistab nimekirja täidetavaks ja see avaldatakse tema kantseleis. Jaotamisel arvestatakse järgmisi üldisi eelisõigusi: i) igasugusest võlgniku tegevuse jätkamiseks antud rahalisest toetusest tulenevad nõuded; ii) võlgniku ravi- ja matusekuludega seotud nõuded; iii) hädavajaliku toiduga varustamisega seotud nõuded; iv) töötajate töösuhetest tulenevad nõuded, advokaadi tasu; v) põllumajandustootjate nõuded; vi) Kreeka riigi ja kohalike omavalitsuste nõuded; viii) tagatisfondi (*synen gyitiki*) nõuded ja võlausaldajate konkreetsed eelisõigused, st eelisõigusnõuded võlgniku konkreetsele vallas- või kinnisasjale või rahasummale. Kui vara võõrandamisest saadud tulu või rahasumma puhul eelisõigused kattuvad, kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku vastavaid sätteid *mutatis mutandis*.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Võlgnik ja haldur võivad esitada maksejõuetust menetlevale kohtule saneerimiskava. See peab sisaldama teavet võlgniku finantsseisundi ja võlausaldajate nõuete kavandatud rahuldamise kohta, võetavate meetmete, nagu organisatsiooniliste muudatuste ja äriplaani kirjeldust, õigusi ja iga võlausaldaja nõuete üldisi rahuldamisjärke jne. Maksejõuetust menetlev kohus vaatab kava esialgu läbi automaatselt 20 päeva jooksul pärast selle esitamist ja võib kava seaduses sätestatud konkreetsetel põhjustel tagasi lükata. Kui kohus ei lükka kava tagasi, määrab ta vähemalt kolmekuulise tähtaja, mille jooksul võlausaldajad peavad selle vastu võtma või vastu võtmata jätma, ja võlausaldajate kohtumise kuupäeva. Kava üle arutamine ja hääletamine toimuvad ettekandja-kohtuniku juuresolekul. Kava vastuvõtmiseks on vaja spetsiaalset häälteenamust. Kui võlausaldajad võtavad saneerimiskava vastu, esitatakse see kohtule kinnitamiseks. Pärast lõplikku kohtuotsust, millega kava kinnitatakse, muutub see siduvaks kõikidele võlausaldajatele olenemata nende nõuete rahuldamise järgust ja sellest, kas nad on oma nõuded esitanud või mitte. Maksejõuetusmenetlus lõpetatakse. Võlausaldajad võivad algatada eraldi menetlusi.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist saab võlgnik tagasi oma õigused ja asub taas oma vara valitsema ning võlausaldajad võivad algatada eraldi menetlusi. Täpsemalt lõpetatakse maksejõuetusmenetlus siis, kui vara on müüdud ja haldur esitab ühe kuu jooksul aruande.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Maksejõuetusmenetluse kulud kantakse pankrotivarast.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Võlgniku poolt maksete peatamise ja maksejõuetuse väljakuulutamise vahelisel ajal (nn kahtlusalune periood, *ýpopti períodos*) tehtud toimingud, mis kahjustavad võlausaldajaid tervikuna, võib tühistada (toimingud, mille võib tühistada, *práxeis dynitikiís anáklisis*) või peab tühistama (toimingud, mis tuleb tühistada, *práxeis ýpochreotikiís anáklisis*) maksejõuetusõiguses sätestatud tingimustel. Tühistamishagi võib maksejõuetust menetlevale kohtule esitada haldur või teatavatel tingimustel võlausaldaja. Igaüks, kes on omandanud võlgniku vara tühistatud toimingu alusel, peab selle pankrotivarasse tagastama.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 13/02/2018

Maksejõuetus - Hispaania

SISUKORD

- [1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?](#)
- [2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?](#)
- [3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?](#)
- [4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?](#)
- [5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?](#)

- 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Maksejõuetusmenetlust (hispaania keeles *concurso de acreedores*, „võlausaldajate konkurss“) kohaldatakse nii füüsilistest kui ka juriidilistest isikutest võlgnike ja kauplejate suhtes. 28. juuli 2015. aasta seadusega 25/2015 kehtestati maksejõuetusmenetluse erinormid füüsilisest isikust võlgnike jaoks, eelkõige selleks, et võimaldada võlgniku vabastamist võlgadest, mis jäävad pankrotimenetluse käigus tasumata.

Maksejõuetuks võib tunnistada iga võlgniku, olgu ta füüsiline isik (sealhulgas alaealised või teovõimetud isikud) või juriidiline isik, ettevõtja või tarbija, kuigi seaduses on sätestatud mõningad erisused sõltuvalt asjaomase võlgniku liigist, eelkõige äriühingute ja tarbijate kohta.

Juriidilised isikud võib tunnistada maksejõuetuks isegi siis, kui nad on likvideerimisel. Ei ole oluline, kas nad moodustavad osa kontsernist, sest maksejõuetuks võib tunnistada ühe või mitu sellesse kuuluvat ettevõtet, kuid mitte kontserni kui sellist.

Maksejõuetusmenetluse võib algatada pärandvara suhtes, kui seda ei ole tingimusteta vastu võetud.

Maksejõuetuks ei saa tunnistada riigi territoriaaljaotuse moodustavaid üksusi, avaliku sektori asutusi ega teisi avalik-õiguslikke organeid.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

2.1 Maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused

Õigusaktides on sätestatud teatud subjektiivsed ja objektiivsed eeltingimused, mis peavad olema maksejõuetusmenetluse algatamiseks täidetud.

A) Subjektiivne eeltingimus: maksejõuetuks võib tunnistada iga võlgniku, olgu ta füüsiline või juriidiline isik, ettevõtja või tarbija, kuigi seaduses on sätestatud mõningad erisused sõltuvalt asjaomase võlgniku liigist, eelkõige äriühingute ja tarbijate kohta.

Maksejõuetuks ei saa tunnistada riigi territoriaaljaotuse moodustavaid üksusi, avaliku sektori asutusi ega teisi avalik-õiguslikke organeid.

B) Objektiivne eeltingimus: võlgniku maksejõuetus, mis on määratletud kui võimetus täita õigeaegselt oma finantskohustusi.

2.2 Pooled, kellel on võimalik menetluse algatamist taotleda

Maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamise nõuded erinevad sõltuvalt sellest, kas avalduse esitab võlgnik või võlausaldajad.

Kui maksejõuetusmenetlust taotleb võlgnik (vabatahtlik menetlus), peab ta kohtus põhjendama, et ta on muutunud või muutub peatselt maksejõuetuks; st tal ei ole võimalik oma kohustusi õigeaegselt täita. Kui võlgnik on muutunud maksejõuetuks, on ta kohustatud taotlema maksejõuetusmenetluse algatamist kahe kuu jooksul alates sellest, kui ta sai oma maksejõuetusest teada või oleks pidanud sellest teada saama.

Siiski on seadusega ette nähtud võimalus, et võlgnik võib nimetatud kahe kuu jooksul teatada kohtule, et ta peab võlausaldajatega läbirääkimisi võla refinantseerimise kokkuleppe sõlmimiseks. Sellisel juhul katkeb läbirääkimiste ajaks tähtaja kulgemine ja võlausaldajatel ei ole võimalik algatada kolme kuu jooksul eraldi täitemenetlust varade suhtes, mida võlgnik vajab oma tegevuseks. Kui võlgnik ei ole jõudnud pärast selle ajavahemiku möödumist võlausaldajatega kokkuleppele, peab ta taotlema maksejõuetusmenetluse algatamist ühe kuu jooksul.

Võlgnik peab koos avaldusega esitama teatud dokumendid, näiteks oma majandustegevuse aruande, varade nimekirja, võlausaldajate nimekirja, milles on esitatud laenu tagatised, töötajate nimekirja ja raamatupidamise, kui võlgnik on raamatupidamiskohuslane.

Võlgnik, kes võib olla füüsiline või juriidiline isik, on kohustatud taotlema maksejõuetusmenetluse algatamist, kui ta on muutunud maksejõuetuks. See on olukord, kus isikul ei ole võimalik oma kohustusi korrapäraselt täita. Teisalt, kui võlgnik on muutumas peatselt maksejõuetuks (maksejõuetust veel ei ole, kuid seda on oodata), on tal lihtsalt õigus taotleda selle algatamist.

Kaubanduskohtule (*juzgado de lo mercantil*) esitatavale avaldusele tuleb kindlasti lisada teatavad dokumendid, mis on sätestatud pankrotiseaduse (*Ley Concursal*) artikli 6 lõikes 2: võlgniku finants- ja õigusliku olukorra aruanne; märge selle kohta, kas ta on seotud majandustegevusega; kui tegemist on juriidilise isikuga, peab ta esitama oma aktsionäride/ osanike, haldurite või likvideerijate ja ametliku audiitori andmed; varade ja õiguste nimekiri koos nende kindlakstegemiseks vajalike andmetega; võlausaldajate tähestikuline nimekiri koos aadressi ning nõuete summa, maksetähtaja ja olemasolevate tagatistega; kui on kohaldatav, siis töötajate nimekiri; kui võlgnikul on raamatupidamiskohustus, peab ta esitama raamatupidamisdokumendid; kui ta kuulub kontserni, peab ta seda märkima ja esitama kontserni konsolideeritud aruanded.

Võlgnik on kohustatud tegema koostööd maksejõuetusmenetlust juhtiva kohtuniku ja halduritega ning mitte ainult passiivselt, täites talle esitatud nõudeid, vaid aktiivselt, teatades kõigest, mis on oluline. Siia alla kuulub ka kohustus kohale ilmuda (kohtusse ja haldurite juurde), teha koostööd ja anda teavet. Need kohustused kehtivad võlgnikele, kes on füüsilised isikud ja juriidiliste isikute *d e facto* või *de jure* direktorid, olenemata sellest, kas nad on seda praegu või on täitnud seda ülesannet kahe viimase aasta jooksul. Selle kohustuse täitmatajätmine loetakse süüliseks käitumiseks või raskeks hooletuseks, mille alusel võib maksejõuetuse kvalifitseerida süüliseks (juhtudel, mis on seotud võlausaldajaid kahjustava kokkuleppe heakskiitmise või likvideerimismenetluse algatamisega).

Võlgniku võib tunnistada maksejõuetuse eest vastutavaks ja teda võib karistada. Maksejõuetusmenetluse üks eesmärk on analüüsida maksejõuetuse põhjust ja eelkõige seda, kas võlgniku või teiste temaga otse või kaudselt seotud isikute käitumine on selle põhjustamisele kaasa aidanud või seda süvendanud. See hõlmab asjaomaste kohustuste väljaselgitamist pankrotiseaduse artiklites 172 ja 172a sätestatud karistuste tabelite abil.

2.3 Menetluse algatamine ja menetluse jõustumise aeg

Kohtunik peab uurima esitatud dokumente ja kui maksejõuetus või peatne maksejõuetus on põhjendatud, peab ta tunnistama võlgniku maksejõuetuks avalduse esitamisega samal päeval või sellest järgmisel päeval. Kui esitatud dokumendid ei ole täielikud, võib kohtunik määrata ühekordse viiepäevase ajavahemiku nende täiendamiseks.

Maksejõuetusmenetlust võib taotleda ka iga võlausaldaja. Sellisel juhul on see sundmenetlus (*concurso necesario*). Pankrotimäärust taotlevad võlausaldajad peavad tõendama, et võlgnik on muutunud maksejõuetuks, ja esitama tõendi võlgniku kohta välja antud täitekorralduse kohta, millest nähtub, et võla sissenõudmiseks ei saadud piisavalt vara, või nad peavad esitama tõendid teatud asjaolude kohta, mille põhjal saab eeldada maksejõuetust, näiteks: võlgniku üldine loobumine kohustuste täitmisest; võlgniku varade ulatuslik arestimine; varade rutakas varjamine või likvideerimine või teatud võlgade tasumata jätmine (maksud, sotsiaalkindlustus, töötajate nõuded).

Kui maksejõuetusmenetlust taotleb võlausaldaja, kutsutakse võlgnik kohtusse ja tal on võimalik pankrotimäärus vaidlustada. Sellistel juhtudel kutsub kohus kokku istungi, kus pooled võivad esitada teatud piirangutega tõendeid ja kohtunik peab otsustama, kas võlgnik on muutunud maksejõuetuks või mitte, ning andma vajaduse korral välja pankrotimääruse. Menetlus algatatakse ka juhul, kui võlgnik nõustub pankrotimäärusega, ei vaidlusta seda või ei ilmu istungile.

Füüsilisest isikust võlgnik, kes on muutunud või peatselt muutumas maksejõuetuks olukorras, kus kohustused ei ületa hinnanguliselt viit miljonit eurot, võib taotleda menetlust *kohtuvälise maksekokkuleppeni* jõudmiseks. Seda võivad teha ka juriidilised isikud, kes täidavad pankrotiseaduse artiklis 231 sätestatud nõuded.

Maksejõuetusmenetluse algatamise otsus jõustub selle väljaandmisel, isegi kui esitatakse edasikaebus.

2.4 Pankrotimääruse avaldamine

Pankrotimäärus tuleb eelistatavalt avaldada elektroonilises meedias ja otsuse väljavõte tuleb avaldada riigi ametlikus väljaandes, kuigi kohtunik võib anda korralduse selle avaldamiseks enamates meediakanalites, kui ta peab seda vältimatuks.

2.5 Ajutised meetmed

Maksejõuetusmenetlust taotleva isiku nõudmisel ja pärast tagatise esitamist võimalike kohustuste katmiseks, kui see on asjakohane, võib kohtunik avalduse rahuldamisel võtta üldise menetlusõiguse sätete kohaselt vajalikke meetmeid tagamaks, et võlgniku vara ei võõrandata.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

3.1 Pankrotivara koosseis

Pankrotivara või menetlusega hõlmatud vara hulka kuuluvad võlgniku kõik varad ja õigused pankrotimääruse väljaandmise ajal, samuti kõik varad, mille võlgnik omandab menetluse ajal või mis menetluse ajal nõutakse või võidetakse tagasi. Erandiks on varad, millele vastavalt seadusele ei või pöörata sissenõuet.

Võlausaldajad, kellel on eelisnõudeõigused laevade või lennukite suhtes, võivad eraldada need varad pankrotivarast, võttes valdkondlikes õigusaktides lubatud meetmeid.

Kui maksejõuetusmenetlusega hõlmatud võlgnikud on abielus füüsilised isikud, kuulub nende eraldi vara menetlusega hõlmatud vara hulka ja kui neil on ühisvara kokkulepe, kaasatakse ka poolte ühisvara, kui see on vajalik võlgniku kohustuste täitmiseks.

Maksejõuetusmenetlus ei eelda võlgniku tegevuse katkestamist, vaid ta võib oma äritegevust jätkata vastavalt sellele, kas tema volitused on täielikult peatatud või eeldatakse toimingute tegemiseks pankrotihalduri luba. Kui tegu on võlgniku volituste üle tehtava järelevalve juhtumitega, nõutakse varade valitsemiseks või käsutamiseks tavaliselt haldurite luba, kuid teatud üldist laadi toimingud võivad olla lubatud, kui need on ettevõtte igapäevase tegevuse osa. Põhimõtteliselt ei ole kuni võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe heakskiitmiseni või likvideerimismenetluse algatamiseni võimalik vara maksejõuetu ettevõtte rahastamiseks ilma kohtuniku loata koormata. Järgmises punktis selgitatakse võlgniku volituste peatamise või järelevalve korda.

Kui refinantseerimisprotsessi raames toimub rahastamine kassasse laekuvast uustulust, käsitatakse osa sellest (poolt) nõudena pankrotivarale.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

4.1 Võlgniku pädevus

Põhimõtteliselt on lähtepunktiks vabatahtliku ja sundmenetluse eristamine (artikkel 22). Esimesel juhul jätkab võlgnik oma vara haldamist ja käsutamist ning allub halduri järelevalvele, vajades selleks tema luba või nõusolekut. Sundmenetluses peatatakse võlgniku volitused oma vara hallata ja käsutada ning võlgnikku asendab haldur. Selle korra eesmärk ei ole võlgnikku karistada, vaid pigem säilitada varad ja tagada menetluse tulemus.

Kriteeriumiks on siiski võlgniku majandustegevuse jätkamine. Sel eesmärgil lubatakse halduril artikli 44 alusel koostada nimekirja tegevusest, mis on oma olemuse ja ulatuse tõttu vajalikust kontrollist vabastatud. Süsteem on paindlik, sest kohtunik võib põhjendatud otsusega anda vabatahtlikus menetluses korralduse volituste peatamiseks ja määrata sundmenetluses loa või nõusoleku alusel lihtsalt järelevalve, nimetades riskid, mida ta loodab vältida, ja kasu, mida ta loodab saada.

Samamoodi võib halduri taotlusel algset piirangukorda või volituste peatamist mõnes hilisemas etapis muuta. Ka see peab toimuma põhjendatud otsuse alusel ja pärast võlgniku ärakuulamist (muudatus ei ole automaatne) koos nõudega, et muudatus tuleb avalikustada samal viisil, nagu avalikustati pankrotimäärus.

Pärast menetluse lõppemist lõpeb ka volituste piirang. Muudel juhtudel pikendatakse seda senikaua, kuni kiidetakse heaks võlausaldajatega sõlmitud kokkulepe, millega võib kehtestada meetmed võlgniku volituste piiramiseks või keelamiseks. Kui maksejõuetusmenetlus lõpeb likvideerimisega, tähendab selle etapi alustamine, et võlgniku volitused peatatakse.

Pankrotiseaduse eesmärk on üldjuhul maksejõuetusmenetluse alla kuuluva võlgniku vara hoidmine muutumatuna. Teatud juhtudel on siiski võimalik, et osa võlgniku vara müüakse maksejõuetusmenetluse käigus kohtuniku loal, mida mõnikord ka ei nõuta. Maksejõuetusmenetluse käigus on võimalik ka tootmisüksuste müük artiklis 146a sätestatud viisil.

Erandina võlgniku tegevuse jätkuvuse üldreeglit on sätestatud, et halduri taotlusel ning pärast võlgniku ja töötajate esindajate ärakuulamist võib võlgniku bürood sulgeda või tema tegevuse peatada. Kui see hõlmab töölepingute kollektiivset lõpetamist, peatamist või muutmist, peab kohtunik tegutsema kooskõlas erieeskirjadega.

Samuti on seaduses sätestatud konkreetsed kohustused seoses võlgniku raamatupidamisega ning eraldi reguleeritakse maksejõuetusmenetluse mõju maksejõuetute juriidiliste isikute juhtorganitele.

4.2 Pankrotihaldurite määramine ja pädevus

Haldur on vajalik isik või organ, kes aitab kohtunikku ja kellele tehakse ülesandeks maksejõuetusmenetluse haldamine. Pärast maksejõuetusmenetluse algatamist annab kohtunik korralduse menetluse teise etapi algatamiseks. See etapp hõlmab kõike seoses halduri määramise, teda käsitlevate sätete, tema volituste ja ülesannetega.

Haldur valitakse füüsiliste ja juriidiliste isikute seast, kes on kooskõlas seaduses sätestatud tingimustega kantud vabatahtlikult avalikku pankrotiregistrisse (*Registro Público Concursal*). Sel eesmärgil eristatakse väikese-, keskmise- ja suuremahulist maksejõuetusmenetlust. Esimene määramine nimekirjast toimub loosiga ja seejärel käib see järgemööda. Erandiks on suuremahulised menetlused, milleks kohtunik võib määrata halduri, keda ta peab kõige sobivamaks, esitades põhjused ja järgides seaduses kehtestatud kriteeriume. Krediidiasutusi hõlmavate maksejõuetusmenetluste korral peab kohtunik määrama halduri nende seast, kelle esitab pankade nõuetekohase restruktureerimise fond (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*). Kui tegemist on menetlusega, mis hõlmab riikliku väärtpaberiturum komisjoni (*Comisión Nacional del Mercado de Valores*) järelevalvet alla kuuluvaid asutusi, peab kohtunik määrama haldurid nende seast, kelle esitab komisjon, või kui asi puudutab kindlustusettevõtteid, siis nende seast, kelle esitab kindlustushüvitiste konsortsium (*Consortio de Compensación de Seguros*).

Tavaliselt määratakse ainult üks haldur. Maksejõuetusmenetluses, kus on olemas seda õigustavad avaliku huviga seotud põhjused, võib pankrotikohtunik määrata erandina teiseks halduriks avaliku haldusasutuse võlausaldaja või avalik-õigusliku isiku võlausaldaja, kes on selle avaliku haldusasutusega seotud või selle ees vastutav.

Pankrotiseaduse artiklis 33 selgitatakse haldurite kohustusi üksikasjalikult, liigitades need järgmiselt: menetluslikku laadi kohustused, võlgniku või selle juhtorganitega seotud kohustused, tööküsimustega seotud kohustused, võlausaldaja õigustega seotud kohustused, aruandlus- ja hindamiskohustused, varade realiseerimise või likvideerimisega seotud kohustused ja sekretärikohustused. Haldurite kõige tähtsam kohustus on esitada artiklis 75 ettenähtud aruanne, millele nad peavad lisama ettepaneku varade nimekirja kohta ja võlausaldajate nimekirja.

Haldurite tasu määrab kindlaks kohtunik kooskõlas 6. septembri 2004. aasta kuninglikus dekreedis 1860/2004 kehtestatud tasude tabeliga.

Määratud haldur peab selle ülesande vastu võtma ja kohtunik võib ta tagasi lükata või vabastada, kui selleks on õigustatud põhjus. Haldurid võivad määrata delegeeritud assistendid, kes abistavad neid kohustuste täitmisel.

4.3 Pankrotikohtunik

Maksejõuetusmenetluse arutamise pädevus vastab äriõiguse valdkonnale, mis on tsiviilõiguse eriharu. Kohtunik kuulutab välja maksejõuetuse ja juhib menetlust. 1. juuli 1985. aasta alusseaduse 6/1985 (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) artiklis 86b on sätestatud ärikohtunike pädevuste nimekiri, mis sisaldab eelkõige maksejõuetusmenetluste valdkonnas esile kerkivaid küsimusi.

Kohtunik võib pankrotimääruses või juba eelnevalt piirata ennetava meetmena võlgniku põhiõigusi. Need piirangud võivad olla järgmised: a) posti- ja telefoniside jälgimine; b) kohustus elada samas piirkonnas, kus on aadress, koos koduaresti võimalusega; ja c) elukohta sisenemine ja selle läbiotsimine. Kui võlgnik on juriidiline isik, võib need meetmed võtta ka iga või mõne tema praeguse direktori või likvideerija suhtes ja nende suhtes, kes on viimasel kahel aastal seda ülesannet täitnud.

Pankrotiseaduse artikliga 8 antakse pankrotikohtunikule eranditu ainupädevus teatud küsimustes. Need küsimused hõlmavad üldjuhul kõiki meetmeid, mis on suunatud võlgniku varade vastu või millel on nendega otsene seos. Kohtunik on ka pädev tegema otsuseid töölepingute kollektiivse peatamise kohta, kui tööandja tunnistatakse maksejõuetuks, ja arutama vastutusnõudeid maksejõuetu ettevõtte direktorite või likvideerijate vastu.

Eelotsuse tegemiseks ja ainult maksejõuetusmenetluse eesmärgil laieneb kohtuniku pädevus ka otseselt maksejõuetusmenetlusega seotud haldus- või sotsiaalküsimustele.

Pankrotiseaduses on sätestatud eeskirjad rahvusvahelise ja territoriaalse kohtualluvuse kohta ja erieeskirjad menetluse käigu kohta, mida tuleb järgida ja mis on üldises menetlusõiguses sätestatu ees ülimuslikud.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Pärast maksejõuetusmenetluse algatamist ei ole võimalik võlgniku nõudeid või võlgu tasaarveldada. Tasaarveldus on siiski lubatud, kui võlgniku nõuded täideti enne pankrotimääruse väljaandmist, isegi kui otsus tehakse hilisemal ajal. Need nõuded on üldiselt sätestatud tsiviilseadustiku (*Código Civil*) artiklis 1196 (nõuete vastastikkus, võlgade ühetaolisus, nõuetekohasus ja tasumisele kuuluvus).

See eeskiri ei kehti välismaise elemendiga maksejõuetusmenetluse suhtes, kui võlgniku vastastikuse nõude suhtes kohaldatav õigus võimaldab seda maksejõuetuse olukordades.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

6.1 Mõju lepingutele, mille üks pool on võlgnik

Pankrotiseadus reguleerib maksejõuetusmenetluse mõju lepingutele, mille võlgnik on sõlminud kolmandate isikutega ja mille täitmine on enne pankrotimääruse väljaandmist pooleli. See küsimus tuleb kaalumisele kahepoolsete lepingute puhul, sest ühepoolsete lepingute puhul kehtib kolmandast isikust võlausaldajate nõuete tunnustamine või nõue, et need lisatakse menetlusega hõlmatud vara hulka, nagu on öeldud artiklis 61. Haldusastutustega sõlmitud lepinguid reguleerib spetsiaalne haldusseadus.

Üldpõhimõttena on artikli 61 lõikes 2 sätestatud, et pankrotimäärus üksinda ei mõjuta vastastikuste kohustustega lepinguid, mille täitmine on võlgnikul või teisel poolel pooleli. Võlgniku kohustused tasaarveldatakse pankrotivaraga. Lepingu lõpetamisest tulenevat hüvitist käsitletakse samuti nõudena pankrotivara vastu.

Kõnealuste lepingute kehtivuse tugevdamiseks peetakse seaduse kohaselt kehtetuks iga punkti, millega sätestatakse lepingu ülesütlemise või lõpetamise volitus ainult seetõttu, et üks pooltest on tunnustatud maksejõuetuks.

Kui see on maksejõuetusmenetluse huvides, võib haldur (kui on tegemist peatamisega) või võlgnik (kui on tegemist järelevalvega) nõuda, et pankrotikohtunik lõpetaks lepingu. Sellistel juhtudel peab kohtunik kutsuma võlgniku, halduri ja lepingu teise poole kohtusse. Kui kohtusse ilmunate vahel jõutakse kokkuleppele, annab kohtunik välja määruse, millega leping lõpetatakse. Vastasel juhul käsitletakse vaidlust maksejõuetuse lisamenetluses ja kohtunik teeb otsuse kõige kohta, mis on seotud maksete tagastamise ja hüvitisega, mis tasaarveldatakse pankrotivaraga ning võib arvestatava summa korral olla ilmselgelt märkimisväärne.

6.2 Lõpetamine lepingu rikkumise tõttu

Kooskõlas artikliga 62 ei mõjuta pankrotimäärus kahepoolsete lepingute lõpetamist, kui üks pooltest rikub hiljem lepingut. Järjestikku täidetavate lepingute puhul võib lõpetamisvolitust kasutada ka juhul, kui rikkumine toimus enne pankrotimääruse väljaandmist. Isegi kui lõpetamise põhjused on olemas, võib kohtunik maksejõuetusmenetluse huve silmas pidades anda korralduse lepingu täitmiseks maksete nõuetekohase tasumise teel või peab seda tegema võlgnik pankrotivaraga tasaarveldades.

Lepingute lõpetamise hagid tuleb esitada pankrotikohtunikule maksejõuetuse lisamenetluse kaudu. Kui avaldus rahuldatakse (ja seega lepitakse kokku lepingu lõpetamises), muutuvad täitmata kohustused kehtetuks. Mis puudutab täitmisele kuuluvaid kohustusi, siis hõlmab maksejõuetusmenetlus nende võlausaldajate nõudeid, kes on oma lepingulised kohustused täitnud, kui võlgniku rikkumine toimus enne pankrotimääruse väljaandmist. Kui see toimus pärast seda, tasaarveldatakse oma kohustused täitnud poolte nõuded pankrotivaraga. Nõuete hulka kuuluvad kahjuhüvitised (artikli 62 lõige 4).

Seaduse artiklis 64 on ette nähtud konkreetsed sätted, millega reguleeritakse töölepingute mõju. Sellele järgnev artikkel reguleerib tippjuhtide lepingute mõju.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

7.1 Uute tuvastamishagide keeld

Tsiviil- ja töökohtunikud ei saa vastu võtta hagnid, mida peaks arutama pankrotikohtunik (eelkõige neid, mis on suunatud võlgniku vara vastu).

Kui selline hagi võetakse ekslikult vastu, antakse korraldus kõikide menetluste lõpetamiseks ja kõik võetud meetmed muutuvad kehtetuks. Ka kaubanduskohtunikud peavad hoiduma vastu võtmast pärast maksejõuetusmenetluse algatamist esitatud hagisid kuni menetluse lõpuni, kui need hagid hõlmavad nõudeid, mis on seotud ettevõtte kohustustega maksejõuetute kapitaliühingute direktorite ees, kes on rikkunud oma kohustusi, kui likvideerimise alused on olemas.

7.2 Pankrotimääruse mõju täite- ja sissenõudmismenetlusele võlgniku vara suhtes

Kui maksejõuetusmenetlus on juba algatatud, ei või üldeeskirja kohaselt algatada üksikuid, kohtulikke või kohtuväliseid täitemenetlusi, samuti ei või jätkata haldus- või maksude sissenõudmise menetlust võlgniku vara suhtes. Selle keelu rikkumise korral on karistuseks see, et hagi tunnistatakse tühiseks. Eeskirjaga sätestatakse kaks erandit, mille korral võib täitmisele pööramist jätkata pankrotimäärusele vaatamata ja kuni likvideerimiskava heakskiitmiseni: a) haldustäitemenetlus, mille puhul on väljastatud arestimismäärused, ja b) töösuhetega seotud täitemenetlused, mis hõlmavad võlgnikule enne määruse andmist kuulunud varade arestimist, tingimusel et arestitud vara ei ole vajalik võlgniku äri- või kutsetegevuse jätkamiseks.

Pooleli olevate täitemenetluste kohta on artikli 55 lõikes 2 sätestatud, et võetud meetmed tuleb peatada alates pankrotimääruse kuupäevast, kuigi asjaomaseid nõudeid võib maksejõuetusmenetluses käsitleda.

Tagatise täitmisele pööramise suhtes kehtivad järgmises punktis sätestatud erieeskirjad, sest see on seotud mõjuga, mida see teatud nõuetele avaldab.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

8.1 Mõju pankrotimääruse väljaandmise ajal pooleli olevale tuvastamismenetlusele

Võlgnikuga seotud tuvastamismenetlust, mis on pankrotimääruse väljaandmise ajal pooleli, jätkatakse kuni lõpliku otsuse tegemiseni, kuigi sellele vaatamata liidetakse maksejõuetusmenetlusega nende juriidiliste isikute menetlused, kes nõuavad oma direktoritelt, likvideerijatelt või audiitoritelt kahju hüvitamist, ja nende menetlemine jätkub.

Vahekohtumenetlus: võlgnikuga seotud vahekohtu kokkulepped muutuvad maksejõuetusmenetluse ajal kehtetuks (artikkel 52); seetõttu on vahekohtumenetluse algatamine pärast pankrotimääruse väljaandmist keelatud. Pooleli olevaid menetlusi jätkatakse kuni lõpliku vahekohtuotsuseni.

8.2 Võlgniku õigus esitada hagisid (artikkel 54)

Seaduses on määratud võlgniku õigus esitada hagisid vastavalt talle jäänud volitustele. Üldjuhul on nii, et kui võlgnik on haldamise all, on halduril õigus esitada isikustamata laadi hagisid. Kui võlgnik on järelevalve all, on tal õigus esitada hagisid halduri nõuetekohasel loal, kui hagid mõjutavad võlgniku vara. Kui on tegemist järelevalvega ja haldur on seisukohal, et hagi esitamine on maksejõuetusmenetluse huvides soovitatav, aga võlgnik seda ei tee, võib kohtunik anda haldurile loa seda teha.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

9.1 Võlausaldajate osalemine maksejõuetusmenetluses

Võlausaldajad võivad taotleda kohtunikult maksejõuetusmenetluse algatamist ja võlgnik võib selle avalduse vaidlustada. Sel juhul peetakse istung ja kohtunik teeb otsuse määruse väljaandmise teel. Kui kohtunik algatab maksejõuetusmenetluse, loetakse seda sundmenetluseks, mis tähendab tavaliselt, et võlgniku õigus oma vara hallata ja võõrandada peatatakse ja ta asendatakse halduriga.

Maksejõuetusmenetluse algatamisel antakse võlausaldajatele oma nõuete esitamiseks aega üks kuu alates määruse avaldamisest ametlikus väljaandes. Haldur peab teavitama kõiki võlgniku dokumentide alusel tuvastatud võlausaldajaid nõuetest teatamise kohustusest. Välismaal elavatele võlausaldajatele kehtib sama ajavahemik. Teade peab olema kirjalik ja adresseeritud haldurile ning selles peab olema esitatud nõue koos vajaliku teabega summa, nõude tekkimise kuupäevade ja maksetähtaja, omaduste ja eeldatava liigituse kohta, ning kui väidetakse, et olemas on konkreetne eelisnõudeõigus, siis tuleb märkida tasumisele kuuluvate maksetega seotud varad või õigused ja nende registriandmed. Lisada tuleb ka tõendavad dokumendid. Teated võib edastada elektrooniliselt.

Haldur peab iga nõude puhul tegema otsuse selle lisamise või väljajätmise ja selle suuruse kohta, samuti selle liigituse kohta võlausaldajate nimekirjas, mis lisatakse tema aruandele. Võlausaldajatel, kes ei ole rahul nõude liigituse või suurusega või kes jäeti lisamata, on võimalik aruanne 10 päeva jooksul vaidlustada, esitades avalduse maksejõuetuse lisamenetluse algatamiseks, mille kohta kohtunik teeb otsuse. Enne aruande esitamist (10 päeva jooksul enne selle esitamist) saadab haldur elektroonilise teate võlausaldajatele, kelle aadress tal on, teavitades neid võlausaldajate ja varade esialgselt nimekirjast. Rahulolematud võlausaldajad võivad haldurile kirjutada, et lasta vead parandada või esitada muu vajalik teave.

Võlausaldajad osalevad ka kokkuleppimise ja likvideerimise etappides. Kokkuleppimise etapis võivad nad esitada kokkuleppe ettepaneku, samuti võivad nad välja pakkuda, et peavad kinni varasemast kokkuleppe ettepanekust, mille esitas võlgnik. Igal juhul kutsutakse nad võlausaldajate koosolekule, kus arutatakse kokkulepet ja hääletatakse selle heakskiitmise üle. See eeldab enamuse kohalolekut, mis on sätestatud pankrotiseaduse artiklis 124. See protsess võib toimuda ka kirjalikult, kui võlausaldajate arv on suurem kui kolmsada.

Mõni võlausaldaja (need, kes koosolekul ei osale või need, kes on ebaseaduslikult hääleõigusest ilma jäetud) võib kokkuleppe heakskiitmise vaidlustada ja kui heakskiit on juba saadud, võivad võlausaldajad taotleda kokkuleppe täitmatajätmist.

Likvideerimisetapis võivad võlausaldajad enne maksejõuetusmenetluse lõpetatuks kuulutamist esitada märkusi halduri esitatud likvideerimiskava ja lõpparuande kohta.

Liigitamise etapis on võlausaldajatel poole staatus ja nad võivad esitada märkusi halduri aruande ja prokuratuuri arvamuse kohta, kuigi neil ei ole võimalik esitada seadusjärgseid sõltumatuid liigitamise nõudeid.

Lõpuks võivad võlausaldajad seoses maksejõuetusmenetluse lõpetamisega esitada teatud juhtudel ka lõpetamist vaidlustavaid märkusi.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

10.1 Pankrotivara hulka kuuluva vara võõrandamine algetapis

Kui maksejõuetusmenetluses ei peatata võlgniku tegevust, võib võlgnik pärast maksejõuetuse väljakuulutamist jätkata oma vara võõrandamist kooskõlas kehtestatud järelevalvekorraga: kui ta on järelevalve all, eeldab see halduri luba või nõusolekut ning kui ta on haldamise all, vastutab tema vara võõrandamise eest haldur.

Kuni kokkuleppe heakskiitmiseni või likvideerimisetapi alguseni ei või pankrotivara hulka kuuluvat vara põhimõtteliselt ilma kohtuniku loata võõrandada ega koormata. Siia alla ei kuulu: a) vara müük, mida haldur peab vältimatuks, et tagada ettevõtte elujõulisus või menetluses nõutav rahavajadus; b) sellise vara müük, mida ei ole võlgniku tegevuse jätkamiseks vaja, tagades, et hind vastab suuremas osas vara väärtusele, mis on varade nimekirjas määratud; ja c) varade võõrandamine, mis on võlgniku tegevuse jätkamiseks oluline.

Viimasel juhul võib haldur juhul, kui ei peatata võlgniku õigust oma vara hallata ja võõrandada, eelnevalt kindlaks määrata ettevõtte äri- või kauplemistegevuse jaoks olulise tegevuse või toimingud, mida võlgnik võib sõltuvalt nende olemusest ja suurusest ise ellu viia. Võlgnik võib seda tegevust ellu viia alates pankrotimääruse väljaandmise ajast kuni hetkeni, mil haldur võtab tema kohustused üle.

10.2 Pankrotivara hulka kuuluva vara võõrandamine likvideerimisetapis

Likvideerimisprotsessis on kaks peamist etappi:

a) likvideerimistoimingute tegemine kooskõlas halduri koostatud kavaga, mille kohta võlgnik, võlausaldajad ja töötajate esindajad võivad esitada märkusi ja mis eeldab kohtu heakskiitu. Seaduse eesmärk on võimaluse korral ettevõtet kaitsta ja sel eesmärgil on selles kehtestatud erieeskirjad tootmisüksuste müügi kohta. Kava võib kohtuniku juures vaidlustada ja likvideerimistoimingud tuleb ellu viia vastavalt kava sätetele. Kui kava heaks ei kiideta, on seaduses ette nähtud vaikumisi eeskirjad;

b) võlausaldajatele maksmine tingimusel, et maksmist võib alustada isegi enne likvideerimistoimingute lõpetamist.

Siiski tuleb märkida, et kõik likvideerimistoimingud ei toimu selles menetlusetapis. Teatud varad võib realiseerida algetapis muul eesmärgil kui võlausaldajatele maksmiseks näiteks järgmistel juhtudel: menetluse alla kuuluva vara võib säilitada eesmärgiga hoida võlgniku majandustegevus käigus; võlausaldajad, kellel on eelisnõudeõigused laevade või lennukite suhtes, võivad eraldada sellised varad pankrotivarast osana meetmetest, millele neil on erioigusaktide alusel õigus; ja lõpuks, jätkata võib teatud täitemenetlustega, mille üksikud eelisnõudeõigusega võlausaldajad on algatanud enne maksejõuetusmenetlust, samuti haldustäitemenetlusega, kui arestimismäärus on välja antud enne pankrotimäärust.

Likvideerimisetapis valitseb vara müümisel põhimõtteliselt suur vabadus kooskõlas kohtuniku heakskiidetud likvideerimiskava sätetega. Haldur võib palgata teatud varade müümiseks ka spetsialiseerunud üksuse, tavaliselt omaenda hüvitatavate kuludega. 25. mai 2015. aasta seadusega 9/2015 algatatud reformi käigus kehtestati siiski kohustuslikud eeskirjad eelkõige selliste varade ja õiguste kohta, mille suhtes kohaldatakse eelisnõudeid. Kavast välja jäävates küsimustes kohaldatakse eeskirju, mis käsitlevad varade võõrandamist tsiviilmenetluse üksikutes täitetoimingutes. Tavaliselt müüakse vara otsemüügisüsteemi kaudu koos teatud avalikkuse tagatistega, mis sõltuvad kõnealuse vara laadist. Lubatud on ka muude kui avalik-õiguslike võlausaldajate poolne loovutamine või maksmine.

Seaduses on sätestatud erieeskirjad tootmisüksuste müügiks maksejõuetusmenetluse etappide jooksul (mille keskmes on ettevõtte kaitsmise põhimõte), nii et ühe müügilepinguga antakse üle kõik varad ja kehtivad erieeskirjad kõnealuse tegevuse kohustuste üleandmise kohta.

Põhimõtteliselt tähendab tootmisüksuste müük seda, et üle antakse kõik lepingud, mis on tegevusega sisuliselt seotud, kuid maksejõuetusele eelnenud ajast pärit võlgu üle ei võeta, välja arvatud juhul, kui ostjad on võlgnikuga seotud või kohaldamisele kuuluvad ettevõtte õigusjärgluse kohta kehtivad tööõiguse normid. Sellistel juhtudel võib kohtunik anda ostjale nõusoleku mitte võtta üle enne võõrandamist maksmist ootavate palkade või hüvitiste summat ning katta need palkade tagatisfondist (*Fondo de Garantía Salarial*). Et tagada ettevõtte ellujäämine, võivad uus ostja ja töötajad sõlmida kokkulepped kollektiivsete töötingimuste muutmiseks.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pärast maksejõuetusmenetluse algatamist lisatakse võlgniku kohustustele kõikide võlausaldajate nõuded, olenemata sellest, kas need on tagamata või eelisnõuded ning milline on võlausaldajate kodakondsus ja elukoht. Selle eesmärk, mille aluseks on *par condicio creditorum*-põhimõte ja kooskõla dividendioigusega (*ley del dividendo*), on kõikide nõuete võrdne käsitlemine, kui võlgniku maksejõuetus on kontrollitud ja tegu on kõikide tema võlgade tasumisega (artiklid 49 ja 76).

Esialgu tehakse olulist vahet pankrotivõlausaldajatel ja pankrotivara võlausaldajatel – viimaseid maksejõuetusmenetlus ei mõjuta.

Nõuded pankrotivara vastu on esitatud pankrotiseaduse artikli 84 lõikes 2 piiratud nimekirjaga, mis tähendab, et nõudeid, mida ei ole lisatud, käsitletakse pankrotinõuetena. Põhimõtteliselt ja enamjaolt on need nõuded, mis on tekkinud pärast pankrotimääruse väljaandmist menetluse või võlgniku tegevuse jätkamise tulemusena, või nõuded, mis tekivad lepinguvälise vastutuse tõttu. Siiski kuuluvad siia ka muud juhtumid, näiteks palganõuded pankrotimääruse väljaandmisele eelnenud 30 viimase tööpäeva eest summas, mis ei ületa kahekordset kutsealadevahelist tagatud miinimumpalka, ning võlgniku elatisnõuded või nende isikute elatisnõuded, kellele võlgnik on kohustatud seaduse järgi elatist maksma.

Muudel juhtudel tekivad need nõuded menetluse käigus tehtud otsuste põhjal, näiteks tagasivõtmishagide tagajärgede kindlaksmääramisel või lepingute lõpetamise tulemusena.

Pankrotivara vastu esitatud nõuetena võib käsitleda ka poolt nende nõuete summast, mis tekivad uuest rahalisest tulust, mis on tagatud refinantseerimislepingu raames artiklis 71a või neljandas lisasättes esitatud tingimustel.

Likvideerimismenetluse korral loetakse pankrotivara vastu esitatud nõueteks ka kokkuleppe kaudu võlgnikule tagatud nõudeid, mis on kooskõlas artikli 100 lõike 5 sätetega.

Pankrotivara vastu esitatud nõuded on mahaarvamise eelsed, st need on kõikide teiste nõuete ees ülimuslikud ja neid ei mõjuta intresside lisandumise peatumine.

Palganõuded viimase 30 tööpäeva eest tuleb tasuda viivitamata. Ülejäänud nõuded pankrotivara vastu makstakse nende maksetähtaja saabumisel, kuid haldur võib seda eeskirja muuta, kui see on maksejõuetusmenetluse huvides vajalik ja kui on olemas piisavalt vara kõikide pankrotivara vastu esitatud nõuete tasumiseks.

Seaduses on siiski sätestatud erieeskirjad (artikkel 176a) juhtumiteks, kui võlgniku varast ei pruugi eelduste kohaselt piisata pankrotivara vastu esitatud nõuete tasumiseks. Sellistel juhtudel on maksejõuetusmenetluse lõpetamine kohustuslik. Kui haldur näeb seda ette, on ta kohustatud kohtunikku teavitama ja jätkama pankrotivara vastu esitatud nõuete tasumist vastavalt artikli 176a lõikes 2 sätestatud erikorraale.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Maksejõuetusmenetluse algatamisel antakse võlausaldajatele oma nõuete esitamiseks aega üks kuu alates määruse avaldamisest ametlikus väljaandes. Haldur peab teavitama kõiki võlgniku dokumentide alusel tuvastatud võlausaldajaid nõuetest teatamise kohustusest. Selle jaoks eraldi vormi ei ole. Välismaal elavate võlausaldajate jaoks on see ajavahemik sama, kuigi kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/848 (maksejõuetusmenetluse kohta) artikleid 53 ja 55.

Nõude kohta edastatud teade peab olema kirjalik ja adresseeritud haldurile ning selles peab olema esitatud nõue koos vajaliku teabega summa, nõude tekkimise kuupäevade ja maksetähtaja, omaduste ja eeldatava liigituse kohta, ning kui väidetakse, et olemas on konkreetne eelisnõudeõigus, siis tuleb märkida tasumisele kuuluvate maksetega seotud varad või õigused ja nende registriandmed. Lisada tuleb ka tõendavad dokumendid. Teated võib edastada elektrooniliselt.

Haldur peab iga nõude puhul tegema otsuse selle lisamise või väljajätmise ja selle suuruse kohta, samuti selle liigituse kohta võlausaldajate nimekirjas, mis lisatakse tema aruandele. Võlausaldajatel, kes ei ole rahul nõude liigituse või suurusega või kes

jäeti lisamata, on võimalik aruanne 10 päeva jooksul vaidlustada, esitades avalduse maksejõuetuse lisamenetluse algatamiseks, mille kohta kohtunik teeb otsuse. Enne aruande esitamist (10 päeva jooksul enne selle esitamist) saadab haldur elektroonilise teate võlausaldajatele, kelle aadress tal on, teavitades neid võlausaldajate ja varade esialgsest nimekirjast. Rahulolematud võlausaldajad võivad haldurile kirjutada, et lasta vead parandada või esitada muu vajalik teave.

Kui võlausaldajad ei edasta oma nõudeid õigel ajal, võib haldur või kohtunik need võlausaldajate nimekirja vaidlustamise kohta otsust tehes siiski nimekirja lisada, kuid need nõuded on allutatud. Artikli 86 lõikes 3 sätestatud nõuded, võlgniku dokumentidest tulenevad nõuded, täitedokumendis registreeritud nõuded, avalikus registris registreeritud tagatisega tagatud nõuded, muul viisil pankroti- või muus menetluses registreeritud nõuded ning nõuded, mida avalikud haldusasutused on kohustatud kontrollima, ei ole sellel alusel allutatud ja need liigitatakse sobival viisil.

Nõuete puhul, mis ei vasta isegi nendele nimekirja lisamise kriteeriumidele ja on edastatud pärast tähtaega, kaob igasugune võimalus, et need maksejõuetusmenetluse käigus tasutakse.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Seaduses liigitatakse pankrotinõuded kolme kategooriasse (artikkel 89): eelisnõuded, tagamata nõuded ja allutatud nõuded. Eelisnõuded omakorda jagatakse eri- ja üldnõueteks ja siis veel erinevateks klassideks uues artikli 94 lõikes 2 sätestatud viisil. Nõuete liigitamine pankrotiseaduses toimub automaatmeetodi alusel. Tagamata nõuete kategooria on see, mis jääb teistest üle: kõik nõuded, mis ei liigitu eelis- või allutatud nõuete kahte kategooriasse, on tagamata.

A) Erielisega nõuete (artikkel 90) hulka kuuluvad:

1. nõuded, mis on tagatud kinnisvarahüpoteegiga, vallaspandiga või hüpoteegi või pandiga koormatud varadele või õigustele seatud registerpandiga;
2. nõuded, mis on tagatud koormatud varast saadud tulu pantimisega;
3. põhivara laenunõuded, sealhulgas töötajate nõuded nende toodetud esemete kohta, kui need on võlgniku vara või tema omandis;
4. nõuded vallas- või kinnisvara kapitalirendi maksete või järelmaksuga tehtud ostu osamaksete kohta rendileandjate või müüjate kasuks ja kui see on asjakohane, siis rahastajate kasuks, omandireservatsiooniga renditud või müüdüd vara kohta koos võõrandamiskeeluga või maksmata jätmise korral järgneva tingimusega;
5. nõuded koormatud väärtpaberite kohta, mis on tagatud raamatupidamises kirjendatud tagatistega;
6. nõuded, mis on tagatud avalikesse dokumentidesse kantud pandiga, nõuded panditud varade või õiguste kohta, mis on võlausaldaja või kolmanda isiku omandis. Tagatud nõuete korral piisab nende kandmisest kinnitatud ja kuupäevaga varustatud dokumenti, et saada eelisõigus panditud varade suhtes. Tulevasi nõudeid tagavad pandid annavad erieelise ainult enne pankrotimääruse väljaandmist tekkinud nõuetele ja pärast seda tekkinud nõuetele, kui vastavalt artiklile 68 need ennistatakse või kui pant registreeritakse avalikus registris enne pankrotimääruse väljaandmist.

Erielis mõjutab ainult nõude seda osa, mis ei ületa võlausaldajate nimekirjas registreeritud vastava tagatise väärtust. Nõude suurus, mis ületab summat, mida on tunnustatud erieelisega summana, liigitatakse vastavalt selle laadile.

B) Üldise eelisõigusega nõuete (artikkel 91) hulka kuuluvad:

1. erieeliseta palganõuded summa kohta, mis saadakse, kui kutsealadevaheline tagatud miinimumpalk kolmekordistatakse päevade arvuga, mille eest on palk maksmata; lepingute lõpetamisest tulenev hüvitis summas, mis vastab seadusjärgsele miinimumsummale, mis arvutatakse kuni kolmekordse kutsealadevahelise tagatud miinimumpalga alusel; enne pankrotimääruse väljaandmist toimunud tööõnnetustest ja tekkinud kutsehaigustest tulenev hüvitis;
2. summad, mis vastavad kinni peetud maksude ja sotsiaalkindlustuse summadele, mida võlgnik on kohustatud seaduse järgi tasuma;
3. füüsiliste isikute nõuded, mis tulenevad vabakutselisest tööst, ja autorite nõuded intellektuaalomandi kaitsega teoste kasutamiseõiguste loovutamise eest, mis on kogunenud pankrotimääruse väljaandmisele eelnenud kuue kuu jooksul;
4. maksunõuded ja muud avalik-õiguslikud nõuded, samuti erieeliseta sotsiaalkindlustusnõuded. Seda eelisõigust võib kohaldada kuni 50 %-le maksuasutuse kõikidest nõuetest ja sotsiaalkindlustussüsteemi kõikidest nõuetest;
5. lepinguvälisest tsiviilvastutusest tulenevad nõuded;

6. refinantseerimislepingu raames tagatud uuest rahalisest tulust tulenevad nõuded, mis vastavad artikli 71 lõikes 6 sätestatud tingimustele, summas, mida ei ole tunnustatud nõudena pankrotivara vastu;

7. kuni 50 % nende nõuete suurusest, mis kuuluvad võlausaldajale, kes taotles maksejõuetusmenetlust, ja mida ei loeta allutatud nõueteks.

C) Allutatud nõuded, mis sisalduvad artiklis 92:

1. hilja edastatud nõuded lisab haldur võlausaldajate nimekirja ja need, mida ei ole edastatud või mis on edastatud hilja, lisatakse nimekirja järgnevate teadete alusel või seda teeb kohtunik, kui ta langetab otsust nimekirja vaidlustamise kohta. Artikli 86 lõikes 3 sätestatud nõuded, võlgniku dokumentidest tulenevad nõuded, täitedokumentis registreeritud nõuded, avalikus registris registreeritud tagatisega tagatud nõuded, muul viisil pankroti- või muus menetluses registreeritud nõuded ning nõuded, mida avalikud haldusasutused on kohustatud kontrollima, ei ole sellel alusel allutatud ja need liigitatakse sobival viisil;

2. nõuded, mis on lepingulise kokkuleppe alusel allutatud kõikidele teistele võlgniku vastu esitatud nõuetele;

3. nõuded lisatasude ja intresside, sealhulgas hilinenud maksete kohta, välja arvatud need, mis kuuluvad tagatisega nõuete hulka ning millele laieneb selle tagatise piirmäär;

4. nõuded trahvide ja muude rahaliste karistuste kohta;

5. nende isikute nõuded, kellel on võlgnikuga erisuhe, nagu on osutatud järgmises artiklis, välja arvatud need, mis on lisatud artikli 91 lõikesse 1, kui võlgnik on füüsiline isik, ning muud nõuded peale laenudest või sarnastest rahastamiskokkulepetest tulenevate nõuete, mis kuuluvad artikli 93 lõike 2 punktis 1 ja artikli 93 lõike 2 punktis 3 osutatud aktsionäridele, kes on täitnud sellekohased aktsiakapitalis osalemise tingimused. Elatisnõuded, mis tekkisid ja kuulusid maksmisele enne pankrotimääruse väljaandmist, ei kuulu selle eeskirja alla ja neid loetakse tagamata nõueteks;

6. nõuded, mis tulenevad tagastamishagidest selle isiku kasuks, kes on tunnustatud vaidlustatud toimingus pahauskselt tegutsenuks;

7. nõuded, mis tulenevad artiklites 61, 62, 68 ja 69 nimetatud vastastikuste kohustustega lepingutest, kui kohtunik leiab pärast halduri aruannet, et võlausaldaja takistas korduvalt lepingu täitmist maksejõuetusmenetluse huve kahjustades.

13.1 Nõuete tasumine

Erieelisega nõuded tasutakse menetluse alla kuuluvate varade ja õiguste arvel, ükskõik kas need pööratakse täimisele üksikult või kollektiivselt. Nende nõuetega on seotud erieeskirjad, mis annavad haldurile õiguse tasuda need pankrotivarast ilma konkreetsete varade realiseerimiseta, vabastades koormatised. Varasid on võimalik müüa ka pandiõiguse jätkudes ja nii, et ostja võtab üle võlgniku kohustused. Nende varade müümiseks on seaduse artiklis 155 sätestatud erieeskirjad.

Üldise eelisõigusega nõuded tasutakse vastavalt nende järjekorrade ja *pro rata* igas kategoorias. Seejärel tasutakse tagamata nõuded, kuigi kohtunik võib tasumise järjekorda halduri taotlusel ja teatud tingimustel muuta (artikkel 157). Tagamata nõuded tasutakse *pro rata* vastavalt pankrotivara hulka kuuluva vara likviidsusele.

Allutatud nõuded tasutakse viimasena vastavalt artiklis 92 sätestatud korrale.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

14.1 Ümberkorraldamismenetlus

Ümberkorraldamismenetlus võib tähendada kaht olukorda: võlausaldajate kokkulepet maksejõuetusmenetluse lahendamise viisina ja võlgniku võimalust vältida maksejõuetusmenetlust võlausaldajatega sõlmitava kokkuleppega võla ümberkorraldamise ja restruktureerimise kohta. Mõlemat olukorda reguleeritakse pankrotiseadusega.

A) Võlausaldajate kokkulepe

Pärast maksejõuetusmenetluse algetappi, kui menetluse alla kuuluvad varad ja kohustused on lõplikult kindlaks määratud, on kaks võimalikku lahendust: võlausaldajate kokkulepe või likvideerimine. Eelistatud on võlausaldajate kokkuleppe saavutamine, sest seaduses on ette nähtud, et kokkuleppimise etapp tuleb algatada alati, kui võlgnik ei ole taotlenud likvideerimismenetlust.

Nii võlgnik kui ka võlausaldajad, kelle kohustused ületavad viiendiku, võivad pärast algetapi lõppemist esitada ettepaneku kokkuleppe kohta. Võlgnikul on ka õigus esitada kokkuleppe eelettepanek, kuigi mõnel võlgnikul seda võimalust ei ole (need, kes on teatud kuritegudes süüdi mõistetud ja kes ei esita iga-aastaseid aruandeid, kui nad on selleks kohustatud).

Kokkuleppe eelsetpaneku eesmärk on see, et võlgnik ja võlausaldajad jõuaksid kokkuleppele kiiresti ja ilma maksejõuetusmenetluse kõiki etappe läbimata. Et ettepanek menetlusse võetaks, peab sellele alla kirjutama teatud protsent võlausaldajatest. Pärast ettepaneku esitamist peab haldur seda hindama ja ülejäänud võlausaldajad võivad sellele alla kirjutada; kui nad saavutavad nõutud enamuse, annab kohtunik välja otsuse, millega kiidetakse esitatud kokkulepe heaks.

Kokkuleppimise etapi tavapärane menetlemine algab kohtuotsusega, millega lõpetatakse algetapp; selles määrab kohtunik võlausaldajate koosoleku kuupäeva. Kui võlausaldajate arv on suurem kui kolmsada, võib menetlus toimuda kirjalikult. Sellest hetkest algab ajavahemik, mille jooksul võlgnik ja võlausaldajad saavad esitada kokkuleppe ettepanekud minimaalse põhisisuga. Kui nad täidavad kõik tingimused, võtab kohtunik ettepanekud vastu ja need saadetakse haldurile hindamiseks.

Võlausaldajate koosolekut juhib kohtunik ja et seda saaks pidada kehtival viisil kokku kutsutuks, peavad sellel osalema võlausaldajad, kes esindavad rohkem kui poolt tagamata nõuetest. Võlgnik ja haldur on kohustatud osa võtma. Koosolekul arutatakse ja hääletatakse kokkuleppe ettepanekuid ning heakskiidu saamiseks peavad need saavutama seaduse artiklis 124 sätestatud enamuse, sõltuvalt nende sisust. Järgmisena annab kohtunik välja otsuse, millega kiidetakse koosolekul vastu võetud ettepanek heaks. Halduri ja võlausaldajate jaoks, kes ei võtnud osa või jäeti oma õigustest ilma, on olemas eelmenetlus ettepaneku vaidlustamiseks.

Kokkulepe jõustub päeval, mil see kohtuotsusega heaks kiidetakse. Sellest hetkest lõpeb maksejõuetusmenetluse mõju ja seda asendab kokkuleppes kindlaks määratud mõju. Ka halduri ülesanne on lõpule viidud. Kokkulepe on siduv võlgniku ning tagamata ja allutatud nõuetega võlausaldajate, samuti eelisnõudeõigusega võlausaldajate jaoks, kes hääletasid poolt. See võib olla siduv ka eelisnõudeõigusega võlausaldajate jaoks sõltuvalt enamusest, mis selle heakskiitmisel saavutati. Pärast kokkuleppe kasutuselevõtmist kuulutab kohtunik selle asjaolu välja ja annab korralduse maksejõuetusmenetlus lõpetada.

Kui kokkulepet ei täideta, võib iga võlausaldaja nõuda kohtunikult täitmatajätmise väljakuulutamist.

B) Võla ümberkorraldamine refinantseerimiskokkulepete kaudu maksejõuetusmenetluse vältimiseks

Pankrotiseaduse avaldamisest alates saadud kogemused on näidanud, et maksejõuetusmenetlus kui vahend, millega saavutada talitluspidevus kokkulepitud lahenduse alusel, ei ole toonud edu. Komisjoni 12. märtsi 2014. aasta soovitusel äritegevuse ebaõnnestumist ja maksejõuetust käsitleva uue lähenemisviisi kohta nõuti seetõttu tungivalt, et liikmesriigid võtaksid meetmeid vältimaks maksejõuetusmenetlust võlgniku ja võlausaldajate vaheliste võla refinantseerimise kokkulepete sõlmimise kaudu. Pankrotiseaduse viimaste reformide käigus võttis Hispaania seadusandja seepärast kasutusele nelja liiki meetmed: a) eelneva teavitamise süsteemi loomine võlgniku jaoks, et teavitada kaubanduskohtunikku sellest, et ta on alustanud oma võlausaldajatega läbirääkimisi eesmärgiga saavutada refinantseerimise kokkulepe, mis peatab kohustuse taotleda maksejõuetusmenetlust ja lubab teatud juhtudel ja teatud ajaks peatada üksikud täitetoimingud; b) kaitsemehhanismide loomine, et kaitsta refinantseerimise kokkuleppeid tühistamishagide eest; c) ametliku heakskiitmisemenetluse loomine refinantseerimise kokkulepete jaoks, et tugevdada nende mõju; ja d) stimuleerivad meetmed võla omakapitaliks ümberkujundamise eesmärgil. Käesoleva punkti keskmes on kord, mille raames annab kohus heakskiidu refinantseerimise kokkulepetele ja mis on kirjas pankrotiseaduse neljandas lisasättes.

Kohus võib kiita heaks refinantseerimise kokkulepped, millele on alla kirjutanud võlausaldajad, kes esindavad vähemalt 51 % finantskohustustest. Seaduses kehtestatakse konkreetsed eeskirjad finantskohustuste osakaalu arvutamise ja sündikaatlaenude kohta.

Selle protsessi käigus esitab võlgnik või võlausaldajad avalduse, millele lisatakse audiitori tõend, millega kinnitatakse iga juhtumi korral nõutava enamuse osalemist vastavalt taotletud kaitse tasemele, mis moodustab vähemalt 51 % finantskohustustest. Kohtunik vaatab avalduse läbi ja kui see rahuldatakse, annab välja kohtumääruse üksikute täitetoimingute peatamise kohta heakskiitmisemenetluse ajaks.

Pärast heakskiitmismääruse avaldamist algab 15päevane ajavahemik, mille jooksul võivad eriarvamusel võlausaldajad selle vaidlustada. Vaidlustamise ainukesed alused on ametlike nõuete täitmatajätmine või nõutava panuse ebaproportsionaalsus. Vastuväiteid käsitletakse maksejõuetuse lisamenetluses, kuhu on kaasatud võlgnik ja ülejäänud võlausaldajaid, kes on kokkuleppe pooled, ning kus tehakse edasikaebamisele mittekuuluv kohtuotsus. Samuti on sõnaselgelt sätestatud, et mõju tõttu, mida avaldab kohtu heakskiidetud kokkulepe, mis hakkab kehtima alates otsuse avaldamise päevast ametlikus väljaandes, võib kohtunik anda korralduse tühistada üksikute täitetoimingute käigus toimunud arestimise seoses võlgadega, mida refinantseerimise kokkulepe mõjutab.

Kohtu heakskiidu mõju ei piirdu kokkulepitud pikendamise mõju laiendamisega, millega eraldutakse lepingute suhtelisuse põhimõttest. Üldmõju on tühistamishagide eest kaitsmine, kuid mõju laiendamine eriarvamusel võlausaldajatele sõltub sellest, milline on heakskiidu andnute osakaal. See tähendab, et a) tagatisega võlausaldajate kaitse kaotatakse; b) kokkuleppe mõju kohandatakse selle heakskiitmise käigus saavutatud enamuse alusel ja seoses sellega, kas nõue on tagatisega tõhusalt kaetud või mitte.

Rahaliste nõuetega võlausaldajad, kes ei ole kokkuleppele alla kirjutanud, kuid keda kohtu heakskiit mõjutab, säilitavad oma õigused nende ees, kes vastutavad solidaarselt koos võlgnikuga, ja käenduste või käendajate ees, kes ei saa tugineda refinantseerimise kokkuleppega nõustumisele ega kohtu heakskiidu mõjule. Kokkuleppe allkirjastanud võlausaldajate puhul sõltub selle mõju säilitamine käenduste või käendajate suhtes sellest, mis nende vastavates õigussuhetes on kokku lepitud.

Võlausaldaja võib olenemata sellest, kas ta on kokkuleppele alla kirjutanud või mitte, nõuda selle heaks kiitnud kohtunikult maksejõuetuse lisamenetluse kaudu nõuete täitmatajätmise väljakuulutamist. Kohtuotsuse peale ei ole võimalik edasikaebust esitada. Kui kuulutatakse välja nõuete täitmatajätmine, võivad võlausaldajad nõuda maksejõuetusmenetlust või algatada üksikuid täitetoiminguid.

Kui tagatisega seotud õigused jõustatakse nõuete suhtes, mida kokkulepe mõjutab, ja kui ei ole kokku lepitud teisiti, võib võlausaldaja teatud tingimustel saadud summad oma valdusesse võtta.

14.2 Füüsilisest isikust võlgnike vabastamine tasumata nõuetest

28. juuli 2015. aasta seadusega 25/2015 kehtestati uues artiklis 178a süsteem, mida tuntakse pankrotiseaduse nn teise võimaluse mehhanismina.

See säte vabastab füüsilised isikud artikli 178 lõike 2 üldeeskirjast, mille kohaselt vastutavad füüsilisest isikust võlgnikud juhul, kui maksejõuetusmenetlus lõpetatakse likvideerimise või menetluse alla kuuluvate varade ebapiisavuse tõttu, ülejäänud nõuete tasumise eest.

Sellest vabastusest kasu saamiseks peab võlgnik olema tegutsenud heas usus. Selle kohta kehtivad järgmised nõuded:

1. maksejõuetust ei ole süüliseks tunnistatud;
2. võlgnikku ei ole pankrotimäärusele eelnenud kümne aasta jooksul lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud varavastases kuriteos, pettuses, majanduskuriteos, võltsimises, maksuasutuse ja sotsiaalkindlustussüsteemi või töötajate õiguste vastastes kuritegudes;
3. võlgnik on artiklis 231 kehtestatud nõudeid täites sõlminud või vähemalt üritanud sõlmida kohtuvälise maksekokkuleppe;
4. võlgnik on täielikult rahuldanud pankrotivara vastu olevad nõuded ja pankroti eelisnõuded ning kui ta ei ole üritanud saavutada eelnevat kohtuvälist maksekokkulepet, siis vähemalt 25 % tagamata pankrotinõuete summast;
5. eelmise punkti alternatiivina:
 - i) võlgnik nõustub maksegraafikuga;
 - ii) ta ei ole jätnud täitmata kohustust teha kohtuniku ja halduriga koostööd;
 - iii) ta ei ole viimase kümne aasta jooksul seda vabastust kasutanud;
 - iv) ta ei ole pankrotimäärusele eelnenud nelja aasta jooksul tagasi lükanud oma võimetele vastavat tööpakkumist;
 - v) ta on tasumata nõuetest vabastamise avalduses sõnaselgelt nõus, et talle antud vabastus registreeritakse viieks aastaks riikliku pankrotiregistri eriosas.

Vabastuse andmine eeldab, et menetlus algatatakse võlgniku taotlusel ning kaasatud on haldur ja hagipoolteks olevad võlausaldajad. Võlgnik on kohustatud esitama maksegraafiku nõuete kohta, millele vabastus ei laiene ja mis tuleb tasuda kuni viie aasta jooksul.

Kui maksegraafiku täitmiseks kehtestatud ajavahemik on möödunud ja vabastust ei ole tühistatud, annab pankrotikohtunik võlgniku taotlusel välja määruse, millega vabastatakse lõplikult nõuetest, mida ei ole maksejõuetusmenetluse käigus tasutud. Kohtunik võib sõltuvalt juhtumi asjaoludest ja pärast võlausaldajatega peetud istungit anda korralduse vabastada tasumata nõuetest lõplikult võlgnikud, kes ei ole küll maksegraafikut täielikult täitnud, kuid kes on viie aasta jooksul alates vabastuse esialgsest andmisest paigutanud sellesse vähemalt poole saadud sissetulekust (mida ei peeta arestimisele mittekuuluvaks) või neljandiku nimetatud sissetulekust, kui võlgnik vastab õigusaktides sätestatud tingimustele vahenditeta hüpoteegivõlgnike kaitse kohta perekonna sissetuleku ja eriti haavatavate perekondlike asjaolude tõttu.

Vabastus mõjutab kõiki tagamata ja allutatud nõudeid, mis on maksejõuetusmenetluse lõpetamise kuupäeval tasumata, välja arvatud avalik-õiguslikud nõuded ja elatisnõuded. Erielisega nõuete puhul mõjutab vabastus nõuete seda osa, mida ei olnud võimalik tagatise täitmisele pööramise kaudu rahuldada.

Vabastus on võimalik pankrotivõlausaldaja taotlusel tühistada, kui viie aasta jooksul pärast selle andmist leiab kinnitust võlgniku avaldamata sissetulek, talle kuuluvad varad või õigused.

Tühistamist võib kohaldada ka juhul, kui maksegraafiku täitmiseks kehtestatud ajavahemiku jooksul: a) leiab võlgnik end olukorrast, mis takistab vastavalt lõikele 3 tasumata nõuetest vabastamist; b) kui see on asjakohane, ei täideta vabastuse alla mittekuuluvate võlgade tasumise kohustust kooskõlas maksegraafiku sisuga, või c) paraneb võlgniku rahaline olukord märkimisväärselt pärandi, annaku, annetuse, õnnemängude või juhuse tõttu, nii et tal oleks võimalik tasuda kõik tasumata võlad ilma oma ülalpidamiskohustusi kahjustamata.

Kui kohtunik teeb korralduse vabastuse tühistamiseks, saavad võlausaldajad täielikult tagasi oma õiguse võtta võlgniku suhtes meetmeid, et pöörata täitmisele nõuded, mis jäävad maksejõuetusmenetluse lõpetamisel tasumata.

14.3 Maksejõuetusmenetluse lõpetamine

Maksejõuetusmenetluse lõpetamise põhjused on sätestatud pankrotiseaduse artiklis 176. Maksejõuetusmenetlus lõpetatakse põhiliselt järgmistel põhjustel:

- a) provintsikohus (*Audiencia Provincial*) tühistab pankrotimääruse;
- b) kuulutatakse välja kokkuleppele vastavus;
- c) leiab kinnitust, et menetluse alla kuuluvast varast ei piisa pankrotivara suhtes esitatud nõuete täitmiseks;
- d) leiab kinnitust, et kõik tunnustatud nõuded on tasutud või võlausaldajate nõuded on muul viisil täielikult rahuldatud;
- e) pärast algetapi lõppu lahkuvad või taganevad kõik võlausaldajad menetlusest.

Lõpetamise peab heaks kiitma kohtunik ja asjaomaste poolte jaoks on olemas menetlus selle vaidlustamiseks. Pankrotivara suhtes esitatud nõuete tasumiseks on seaduses on erisätted juhuks, kui maksejõuetusmenetlus lõpetatakse võlgniku vara ebapiisavuse tõttu. Seda on võimalik kindlaks teha võlgniku enda avaldusega menetluse algatamiseks. Sellisel juhul teeb kohtunik maksejõuetusmenetluse ja selle lõpetamise teatavaks samas otsuses ja samal ajal.

Maksejõuetusmenetluse lõpetamise väljakuulutamisel lõpevad kõik võlgniku volitustega seotud piirangud. Kui võlgnik on füüsiline isik, näeb seadus ette erieeskirjad võlgniku vabastamiseks nende nõuete tasumisest, mida maksejõuetusmenetluse käigus ei rahuldatud. Vabastuse saamise nõuded on sätestatud artiklis 178a. Võlgnik peab olema tegutsenud heas usus ja ta peab täitma teatud kohustused. Võlgnik peab vabastust ise taotlema ning haldur ja võlausaldajad võivad esitada oma märkused. Vabastuse võib teatud juhtudel tühistada, kui näiteks võlgnik parandab oma rahalist olukorda või kui ta ei täida maksegraafikut, mida ta kohustus tegema, et tasuda vabastuse alla mittekuuluvad võlad.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Kui juriidiliste isikute maksejõuetusmenetlus lõpetatakse likvideerimise tõttu, kaotavad nad oma juriidilise isiku staatuse.

Kui lõpetamine toimub kokkuleppe täitmise tõttu, on võlausaldajate nõuded tasutud kooskõlas kokkuleppe sätetega. Eelisinõudeõigusega võlausaldajad, kes võlausaldajate kokkuleppele alla ei kirjutanud, võivad teatud tingimustel jätkata või algatada üksikuid täitemenetlusi.

Võlgnik võib kaotada oma juriidilise isiku staatuse struktuurse ka võlausaldajate kokkuleppe täitmise ajal ümberkorraldamise protsessis, mille tulemusena võtab kohustused üle uus ettevõtte või omandav ettevõtte.

Kui võlgnikud on füüsilised isikud, tähendab maksejõuetusmenetluse lõpetamine likvideerimise või varade ebapiisavuse tõttu seda, et võlausaldajad võivad algatada võlgniku suhtes üksikuid täitetoiminguid, kui võlgnik ei ole vabastatud tasumata nõuetest artiklis 178a sätestatud viisil.

15.1 Maksejõuetusmenetluse taasalustamine

Kui füüsilisest isikust võlgniku suhtes antakse välja pankrotimäärus viie aasta jooksul pärast seda, kui eelmine maksejõuetusmenetlus lõpetati likvideerimise või varade ebapiisavuse tõttu, loetakse seda varasema menetluse taasalustamiseks.

Füüsilisest isikust võlgnike korral annab korralduse likvideerimise või varade ebapiisavuse tõttu lõpetatud maksejõuetusmenetluse taasalustamiseks sama kohus, kes arutas esimest menetlust, seda käsitletakse samas menetluses ja see on piiratud pärastpoole ilmnenud varade ja õiguste likvideerimise etapiga.

Aasta jooksul, mis järgneb varade ebapiisavuse tõttu maksejõuetusmenetluse lõpetamise otsuse kuupäevale, võivad võlausaldajad taotleda menetluse taasalustamist sissenõudmistoimingute algatamise eesmärgil, märkides konkreetseid toiminguid, mis on vaja algatada või esitades kirjalikult olulised asjaolud, mis võivad liigitada maksejõuetuse süüliseks, välja arvatud juhul, kui lõpetatud maksejõuetusmenetluses tehti otsus liigitamise kohta.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Vastavalt pankrotiseaduse artikli 84 lõike 2 punktile 2 moodustavad kõik õiguskulud, mida tuleb kohaldada maksejõuetusmenetluse ja selle läbiviimise suhtes, nõuded pankrotivara vastu. Eeskätt kuuluvad siia kõik nõuded, mis tulenevad õiguskuludest ja väljaminekutest, mida on vaja maksejõuetusmenetluse taotlemiseks ja algatamiseks, ettevaatusabinõude vastuvõtmiseks, pankrotiseaduses sätestatud otsuste avaldamiseks ning võlgniku ja halduri osalemiseks ja esindamiseks maksejõuetusmenetluse ja lisamenetluse jooksul, kui nende osalemine on õiguslikult kohustuslik või pankrotivara huvides, kuni kokkulepe jõustub või muul juhul senikaua, kuni maksejõuetusmenetlus lõpetatakse, välja arvatud nõuded, mis tulenevad kohtu otsuste suhtes esitatud edasikaebustest ja mis jäetakse täielikult või osaliselt rahuldamata koos sõnaselge kulude tasumise korraldusega.

Pankrotivara suhtes esitatud nõueteks loetakse vastavalt sama artikli punktile 3 ka õiguskulud ja väljaminekud, mis tulenevad võlgniku, halduri või seadusjärgsete võlausaldajate osalemisest ja esindamisest menetluses, mida jätkatakse pankrotivara huvides või mis algatatakse kooskõlas pankrotiseaduse sisuga, välja arvatud sätted, mis on seotud taganemise, nõustumise, tasaarvelduse või võlgniku eraldi kaitse juhtumitega ja kui see on asjakohane, kuni seal kehtestatud koguseliste piirangute ulatuses.

Kui maksejõuetusmenetlus lõpetatakse pankrotivara ebapiisavuse tõttu, tasutakse õiguskulude ja väljaminekute nõuded enne ülejäänud nõudeid pankrotivara suhtes, välja arvatud töötajate ja elatisnõuded (artikli 176a lõige 2).

Halduri tasud nõutakse sisse pankrotivara arvel ja kohtunik määrab need kindlaks vastavalt seadusega heaks kiidetud tasude tabelile. Praegu kehtib endiselt 6. septembri 2004. aasta kuningliku dekreediga 1860/2004 heaks kiidetud tasude tabel. Artiklis 34 on sätestatud konkreetsed eeskirjad nende kindlaksmääramise ja jõustumise kohta.

Seaduses on ette nähtud võimalus haldurit abistavate delegeeritud assistentide määramiseks ja nende tasu katab haldur.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Tühistamishagide kord maksejõuetusmenetluses on esitatud pankrotiseaduse artiklites 71–73. Neid sätteid on järjest muudetud, peamiselt seoses refinantseerimise kokkulepete *kaitsemehhanismide* laadiga.

Artikkel 71 käsitleb tagasinõudehagide õigussüsteemi. See põhineb üldklauslil, mis tunnistab tühistatavaks kõik võlgniku toimingud, mis kahjustavad menetluse alla kuuluvat vara olenemata sellest, kas oli tegemist eksitamise kavatsusega või mitte. Tühistamise mõju tagamiseks on kehtestatud konkreetne ajavahemik: kaks aastat enne pankrotimääruse kuupäeva.

A) Tühistamisaeg

Seadus annab võimaluse kehtestada kindel tühistamisaeg, milleks on kaks aastat pankrotimääruse kuupäevast tagasi.

B) Rahalise kahju mõiste

Toimingud, mida võlgnik teeb nn kahtlusalusel ajavahemikul, saab tühistada, kui need kahjustavad menetluse alla kuuluvat vara. Kaebuse esitanud pool peab rahalist kahju rahuldavalt tõendama. Võttes arvesse kahjulike toimingute tõendamisega seotud tavapäraseid raskusi, lihtsustab pankrotiseadus hagide esitamist eeltingimuste kehtestamise kaudu. Nii nagu seaduse teistes osades, võivad eeltingimused olla mittevaidlustatavad või vaidlustatavad. See tähendab, et a) rahaline kahju loetakse mittevaidlustatavaks kahel juhul: kui tegemist on i) varade tasuta võõrandamisega, välja arvatud annetused kasutamiseks, ja ii) maksete ja muude toimingutega, millega täidetakse kohustused, mis kuuluvad tasumisele pärast pankrotimääruse väljaandmist, välja arvatud juhul, kui need on kaitstud tagatisega – sellisel juhul tunnistab eeltingimus vastupidist tõendit; b) rahaline kahju loetakse vaidlustatavaks kolmel juhul: kui tegemist on i) varade tasulise võõrandamisega isikutele, kellel on pankrotivõlgnikuga erisuhe, ii) tasude kehtestamisega varale olemasolevate kohustuste katteks või selliste uute kohustuste katteks, millega varasemad on asendatud, ja iii) maksete või muude toimingutega, millega täidetakse kohustused, mis on kaitstud tagatisega ja mis kuuluvad tasumisele pärast pankrotimääruse väljaandmist.

C) Menetlus

Maksejõuetusmenetluses on tühistamishagide esitamise õigus halduril. Et kaitsta võlausaldajaid haldurite tegevusetuse eest, on seaduses sätestatud subsidiaarne või teise astme hagi esitamise õigus võlausaldajatele, kes on nõudnud haldurilt kirjalikult tühistamishagi esitamist, kuid haldur ei tee seda kahe kuu jooksul alates avalduse kuupäevast. Seadus sisaldab eeskirju, mille eesmärk on tagada haldurite ülesande tõhus täitmine, mis kindlustab, et menetluse alla kuuluvat vara ei võõrandata. Refinantseerimise kokkulepete vastu esitatud hagide puhul on hagi esitamise õigus eranditult halduril ja subsidiaarne alus on välistatud.

Refinantseerimise kokkulepete kaitsmiseks on olemas viimastest seadusandlikest muudatustest tulenevad erieeskirjad. Nendega määratakse kindlaks kaitsemehhanismid, mis takistavad nende kokkulepete (mis on teatud tingimustel heaks kiidetud) suhtes tühistamishagide esitamist (artikkel 71a).

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 29/03/2019

Maksejõuetus - Prantsusmaa

Please note that the original language version of this page [fr](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Please note that the following languages: [en](#) have already been translated.

SISUKORD

- 1 Kelle vastu võib alata maksejõuetusmenetluse?
- 2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?
- 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
- 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
- 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleiolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärjed?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Kaitsemeetmete menetlust (*procédure de sauvegarde*), tervendamismenetlust (*procédure de redressement judiciaire*) või likvideerimismenetlust (*procédure de liquidation judiciaire*) võidakse kohaldada iga kaubanduse või käsitööstusega tegeleva isiku, iga põllumajandusettevõtja, iga muu füüsilise isiku suhtes, kes töötab füüsilisest isikust ettevõtjana, sealhulgas vabal kutsealal, mida reguleeritakse mõne õigusliku või seadusjärgse vahendiga või kaitstud nimetusega, või iga eraõigusliku üksuse suhtes.

Füüsilisest isikust ettevõtja, kellel on Prantsusmaal staatus *auto-entrepreneur*, saab algatada maksejõuetusmenetlust.

Kaitsemeetmete menetluste saavad algatada ainult majandustegevusega tegelevad isikud. Tervendamise või likvideerimise korral võib isik menetluste algatamise ajaks olla majandustegevuse juba lõpetanud.

Eraõiguslikest üksustest saavad kasutada maksejõuetusmenetlust äriühingud, muud kui äriühingud, majandushuvirühmad, liidud, ametiühingud, kutseühingud või tööõukogud.

Eraõiguslikud rühmitused, kes ei ole juriidilised isikud, näiteks ühissetevõtted või asutamisel olevad äriühingud, ei saa maksejõuetusmenetlust algatada.

Seda ei saa teha ka ükski avaliku õigusega reguleeritud juriidiline isik.

Kaitsemeetmete kiirendatud menetlus ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Võlgnik võib kasutada kaitsemeetmete kiirendatud menetlust (*procédure de sauvegarde accélérée*) või finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlust (*procédure de sauvegarde financière accélérée*), kui tema raamatupidamisaruande on kinnitanud audiitor või koostanud raamatupidaja ja kui tal on üle 20 töötaja, netokäive üle 3 miljoni euro või bilanss üle 1,5 miljoni euro. Kaitsemeetmete ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlust saavad kasutada ka võlgilased, kes on koostanud konsolideeritud raamatupidamisaruande.

2 Millised on maksejõuetusmenetluste algatamise tingimused?

Kaitsemeetmete menetlus algatatakse siis, kui võlgnik on sattunud ületamatutesse raskustesse, aga ei ole veel jõudnud maksete peatamise etappi.

Tervendamismenetlust alustatakse siis, kui võlgnik ei suuda oma saadaolevate vahenditega oma kehtivaid kohustusi täita ja on jõudnud maksete peatamise etappi.

Tervendamise eesmärk on säilitada äritegevus ja töökohad ning täita kohustused. Äriühingu juht peab seda menetlust taotlema 45 päeva jooksul pärast maksete peatamist.

Likvideerimismenetlus algatatakse siis, kui äriühing on jõudnud maksete peatamise etappi ja on selge, et tervendamine ei ole võimalik.

Kaitsemeetmete menetluste algatamist on võimalik taotleda üksnes võlgnikul.

Seevastu tervendamise- või likvideerimismenetluste algatamist saab peale võlgniku taotleda ka võlausaldaja või riigiprokurör juhul, kui parajasti ei ole käimas lepitusmenetlust (*procédure de conciliation* – maksejõuetuseelne menetlus).

Maksejõuetusmenetluste algatamise otsus jõustub selle väljaandmise päeva keskööl.

Algatamisotsusest teatatakse võlgnikule kaheksa päeva jooksul pärast selle väljaandmise kuupäeva ning see edastatakse pankrotihalduritele ja riigiprokuratuurile, sealhulgas teistes liikmesriikides, kus võlgnikul on tegevuskoht.

Otsus jõustub kohe kõikide suhtes.

Viieteistkümne päeva jooksul pärast algatamisotsuse väljastamist kantakse see äriühingu- ja ettevõtteregestrisse, kaubandusregistrisse või eriregistrisse, mida peetakse piirkonnakohtu registri juures.

Otsuse väljavõte kantakse tsiviil- ja äriteadaannete ametlikku väljaandesse (Bodacc) ja võlgniku registrijärgse asukoha või tegevuskoha ametlike teadete registrisse.

Kaitsemeetmete kiirendatud menetlus ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Olemas on ka kaitsemeetmete ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus.

Kui võlgnik on alustanud lepitusmenetlust ja esitab tõendid, et ta on koostanud esialgse kava äriühingu jätkuva olemasolu kindlustamiseks, saab ta taotleda kaitsemeetmete kiirendatud menetluste algatamist.

Asjaolu, et võlgnik on maksed peatanud, ei takista kaitsemeetmete kiirendatud menetluste algatamist, eeldusel et see olukord ei ole ilmnud rohkem kui 45 päeva enne lepitusmenetluste algatamise taotlust.

Finantskaitsemeetmete kiirendatud menetluse saab algatada samadel tingimustel kui kaitsemeetmete kiirendatud menetluse ning juhul, kui võlgniku raamatupidamisest ilmneb, et tema võla puhul saavad kava vastu võtta üksnes need võlausaldajad, kes on krediitiasutuse komitee liikmed.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Maksejõuetusmenetlust kohaldatakse kõikide võlgniku varade suhtes.

Kui võlgnik on üksikettevõtja, on hõlmatud ka tema isiklik vara.

Siiski on kutseala võlausaldajate poolsest arestimisest seaduse alusel vabastatud kaubandus-, tööstus-, käsitööstus- või põllumajandustegevusega või vaba kutsealaga tegeleva üksikettevõtja peamine elukoht.

Arestimisest vabastamise tõend võidakse anda ka muu arendatud või arendamata kinnisvara kohta, mida ei kasutata äriotstarbel. See tõend peab olema notariaalselt kinnitatud ja avaldatud ning see kehtib ainult nende kutseala võlausaldajate kohta, kelle nõuded tekivad pärast tõendi avaldamist.

Võlgniku peamine elukoht vabastatakse kutseala võlausaldajate poolsest arestimisest, et kaitsta võlgnikku ja tema perekonda.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Võlgniku varaga tehingute tegemise õiguse peatamine

Kaitsemeetmed ja tervendamine

Kaitsemeetmete või tervendamismenetluse algatamisel säilitab võlgnik oma vara ja jätkab oma äritegevuse juhtimist.

Kaitsemeetmete menetluses teeb kohtu määratud haldur järelevalvet võlgniku äritegevuse juhtimise üle või abistab teda selles vastavalt kohtu määratud volitustele.

Tervendamisel abistab kohtu määratud haldur (*administrateur judiciaire*) võlgnikku tema äritegevuse juhtimises või juhivad seda võlgniku asemel kas osaliselt või täielikult ise.

Likvideerimine

Likvideerimismenetluse korral kaotab võlgnik oma vara haldamise ja käsutamise õiguse. Tema õigusi kasutab likvideerija (*liquidate ur*), kes teeb tema äriühingu varaga seotud toiminguid. Seega võtab likvideerija tema varade haldamise üle.

Pankrotihaldurid

Pankrotihaldurid on kohtu määratud esindajad, kes on riigiprokuratuuri järelevalve all ja kuuluvad reguleeritud kutsealade esindajate hulka.

Need spetsialiseerunud kutsetöötajad tuleb kanda riiklikesse nimekirjadesse ja nad peavad vastama nii sobivuse kui ka iseloomujoonte poolest rangetele tingimustele.

Määrata võib ka isikuid, kes ei ole nendesse nimekirjadesse kantud, aga kellel on selle juhtumi seisukohalt vajalik kogemus või kvalifikatsioon.

Kohus nimetab pankrotihaldurid ametisse menetluse algatamisel.

Pankrotihaldurid võivad kanda tavaõiguse kohaselt tsiviilvastutust.

Pankrotihalduri tasu määratakse dekreedis kehtestatud skaalaga, mille alusel makstava hüvitise nõuab kohus välja võlgnikult.

Pankrotihalduri ja võlgniku pädevus

Kohtu määratud haldur

Tavaliselt määrab kaitsemeetmete menetluse või tervendamismenetluse algatanud kohus halduri, kelle kohta võib ettepaneku teha võlgnik, kellele kohaldatakse kaitsemeetmete menetlust, või riigiprokuratuur.

Kui võlgnikul on alla 20 töötajat ja tema netokäive on alla 3 miljoni euro, ei ole halduri määramine kohustuslik.

Kaitsemeetmete ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetluse korral on halduri määramine alati kohustuslik.

Kaitsemeetmete menetluses teeb kohtu määratud haldur järelevalvet võlgniku äritegevuse juhtimise üle või abistab teda selles vastavalt kohtu määratud volitustele.

Tervendamisel abistab kohtu määratud haldur võlgnikku tema äritegevuse juhtimises või juhib seda võlgniku asemel kas osaliselt või täielikult ise.

Kohtu määratud haldur peab võtma või laskma võlgnikul võtta vajalikud meetmed, et äriühingul säiliksid õigused oma võlglaste suhtes ja hoidmaks alal tema tootmisvõimsust.

Kohtu määratud halduril on erivolitused, näiteks õigus teha oma allkirja alusel võlgniku pangakontodega toiminguid (kui võlgnikul on keelatud väljastada tšekke), õigus nõuda kehtivate lepingute jätkumist ja õigus korraldada vajalik koondamine.

Kohtu määratud pankrotihaldur

Kollektiivsetes menetlustes on kohtul kohustus määrata pankrotihaldur (*mandataire judiciaire*).

Tema ülesanne on esindada võlausaldajaid ja nende kollektiivseid huve.

Ta koostab teatatud nõuete, sealhulgas töötasunõuete nimekirja koos oma ettepanekutega nende tunnustamise, tagasilükkamise või pädevale kohtule esitamise kohta ning edastab selle nimekirja pankrotikohtunikule.

Likvideerija

Kohus määrab likvideerija likvideerimismäärusega.

Likvideerija peab kontrollima nõudeid ja jätkama võlgniku varade realiseerimist, et jaotada järelejäänud vara võlausaldajate vahel.

Ta korraldab koondamise ja võib nõuda kehtivate lepingute jätkamist.

Ta esindab võlgnikku, kellelt on võetud õigus teha oma varaga tehinguid, ning teostab sel viisil likvideerimismenetluses suuremat osa võlgniku õigustest ja teeb enamiku toimingutest, mis on seotud varaga. Teisest küljest ei tohi ta teostada võlgniku mitterahalisi õigusi.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Tasaarvestus on viis kustutada vastastikuseid kohustusi väiksema summa ulatuses.

Seda saab teha üksnes kahe isiku vahel, kellel on võrdväärset vastastikused nõuded ja võlad.

Tasaarvestuse korral tehakse seega kahepoolne makse vastastikuste nõuete vahel.

Põhimõtteliselt on võlgnikul keelatud tasuda nõuete eest, mis on tekkinud enne kaitsemeetmete menetluse või tervendamismenetluse algatamise otsust.

Siiski tühistatakse varasemate nõuete eest tasumise keeld, kui seotud nõuete eest makstakse tasaarvestuse teel. Seotuks loetakse vastastikuseid nõudeid, mis tekivad või tulenevad ühe ja sama lepingu täitmisest või täitmatajätmisest.

Kui varasema nõudega seotud nõue tekib pärast menetluse algatamise otsuse tegemist, saab selle eest tasuda varasema nõude tasaarvestusena, tingimusel, et sellest varasemast nõudest on teatatud.

Vastastikuseid nõudeid käsitatakse seotuna, kui need tekivad või tulenevad ühe ja sama lepingu täitmisest või täitmatajätmisest.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Kehtivate lepingute jätkamise menetlus

Maksejõuetusmenetluse algatamisega ei seata võlgniku ja tema lepingupartnerite (tarnijad, kliendid) vaheliste lepingute olemasolu menetluse algatamise päeval kahtluse alla.

Kehtiv leping on leping, mis on menetluse algatamise ajal olemas ja mida täidetakse, leping, mida tuleb järjest täita ja mis ei ole sellel kuupäeval aegunud, või leping, mis tuleb viivitamata täita ja mida ei ole veel täitma hakatud, aga on juba sõlmitud.

Kehtiva lepingu lepingupartner saab kasutada oma eelisseisundit ja talle tehakse maksed eelisjärjekorras teiste võlausaldajate ees.

Kaitsemeetmed ja tervendamine

Lepingut jätkatakse *a priori* automaatselt. Kohtu määratud halduril on avaliku korra alusel võimalus nõuda, et jätkataks lepingut, mille puhul tuleb maksta talle pakutavate kaupade või teenuste eest.

Kui kohus ei ole haldurit määranud, on võlgnikul pärast kohtu määratud pankrotihalduri nõusoleku saamist võimalus nõuda kehtivate lepingute täitmist.

Jätkuvat lepingut täidetakse tavapäraselt vastavalt lepingu sätetele.

Kui kohtu määratud haldur selgitab välja, et võlgnikul ei ole kohustuste täitmiseks piisavalt rahalisi vahendeid, on tal võimalus lõpetada leping põhjusel, et võlgnik jätab selle tõenäoliselt täitmata.

Kui kohtu määratud haldur ei ole ühe kuu möödumisel kehtiva lepingu täitmist sõnaselgelt nõudnud, lõpetatakse see õiguspäraselt.

Sama kehtib maksete tegematajätmisel ja lepingupartneri nõusoleku korral jätkata lepingulisi suhteid.

Kui võlgniku kaitsmiseks või õiguste taastamiseks on vaja leping lõpetada ja see ei kahjusta lepingupartneri huve ülemäära palju, võib kohtu määratud haldur esitada pankrotikohtunikule ka taotluse tunnistada kehtiv leping lõpetatuks.

Likvideerimine

Põhimõtteliselt säilivad kõik kehtivad lepingud.

Kehtivate lepingute täitmist võlgnikule lubatud kaupade ja teenuste pakkumise teel on võimalik nõuda üksnes likvideerijal.

Kui likvideerija ei ole ühe kuu möödumisel kehtiva lepingu täitmist sõnaselgelt nõudnud, lõpetatakse see õiguspäraselt.

Sama kehtib juhul, kui lepingu võlgnikupoolne täitmine on seotud rahasumma maksmisega päeval, mil lepingupartnerit teavitatakse likvideerija otsusest lepingut mitte jätkata, ning ka maksekohustuse täitmatajätmise korral.

Kui kohtu määratud likvideerija selgitab välja, et võlgnikul ei ole kohustuste täitmiseks piisavalt rahalisi vahendeid, on tal võimalus lõpetada leping põhjusel, et võlgnik jätab selle tõenäoliselt täitmata.

Kui lepingu täitmine seisneb muus kui rahasumma maksmises, võib likvideerija paluda ka pankrotikohtunikul tunnistada leping lõpetatuks, kui see on vajalik likvideerimistoimingute tegemiseks ega kahjusta ülemäära palju lepingupartneri huve.

Kehtivate lepingute loovutamine

Kui tervendamise korral nähakse tervendamiskavas ette äriühingu müümine kolmandale isikule, võib kohus anda korralduse loovutada lepingud, mis on äriühingule kasulikud (rendi-, tarne-, frantsiisileping, liisimine, tegevusluba).

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud poolleiolevatele kohtuasjadele)?

Maksejõuetusmenetluse korral on võlausaldajad kohustatud jõustama oma õigused võlgniku suhtes üksnes maksejõuetusmenetluse raames ning nad ei saa esitada võlgniku suhtes eraldi hagi võlgade maksmiseks.

Kui vara ebapiisavuse tõttu tehakse otsus lõpetada likvideerimismenetlus, ei taastu sellega võlausaldajate õigus pöörduda võlgniku vastu eraldi kohtusse.

Sellel reeglil on erandid:

- hagd, mis on seotud likvideerimismenetluse ajal pärimise teel saadud varaga;
- kui nõue tuleneb süüteost, milles võlgniku süü on kindlaks tehtud, või kui see seondub võlausaldaja isiklike õigustega;
- kui nõue tuleneb sotsiaalkindlustusameti kahjuks toime pandud pettustest. Seda, et nõue tuleneb pettusest, kinnitatakse kas kohtuotsusega või sotsiaalkindlustusameti teatavakstehtud trahviga.

Samuti taastub võlausaldajate õigus pöörduda võlgniku vastu eraldi kohtuse järgmistel juhtudel:

- võlgniku puhul on välja kuulutatud eraisiku pankrot;
- võlgnik on tunnistatud süüdi tahtlikus pankrotis;
- võlgniku suhtes on tema vara või tema juhitud juriidilise isikuga seoses varem olnud likvideerimismenetlus, mis lõpetati varade ebapiisavuse tõttu vähem kui viis aastat enne kõnealuse menetluse algatamist tema suhtes, ja võlgniku suhtes, kelle võlg on kustutatud viie aasta jooksul enne seda kuupäeva;
- menetlus algatati territoriaalse menetlusena 29. mai 2000. aasta määruse (EÜ) nr 1346/2000 (maksejõuetusmenetluse kohta) artikli 3 lõike 2 tähenduses.

Lisaks lubab kohus ühe või mitme võlausaldaja suhtes toime pandud pettuse korral pöörduda igal võlausaldajal võlgniku vastu eraldi kohtusse. Kohus teeb otsuse menetluse lõpetamise ajal pärast võlgniku, likvideerija ja järelevalveametnike ärakuulamist või nõuetekohast kohtusse kutsumist. Ta võib iga huvitatud isiku taotlusel teha samadel tingimustel otsuse ka pärast seda.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Maksejõuetusmenetluse algatamise otsusega katkestatakse või keelatakse hagi esitamine võlgniku vastu eesmärgiga saada rahasumma makse või lõpetada leping põhjusel, et rahasummad on maksmata.

Samuti peatatakse täitemenetlus ja kaitsemeetmed.

Katkestatakse või peatatakse ka hagi, mille võlausaldajad on esitanud enne kollektiivset menetlust.

Sel viisil on hõlmatud kõik varasemad võlausaldajad olenemata sellest, kas neil on tagatis või mitte.

Menetluste katkestamine ja keelamine kehtib kõigi maksejõuetusmenetluste kohta.

Pooleliolevad menetlused katkestatakse, kuni hagev võlausaldaja on oma nõude esitanud.

Seejärel jätkatakse menetlusi õiguspäraselt, kuid üksnes eesmärgiga nõue kinnitada ning fikseerida selle summa, välistades võlgniku süüdimõistmise.

Muid kohtuasju ja täitemenetlusi peale eespool toodute jätkatakse võlgniku suhtes jälgimisperioodil pärast seda, kui kaasatud on kohtu määratud pankrotihaldur ja kohtu määratud haldur (kelle ülesanne on võlgnikku abistada või esindada) või pärast menetluste jätkamist kohtu määratud pankrotihalduri või kohtu määratud halduri algatusel.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Kaitsemeetmete menetlus ja tervendamismenetlus

Kaitsekava vastuvõtmiseks peetakse võlausaldajatega nõu võla tasumise või kustutamise tingimuste asjus.

Kohtu määratud haldur edastab ettepanekud kohtu määratud pankrotihaldurile, kes esindab võlausaldajaid.

Kohtu määratud pankrotihaldur saab individuaalse või kollektiivse nõusoleku kõigilt võlausaldajatelt, kes on oma nõudest teatanud.

Kohtu määratud pankrotihaldur ei ole kohustatud pidama nõu võlausaldajatega, kelle puhul esialgses kavas ei tehta maksetes muudatusi või nähakse ette kogumakse kohe, kui kava on vastu võetud või nõudeid on tunnustatud.

Võlausaldajate komiteed

Kui võlgnikul on üle 150 töötaja ja tema käive ületab 20 miljonit eurot, moodustatakse võlausaldajate komitee, kes esitab oma arvamuse kohustuste täitmise esialgsete kavade kohta.

Võlausaldajate komiteed kutsuvad eraldi koosolekutele eri liiki võlausaldajaid, et esitada neile ettepanekuid, mida nad saaksid arutada ning mille üle nad kollektiivselt otsustavad, nii et vähemus peab nõustuma enamuse otsusega.

Olemas on krediidiasutuste komitee, mis koosneb finantsettevõtetest ning krediidid- ja samalaadsetest asutustest, ja kaubanduskrediidandjate komitee peamiste kaubatarnijate või teenuseosutajate jaoks. Võlakirjaomanike olemasolul kutsutakse kokku kõigi nende võlausaldajate üldkoosolek, kellel on Prantsusmaal või välismaal emiteeritud võlakirju, et arutada võlausaldajate komiteede vastuvõetud esialgset kava.

Kohtu määratud haldur peab võlausaldajate komiteedega esialgse kava asjus nõu pidama ja enne kui kohus saab otsuse teha, peavad nad hääletama kava poolt.

Kui võlausaldajate komiteed on olemas, saavad kõik võlausaldajad, kes on komitee liikmed, teha võlgniku esitatud esialgse kava kohta teistsuguseid ettepanekuid.

Esialgse kava võib seega esitada võlgnik või tervendamise korral haldur – võlgniku nõusolekul –, aga selle võib koostada ka komiteedesse kuuluvate võlausaldajate algatusel. Seejärel saab kohtule korruga esitada nii komiteede vastuvõetud kava kui ka võlgniku või halduri toetatud kava, kui see koostatakse eraldi.

Kaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Kaitsemeetmete kiirendatud menetluse algatamisel on kohustuslik moodustada võlausaldajate komiteed – krediidiasutuste komitee ja kaubanduskrediidandjate komitee – ning kutsuda vajaduse korral kokku ka võlakirjaomanike üldkoosolek.

Võlausaldajatega, kes ei ole komitee liikmed, peetakse nõu eraldi.

Finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Finantskaitsemeetmete kiirendatud menetluse algatamisel tuleb moodustada ainult krediidiasutuste komitee ja kutsuda vajaduse korral kokku võlakirjaomanike üldkoosolek.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Teatada tuleb kõikidest nõuetest, mis tekivad enne menetluse algatamise otsust, olenemata nende laadist või olemusest, olgu need äri- ja tsiviil-, haldus- (riigikassa, sotsiaalhoolekande- ja sotsiaalkindlustusasutused) või karistuslikud nõuded (trahvid). Ei ole oluline, kas tegu on tagamata või eelisnõudega, tähtaja ületanud või tähtaegse, vaidlustamata või tingimusliku nõudega.

Nõuded, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsuse tegemist kas menetluse jätkamise eesmärgil või vahetusena võlgnikule tema äritegevuse eest pakutud kaupade või teenuste vastu, makstakse välja nende tähtajal.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Kõik võlausaldajad, kelle nõue tekib enne menetluse algatamise otsust, peavad teatama oma nõuetest kaitsemeetmete menetluse või tervendamismenetluse korral kohtu määratud pankrotihaldurile või likvideerimise korral likvideerijale.

Teatamise tähtaeg on kaks kuud pärast menetluse algatamise otsuse avaldamist ametlikus väljaandes.

Samadel tingimustel võib ka võlgnik ise teatada mõnest oma võlausaldaja nõudest.

Teatada tuleb ka teatud nõuetest, mis tekivad pärast menetluse algatamise otsust, millele ei kehti eelisõigus ja mis jäävad äriühingule kasu toovatest nõuetest või menetlusnõuetega seotud nõuetest tahapoole.

Teatatud nõudes tuleb nimetada praegu ja tulevikus võlgnetavad summad, eelisõiguse või olemasoleva tagatise laad ja intressi arvutamise eeskirjad.

Nõudest teatamiseks ei ole kindlat vormi kehtestatud. Teates endas tuleb üheselt mõistetavalt väljendada võlausaldaja tahet nõuda oma nõude tasumist, lisada see nõuete aruandesse ja osaleda menetluses.

Pärast võlgniku märkuste saabumist koostab kohtu määratud pankrotihaldur teatatud nõuete nimekirja koos oma ettepanekutega nende tunnustamise, tagasilükkamise või pädevale kohtule esitamise kohta.

See nimekiri edastatakse pankrotikohtunikule ja sellest teavitatakse kohtu määratud haldurit.

Enne nõude tunnustamist või tagasilükkamist kontrollib pankrotikohtunik selle olemasolu, summat ja laadi vastavalt teate koostaja esitatud tõenditele ning vajaduse korral ärakuulatavate isikute ja kohtu määratud pankrotihalduri esitatud tõenditele.

Võlausaldajad, kes ei ole oma nõuetest tähtaja jooksul teatanud, jäetakse kõrvale ning seepärast ei saa nad osaleda jaotamises ega nõuda dividende, kui võlgniku varade kohta võetakse vastu kava või need realiseeritakse, välja arvatud juhul, kui pankrotikohtunik tühistab nende kõrvalejätmise.

Kui kõrvalejätmine tühistatakse, saavad nad pärast taotluse esitamist jaotamises osaleda.

Kaitsemeetmete kiirendatud menetlus ja finantskaitsemeetmete kiirendatud menetlus

Võlgnik koostab nimekirja lepitusmenetluses osalenud võlausaldajate nõuetest, millest tuleb teatada. Nimekirja kinnitab võlgniku audiitor ja see antakse hoiule kohturegistrisse.

Kohtu määratud pankrotihaldur edastab igale võlausaldajale tema nõuet puudutava väljavõtte nimekirjast.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Eelisõigusega võlausaldaja saab kasutada garantiid, mis tagab talle võlgniku eelisjärjekorras makse teiste tavaliste, tagatiseta võlausaldajate ees juhul, kui võlgniku vastu algatatakse kollektiivne menetlus.

Võlausaldaja võib olla eelisseisundis,

– sest tal on võlgniku antud või kohtuotsusega saadud tagatis või seoses sellega,

– et tema staatuse tõttu on talle seadusega antud eelisõigus.

Kõik eelisõigusega võlausaldajad ei ole võrdsed. Kui omavahel konkureerib mitu eelisõigusega võlausaldajat, tehakse neile makse seadusega kindlaks määratud järjekorras, kuid siiski enne tagatiseta võlausaldajaid.

Tagatiseta võlausaldajatele makstakse võlgniku järelejäänud varadest pärast eelisõigusega võlausaldajatele maksmist. Jaotamine toimub *pro rata*.

Eelisõiguste tähtsuse järjekord

Kaitsemeetmete menetlus ja tervendamismenetlus

Kinnisvara müügist saadud tulu jaotatakse võlausaldajate vahel allpool esitatud järjekorras:

1. töötasunõuete ülimuslikkus: töötasu makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümne tööpäeva eest;
2. kohtukulud, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsust, et täita menetluse pidamise nõuded: kulud, mis on seotud varade säilitamise ja realiseerimisega ning tulu jaotamisega võlausaldajate vahel (inventuuri- ja reklaamikulud, kohtu määratud esindajate töötasu jne);
3. lepitusmenetluse eelisõigusega tagatud nõuded: seda saavad kasutada võlausaldajad, kes annavad raha juurde või pakuvad uusi kaupu või teenuseid eesmärgiga tagada äritegevuse jätkumine ja selle püsijäämine;
4. pärast menetluse algatamise otsust tekkivate nõuete eelisseisund: nõuded, mis tekivad vajadusest vastata menetluse toimumise või äritegevuse esialgse säilitamise nõuetele, vahetusena võlgnikule äritegevuse säilitamisel pakutud kaupade või teenuste eest, likvideerija käes oleva kehtiva lepingu täitmisel või füüsilisest isikust võlgniku igapäevavajaduste tõttu;
5. nõuded, mis on tagatud töötajate üldise eelisseisundiga: töötasu makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümne tööpäeva eest;
6. erielisseisundiga või hüpoteegiga tagatud nõuded;
7. tagamata nõuded.

Vallasvara müügist saadud tulu jaotatakse võlausaldajate vahel allpool esitatud järjekorras:

1. nõuded, mis on tagatud pandiõigusega vallasvarale seatud erikohustusega;
2. töötasunõuete ülimuslikkus: töötasud makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümne päeva eest;
3. kohtukulud, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsust, et täita menetluse pidamise nõuded: kulud, mis on seotud varade säilitamise ja realiseerimisega ning tulu jaotamisega võlausaldajate vahel (inventuuri- ja reklaamikulud, kohtu määratud esindajate töötasu jne);
4. lepitusmenetluse eelisõigusega tagatud nõuded: seda saavad kasutada võlausaldajad, kes annavad raha juurde või pakuvad uusi kaupu või teenuseid eesmärgiga tagada äritegevuse jätkumine ja selle püsijäämine;
5. pärast menetluse algatamise otsust tekkivate nõuete eelisseisund: nõuded, mis tekivad vajadusest vastata menetluse toimumise või äritegevuse esialgse säilitamise nõuetele, vahetusena võlgnikule äritegevuse säilitamisel pakutud kaupade või teenuste eest, likvideerija käes oleva kehtiva lepingu täitmisel või füüsilisest isikust võlgniku igapäevavajaduste tõttu;
6. riigikassa eelisseisund;
7. nõuded, mis on tagatud pandiõigusega vallasvarale seatud erikohustusega;
8. nõuded, mis on tagatud vallasvarale seatud muude üldkohustustega;
9. tagamata nõuded.

Likvideerimine

Kinnisvara müügist saadud tulu jaotatakse võlausaldajate vahel allpool esitatud järjekorras:

1. töötasunõuete ülimuslikkus: töötasu makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümne tööpäeva eest;
2. kohtukulud, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsust, et täita menetluse pidamise nõuded: inventuuri- ja reklaamikulud, kohtu määratud esindajate töötasu jne;
3. lepitusmenetluse eelisõigusega tagatud nõuded: seda saavad kasutada võlausaldajad, kes annavad raha juurde või pakuvad uusi kaupu või teenuseid eesmärgiga tagada äritegevuse jätkumine ja selle püsijäämine;
4. nõuded, mis on tagatud kinnisvarale seatud erikohustustega;

5. pärast menetluse algatamise otsust tekkivate nõuete eelisseisund: nõuded, mis tekivad vajadusest vastata menetluse toimumise või äritegevuse esialgse säilitamise nõuetele, vahetusena võlgnikule äritegevuse säilitamisel pakutud kaupade või teenuste eest, likvideerija käes oleva kehtiva lepingu täitmisel või füüsilisest isikust võlgniku igapäevavajaduste tõttu;
6. tagamata nõuded.

Vallasvara müügist saadud tulu jaotatakse võlausaldajate vahel allpool esitatud järjekorras:

1. nõuded, mis on tagatud pandiõigusega vallasvarale seatud erikohustusega;
2. töötasuõuete üliluslikkus: töötasu makstakse menetluse algatamise otsusele eelnenud viimase kuuekümne tööpäeva eest;
3. kohtukulud, mis tekivad nõuetekohaselt pärast menetluse algatamise otsust. et täita menetluse pidamise nõuded: inventuuri- ja reklaamikulud, kohtu määratud esindajate töötasu jne;
4. lepitusmenetluse eelisõigusega tagatud nõuded;
5. pärast menetluse algatamise otsust tekkivate nõuete eelisseisund: nõuded, mis tekivad vajadusest vastata menetluse toimumise või äritegevuse esialgse säilitamise nõuetele, vahetusena võlgnikule äritegevuse säilitamisel pakutud kaupade või teenuste eest, likvideerija käes oleva kehtiva lepingu täitmisel või füüsilisest isikust võlgniku igapäevavajaduste tõttu;
6. kaupadele seatud hüpoteegiga tagatud nõuded või masinatele või seadmetele seatud pandiga tagatud nõuded;
7. riigikassa eelisseisund;
8. nõuded, mis on tagatud pandiõigusega vallasvarale seatud erikohustusega;
9. muu üldine eelisseisund vallasvara suhtes (tsiviilseadustiku (*Code civil*) artikkel 2331) ja töötasude üldine eelisseisund;
10. tagamata nõuded.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Kaitsemeetmete menetlus ja tervendamismenetlus

Kaitsemeetmete ja tervendamismenetlus on võetud kasutusele äriühingute päästmiseks, äritegevuse ja töökohtade säilitamiseks ning nõuete täitmiseks kava abil. Kaitsemeetmete kava ja tervendamiskava saab vastu võtta vaid juhul, kui need tingimused on täidetud.

Kui on reaalne võimalus äriühing päästa, koostab võlgnik – kaitsemeetmete menetluse korral – või haldur – tervendamismenetluse korral – esialgse kava. Sellel on kolm osa:

– majanduslik ja finantsosa, milles selgitatakse tegevusvõimaluste ja -viiside, turutingimuste ja saadaolevate rahaliste vahendite põhjal välja äriühingu tegevuse tagasipööramise väljavaated;

– selliste kohustuste täitmise ja mis tahes tagatiste andmise tingimuste kindlaksmääramine, mille äriühingu juht peab kava täitmiseks tagama;

– sotsiaalne osa, kus kavandatakse ja põhjendatakse töökohtade arvu ja väljavaateid ning sotsiaalseid tingimusi, mida nähakse ette äritegevuse jätkumiseks. Kui esialgses kavas nähakse majanduslikel põhjustel ette koondamine, vaadatakse selles läbi juba tehtud sammud ning määratakse kindlaks uuesti tööle asumist hõlbustavad meetmed ja hüvitis nende töötajate jaoks, kelle töökohad on ohus.

Kavas tutvustatakse kõiki kohustusi, mille kava täitmise eest vastutavad isikud on võtnud ja mis on äriühingu tegevuse tagasipööramiseks vajalikud.

Seejärel teeb kohus talle võlgniku või võlausaldaja esitatud esialgse kava kohta otsuse.

Kaitsemeetmete kava, tervendamiskava või müügikava vastuvõtmine kohtus kujutab endast kohtuotsust. Kui on moodustatud võlausaldajate komiteed, on kaval ka lepinguline aspekt.

Kava kestus ei tohi ületada kümnet aastat või põllumajandusettevõtjate puhul viitteist aastat.

Kohus määrab kava kogu kestuse ajaks halduri või pankrotihalduri, kes teeb kava täitmise üle järelevalvet.

Kava vastuvõtmisega jälgimisperiood lõpeb. Võlgnik saab tagasi kontrolli oma varade üle ja võib taas oma äriühingut juhtida, tingimusel et ta järgib meetmeid, mis kohus on talle kavas kehtestanud.

Võlgnik peab järgima kõiki kavas sisalduvaid sätteid.

Kui ta seda ei tee, jätab kaitsemeetmete kava või tervendamiskava rakendamise ajal oma kohustused täitmata või peatab maksed, ähvardab teda oht, et kava tühistatakse ja menetlust jätkatakse.

Ümberkujundamine likvideerimiseks

Likvideerimine võidakse välja kuulutada kaitsemeetmete või tervendamise kohta tehtud otsusega alanud jälgimisperioodi ajal või lõpus.

Kohus peab likvideerimise kuulutama välja kohe, kui äriühingu jätkamine osutub võimatuks või kui tervendamismenetluse käigus ei suudetud müügikava vastu võtta.

Füüsilisest isikust võlgniku kohustuste lõppeminelikvideerimise korral

Võlgniku kapitali vähendamine algab likvideerimise väljakuulutamise päeval ning kestab kuni likvideerimise lõpetamiseni. Pärast seda taastatakse võlgniku õigused ja ta saab jätkata meetmete rakendamist.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Kui kaitsemeetmete kava või tervendamiskava täitmine on lõpetatud, ei saa oma nõudest teatamata jätnud võlausaldajad võlgniku vastu hagi esitada.

Sõnaselgelt on ette nähtud üksikute menetluste erandkorras jätkamine üksnes juhul, kui likvideerimine lõpetatakse vara ebapiisavuse tõttu.

Maksejõuetusmenetluse lõpetatuks lugemise aeg

Jälgimisperiood on ajavahemik, mis kestab alates menetluse algatamise otsuse tegemise kuupäevast kuni kuupäevani, mil tehti otsus kaitsemeetmete kava või tervendamiskava vastuvõtmise kohta või likvideerimise väljakuulutamise kohta.

Kaitsemeetmete menetluse ja tervendamismenetluse raames jätkub jälgimisperioodil äritegevus ning põhimõtteliselt juhib võlgnik oma äriühingut teatud piirangutega edasi.

Kui on reaalne võimalus äriühingu tegevus tagasi pöörata, lõpeb jälgimisperiood kaitsemeetmete kava või tervendamiskavaga.

Kaitsemeetmete kava või tervendamiskava vastuvõtmine võimaldab võlgnikul saada oma äriühing uuesti enda kontrolli alla, kuigi menetlus sellega ei lõpe.

Tegelikult lõpetatakse menetlus siis, kui pankrotikohtunik kinnitab halduri ja kohtu määratud pankrotihalduri esitatud lõpparuande. Seejärel annab kohtu esimees korralduse menetluse lõpetamise kohta. See on kohtulik tervendusmeede, mis ei kuulu edasikaebamisele.

Juriidilises mõttes lõpetatakse menetlus seega siis, kui on antud korraldus selle lõpetamise kohta.

Menetluse mõju aga ei lõpe menetluse lõpetamise korraldusega, sest kaitsemeetmete kava või tervendamiskava täitmine jätkub.

Võlgnik peab järgima kõiki kavas sisalduvaid sätteid.

Kui ta seda ei tee, jätab kaitsemeetmete kava või tervendamiskava rakendamise ajal oma kohustused täitmata või peatab maksed, ähvardab teda oht, et kava tühistatakse ja menetlust jätkatakse.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Menetluse käigus tekkinud kulud kannab äriühing, kelle suhtes maksejõuetusmenetlust kohaldatakse.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Kui kohus algatab tervendamise- või likvideerimismenetluse, loetakse päevaks, mil võlgnik peab maksed peatama, põhimõtteliselt kuupäeva, mil tehti menetluse algatamise otsus.

Kohus võib aga otsustada, et maksed peatati mingil päeval kuni 18 kuu jooksul enne maksejõuetusmenetluse algatamise kuupäeva.

Ajavahemikku maksete peatamise kuupäevast kuni tervendamise- või likvideerimismenetluse algatamise kuupäevani nimetatakse sel juhul kahtlusperioodiks.

Teatud toimingud, mida võlgnik sel ajavahemikul teeb ja mis osutuvad pettuseks, tühistatakse.

Kahtlusperioodi ajal tehtud toimingute tühiseks tunnistamise hagi kuulub üksnes selle kohtu alluvusse, kes on selleks menetluseks pädev.

Hagi saab esitada üksnes kohtu määratud haldur, kohtu määratud pankrotihaldur, likvideerija või riigiprokuratuur.

Võlausaldajad võivad võlgniku õigustoimingute tühiseuse tunnistamise kohta esitada hagi eraldi või kohtu määratud pankrotihalduri kaudu kollektiivselt.

Toiming on kõikidel juhtudel tühine ja see tühistatakse tagasiulatuvalt.

On kaksteist juhtumit, mille puhul kehtib **kohustus tunnistada** ebaseaduslikud toimingud **tühiseks**:

- kõik toimingud, millega antakse vallas- või kinnisvara omandiõigus tasuta üle;
- igasugune vastastikune leping, milles võlgniku kohustused ületavad tunduvalt teise poole omi;
- igasugune makse, olenemata selle tegemise viisist, võlgade eest, mille tähtaeg ei olnud makse tegemise kuupäeval saabunud;
- igasugune makse tähtaja ületanud võlgade eest, mis ei ole tehtud sularahas, makseteatisega, pangaülekandega, võõrandamislepinguga või muus äritehingutes tunnustatud maksevormis;
- igasugune deposiit või summade ülekanmine, mis on tehtud pärast vara pantimist ja ilma lõpliku kohtuotsuseta;
- igasugune lepinguline hüpoteek, kohtulik hüpoteek ja ka abikaasade kohtulik hüpoteek ning võlgniku varale seatud pandiõigus võlgade eest, mille kohta on varem sõlmitud leping;
- igasugune õiguskaitsemeede, välja arvatud juhul, kui registreerimine või arestimismäärus on maksete peatamisest varasema kuupäevaga;
- äriühingu töötajatele antud volitus kasutada optioone ja nende kasutamine;
- vara või õiguste üleandmine usaldusvarasse, välja arvatud juhul, kui see üleandmine tehti tagatisena samal ajal võla kohta sõlmitud lepingu eest;
- igasugune usalduslepingu muudatus, mis mõjutab enne kõnealust muudatust võla kohta sõlmitud lepingu tagamiseks usaldusvarasse juba üle kantud õigusi või varasid;
- kui võlgnik on piiratud vastutusega füüsilisest isikust ettevõtja („auto-entrepreneur“), siis igasugune vara loovutamine või muudatus vara loovutamises, mille korral makstakse välja tulu, mis ei ole määratud äritegevuseks, põhjustades menetlusega hõlmatud vara kadumist sama ettevõtja teise vara kasuks;
- võlgniku esitatud notariaalne tõend arestimisest vabastamise kohta.

Kohus peab need toimingud tühistama olenemata sellest, kas pooled tegutsesid heas või halvas usus.

Samuti võib kohus tühistada toimingud, millega kantakse vallas- või kinnisvara omandiõigus tasuta üle, ning arestimisest vabastamise tõendi, mis on saadud kuus kuud enne maksete peatamise kuupäeva. Need juhtumid võidakse valikuliselt tühistada.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversionides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 13/02/2018

Maksejõuetus - Horvaatia

SISUKORD

- [1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?](#)
- [2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?](#)

- 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
- 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
- 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, võib juriidiliste isikute ning üksikisikust võlgniku vara suhtes algatada pankrotieelse menetluse ja pankrotimenetluse. Üksikisikust võlgnik on pankrotiseaduse (*Stečajni zakon*) tähenduses füüsiline isik, kes on tulumaksuseaduse (*Zakon o porezu na dohodak*) kohaselt kohustatud tasuma füüsilisest isikust ettevõtja tulumaksu, või füüsiline isik, kes on ettevõtte tulumaksu seaduse (*Zakon o porezu na dobit*) kohaselt kohustatud tasuma ettevõtte tulumaksu.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

a) Pankrotieelse menetluse võib algatada, kui kohus teeb kindlaks peatse maksejõuetuse, st ta leiab, et võlgnik ei ole suuteline täitma oma olemasolevaid kohustusi nende maksetähtpäeval.

Peatse maksejõuetusega on tegemist juhul, kui asjaolud, mille tõttu võlgnik tunnistatakse maksejõuetuks, ei ole veel tekkinud ja kui

– finantsagentuuri (*Financijska agencija*) peetavas maksekohustuste järjekoha registris on võlgnikul vähemalt üks registreeritud tasumata kohustus, mille maksmiseks on kehtiv alus ja mis oleks tulnud sisse nõuda ilma võlgniku lisanõusolekuta ühel tema kontolt; või

– võlgnik hilineb üle 30 päeva töötajatele palkade maksmisega, mis on ette nähtud töölepingus, tööõigusnormides, kollektiivlepingus, erinormides või muus dokumendis, millega reguleeritakse tööandja kohustusi töötajate ees; või

– võlgnik ei tasu 30 päeva jooksul arvates kuupäevast, mil ta oli kohustatud tegema töötajatele palgamaksed, sissemaksed ja makse eelmises punktis nimetatud palkadelt.

b) Pankrotimenetluse võib algatada, kui kohus teeb kindlaks pankroti aluste olemasolu, st maksejõuetuse või ülemäärase võlgnevuse.

Maksejõuetusega on tegemist juhul, kui võlgnik ei suuda püsivalt täita oma tasumisele kuuluvaid finantskohustusi täita. Asjaolu, et võlgnik on tasunud või võib olla suuteline tasuma täielikult või osaliselt mõne võlausaldaja nõuded, ei kvalifitseeri võlgnikku maksejõuliseks.

Võlgnikku peetakse maksejõuetuks, kui:

- tal on finantsagentuuri peetavas maksekohustuste järjekoha registris vähemalt üks registreeritud, üle 60 päeva tasumata kohustus, mille maksmiseks on kehtiv alus ja mis oleks tulnud sisse nõuda ilma võlgniku lisanõusolekuta ühel tema kontolt; või
- ta ei ole maksnud oma töötajatele kolmel järjestikusel korral palka, mis on ette nähtud töölepingus, tööõigusnormides, kollektiivlepingus, erinormides või muus dokumendis, millega reguleeritakse tööandja kohustusi töötajate ees.

Ülemäärase võlgnevusega on tegemist juhul, kui juriidilisest isikust võlgniku vara ei kata enam tema olemasolevaid kohustusi.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrotimenetluses hõlmab pankrotivara kogu võlgnikule kuuluvat vara pankrotimenetluse algatamise ajal ning võlgniku pankrotimenetluse ajal omandatud vara. Pankrotivara kasutatakse selleks, et tasuda pankrotimenetluse kulud, võlgniku võlausaldajate nõuded ja nõuded, mille tasumine on tagatud teatud õigustega võlgniku varale.

Kui pankrotivara hulka kuuluvat vara kasutavad tasuta isikud, keda on eelnevalt volitatud võlgnikku vastavalt seadusele esindama, või üksikisikust võlgnik pärast pankrotimenetluse algatamist, ei too see kaasa õiguslikke tagajärgi, välja arvatud kasutamine, mida reguleerivad üldeskirjad, mis toetavad avalike registrite suhtes valitseva usalduse põhimõtet. Tasu tagastatakse vastaspoolele pankrotivarast, kui see on suurendanud pankrotivara väärtust.

Kui üksikisikust võlgnik on saanud enne pankrotimenetluse algatamist või selle ajal päranduse või annaku, on ainult võlgnikul õigus pärand või annak vastu võtta või sellest loobuda.

Kui võlgnik rajab koos kolmanda isikuga kaasomandi või muu õigussuhte või partnerluse, jaotatakse varad väljaspool pankrotimenetlust. Sellisest suhtest tulenevate kohustuste täitmiseks võidakse nõuda nõuete eraldi rahuldamist võlgniku osa arvel.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

a) Pankrotieelses menetluses on halduri määramise nõuded samad mis likvideerija määramisel. Kui kohus peab vajalikuks, määrab ta halduri oma otsusega pankrotieelse menetluse algatamise kohta. Halduri kohustused lõpevad pankrotieelse kokkuleppe kinnitamise otsuse vastuvõtmise päeval, pankrotimenetluse algatamise kuupäeval või võlausaldajate otsuse alusel.

Haldur on pankrotieelses menetluses kohustatud

1. kontrollima võlgniku majandustegevust;
2. kontrollima võlgniku varade ja kohustuste nimekirja;
3. kontrollima registreeritud nõuete usaldusväärust;
4. vaidlustama nõuded, kui tal on võlausaldajate tehtud avalduste alusel või muudel põhjustel kahtlusi nende õigsuses;
5. jälgima võlgniku majandustegevust, eelkõige tema finantstehinguid, kohustuste võtmist kolmandate isikute ees, maksekindlustusvahendite väljastamist ja majandustegevust kaupade või teenuste müümisel, tagades, et võlgniku vara ei kahjustata;
6. esitama kohtule kaebuse, kui võlgnik tegutseb vastuolus pankrotiseaduse artikliga 67;
7. väljastama korraldusi ja tõendeid vastavalt pankrotiseaduse artiklitele 69 ja 71;
8. tagama, et pankrotieelse menetluse kulud tasutakse täielikult ja õigel ajal;
9. tegema muid toiminguid vastavalt pankrotiseadusele.

Alates pankrotieelse menetluse algatamise kuupäevast kuni selle lõpetamiseni võib võlgnik teha ainult makseid, mis on vajalikud tema igapäevaseks majandustegevuseks. Sellel ajavahemikul ei või võlgnik täita kohustusi, mis tekkisid ja mille maksetähtaeg saabus enne pankrotieelse menetluse algatamist, v.a töösuhtest tulenevad brutomaksekohustused võlgniku töötajate ja endiste töötajate suhtes, kui nõuete maksetähtaeg saabus enne pankrotieelse menetluse algatamise kuupäeva, lahkumishüvitis seaduses ja kollektiivlepingutes sätestatud summas, kahjunõuded töö saadud vigastuse või tööga seotud haigusjuhtumite eest ning töötajate palkadel põhinevad nõuded, millele lisandub baasmaksete summa ja töötajate muud sisulised õigused kooskõlas töö- ja

kollektiivlepingutega, mille maksetähtaeg saabus pärast pankrotieelse menetluse algatamise ettepaneku esitamist, samuti muud maksed, mis on vajalikud igapäevaseks majandustegevuseks, nagu on sätestatud eriseaduses.

Alates kuupäevast, mil esitatakse pankrotieelse menetluse algatamise ettepanek, kuni otsuse tegemiseni pankrotieelse menetluse algatamise kohta ei saa võlgnik oma vara võõrandada ega koormata, välja arvatud halduri nõusolekul või kui haldurit ei ole määratud, siis kohtu nõusolekul.

b) Pankrotimenetluses valitakse likvideerija juhuslikkuse põhimõttel pädeva kohtu tegevuspiirkonda kuuluvate likvideerijate A-nimekirjast, kui pankrotiseaduses ei ole ette nähtud teisiti. Selle valiku alusel määrab kohus pankrotimenetluse algatamise otsuses likvideerija. Kui haldur määrati pankrotimenetlusele eelnenud pankrotieelses menetluses või kui pankrotimenetluses määrati ajutine likvideerija, määrab kohus likvideerijaks erandkorras halduri või ajutise likvideerija.

Likvideerijale antakse võlgniku äriühingute õigused ja kohustused, kui pankrotiseaduses ei ole sätestatud teisiti. Kui võlgnik jätkab pankrotimenetluse ajal oma majandustegevust vastavalt pankrotiseaduse artikli 217 lõikele 2, juhib majandustegevust likvideerija.

Likvideerija esindab võlgnikku. Likvideerija haldab ainult neid üksikisikust võlgniku toiminguid, mis on seotud pankrotivaraga, ja esindab võlgnikku seadusliku esindaja volitustega.

Likvideerija on kohustatud tegutsema kohusetundlikult ja nõuetekohasel viisil ning eelkõige

1. korrastama raamatupidamisdokumendid kuni pankrotimenetluse algatamise kuupäevani;
2. koostama esialgse hinnangu pankrotimenetluse kulude kohta ja edastama selle võlausaldajate komiteele heakskiitmiseks;
3. looma varade nimekirja koostamiseks komisjoni;
4. koostama esialgse bilansi võlgniku varade kohta;
5. haldama nõuetekohase hoolsusega võlgniku alustatud, kuid lõpuleviimata toiminguid ja toiminguid, mis on vajalikud, et hoida ära võlgniku vara kahjustamine;
6. tagama võlgniku nõuete realiseerimise;
7. tegema kohusetundlikult võlgniku majandustoiminguid, mida on nimetatud pankrotiseaduse artikli 217 lõikes 2;
8. esitama Horvaatia pensionikindlustusametile dokumendid, mis on seotud hüvitisesaajate tööõiguslasest staatusega
9. realiseerima või nõudma nõuetekohase hoolsusega sisse võlgniku vara ja õigused, mis moodustavad osa pankrotivarast;
10. valmistama ette väljamakse võlausaldajatele ja tegema selle pärast heakskiitmist;
11. esitama võlausaldajate komiteele lõpparuande;
12. tegema hilisemad väljamaksed võlausaldajatele;
13. esindama pärast pankrotimenetluse lõpetamist pankrotivara kooskõlas pankrotiseadusega.

Likvideerija peab esitama pankrotimenetluse käigu ja pankrotivara bilansi kohta kirjalikud aruanded standardvormil vähemalt kord iga kolme kuu järel.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Kui võlausaldajal oli pankrotimenetluse algatamise ajal kooskõlas seaduse või lepinguga õigus tasaarveldusele, siis pankrotimenetluse algatamine seda õigust ei mõjuta.

Kui pankrotimenetluse algatamise ajal on olemas vähemalt üks nõue, mis tuleb edasilükkava tingimuse alusel tasaarveldada või mille maksetähtaeg ei ole kätte jõudnud või mida ei ole kavas täita samal viisil, tehakse tasaarvestus pärast vajalike tingimuste täitmist. Tasaarveldusele ei kohaldata eeskirja, mille kohaselt kuuluvad tasumata nõuded maksmisele pankrotimenetluse algatamisel ja mittevaralised nõuded või nõuded täpsustamata rahasumma saamiseks määratakse kindlaks nende hinnangulise rahalise väärtuse alusel pankrotimenetluse algatamise ajal. Kui nõue, mida tuleks tasaarvelduseks kasutada, ei ole enam seotud mingite tingimustega ja selle maksetähtaeg jõuab kätte enne, kui tasaarveldus on võimalik, siis tasaarveldus välistatakse.

Tasaarveldus ei ole välistatud nõuete puhul, mis on nomineeritud erinevates valuutades või arvestusühikutes, tingimusel et selliseid valuutasid või arvestusühikuid on võimalik tasaarvelduseks kasutatava nõude arvelduskohas lihtsasti vahetada. Konverteerimine toimub vahetuskursi alusel, mis kehtib arvelduskohas ajal, kui saadakse kinnitus tasaarvelduse kohta.

Tasaarveldus ei ole lubatud,

1. kui võlausaldaja vastutus pankrotivara eest tekkis alles pärast pankrotimenetluse algatamist;
2. kui nõude loovutas võlausaldajale teine võlausaldaja alles pärast pankrotimenetluse algatamist;
3. kui võlausaldaja omandas oma nõude viimase kuue kuu jooksul enne pankrotimenetluse algatamist loovutamise teel või kui pankrotieelset menetlust ei olnud algatatud viimase kuue kuu jooksul enne pankrotimenetluse algatamise kuupäeva ja võlausaldaja teadis või pidi teadma, et võlgnik on muutunud maksejõuetuks või et võlgniku suhtes on esitatud pankrotieelse menetluse või pankrotimenetluse algatamise ettepanek. Erandkorras on tasaarveldus lubatud, kui nõue loovutati seoses täitmata lepingu täitmisega või kui nõude rahuldamise õigus omandati uuesti võlgniku õigustehingu eduka vaidlustamise teel;
4. kui võlausaldaja on omandanud tasaarveldamise õiguse vaieldava õigustoimingu kaudu.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Kui pankrotimenetluse algatamise ajal ei ole võlgnik ja tema vastaspool kahepoolselt siduvat lepingut täitnud või täielikult täitnud, võib likvideerija täita lepingu võlgniku asemel ja nõuda, et teine pool lepingu täidaks. Kui likvideerija keeldub lepingut täitmast, võib teine pool realiseerida oma maksejõuetusest tuleneva nõude ainult pankrotivõlausaldajana. Kui teine lepingupool nõuab likvideerijalt oma tähelepanekute esitamist valikuõiguse kohta, peab likvideerija viivitamata ja hiljemalt pärast aruannete esitamise istungit teavitama teist poolt tähtpostiga sellest, kas tal on kavas nõuda lepingu täitmist. Erandkorras, kui teine pool kannaks aruannete esitamise istungi ajaks olulist kahju ja ta on likvideerijat sellest teavitanud, on likvideerija kohustatud teavitama teist poolt kaheksa päeva jooksul tähtpostiga sellest, kas ta nõuab lepingu täitmist. Kui ta seda ei tee, ei ole tal õigust lepingu täitmist nõuda.

Kui võlgnetav täitmine on jaotatav ja kui teine pool on oma täitmiskohustused pankrotimenetluse algatamise ajal osaliselt täitnud, siis on sellel poolel õigus teostada pankrotivõlausaldajana oma õigust saada osalisele täitmisele vastavat vastutasu, isegi kui likvideerija on nõudnud ülejäänud osa täitmist. Kui tema õigus vastutasu saamisele on teostamata, ei ole teisel poolel õigust nõuda selle väärtuse tagastamist, mis lisandus võlgniku varale tema osalise täitmise tulemusena.

Kui kinnistusraamatusse on kantud reservatsioon eesmärgiga tagada nõue õiguste omandamiseks või tühistamiseks võlgniku vara suhtes või võlgniku kasuks sisse kantud õiguste suhtes või selleks, et tagada nõue sellise õiguse sisu või eelisjärjekorra muutmiseks, võib võlausaldaja rahuldada oma nõude võlausaldajana pankrotivara arvel. Sama kehtib ka juhul, kui võlgnik oleks võtnud endale kõik muud kohustused võlausaldaja suhtes, mille ta jättis hiljem täielikult või osaliselt täitmata. See säte kehtib analoogia alusel laevade registris, ehitamisel olevate laevade registris või lennukite registris olevate reservatsioonide suhtes.

Kui võlgnik on enne pankrotimenetluse algatamist müünud oma vallasvara omandireservatsiooniga ja andnud vara ostja omandisse, võib ostja nõuda ostu-müügilepingu täitmist. Sama kehtib juhul, kui võlgnik on võtnud ostja suhtes muid kohustusi, mida ta ei ole täielikult täitnud või mille ta on täitnud ainult osaliselt. Kui võlgnik on enne pankrotimenetluse algatamist ostnud kinnisvara omandireservatsiooniga ja saanud selle müüjalt enda omandisse, on likvideerijal valikuõigus kooskõlas pankrotiseaduse artikliga 181.

Kinnisvara või ruumide rentimine ja üürimine ei lõpe pankrotimenetluse algatamisel. Sama kehtib ka rendi- ja üürisuhete kohta, mille võlgnik on sõlminud üürileandjana objektide kohta, mis anti kindlustamise eesmärgil üle kolmandale isikule, kes rahastas nende omandamist või tootmist. Õigusi, mis on seotud pankrotimenetluse algatamisele eelnenud ajaga, samuti lepingu ennetähtaegsest lõpetamisest tuleneva kahjuga, võib teine pool teostada ainult pankrotivõlausaldajana.

Likvideerija võib üles öelda kinnisvara või ruumide rentimise või üürimise, mille kohta võlgnik on sõlminud lepingu üürilevõtjana, olenemata lepingu tähtajast ja pidades kinni seaduses sätestatud etteteatamistähtajast. Kui likvideerija teatab ülesütlemisest, võib teine pool pankrotivõlausaldajana taotleda lepingu ennetähtaegse lõpetamise tõttu hüvitist. Kui pankrotimenetluse algatamise ajal ei ole võlgnik kinnisvara või ruume üle võtnud, võivad likvideerija ja teine pool lepingust taganeda. Kui likvideerija taganeb, võib teine pool pankrotivõlausaldajana nõuda lepingu ennetähtaegse lõpetamise tõttu hüvitist. Kumbki pool on kohustatud teise poole nõudmisel ja 15 päeva jooksul teavitama teist poolt oma kavatsusest lepingust taganeda. Kui ta seda ei tee, kaotab pool oma taganemisõiguse.

Kui võlgnikul oli kinnisvara või ruumide üürileandjana enne pankrotimenetluse algatamist rendi- ja üürisuhetega seotud nõudeid mingi tulevase ajavahemiku kohta, on sellel pankrotimenetluse algatamise ajal jooksval kalendrikuul õiguslik toime sel määral, mil see on seotud rentimise või üürimisega. Kui pankrotimenetlus algatatakse pärast kuu viieteistkümnendat päeva, on nõuete omamisel õiguslik toime ka järgmisel kalendrikuul ja see on seotud konkreetset rendi ja üüri tasumisega. Täitemenetlusel põhinevad nõuded on lepinguliste nõuetega samaväärsed.

Likvideerija võib võlgniku kui üürileandja nimel üüri- või rendisuhte üles öelda seaduses sätestatud etteteatamistähtaja jooksul, olenemata lepingulisest etteteatamistähtajast.

Kolmas isik, kellele likvideerija on võõrandanud võlgniku üüritud kinnisvara või ruumid ja kes seetõttu sõlmib üüri- või rendisuhte võlgniku asemel, võib selle lepingu üles öelda seaduses määratud etteteatamistähtaja jooksul.

Kui võlgnik on üürilevõtja, ei või teine lepingupool pärast pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist üürilepingut üles öelda

1. rendi või üüri makseviivituse tõttu, mis tekkis enne pankrotimenetluse algatamist;
2. võlgniku finantsseisu halvenemise tõttu.

Pankrotimenetluse algatamine ei too kaasa võlgnikuga sõlmitud töö- või teenuslepingute lõpetamist. Pankrotimenetluse algatamine on kindel õigustatud põhjus töölepingu ülesütlemiseks. Likvideerija võib pärast pankrotimenetluse algatamist võlgniku (kui tööandja) ja töötaja nimel töölepingu üles öelda olenemata lepingulisest tähtajast ja seaduse- või lepingusätetest töötajate kaitse kohta. Etteteatamistähtaeg on üks kuu, kui seaduses ei ole ette nähtud lühemat tähtaega. Kui töötajad leiavad, et nende töölepingu ülesütlemine ei ole seadusega kooskõlas, võivad nad taotleda oma õiguste kaitset vastavalt tööseadusele (*Zakon o radu*).

Likvideerija võib kohtu nõusolekul sõlmida uued tähtajalised töölepingud ilma tööõiguslastes üldeeskirjades sätestatud piiranguteta tähtajaliste töölepingute kohta, et lõpetada juba algatatud äritoimingud ja hoida ära võimalik kahju. Likvideerija määrab palgad ja muud tööga seotud hüvitised kindlaks kohtu nõusoleku alusel ning kooskõlas seaduse ja kollektiivlepinguga. Palgad ja tööga seotud hüvitised, millele töötajatel tekkis õigus pärast pankrotimenetluse algatamist, rahuldatakse pankrotivara kohustustena.

Töötajate osalemisõigus lõpeb pankrotimenetluse algatamisega. Töönõukoguga sõlmitud lepingud ei ole likvideerija jaoks siduvad.

Võlgniku korraldused vara kohta, mis moodustab osa pankrotivarast, kaotavad pankrotimenetluse algatamisel kehtivuse. Kui korralduse saanud isik ei ole pankrotimenetlusest teadlik ja see ei ole tema enda süü ning ta jätkab oma tegevust, käsitatakse korraldust endiselt jõus olevana. Korralduse saanud isiku nõuded seoses sellise tegevuse jätkamisega rahuldatakse pankrotivõlausaldaja nõuetena. Korralduse saanud isik peab kahju heastamise eesmärgil oma tegevust pärast pankrotimenetluse algatamist jätkama, kuni likvideerija võtab tegevuse üle. Korralduse saanud isiku nõuded seoses sellise tegevusega rahuldatakse pankrotivara võlausaldajate nõuetena.

Võlgnikule esitatud või võlgniku esitatud pakkumised muutuvad pankrotimenetluse algatamise päeval kehtetuks, välja arvatud juhul, kui nendega on nõustatud enne seda päeva.

Mis puudutab ärilepinguid, millega keegi on kohustunud osutama võlgniku nimel teatud teenuseid, võlgniku volitust pankrotivara hulka kuuluvate varade suhtes ja olukorda, kui selline volitus muutub pankrotimenetluse algatamisel kehtetuks, siis peab korralduse saanud isik jätkama kahju heastamise eesmärgil tegevust isegi pärast pankrotimenetluse algatamist, kuni likvideerija võtab tegevuse üle. Korralduse saanud isiku nõuded, mis tulenevad tegevuse jätkamisest, rahuldatakse pankrotivara võlausaldajate nõuetena.

Lepingulised sätted, mis välistavad pankrotiseaduse kohaldamise etteulatuvalt või piiravad seda, on õigusliku toimeteta.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

a) Pankrotieelse menetluse korral ei või algatada võlgniku suhtes täite-, haldus- ega tagamismenetlust alates pankrotieelse menetluse algatamise päevast kuni selle lõpetamiseni. Kui sellised menetlused on pooleli, peatatakse need pankrotieelse menetluse algatamise päeval. Peatatud menetlus jätkub võlausaldajate ettepanekul

- pärast pankrotieelse kokkuleppe sõlmimist – seoses nõuetega või osaga nõuetest, mis vaidlustati pankrotieelses menetluses;
- pärast lõplikku otsust pankrotieelse menetluse lõpetamise kohta.

Need sätted ei kehti menetluste kohta, mida pankrotieelne menetlus ei mõjuta, ega menetluste kohta, millega soovitakse rahuldada pärast pankrotieelse menetluse algatamist tekkinud nõudeid.

Kohtumenetlustes, kus menetluse peatamise korraldus anti pankrotieelse menetluse algatamise tõttu ja kus seejärel tehti lõplik otsus, millega kinnitatakse võlausaldaja nõuet sisaldav pankrotieelne kokkulepe, jätkab kohus menetlust ja jätab hagi rahuldamata või lõpetab täite- või tagamismenetluse, välja arvatud seoses nõuetega või osaga nõuetest, mis vaidlustati pankrotieelses menetluses.

b) Pankrotimenetluse algatamise järel ei või üksikisikust võlausaldajad taotleda täitmisele pööramist või tagamist võlgniku suhtes seoses oma vara nende osadega, mis moodustavad osa pankrotivarast, ega võlgniku teiste varade suhtes. Võlausaldajatel, kes ei ole pankrotivõlausaldajad, ei ole õigust nõuda täitmisele pööramist või tagamist üksikisikust võlgnike tulevaste nõuete suhtes

nende töösuhte või muu teenuse alusel ega samal alusel põhinevate nõuete suhtes pankrotimenetluses, välja arvatud täitmisele pööramine või tagamine elatis- ja muude nõuete rahuldamiseks, mis on võimalik rahuldada võlgniku palgatulu selle osa arvel, millest ei või rahuldada teiste võlausaldajate nõudeid. Pankrotimenetluse algatamise hetkel pooleli olevad täite- ja tagamismenetlused katkestatakse. Kui neid menetlusi jätkatakse, peatab need täitemenetlust läbi viiv kohus.

Pärast pankrotimenetluse algatamist võivad võlausaldajad, kellel on õigus taotleda võlgniku varade osalist väljajätmist pankrotivarast (*izlučni vjerovnici*), algatada oma õiguste teostamise eesmärgil võlgniku suhtes täite- ja tagamismenetluse kooskõlas täitemenetluse üldeeskirjadega. Peatatud täite- ja tagamismenetlust, mille võlausaldajad on algatanud enne pankrotimenetluse algatamist, jätkab ja teostab täitemenetlust läbi viiv kohus kooskõlas täitemenetluse eeskirjadega.

Pärast pankrotimenetluse algatamist ei ole võlausaldajatel, kellel on õigus taotleda oma nõuete eraldi rahuldamist (*razlučni vjerovnici*), õigust algatada täite- või tagamismenetlust. Pankrotimenetluse algatamise hetkel pooleli olevad täite- ja tagamismenetlused peatatakse. Pankrotimenetlust läbi viiv kohus jätkab peatatud täite- ja tagamismenetlusi, kohaldades eeskirju esemete realiseerimise kohta, mille puhul kehtib pankrotimenetluses nõuete eraldi rahuldamise õigus.

Pärast pankrotimenetluse algatamist on lubatud teha kanne avalikesse registritesse, kui kande tegemise eeltingimused olid täidetud enne seda, kui jõustusid pankrotimenetluse algatamise õiguslikud tagajärjed.

Täitmisele pööramine nõuete rahuldamise eesmärgil pankrotivara arvel, mis ei põhine likvideerija õigusaktidel, ei ole lubatud kuue kuu jooksul pärast pankrotimenetluse algatamist.

Käesolevat sätet ei kohaldata järgneva suhtes:

1. pankrotivaraga seotud kohustused, mis tulenevad kahepoolselt siduvast lepingust, mida likvideerija on kohustunud täitma;
2. kohustused, mis tulenevad püsivast lepingulisest suhtest pärast esimese tähtaja möödumist, mil likvideerijal oleks olnud võimalik leping üles öelda;
3. kohustused, mis tulenevad püsivast lepingulisest suhtest, kui likvideerija on saanud tasu pankrotivara arvel.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

a) Pankrotieelse menetluse korral ei või võlgniku suhtes algatada tsiviilmenetlust alates pankrotieelse menetluse algatamise päevast kuni selle lõpetamiseni. Kui sellised menetlused on pooleli, peatatakse need pankrotieelse menetluse algatamise päeval. Peatatud menetlust jätkatakse võlausaldaja ettepanekul

- pärast pankrotieelse kokkuleppe sõlmimist – seoses nõuetega või osaga nõuetest, mis vaidlustati pankrotieelses menetluses;
- pärast lõplikku otsust pankrotieelse menetluse lõpetamise kohta.

Need sätted ei kehti menetluste kohta, mida pankrotieelne menetlus ei mõjuta, ega menetluste kohta, millega soovitakse rahuldada pärast pankrotieelse menetluse algatamist tekkinud nõudeid.

Kohtumenetlustes, kus menetluse peatamise korraldus anti pankrotieelse menetluse algatamise tõttu ja kus seejärel tehti lõplik otsus, millega kinnitatakse võlausaldaja nõuet sisaldav pankrotieelne kokkulepe, jätkab kohus menetlust ja jätab hagi rahuldamata või lõpetab täite- või tagamismenetluse, välja arvatud seoses nõuetega või osaga nõuetest, mis vaidlustati pankrotieelses menetluses.

b) Pankrotimenetluses võtab likvideerija võlgniku nimel tegutsedes üle pankrotimenetluse algatamise ajal pooleli olnud kohtuasjad, sealhulgas vahekohtumenetlused, mis on seotud pankrotivara hulka kuuluva varaga. Kohtuasju, mis on seotud pankrotimenetluse ajal esitatud nõuetega, ei saa jätkata enne, kui need on läbivaatamise istungil üle kontrollitud.

Pankrotimenetluse algatamise ajal võlgniku suhtes pooleli olevad kohtuasjad võtab likvideerija tema nimel üle, kui need on seotud järgnevaga:

1. varade väljaarvamine pankrotivara hulgast;
2. nõuete eraldi rahuldamine;
3. pankrotivara kohustused.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

a) Pankrotieelses menetluses on võlgniku võlausaldajad isikud, kellel on pankrotieelse menetluse algatamise ajal võlgniku vastu rahalisi nõudeid. Pankrotiseaduse eeskirju, millega kehtestatakse pankrotikokkuleppe üle hääletamise õigus, kohaldatakse vastavalt võlausaldajate õigusele hääletada ümberkorraldamiskava üle.

Võlausaldajad annavad oma hääle ettenähtud hääletusedelil kirjalikult. Hääletusedel tuleb esitada kohtule hiljemalt hääletamise istungi alguseks ja volitatud isik peab selle olema allkirjastanud ja kinnitanud. Kui võlausaldajad ei esita hääletusedelit istungi alguseks või esitavad hääletusedeli, millelt ei ole võimalik ühetähenduslikult kindlaks teha, kuidas nad hääletasid, siis loetakse nad ümberkorraldamiskava vastu hääletanuks.

Istungile ilmunud võlausaldajad annavad hääle ettenähtud hääletusedeli abil. Kui hääletamisõigusega võlausaldajad sellel istungil ei hääleta, loetakse nad ümberkorraldamiskava vastu hääletanuks.

Iga hääletamisõigusega võlausaldajate rühm hääletab ümberkorraldamiskava üle eraldi. Pankrotikokkuleppes kohaldatakse osalejate liigitamise eeskirju vastavalt võlausaldajate liigitusele pankrotieelses menetluses.

Võlausaldajad loetakse ümberkorraldamiskavaga nõustunuks, kui enamik kõikidest võlausaldajatest on hääletanud selle poolt ja kui igas rühmas on kõikide kava poolt hääletanud võlausaldajate esindatud nõuete summa vähemalt kaks korda suurem kui kava vastuvõtmise vastu hääletanud võlausaldajate esindatud nõuete summa.

Võlausaldajad, kellel on ühised õigused või kelle õigused moodustasid enne pankrotieelse menetluse aluste tekkimist ühe ühtse õiguse, loetakse hääletamisel üheks võlausaldajaks. Eraldi õiguste või kasutusvalduse õiguste valdajaid koheldakse asjaomasel viisil.

b) Pankrotimenetluses võib kohus võlausaldajate huvide kaitseks enne võlausaldajate esimest ärakuulamist luua võlausaldajate komitee ja määrata selle liikmed.

Võlausaldajate komitees peavad olema esindatud nii kõige suuremate kui ka väikeste nõuetega võlausaldajad. Samuti peab võlausaldajate komitees olema võlgniku endiste töötajate esindaja, välja arvatud juhul, kui need töötajad osalevad menetluses võlausaldajatena väheväärtuslike nõuetega.

Võlausaldajate komitee liikmeteks võib määrata võlausaldajad, kellel on õigus taotleda nõuete eraldi rahuldamist (*razlučni vjerovnici*), ja isikud, kes ei ole võlausaldajad, kuid kes võivad oma eksperditeadmistega komitee tööle kaasa aidata.

Komiteel peab olema paaritu arv liikmeid, kõige rohkem üheksa. Kui võlausaldajate arv on alla viie, antakse kõikidele võlausaldajatele võlausaldajate komitee volitused.

Kui ärakuulamise istungil on võlausaldajate tunnustatud nõuete väärtuseks määratud 50 miljonit Horvaatia kuna (HRK) ületav summa ja võlgnikul on pankrotimenetluse algatamise päeval töölepingud enam kui 20 töötajaga, on kohus kohustatud võimaldama võlausaldajatel teha otsuse võlausaldajate komitee moodustamise kohta.

Võlausaldajate komitee peab tegema järelevalvet likvideerija üle ja aitama teda äritegevuse elluviimisel, samuti jälgima toiminguid vastavalt pankrotiseaduse artiklile 217, kontrollima raamatupidamist ja muid äritegevusega seotud dokumente ning andma korralduse käibe ja rahasummade kindlakstegemiseks. Võlausaldajate komitee võib anda komitee üksikutele liikmetele õiguse üksikute toimingute tegemiseks oma vastutusala piires.

Oma vastutusala piires teeb võlausaldajate komitee eelkõige järgmist:

1. kontrollib likvideerija aruandeid pankrotimenetluse käigu ja pankrotivara seisu kohta;
2. vaatab läbi raamatupidamise ja kogu dokumentatsiooni, mille likvideerija on üle võtnud;
3. esitab kohtule vastuväiteid likvideerija toimingute suhtes;
4. kiidab heaks pankrotimenetluse kulude hinnangu;
5. esitab kohtule tema nõudel arvamuse võlgniku varade likvideerimise kohta;
6. esitab kohtule tema nõudel arvamuse käimasoleva äritegevuse jätkamise või võlgniku tegevuse kohta;
7. esitab kohtule tema nõudel arvamuse varade inventuuri käigus kindlaks tehtud põhjendatud kahjude tunnustamise kohta.

(3) Võlausaldajate komitee peab teavitama võlausaldajaid menetluse käigust ja pankrotivara seisust.

Võlausaldajate üldkoosolek

Kohus kutsub kokku võlausaldajate üldkoosoleku. Osalemise õigus antakse kõikidele pankrotivõlausaldajatele, kõikidele nõuete eraldi rahuldamise õigusega pankrotivõlausaldajatele, likvideerijale ja üksikisikust võlgnikule.

Aruannete esitamise istungil või ühel järgnevatest istungitest on võlausaldajate üldkoosolekul õigus

1. luua võlausaldajate komitee, kui seda ei ole veel loodud, või muuta selle koosseisu või saata see laiali;
2. määrata uus likvideerija;
3. teha otsus võlgniku tegevuse jätkamise või lõpetamise kohta ning võlgniku varade likvideerimise viisi ja tähtaegade kohta;
4. anda likvideerijale korraldus võlausaldajatega sõlmitava pankrotikokkuleppe koostamiseks;
5. võtta vastu võlausaldajate komitee pädevusse kuuluvaid otsuseid;
6. teha otsuseid muudes küsimustes, mis on olulised pankrotimenetluse läbiviimiseks ja lõpetamiseks vastavalt pankrotiseadusele.

Võlausaldajate üldkoosolekul on õigus paluda likvideerijalt teadete ja aruannete esitamist asjade seisu ja äritegevuse kohta. Kui võlausaldajate komiteed ei ole moodustatud, võib võlausaldajate üldkoosolek anda korralduse likvideerija hallatava käibe ja rahasummade kontrollimiseks.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrotimenetluse algatamisel lõpevad võlgniku õigused füüsilise isikuna ja need lähevad üle likvideerijale. Pankrotimenetluse algatamisel antakse üksikisikust võlgniku õigused pankrotivara hulka kuuluva vara haldamiseks ja võõrandamiseks üle likvideerijale.

Pärast pankrotimenetluse algatamist peab likvideerija viivitamata üle võtma kõikide pankrotivara hulka kuuluvate varade valdamise ja haldamise.

Likvideerija võib pankrotimenetluse algatamist käsitleva täiteotsuse alusel taotleda kohtult, et see annaks võlgnikule korralduse varade üleandmiseks ja kehtestaks täitemeetmed korralduse sundtäitmiseks.

Pärast lõpliku otsuse tegemist pankrotimenetluse algatamise kohta võib likvideerija taotleda kohtult, et see annaks kolmandatele isikutele, kelle valduses on pankrotivara hulka kuuluvad varad, korralduse nende varade loovutamiseks. Likvideerija peab koos nimetatud taotlusega koostama varade omandit tõendava dokumendi. Kohus teeb otsuse likvideerija ettepaneku kohta pärast seda, kui ta on ära kuulanud isikud, kelle valduses on pankrotivara hulka kuuluv vara.

Likvideerija koostab pankrotivara hulka kuuluvate üksikute varade nimekirja. Üksikisikust võlgnik ja isikud, kellele on eelnevalt antud volitus võlgnikku esindada, peavad likvideerijaga selles küsimuses koostööd tegema. Likvideerija peab koguma nimetatud isikutelt vajalikku teavet, välja arvatud juhul, kui see tooks kaasa menetluse põhjendamatu venimise.

Likvideerija koostab nimekirja võlgniku kõikide võlausaldajate kohta, kellest ta on võlgniku raamatupidamise ja äridokumentide, võlgnikult saadud muu teabe, nõuete esitamise kaudu või muul viisil teadlik.

Likvideerija koostab pankrotimenetluse algatamise hetke seisuga süstemaatilise ülevaate, milles esitatakse ja võrreldakse pankrotivara hulka kuuluvat vara ning võlgniku kohustusi ja nende hindamist.

Pankrotivara inventuuri dokumendid, võlausaldajate nimekiri ning varade ja kohustuste ülevaade tuleb esitada kohtukantseleile hiljemalt kaheksa päeva enne aruannete esitamise istungit.

Pankrotimenetluse algatamine ei muuda võlgniku äri- ja maksuõigusest tulenevat kohustust pidada raamatupidamisarvestust ja esitada arveid. Selliseid pankrotivaraga seotud kohustusi peab täitma likvideerija.

Ta peab hiljemalt 15 päeva enne aruannete esitamise istungit edastama kohtule võlgniku majandusliku olukorra aruande ja selle olukorra põhjused, mis avaldatakse kohtu elektroonilisel teadetetahvilil (*e-Oglasna ploča suda*) hiljemalt kaheksa päeva enne aruannete esitamise istungit.

Pärast aruannete esitamise istungit peab likvideerija viivitamata realiseerima pankrotivara hulka kuuluvad varad, kui see ei ole vastuolus võlausaldajate üldkoosoleku otsusega.

Likvideerija on kohustatud realiseerima pankrotivara hulka kuuluvad varad kooskõlas võlausaldajate üldkoosoleku ja võlausaldajate komitee otsustega.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrotimenetluse algatamisel lõpevad võlgniku õigused füüsilise isikuna ja need lähevad üle likvideerijale. Pankrotimenetluse algatamisel antakse üksikisikust võlgniku õigused pankrotivara hulka kuuluva vara haldamiseks ja võõrandamiseks üle likvideerijale.

Pärast pankrotimenetluse algatamist peab likvideerija viivitamata üle võtma kõikide pankrotivara hulka kuuluvate varade valdamise ja haldamise.

Likvideerija võib pankrotimenetluse algatamist käsitleva täiteotsuse alusel taotleda kohtult, et see annaks võlgnikule korralduse varade üleandmiseks ja kehtestaks täitemeetmed korralduse sundtäitmiseks.

Pärast lõpliku otsuse tegemist pankrotimenetluse algatamise kohta võib likvideerija taotleda kohtult, et see annaks kolmandatele isikutele, kelle valduses on pankrotivara hulka kuuluvad varad, korralduse nende varade loovutamiseks. Likvideerija peab koos nimetatud taotlusega koostama varade omandit tõendava dokumendi. Kohus teeb otsuse likvideerija ettepaneku kohta pärast seda, kui ta on ära kuulanud isikud, kelle valduses on pankrotivara hulka kuuluv vara.

Likvideerija koostab pankrotivara hulka kuuluvate üksikute varade nimekirja. Üksikisikust võlgnik ja isikud, kellele on eelnevalt antud volitus võlgnikku esindada, peavad likvideerijaga selles küsimuses koostööd tegema. Likvideerija peab koguma nimetatud isikutelt vajalikku teavet, välja arvatud juhul, kui see tooks kaasa menetluse põhjendamatu venimise.

Likvideerija koostab nimekirja võlgniku kõikide võlausaldajate kohta, kellest ta on võlgniku raamatupidamise ja äridokumentide, võlgnikult saadud muu teabe, nõuete esitamise kaudu või muul viisil teadlik.

Likvideerija koostab pankrotimenetluse algatamise hetke seisuga süstemaatilise ülevaate, milles esitatakse ja võrreldakse pankrotivara hulka kuuluvat vara ning võlgniku kohustusi ja nende hindamist.

Pankrotivara inventuuri dokumendid, võlausaldajate nimekiri ning varade ja kohustuste ülevaade tuleb esitada kohtukantseleile hiljemalt kaheksa päeva enne aruannete esitamise istungit.

Pankrotimenetluse algatamine ei muuda võlgniku äri- ja maksuõigusest tulenevat kohustust pidada raamatupidamisarvestust ja esitada arveid. Selliseid pankrotivaraga seotud kohustusi peab täitma likvideerija.

Ta peab hiljemalt 15 päeva enne aruannete esitamise istungit edastama kohtule võlgniku majandusliku olukorra aruande ja selle olukorra põhjused, mis avaldatakse kohtu elektroonilisel teadetetahvil (*e-Oglasna ploča suda*) hiljemalt kaheksa päeva enne aruannete esitamise istungit.

Pärast aruannete esitamise istungit peab likvideerija viivitamata realiseerima pankrotivara hulka kuuluvad varad, kui see ei ole vastuolus võlausaldajate üldkoosoleku otsusega.

Likvideerija on kohustatud realiseerima pankrotivara hulka kuuluvad varad kooskõlas võlausaldajate üldkoosoleku ja võlausaldajate komitee otsustega.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

a) Pankrotieelses menetluses esitatakse nõuded finantsagentuuri pädevale üksusele standardvormil, millele lisatakse koopiad dokumentidest, millel nõue põhineb või mis nõuet tõendavad.

Rahandusministeerium–maksuamet (*Ministarstvo financija – Porezna uprava*) võib esitada nõudeid, mis tulenevad maksudest, lisamaksudest, kohustusliku kindlustuse osamaksudest, mis tuleb seaduse alusel töötasust ja palgast kinni pidada, samuti muid nõudeid, mida tal on erinormide alusel õigus sisse nõuda, välja arvatud nõuded, mis tulenevad palgatulult kinnipeetavatest maksudest ja lisamaksudest ning töösuhte alusel kindlustatud isikute põhisumma maksetest.

Pankrotieelses menetluses ei või võlgniku töötajad ja endised töötajad ja rahandusministeerium–maksuamet esitada nõudeid, mis tulenevad töösuhetest, lahkumishüvitisest kuni seaduses või kollektiivlepingus näidatud summani, ega nõudeid hüvitise alusel, mida makstakse töö saadud vigastuse või tööga seotud haiguse tõttu; need nõuded ei saa olla pankrotieelse menetluse ese. Kui taotluse esitaja on jätnud need nõuded pankrotieelse menetluse algatamise ettepanekus esitamata või on märkinud need ekslikult, on võlgniku töötajatel, endistel töötajatel ja rahandusministeeriumil–maksuametil õigus esitada vastuväide.

Võlausaldajatelt, kellel on õigus taotleda nõuete eraldi rahuldamist (*razlučni vjerovnici*), nõutakse, et nad edastaksid oma nõuete esitamisel teabe oma õiguste, nõuete eraldi rahuldamise õigusliku aluse ja võlgniku vara selle osa kohta, mille suhtes nende nõuete eraldi rahuldamise õigus kehtib, ja avalduse selle kohta, kas nad loobuvad nõuete eraldi rahuldamise õigusest või mitte.

Võlausaldajatelt, kellel on õigus taotleda võlgniku vara osalist väljajätmist pankrotivarast (*izlučni vjerovnici*), nõutakse, et nad edastaksid oma nõuete esitamisel teabe oma õiguste, väljajätmise õigusliku aluse ja võlgniku vara selle osa kohta, mille suhtes väljajätmise õigus kehtib.

Nõuete esitamisel peavad mõlemat liiki võlausaldajad (*razlučni vjerovnici* ja *izlučni vjerovnici*) edastama ümberkorraldamiskava täitmise eesmärgil avalduse, kus nad annavad oma nõusoleku või keelduvad oma nõusolekust peatada rahuldamine varade arvel, mille suhtes kehtib nende nõuete eraldi rahuldamise õigus, või peatada nende varade eraldamine, mille suhtes kehtib väljajätmise õigus.

Pankrotieelne kokkulepe ei tohi rikkuda võlausaldajate õigust nõuete eraldi rahuldamisele varade arvel, mille suhtes eraldi rahuldamise õigus kehtib, kui nimetatud kokkuleppes ei ole teisiti ette nähtud. Kui pankrotieelses kokkuleppes on sõnaselgelt teisiti ette nähtud, tuleb selles sätestada, millist osa kõnealuste võlausaldajate õigustest tuleb vähendada, kui kauaks nõuete rahuldamine edasi lükatakse ja millised muud pankrotieelse menetluse sätted kõnealuste õiguste suhtes kehtivad.

Kui võlausaldaja jätab nõude esitamata, kuid see nõue on pankrotieelse menetluse algatamise ettepanekus märgitud, loetakse see esitatuks.

Võlgnik ja usaldusisik (kui ta on määratud) peavad võtma seisukoha võlausaldajate esitatud nõuete kohta. See arvamus esitatakse finantsagentuuri pädevale üksusele standardvormil, mis sisaldab iga nõude kohta järgmist teavet:

1. nõude number esitatud nõuete tabelis;
2. teave võlausaldajate tuvastamiseks;
3. esitatud nõude suurus;
4. võlgniku ja usaldusisiku (kui ta on määratud) kinnitus nõude tunnustamise või vaidlustamise kohta;
5. nõude vaidlustatud summa;
6. faktid, mis tõendavad vaidlustatud nõude või nõude osa olemasolu puudumist.

Kui esitatud nõuete kohta seisukoha võtmise tähtaeg on lõppenud, ei ole võlgnikul ja usaldusisikul (kui ta on määratud) enam võimalik vaidlustada nõudeid, mida nad on tunnustanud.

Võlausaldaja võib vaidlustada teise võlausaldaja esitatud nõude.

Vaidlustatud nõue esitatakse finantsagentuuri pädevale üksusele standardvormil ja see peab sisaldama järgmist teavet:

1. teave nõude vaidlustanud võlausaldaja tuvastamiseks;
2. vaidlustatud nõude viitenumber esitatud nõuete tabelis;
3. teave vaidlustatud nõude esitanud võlausaldaja tuvastamiseks;
4. esitatud ja vaidlustatud nõude summa;
5. nõude vaidlustanud võlausaldaja kinnitus;
6. nõude vaidlustatud summa;
7. faktid, mis tõendavad vaidlustatud nõude või nõude osa olemasolu puudumist.

Finantsagentuur koostab standardvormil esitatud nõuete tabeli ja vaidlustatud nõuete tabeli.

b) Pankrotimenetluses esitatakse nõuded likvideerijale standardvormil kahes eksemplaris, millele lisatakse koopiad dokumentidest, millele nõue põhineb või mis nõuet tõendavad.

Likvideerija koostab nimekirja kõikidest võlgniku töötajate ja endiste töötajate nõuetest kuni pankrotimenetluse algatamiseni. Nõuded tuleb esitada bruto- ja netosummadena ja edastada allkirjastamiseks kahes eksemplaris.

Madalama järjekoha võlausaldajate nõuded esitatakse ainult kohtu erikutse alusel. Selliste nõuete esitamisel tuleks näidata, et need on madalamal järjekohal, ja märkida järjekoht, millele võlausaldajal on õigus.

Võlausaldajad, kellel on õigus taotleda vara väljajätmist (*izlučni vjerovnici*), peavad teavitama likvideerijat oma õigusest vara väljajätmisele ja selle õiguse õiguslikust alusest, teatama varad, mille suhtes see õigus kehtib, või märkima oma teates oma õiguse saada hüvitist vara väljajätmise õiguse eest.

Võlausaldajad, kellel on õigus nõuete eraldi rahuldamisele (*razlučni vjerovnici*), on kohustatud teavitama likvideerijat oma õigusest nõuete eraldi rahuldamisele ja sellise õiguse õiguslikust alusest ja märkima varad, mille suhtes see õigus kehtib. Kui sellised võlausaldajad esitavad nõude ka pankrotivõlausaldajatena, peavad nad nõude esitamisel märkima pankrotivõlgniku vara selle osa,

mille suhtes nende eraldi rahuldamise õigus kehtib, ja summa, mille ulatuses nende nõuet eraldamise õiguse alusel arvatavasti ei rahuldata.

Võlausaldajad, kellel on õigus nõuete eraldi rahuldamisele ja kes likvideerijat sellest õigusest ei teavita, ei kaota õigust nõuete eraldi rahuldamisele. Erandkorras kaotavad nõuete eraldi rahuldamise õigusega võlausaldajad oma õiguse eraldi rahuldamisele ja neil ei ole õigust taotleda pankrotivõlgnikult või -võlausaldajalt kahjude hüvitamist või muud hüvitist juhul, kui nõuete eraldi rahuldamise õiguse ese on pankrotimenetluses ilma nendeta realiseeritud ja eraldamise õigus ei olnud kantud avalikku registrisse või likvideerija ei teadnud sellest või ei oleks saanud seda teada.

Esitatud nõudeid kontrollitakse läbivaatamise istungil nende suuruse ja järjekoha alusel.

Likvideerija peab konkreetselt vastama, kas ta tunnustab iga esitatud nõuet või vaidlustab selle.

Likvideerija, üksikisikust võlgniku või pankrotivõlausaldajate vaidlustatud nõuded tuleb eraldi läbi vaadata. Vara väljajätmise õigusi ja nõuete eraldi rahuldamise õigusi ei kontrollita.

Nõue loetakse kindlakstehtuks, kui likvideerija tunnustab seda läbivaatamise istungil ja pankrotivõlausaldaja seda ei vaidlusta või kui esitatud vaidlustus lükatakse tagasi. Kui nõude vaidlustab üksikisikust võlgnik, ei takista see nõude kindlakstegemist.

Kohus koostab kontrollitud nõuete kohta tabeli, millesse kannab iga esitatud nõude kohta summa, mille ulatuses nõue on kindlaks tehtud, selle järjekoha ja nõude vaidlustanud isiku. Tabelisse kantakse ka üksikisikust võlgniku vaidlustatud nõuded. Kohus märgib nõude kindlakstegemise ka vekslitele ja muudele võladokumentidele.

Kontrollitud nõuete tabeli alusel teeb kohus otsuse, milles määratakse kindlakstehtud või vaidlustatud üksiknõuete suurus ja järjekoht. Selle otsusega teeb kohus ka otsuse nõuete kindlakstegemisele või vaidlustamisele saatmise kohta.

Kui likvideerija on nõude vaidlustanud, soovib kohus võlausaldajal esitada võlgniku vastu hagi vaidlustatud nõude kindlakstegemiseks.

Kui üks pankrotivõlausaldajatest on vaidlustanud nõude, mida likvideerija tunnustas, soovib kohus sellel võlausaldajal esitada hagi vaidlustatud nõude kindlakstegemiseks. Sellise hagi puhul tegutseb nõuet vaidlustav isik võlgniku nimel ja arvel.

Kui võlgniku töötajate ja endiste töötajate nõuded on vaidlustatud, esitatakse vaidlustatud nõuete kindlakstegemiseks hagi kooskõlas kohtumenetluse üldsätete ja töövaidlustes peetavate menetluste erisätetega.

Kui vaidlustatud nõude kohta on olemas täitekorraldus, soovib kohus vaidlustaval poolel esitada hagi, et oma vaidlustust sisuliselt tõendada.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Võlausaldajate nõuded rahuldatakse rahavoo alusel. Madalama järjekoha võlausaldajaid osalise jaotamise puhul arvesse ei võeta. Jaotamise viib ellu likvideerija. Iga kord enne jaotamist peab likvideerija saama nõusoleku võlausaldajate komiteelt või kui seda ei ole loodud, siis kohtult.

Kõige kõrgemal järjekohal olevad kõrgema nõudeõiguse järguga nõuded hõlmavad võlgniku töötajate ja endiste töötajate töösuhte alusel kuni pankrotimenetluse algatamise päevani tekkinud nõudeid kogu brutosumma ulatuses, seaduses või kollektiivlepingus ettenähtud lahkumishüvitise ulatuses ja nõudeid, mis tulenevad kahjude hüvitamisest tööil tekkinud vigastuse või tööga seotud haiguse tõttu.

Teisel järjekohal olevad kõrgema nõudeõiguse järguga nõuded hõlmavad kõiki muid võlgniku vastu esitatud nõudeid, välja arvatud madalama nõudeõiguse järguga nõueteks liigitatud nõuded.

Pärast kõrgema nõudeõiguse järguga nõuete rahuldamist rahuldatakse madalama nõudeõiguse järguga nõueteks liigitatud nõuded järgmises järjekorras:

1. intress pankrotivõlausaldajate nõuetelt alates pankrotimenetluse algatamisest;
2. üksikisikutest võlausaldajate kulud, mis on tekkinud seoses nende osalemisega menetluses;
3. kuritegude või rikkumiste eest määratud trahvid ja kriminaal- või rikkumismenetlusest tulenevad kulud;
4. nõuded, millega nõutakse võlgniku teenuste tasuta osutamist;
5. nõuded laenude tagasimaksmiseks äriühingu osaniku kapitali asendamise eesmärgil või sellele vastav nõue.

Tasumata nõuded kuuluvad tasumisele pankrotimenetluse algatamisel.

Nõudeid, mis on seotud vaikumisi lõpetamise tingimusega, mis jõustub pankrotimenetluse algatamisel, käsitletakse kuni sellise tingimuse jõustumiseni tingimusteta nõuetena.

Pankrotimenetluse kulud ja pankrotivara muud kohustused rahuldatakse pankrotivara arvel esimesena. Likvideerija rahuldab nõuded nende maksetähtaja järjekorras.

Enne jaotamist koostab likvideerija nimekirja nõuete kohta, mida võetakse jaotamisel arvesse (jaotamisnimekiri). Võlgniku töötajate ja endiste töötajate töösuhetest tulenevad nõuded, mis on tekkinud kuni pankrotimenetluse algatamise päevani, võetakse arvesse brutosummas. Nimekiri peab sisaldama nõuete summat ja pankrotivarast saadaolevat summat, mis läheb võlausaldajate vahel jaotamisele.

Võlausaldaja, kellel on õigus nõuete eraldi rahuldamisele ja kelle ees vastutab ka võlgnik isiklikult, peaks hiljemalt 15 päeva jooksul alates jaotamisnimekirja teatavakstegemisest esitama likvideerijale tõendid, et ta on loobunud nõuete eraldi rahuldamise õigusest – ja millises summas – või et nõuete eraldi rahuldamist ei toimunud. Kui ta jätab tõendid õigel ajal esitamata, ei võeta tema nõuet osalisel jaotamisel arvesse.

Edasilükkava tingimusega nõuded võetakse osalise jaotamise käigus arvesse nende täissummas. Nende nõuetega seotud osa reserveeritakse jaotamise käigus.

Lõpliku jaotamise käigus ei võeta edasilükkava tingimusega nõudeid arvesse, kui tingimuse täitmise võimalus on nii kaugel, et jaotamise ajal ei ole sellel sisulist väärtust. Sellisel juhul lisatakse eelmiste jaotamiste käigus selle nõude rahuldamiseks reserveeritud summad varale, mille arvel tuleb teha lõplik jaotamine.

Osalisest jaotamisest välja jäetud võlausaldajatele, kes täidavad seejärel pankrotiseaduse artiklites 275 ja 276 sätestatud tingimused, makstakse järgmise jaotamise ajal pankrotivara bilansist teiste võlausaldajatega võrdne summa. Alles pärast seda on võimalik jätkata teiste võlausaldajate nõuete rahuldamist.

Lõplik jaotamine algab kohe, kui pankrotivara realiseerimine on lõpetatud. Lõpliku jaotamise võib algatada ainult kohtu nõuolekul.

Kui lõpliku jaotamise ajal saab rahuldada kõikide võlausaldajate nõuded täies ulatuses, kannab likvideerija võimaliku ülejääva summa üle üksikisikust võlgnikule. Kui võlgnik on juriidiline isik, eraldab likvideerija igale võlgnikule vastu huvi tundvale isikule ülejäävast osast selle summa, millele sellel isikul oleks olnud õigus menetluse lõpetamise korral väljaspool maksejõuetusmenetlust.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

a) Kui pankrotieelses menetluses nõustuvad võlausaldajad ümberkorraldamiskavaga, tunnustab kohus otsusega ümberkorraldamiskava heakskiitmist ja kinnitab pankrotieelse kokkuleppe, välja arvatud juhul, kui

- üks võlausaldajatest väidab piisava kindlusega, et ümberkorraldamiskava vähendab õigusi nii palju, et ilma ümberkorraldamiseta oleksid nende õigused suuremad;
- ümberkorraldamiskava alusel on ebatõenäoline, et selle täitmine võimaldab võlgnikul jooksva aasta lõpuni jäänud aja jooksul ja kahe järgneva kalendriaasta jooksul maksevõimeliseks muutuda;
- ümberkorraldamiskavas ei ole kindlaks määratud tasutavaid summasid, mida võlausaldajad saaksid, kui nende nõuet ei oleks vaidlustatud; või
- ümberkorraldamiskavas on tehtud ettepanek vähemalt ühe võlausaldaja nõuete kapitaliseerimiseks ja võlgniku osanikud ei ole teinud otsust sellise tegevusega nõustumiseks kooskõlas ettevõtete seadusega (*Zakon o trgovačkim društvima*).

Kui pankrotieelse kokkuleppe kinnitamise tingimused ei ole täidetud, määrab kohus otsusega, et pankrotieelset kokkulepet ei kinnitata, ja peatab menetluse.

Kinnitatud pankrotieelset kokkuleppet on õiguslik toime nii menetluses mitteosalenud kui ka osalenud võlausaldajate suhtes ning nende vaidlustatud nõuded määratakse kindlaks hiljem.

Võlgnik, kes teenis kasumit kohustustest, mis kantakse kinnitatud pankrotieelse kokkuleppe alusel maha, peab omandatud kasumi säilitama, kuni kõikide pankrotieelsest kokkuleppest tulenevate kohustuste täitmise tähtaeg lõpeb.

Kui võlausaldaja kannab võlgniku nõude kooskõlas kinnitatud pankrotieelse kokkuleppega maha, tunnustatakse mahakantud nõuet võlausaldaja maksustatavast tulust mahaarvatava kulutusena.

b) Pankrotimenetluses teeb kohus kohe pärast lõpliku jaotamise lõpetamist otsuse pankrotimenetluse lõpetamise kohta. See edastatakse ametiasutusele, kes peab registrit, kus võlgnik on registreeritud. Regrist kustutamisel lakkab juriidilisest isikust võlgnik eksisteerimast ja füüsilisest isikust võlgnik kaotab oma staatuse kaupleja, ettevõtja või füüsilisest isikust ettevõtjana.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Pankrotivõlausaldajad võivad pärast pankrotimenetluse lõpetamist üksikisikust võlgniku vastu oma järelejäänud nõuete sissenõudmist piiramatult jätkata.

Pankrotivõlausaldajad võivad pöörata oma nõuded võlgniku vastu täitmisele otsuse alusel, milles sätestatakse nende nõuete kindlaksmääramine, tingimused et nõuded on kindlaks määratud ja võlgnik ei ole neid läbivaatamise istungil vaidlustanud. Edutult vaidlustatud nõue on võrdväärne vaidlustamata nõudega.

Kohus annab likvideerija või võlausaldaja ettepanekul või ametlikus korras tegutsedes korralduse jätkata menetlust hilisema jaotamise eesmärgil, kui pärast lõppistungit

1. on täidetud eeltingimused selleks, et jaotada reserveeritud summad võlausaldajate vahel;
2. on pankrotivarast välja makstud summad pankrotivarasse tagasi võidetud;
3. leitakse vara, mis moodustab osa pankrotivarast.

Kohus annab korralduse jätkata menetlust hilisema jaotamise eesmärgil olenemata asjaolust, et menetlus on lõpetatud.

Kohus võib hilisemast jaotamisest loobuda ja kanda jaotamiseks olemasoleva summa üle võlausaldajatele või anda leitud eseme üle üksikisikust võlgnikule, kui kohus peab seda asjakohaseks, võttes arvesse kõnealuse summa väiksust või eseme vähest väärtust ja kulusid menetluse jätkamiseks hilisema jaotamise eesmärgil. Kohus võib seada hilisema jaotamise eesmärgil läbiviidava menetluse jätkamise tingimuseks ettemakse, millega kaetakse kõnealuse menetluse kulud.

Pärast hilisema jaotamise elluviimist teeb kohus otsuse pankrotimenetluse lõpetamise kohta.

Pärast hilisemaks jaotamiseks korralduse andmist jaotab likvideerija vastavalt lõplikule nimekirjale summa, mida võib vabalt käsutada, või summa, mis saadi pankrotivara hiljem leitud osa realiseerimisest. Likvideerija esitab kohtule lõpparuande.

Pankrotivara võlausaldajad, kelle nõuetest on likvideerija teada saanud

1. osalise jaotamise ajal, pärast seda, kui jaotamiseks ettenähtud osa on kindlaks määratud;
2. lõpliku jaotamise ajal, pärast lõppistungit lõpetamist;
3. hilisema jaotamise ajal, pärast jaotamisnimekirja avaldamist;

võivad nõuda nõuete rahuldamist alles pärast jaotamist järelejäänud pankrotivara bilansi arvel.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Iga võlausaldaja kannab pankrotieelses ja pankrotimenetluses oma menetluskulud ise, kui pankrotiseaduses ei ole sätestatud teisiti.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Likvideerija võib võlgniku ja pankrotivõlausaldajate nimel kooskõlas pankrotiseadusega vaidlustada enne pankrotimenetluse algatamist tehtud õigustoimingud, mis takistavad pankrotivõlausaldajate nõuete ühesugust rahuldamist (tekitades kahju võlausaldajatele) või annavad teatud võlausaldajatele teiste ees eelise (võlausaldajate sooduskohtlemine). Tegevusetus, mille tõttu võlgnik kaotas mingi õiguse või mille alusel on tema vastu leitud, alles jäänud või tagatud rahalised nõuded, loetakse kõnealuste õigustoimingutega võrdväärseks.

Õigustoiming, mis tagab või võimaldab võlausaldajale tagatise või nõuete rahuldamise viisil ja ajal, mis on kooskõlas tema õiguste sisuga (kooskõlas olev nõuete rahuldamine) ja mis tehti viimase kolme kuu jooksul enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist, on võimalik vaidlustada, kui võlgnik oli toimingu ajal maksejõuetu ja võlausaldaja teadis sellest.

Õigustoiming, mis tagab või võimaldab võlausaldajale tagatise või nõuete rahuldamise kooskõlas tema õiguste sisuga, on võimalik vaidlustada, kui see tehti pärast pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist ja kui võlausaldajale oli toimingu tegemise ajal maksejõuetus või pankrotimenetluse algatamise ettepanek teada.

Võlausaldajat peetakse maksejõuetusest või pankrotimenetluse algatamise ettepanekust teadlikuks, kui ta teadis või pidi teadma asjaoludest, millest pidi olema ilmne, et tegemist on maksejõuetusega või et esitatud on pankrotimenetluse algatamise ettepanek.

Isikuid, kellel oli võlgnikuga toimingute tegemise ajal lähedane suhe, peetakse teadlikuks maksejõuetusest ja pankrotimenetluse algatamise ettepanekust.

Õigustoiming, mis tagab või võimaldab tagatise või nõuete rahuldamise võlausaldajale, kellel ei olnud õigust nõuet esitada või kellel ei olnud õigust esitada nõue sel viisil või sel ajal, on võimalik vaidlustada, kui see tehti

1. viimase kuu jooksul enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist või pärast ettepaneku esitamist;
2. kaks või kolm kuud enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist ja võlgnik oli sel ajal maksejõuetu; või
3. kaks või kolm kuud enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist ja võlausaldaja teadis toimingute tegemise ajal, et see tekitaks pankrotivõlausaldajatele kahju.

Võlausaldajat peetakse teadlikuks sellest, et toiming tekitaks teistele võlausaldajatele kahju, kui ta teadis või pidi teadma asjaoludest, millest pidi olema ilmne, et võlausaldajatele tekib kahju. Isikuid, kes olid võlgnikuga toimingute tegemise ajal lähedases suhtes, peetakse teadlikuks sellest, et pankrotivõlausaldajatele tekiks kahju.

Võlgniku õigustoiming, mis toob otseselt kaasa kahju tekkimise pankrotivõlausaldajatele, on võimalik vaidlustada:

1. kui see tehti kolme kuu jooksul enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist, kui võlgnik oli toimingute ajal maksejõuetu ja kui teine pool teadis maksejõuetusest; või
2. kui see tehti pärast pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist ja kui teine isik õigustoimingute tegemise ajal teadis või pidi teadma maksejõuetusest või pankrotimenetluse algatamise ettepanekust.

Võlgniku õigustoimingut, mis toob kaasa võlgniku mingi õiguse kadumise või takistab selle teostamist, või toimingut, mille alusel on võimalik hoida võlgniku vastu esitatud rahaline nõue kehtivana või see täitmisele pöörata, käsitatakse samamoodi nagu toimingut, mille tulemusena tekib võlausaldajatele otsene kahju.

Õigustoiming, mille võlgnik on teinud viimase kümne aasta jooksul enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist või pärast seda kavatsusega tekitada võlausaldajatele kahju, on võimalik vaidlustada, kui teine pool teadis toimingute tegemise ajal võlgniku kavatsusest. Kavatsusest teadmist eeldatakse, kui teine pool teadis, et võlgnikku ähvardab maksejõuetus ja kõnealune toiming tekitaks võlausaldajatele kahju.

Võlausaldajat peetakse teadlikuks sellest, et võlgnikku ähvardab maksejõuetus ja kõnealune toiming tekitaks võlausaldajatele kahju, kui see võlausaldaja teadis või pidi teadma asjaoludest, millest pidi olema ilmne, et võlgnik oli maksejõuetu ja kõnealune toiming tekitaks võlausaldajatele kahju.

Võlgniku ja võlgniku lähedaste isikute sõlmitud rahaliste huvidega seotud lepingud on võimalik vaidlustada, kui need tekitavad võlausaldajatele otsest kahju. Sellist lepingut ei või vaidlustada, kui see sõlmiti enam kui kaks aastat enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist või kui teine pool tõendab, et lepingu sõlmimise ajal ei teadnud ta võlgniku kavatsustest tekitada võlausaldajatele kahju.

Võlgniku hüvitiseta või tähtsusetu hüvitisega õigustoiming on võimalik vaidlustada, välja arvatud juhul, kui see tehti neli aastat enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist. Kui tegemist on väheväärtusliku juhusliku kingitusega, ei ole toimingut võimalik vaidlustada.

Õigustoiming, millega ettevõtte osanik esitab kapitali asendamiseks kasutatud laenu tagasimaksimise nõude või sarnase nõude, on tühine, kui see

1. annab tagatise ja kui toiming tehti viimase viie aasta jooksul enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist või pärast seda;
2. tagab nõuete rahuldamise ja kui toiming tehti viimase aasta jooksul enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist või pärast seda.

Õigustoiming, millega ettevõtte passiivse osaniku osalus talle täielikult või osaliselt tagastatakse või millega loobutakse täielikult või osaliselt tema osast tekkinud kahjus, on võimalik vaidlustada, kui leping, millel selline toiming põhineb, sõlmiti viimase aasta jooksul enne pankrotimenetluse algatamise ettepaneku esitamist ettevõtte vastu või pärast seda. Sama kehtib juhul, kui passiivne osanik lepinguga kooskõlas lõpetatakse.

Kooskõlas oleva nõuete rahuldamise puhul ei või võlgniku makseid, mis on tehtud vekslil abil, saajalt tagasi nõuda, kui vabalt kaubeldavate instrumentide seaduse kohaselt kaotaks saaja, kes keeldub makset aktsepteerimast, nõude teiste võlgnike vastu.

Õigustoiming loetakse tehtuks ajal, kui tekkisid selle õiguslikud tagajärjed.

Kui õigustoimingu õiguslik kehtivus eeldab kande tegemist avalikku nimekirja, registrisse või protokollil, loetakse õigustoiming tehtuks kohe, kui kehtivuse teised eeltingimused on täidetud, võlgniku kinnitus sellise kande tegemise kavatsuse kohta muutub siduvaks ja teine pool esitab taotluse kande tegemiseks õigusliku muudatuse kohta. Seda sätet kohaldatakse ka taotluste suhtes eelneva kande tegemiseks, et tagada õigusliku muudatuse tegemise õigus.

Kui õigustoimingu suhtes kehtib mingi tingimus või tähtaeg, võetakse arvesse aega, mil see tehti, mitte aega, mil tingimus tekib või tähtaeg lõpeb.

Õigustoiming, mille kohta on saadud täitemäärus, ja täitmisprotsessi käigus tehtud õigustoiming on võimalik vaidlustada.

Kui võlgnik võttis oma tegevuse eest vastu sama väärtusega tasu, mis on muutunud otseselt osaks tema varast, võib selle tegevuse aluseks oleva õigustoimingu vaidlustada ainult tahtliku kahju tekitamise tingimusel.

Likvideerija võib võlgniku nimel vaidlustada võlgniku õigustoimingud kohtu nõusoleku alusel. Kaebus esitatakse isiku vastu, kelle suhtes vaidlustatud toiming tehti.

Likvideerija võib esitada kaebuse õigustoimingute vaidlustamiseks pooleteise aasta jooksul alates pankrotimenetluse algatamise kuupäevast.

Iga pankrotivõlausaldaja võib esitada hagi õigustoimingute vaidlustamiseks enda arvel ja kulul, kui

- likvideerija ei ole esitanud hagi õigustoimingute vaidlustamiseks pankrotiseaduse artikli 212 lõikes 3 sätestatud tähtaja jooksul – kolme kuu jooksul alates pankrotiseaduse artikli 212 lõikes 2 sätestatud tähtaja möödumisest;

- likvideerija loobub õigustoimingute vaidlustamise hagist – kolme kuu jooksul alates lõpliku otsuse avaldamisest, millega kinnitatakse hagi loobumist kohtu elektroonilisel teadetetahvilil (*e-Oglasna ploča suda*);

- ta on taotlenud eelnevalt likvideerijalt kinnitust ja likvideerija on kinnitanud, et ei esita hagi õigustoimingute vaidlustamiseks – kolme kuu jooksul alates likvideerija kinnituse avaldamisest kohtu elektroonilisel teadetetahvilil;

- ta on taotlenud eelnevalt likvideerijalt kinnitust ja likvideerija ei ole kolme kuu jooksul kinnitanud, kas ta esitab hagi õigustoimingute vaidlustamiseks või mitte – kolme kuu jooksul alates sellise kinnituse esitamise palve avaldamisest.

Kui õigustoimingute vaidlustamise taotlus rahuldatakse, ei ole vaidlustatud õigustoimingul pankrotivara suhtes õiguslikku toimet ja teine pool on kohustatud tagastama pankrotivara kogu vaidlustatud tehingu kaudu omandatud materiaalsed hüved, kui pankrotiseaduses ei ole sätestatud teisiti. Likvideerija võib otsuse alusel, millega rahuldatakse õigustoimingute vaidlustamise taotlus, esitada võlgniku või pankrotivara nimel ja arvel täitmisele pööramise ettepaneku, sama võib teha pankrotivõlausaldaja enda nimel ja pankrotivõlgniku või pankrotivara kasuks.

Isik, kes nõustub tegutsema ilma hüvitiseta või tähtsuseta hüvitise eest, peab tagastama saadu ainult juhul, kui ta on selle kaudu rikastunud, välja arvatud juhul, kui ta teadis või pidi teadma, et selline tegevus tekitab võlausaldajatele kahju.

Õigustoimingute vaidlustamiseks esitatud hagi kohta tehtud lõplikku otsust kohaldatakse pankrotivõlgnikule, pankrotivarale ja kõikidele pankrotivõlausaldajatele, kui pankrotiseaduses ei ole ette nähtud teisiti.

Kui kohus on õigustoimingu vaidlustamise taotluse rahuldanud, on vastaspool kohustatud tagastama pankrotivara kogu vaidlustatud tehingu kaudu saadud materiaalsed hüved. Kui need hüved on pankrotivara tagastatud, on hagejatest võlausaldajatel õigus nõuete eelisjärjekorras rahuldamisele nende hüvede arvel proportsionaalselt nende tõendatud nõuete summaga.

Võlgniku õigustoimingud võib vaidlustada, esitades kohtuasja raames tähtajatu vastuväite.

Õigustoiming on võimalik vaidlustada isegi vastaspoole pärija või universaalse õigusjärglase suhtes.

Õigustoiming on võimalik vaidlustada vastaspoole universaalsete õigusjärglaste suhtes, kui

1. see õigusjärglane teadis omandamise ajal asjaoludest, millel põhineb tema õiguseellase omandamise tühisus;

2. see õigusjärglane oli omandamise ajal isik, kellel oli võlgnikuga lähedane suhe, kui ta ei tõenda, et ta ei teadnud sel ajal asjaoludest, millel põhineb tema õiguseellase omandamise tühisus;

3. kui omandatu anti õigusjärglasele üle ilma hüvitiseta või tähtsusetu hüvitise eest.

Pärast pankrotimenetluse algatamist tehtud õigustoiming, mis jääb avalikes registrites kehtima vastavalt usalduse kaitse eeskirjadele, on võimalik vaidlustada vastavalt eeskirjadele, mis käsitlevad enne pankrotimenetluse algatamist tehtud õigustoimingute vaidlustamist.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversionides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 04/12/2018

Maksejõuetus - Itaalia

SISUKORD

- 1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?
- 2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?
- 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
- 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
- 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Maksejõuetusmenetluse võib algatada sellise ettevõtja (füüsilisest isikust ettevõtja või äriühingu) vastu, kelle:

a) vara oli maksejõuetuse või kompromissi tegemisele eelnenud kolmel aastal vähemalt 300 000,00 eurot

b) aastane brutotulu oli maksejõuetuse või kompromissi tegemisele eelnenud kolmel aastal vähemalt 200 000,00 eurot aastas

c) koguvõlg on (maksejõuetuse või kompromissi tegemise kuupäeval) vähemalt 500 000,00 eurot (olenemata selle tekkimise kuupäevast)

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

a) maksejõuetusmenetluse algatamise tingimuseks on ettevõtja maksejõuetus ja selle algatamise avalduse saab esitada:

- võlgnik,
- võlausaldaja,
- prokurör.

b) võlausaldajatega kompromissi tegemiseks (*concordato preventivo*) peab ettevõtja olema raskustes (st rahalistes raskustes, mis ei ole nii tõsised, et põhjustaksid maksejõuetust), ja seda saab taotleda ainult võlgnik.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrotivara hulka kuulub kogu vara, välja arvatud:

- 1) rangelt isiklik vara ja õigused;
- 2) elatis, töötasu, pension ja maksejõuetute isikute tööine tulu, mis on vajalik enda ja oma pere ülalpidamiseks;
- 3) maksejõuetu isiku laste varast saadud tulu, mis on talle seaduse kohaselt kättesaadav, perekonna vajadusteks loodud usaldusfondides (*fondo patrimoniale*) olev vara ja neist saadud tulu, kui tsiviilseadustiku artiklis 170 ei ole ette nähtud teisiti;
- 4) esemed, mida ei saa seaduse tõttu arestida.

Pankrotivara hõlmab ka kogu vara, mille maksejõuetu isik on omandanud pärast menetluse algatamist, kuid ei hõlma selle vara omandamisel ja hoidmisel tekkinud kohustusi.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Pankrotihalduril (halduril) on vara valitsemise, müügi ja tulu võlausaldajatele jaotamise pädevus/kohustus.

Haldur saab maksejõuetut isikut teabe saamiseks küsitleda ning maksejõuetu isik saab halduri ja kohtu nimetatud pankrotihalduri võetud meetmeid vaidlustada, ent ainult juhul kui nende võtmisel rikuti seadust (seega mitte ainuüksi otstarbekuse kaalutlustel).

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Igaüks, kes peab pankrotihaldurile raha maksma, võib selle võla sama menetlusega seotud nõudega tasaarvestada (*controcredito*), kuid ainult juhul, kui mõlemad (võlg ja nõue) on tekkinud enne menetluse algatamist.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Haldur saab otsustada, kas maksejõuetusmenetluse algatamisel kehtivad lepingud tuleks täita või lõpetada.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Võlausaldajad saavad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist kohtumenetluse algatada ainult halduri tegevusetuse korral, st juhul kui haldur (tahtlikult või pelgalt hooletusest) sellist menetlust ei algata.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Kohtuasju, mille võlausaldaja on hiljem maksejõuetuks tunnistanud isiku vastu algatanud, saab jätkata ainult haldur.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Võlausaldajate komitee koosneb kolmest või viiest võlausaldajast ja tal on ulatuslikud volitused:

- ta annab loa tehinguteks, kompromisside tegemiseks, kohtuasjadest loobumiseks, kolmandate isikute õiguste tunnustamiseks, hüpoteekide kustutamiseks, tagatiste vabastamiseks, pantide vabastamiseks, pärandite ja kingete vastuvõtmiseks ning kõikideks muudeks erihaldustoiminguteks;
- taotleb kohtult halduri väljavahetamist;
- kiidab heaks likvideerimiskava;
- annab haldurile loa maksejõuetuse väljakuulutamise kuupäeval kehtivate lepingute ülevõtmiseks;
- osaleb maksejõuetu isiku vara inventeerimise toimingutes;
- saab tutvuda kõikide menetlusega seotud dokumentidega;
- annab haldurile ühe või mitme eseme vara hulgast välistamise loa või likvideerimisest loobumise loa, kui likvideerimine näib olevat ilmselgelt ebasoodne;
- esitab kohtu nimetatud pankrotihaldurile vara müügi peatamise avalduse.

Lisaks nimetatud aktiivsetele haldusvolitustele avaldab võlausaldajate komitee arvamust kohtu nimetatud pankrotihalduri või kohtu võetud meetmete kohta:

- annab tagatud nõuetega võlausaldajatele tagatisena hoitava vara müümise loa;
- annab kohtu nimetatud pankrotihaldurile äriühingu tegevuse ajutise jätkamise loa (võlausaldajate komitee peab jätkamise heaks kiitma);
- annab kohtu nimetatud pankrotihaldurile ettevõtte rendileandmise loa (võlausaldajate komitee peab rendileandmise heaks kiitma).

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Haldur võib (eelneval nõusolekul):

- jätkata äriühingu tegevust;
- ettevõtte rendile anda;
- müüa kogu vara, et jaotada tulu võlausaldajatele;
- otsustada väheväärtuslikku vara mitte müüa.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Iga võlausaldaja võib taotleda kohtult võlgniku maksejõetuks tunnustamist. Võlausaldajal ei pea olema täitekorraldust, vaid oluline on, et nõude kohta oleksid dokumentaalsed tõendid.

Kõik võlausaldajad (seega ka need, kes taotlesid maksejõuetuseks tunnustamist ja saavutasid selle) peavad taotlema nende nõuete tunnustamist pärast maksejõuetusmenetluse algatamist.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Võlausaldajad võivad oma nõuded esitada seadusliku esindajata.

Nende avaldus peab sisaldama dokumentaalseid tõendeid nõude kohta ja tuleb esitada elektrooniliselt (kasutades sertifitseeritud e-posti).

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Vara müügist saadud tulu jaotatakse kõikide võlausaldajate vahel vastavalt nõuete rahuldamise järgule. Seadus annab paljudele nõuetele (hüpoteegid, pandid, üldised või konkreetsed eelisnõuded) mõne eseme või kogu vara suhtes eelisõiguse.

Kui saadud tulust ei piisa kõikide nõuete rahuldamiseks (nagu see peaaegu alati on), ei jaotata tulu proportsionaalselt nõude suurusega, vaid lähtudes tsiviilseadustikus sätestatud rahuldamisjärgust.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Maksejõuetusmenetlus lõpetatakse, kui:

- ühtki nõuet ei ole esitatud;
- kõik nõuded on rahuldatud;
- kogu vara müügist saadud tulu on jaotatud;
- kui on kindlaks tehtud, et müüdav vara või muu tulu puudub.

Kui maksejõuetusmenetlus on lõpetatud, saab maksejõuetu isik taas algatada kohtumenetlusi ja neile vastata ning saab halduri teadmata vara omandada.

Võlausaldajatega kompromissi tegemine lõpeb võlgniku ja võlausaldajate kokkuleppe heakskiitmisega, ent kui kompromiss eeldab vara võõrandamist (*concordato liquidatorio*), jätkub menetlus müügiga ja lõpeb siis, kui kogu vara on müüdnud ja tulu võlausaldajatele jaotatud.

Kui võlausaldajatega on tehtud kompromiss, vabastatakse maksejõuetu isik kõikidest võlgadest.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Kui maksejõuetusmenetlus on lõpetatud, saavad võlausaldajad esitada võlgniku vastu hagi ülejäänud võla (st halduri poolt tagasi maksmata võla) sissenõudmiseks, kui ei ole toimunud võlgadest vabastamise menetlust, mispuhul ei saa võlausaldajad maksejõuetult isikult midagi nõuda.

Kui võlausaldajatega on tehtud kompromiss, ei saa võlausaldajad võlgnikult midagi nõuda. Ent kui võlgnik ei täida oma kohustusi, võivad võlausaldajad taotleada kompromissi tühistamist, kusjuures taotlus tuleb esitada ühe aasta jooksul.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Maksejõuetusmenetluse kulud kaetakse pankrotivara müügit saadud tulust.

Kui vara ei ole, maksab halduri töötasu ja tehtud kulutused riik.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Maksujõuetu isiku poolt enne maksejõuetusmenetluse algatamist tehtud õigustoiminguid saab tühistada, kui need tehti teatava aja (ühe aasta või kuue kuu) jooksul enne menetluse algatamist.

Maksejõuetu isiku poolt pärast maksejõuetusmenetluse algatamist tehtud õigustoimingud on tühised.

Erihaldustoimingud, mis tehakse võlausaldajatega kompromissi tegemise ajal ja kohtu loata, on tühised.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversionides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 29/10/2018

Maksejõuetus - Küpros

SISUKORD

- [1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?](#)
- [2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?](#)
- [3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?](#)
- [4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?](#)
- [5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?](#)
- [6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?](#)

- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärjed?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Pankrot (*ptóchevis*): pankrotimäärus (*diátagma ptóchevisis*) tehakse ainult maksejõuetu füüsilise isiku suhtes.

Likvideerimine (*ekkatháris*): likvideerimismäärus (*diátagma ekkathárisis*) tehakse mis tahes juriidiliste isikute suhtes. Sama kehtib ka vabatahtliku likvideerimise (*ekoúsia ekkathárisi*) korral, toimugu see siis kohtuväliselt või kohtu järelevalve all.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Pankrot: õigusnormid füüsiliste isikute pankroti kohta on sätestatud pankrotiseaduses (*perí Ptóchevisis Nómos*, ptk 5), mida on viimasel kahel aastal oluliselt muudetud, et võtta arvesse majandus- ja sotsiaalse olukorra muutumist.

15 000 eurot ületava võla korral võib pankrotiavalduse esitada võlausaldaja või võlgnik ise, tingimusel et tegemist on ilmse maksejõuetusega ja võlgnik viibis isiklikult Küprosel või Küprosel oli tema harilik viibimiskoht või ta tegeles Küprosel majandustegevusega või oli Küprosel majandustegevusega tegeleva kapitali- või isikuühingu liige.

Võlgniku puhul on tegemist ilmse maksejõuetusega (*práxi ptóchevisis*) muu hulgas siis, kui

a) võlausaldajal on tema vastu lõplik kohtuotsus teatava summa kohta ja võlgnik jätab selle maksmata;

b) ta teatab, et ei suuda oma võlgu tasuda;

c) ta esitab pankrotiavalduse;

d) isiklik tagasimaksekava, mille pool ta oli, loetakse edutuks või lõpetatuks kooskõlas füüsiliste isikute pankrotti käsitleva seadusega (*perí Aferengyótitas Fysikón Prosópon Nómos*).

Ettevõtete likvideerimine: ettevõtte võib likvideerida kas siis, kui see ei suuda tasuda oma võlgu, või ettevõtte erietsuse alusel selle lõpetamise kohta vara likvideerimise ja võlgade täieliku või osalise tasumise kaudu. Likvideerimismääruse võib teha siis, kui ettevõtte ei suuda oma võlgu tasuda. Tasumisele kuuluv summa peab ületama 5 000 eurot. Likvideerimisavalduse esitab kohtule võlausaldaja või teevad seda aktsionärid.

Vabatahtlik likvideerimine

Vabatahtlikku likvideerimist on kolme liiki.

- **Vabatahtlik likvideerimine võlausaldajate poolt** (*ekoúsia ekkathárisi apó pistotés*): see on kohtuväline likvideerimine, mis toimub siis, kui ettevõtte on **maksejõuetu** ja selle juhatus otsustab ettevõtte likvideerida. Võlausaldajate poolne vabatahtlik likvideerimine algab võlausaldajate koosoleku kokkukutsumisega, et arutada erietsust vabatahtliku likvideerimise kohta, mille on vastu võtnud ettevõtte aktsionäride üldkoosolek.
- **Vabatahtlik likvideerimine liikmete poolt** (*ekoúsia ekkathárisi apó méli*): see on samuti kohtuväline likvideerimine, mis algatatakse aktsionäride üldkoosoleku erietsusega, kui ettevõtte on **maksejõuline**.
- **Vabatahtlik likvideerimine kohtu järelevalve all** (*ekoúsia ekkathárisi ypó tin epopteía tou Dikastírou*): kui ettevõtte on vastu võtnud otsuse vabatahtliku likvideerimise kohta, võib kohus anda välja määruse, et likvideerimine peab toimuma kohtu järelevalve all.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrot: pankrotivara koosneb kogu varast, mis kuulub või mis on üle antud pankrotis isikule pankrotimenetluse alguses või mille pankrotis isik on omandanud või mis on pärandatud pankrotis isikule enne tema võlakohustustest vabastamist, välja arvatud vara, mis on vältimatult vajalik pankrotis isiku ja tema perekonna ülalpidamiseks.

Vara, mis on omandatud pärast pankrotimenetluse algatamist ja enne võlakohustustest vabastamist või pankroti tühistamist, kuulub pankrotivara koosseisu.

Likvideerimine: likvideerimisele kuuluv vara on vara, mis kuulus ettevõttele enne likvideerimismääruse väljaandmist või enne kuupäeva, mil tehti erietsus vabatahtliku likvideerimise kohta.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Pankrot: pankrotimääruse väljaandmise korral saab ametlikust pankrotihaldurist (*epísimos paralíptis*) pankrotivara haldur. Hilisemal etapil võib määrata halduriks (*diacheiristís*) iga litsentseeritud pankrotihalduri (*adeiodotiménos sýmvoulos aferengyótitas*). Halduri ülesanne on müüa pankrotis isiku vara ja jaotada tulu võlausaldajatele. Kui ametlik pankrotihaldur või pankrotihaldur võtab üle halduri kohustused, säilitab pankrotis isik kogu talle kuuluva vara omandiõiguse, mida haldab alates pankrotimenetluse algatamisest siiski haldur ainuisikuliselt.

Likvideerimine: likvideerimismääruse väljaandmise korral ja juhul, kui võlausaldajad ei ole likvideerijat nimetanud, saab ametlikust pankrotihaldurist automaatselt likvideerija (*ekkatharistís*), välja arvatud juhul, kui litsentseeritud pankrotihaldur määratakse likvideerijaks kohtu ametliku pankrotihalduri taotluse alusel või pärast võlausaldajate ja ettevõtte võlgnike koosolekute otsust. Likvideerija ülesanne on realiseerida lõpetatava ettevõtte vara ja jaotada sellest saadud tulu võlausaldajatele ja võlgnikele. Kui ametlik pankrotihaldur või pankrotihaldur võtab üle likvideerimisel oleva juriidilise isiku vara likvideerija ülesanded, siis isegi juhul, kui ettevõtte säilitab omandiõiguse kogu talle kuuluva vara üle, haldab vara selle realiseerimise eesmärgil likvideerija alates likvideerimismenetluse algatamise kuupäevast.

Vabatahtlik likvideerimine: vabatahtliku likvideerimise korral lõpetab ettevõtte alates likvideerimismenetluse algatamisest oma äritegevuse, välja arvatud selle kasutoovaks likvideerimiseks vajalikus ulatuses. Likvideerija ülesanne on realiseerida likvideeritava ettevõtte vara ja jaotada sellest saadud tulu võlausaldajatele ja võlgnikele.

- **Võlausaldajate vabatahtlik likvideerimine:** võlausaldajad ja ettevõtte nimetavad eraldi koosolekutel pankrotihalduri, kelle nad soovivad määrata ettevõtte likvideerijaks, kuid kahe koosoleku erimeelsuse korral määratakse likvideerijaks võlausaldajate nimetatud pankrotihaldur.
- **Liikmete vabatahtlik likvideerimine:** ettevõtte määrab üldkoosoleku otsusega likvideerijaks litsentseeritud pankrotihalduri, kes võtab vastutuse ettevõtte asjade korraldamise ja selle vara jaotamise eest. Likvideerija määramisel lõpevad juhatuse liikmete volitused, välja arvatud ulatuses, milles ettevõtte üldkoosolek või likvideerija nende jätkumise heaks kiidab.
- **Vabatahtlik likvideerimine kohtu järelevalve all:** kui kohtu järelevalve all likvideerimise kohta antakse välja määrus, võib kohus selle määrusega või järgmise määrusega nimetada ametisse lisalikvideerija. Kohtu määratud likvideerijal on samad volitused, samad kohustused ja sama seisund kui võlausaldajate eespool kirjeldatud erietsuse või otsusega määratud likvideerijal.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Pankrot: õigusaktides on ette nähtud, et tasaarvelduse võib teha, kui on tegemist vastastikuste laenude või vastastikuste võlgadega või muude vastastikuste tehingutega pankrotis isiku ja teise isiku vahel enne pankrotimääruse väljaandmist, välja arvatud juhul, kui laenu andmise ajal oli teine isik teadlik pankrotis isiku toime pandud teost, mis põhjustas pankroti.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Pankrot: kehtivad seaduslikud lepingud, mille pool pankrotis isik on, jäävad kehtima ja pankrotis isik jääb nende tingimuste täitmise eest isiklikult vastutavaks.

Likvideerimine: kehtivad seaduslikud lepingud, mille pool likvideerimisel ettevõtte on, jäävad kehtima. Sama kehtib seaduslike lepingute kohta, mille on sõlminud ettevõtte, mis likvideeritakse vabatahtlikult.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Pankrot: kui pankrotis isiku vastu esitatakse hagi pärast pankrotimääruse väljaandmist, tuleb hagi menetlemiseks saada kohtu nõusolek.

Likvideerimine: kui likvideerimisel oleva ettevõtte vastu esitatakse hagi pärast likvideerimismääruse väljaandmist, tuleb hagi menetlemiseks saada kohtu nõusolek.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Pankrot: pankrotis isiku suhtes juba menetluses olevad hagid jätkuvad tavapäraselt, ilma et nende menetlemiseks oleks vaja kohtu nõusolekut.

Likvideerimine: likvideerimisel oleva ettevõtte suhtes juba menetluses olevaid hagisid võib jätkata ainult kohtu nõusolekul. Selliste hagide menetlemine muutub täielikult ametliku pankrotihalduri või ettevõtte likvideerija kohustuseks.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Pankrot: pankrotimenetluses osalemiseks peab võlausaldaja täitma vormid võlgade tõendamiseks (*epalíthevsi chréous*) ja esitama kõik tõendavad dokumendid. Ametlik pankrotihaldur või haldurina tegutsev pankrotihaldur otsustab seejärel, kas tõendid vastu võtta või tagasi lükata. Seejärel makstakse võlausaldajatele dividendid pankrotiseaduses kehtestatud tähtsuse järjekorras. Pärast tõendite esitamist võivad võlausaldajad osaleda ametliku pankrotihalduri või ettevõtte likvideeriva pankrotihalduri kokku kutsutud koosolekutel.

Likvideerimine: likvideerimismenetluses osalemiseks peab võlausaldaja täitma vormid võlgade tõendamiseks ja esitama kõik tõendavad dokumendid. Kohaldatakse sama menetlust nagu pankroti korral, välja arvatud see, et siin jaotatakse dividendid kooskõlas ettevõtete seadusega (*perí Etaireión Nómos*, ptk 113).

Sama kohaldatakse vabatahtliku likvideerimise ja eelkõige võlausaldajate vabatahtliku likvideerimise suhtes, kui võlausaldajad osalevad otseselt alates menetluse algusest ja kui neid kutsutakse esitama enda valitud likvideerija.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrot: halduril on volitus ja õigus müüa kinnisvara mis tahes viisil, mida ta peab asjakohaseks ja menetluse huvides olevaks. Seejärel makstakse võlausaldajatele dividendid pankrotiseaduses kehtestatud tähtsuse järjekorras. Hüpoteegiga koormatud vara korral tuleb saada kohtu määrus.

Likvideerimine: likvideerimisel oleva ettevõtte likvideerija võib müüa ettevõtte kinnisvara mis tahes viisil, mida ta peab asjakohaseks ja menetluse huvides olevaks. Seejärel makstakse võlausaldajatele dividendid ettevõtete seaduses kehtestatud tähtsuse järjekorras. Hüpoteegiga koormatud vara korral tuleb saada kohtu määrus. Samu eeskirju kohaldatakse vabatahtliku likvideerimise suhtes.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrot: pankrotimääruse väljaandmise korral võivad võlausaldajad esitada tõendid võlgade kohta, mis on tekkinud enne pankroti- või likvideerimismääruse kuupäeva ja mis on seotud kindlas summas nõuetega. Nõuded, mis tekivad pärast pankrotimääruse väljaandmist, ei kuulu pankrotimenetluse kohaldamisalasse ja võlausaldajad peavad esitama hagi pankrotis isiku enda vastu.

Likvideerimine: pärast likvideerimismääruse väljaandmist või erietsuse tegemist vabatahtliku likvideerimise kohta võivad võlausaldajad esitada tõendid võlgade kohta, mis tekkisid enne likvideerimismääruse väljaandmist või erietsuse tegemist ja mis on seotud kindlas summas nõuetega. Nõuded, mis tekivad pärast likvideerimismääruse väljaandmist või erietsuse tegemist, ei kuulu likvideerimismenetluse kohaldamisalasse ja võlausaldajad peavad esitama hagi likvideerimisel oleva ettevõtte juhtide vastu.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Pankrot: pankrotimääruse väljaandmise korral peab iga võlausaldaja 35 päeva jooksul alates määruse avaldamise kuupäevast esitama ametlikule pankrotihaldurile või haldurile kirjalikult tõendid võlgade kohta. Tõendites tuleb esitada võla üksikasjad, nimetada kõikide käendajate nimed ja märkida, kas võlausaldajal on tagatis. Ametlik pankrotihaldur või haldur peab 10 päeva jooksul dividendide maksmise eesmärgil tõendid kirjalikult vastu võtma või tagasi lükkama. Võlausaldaja või käendaja, kes ei ole ametliku pankrotihalduri või halduri otsusega rahul, võib selle kohtus 21 päeva jooksul vaidlustada.

Likvideerimine: likvideerimismääruse väljaandmise korral peab iga võlausaldaja 35 päeva jooksul alates määruse avaldamise kuupäevast esitama ametlikule pankrotihaldurile või likvideerijale kirjalikult tõendid võlgade kohta. Tõendites tuleb esitada võla üksikasjad, nimetada kõikide käendajate nimed ja märkida, kas võlausaldajal on tagatis. Ametlik pankrotihaldur või haldur peab 10 päeva jooksul dividendide maksmise eesmärgil tõendid kirjalikult vastu võtma või tagasi lükkama. Võlausaldaja või käendaja, kes ei ole ametliku pankrotihalduri või likvideerija otsusega rahul, võib selle kohtus 21 päeva jooksul vaidlustada. Samu eeskirju kohaldatakse vabatahtliku likvideerimise suhtes.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Pankrot: pankrotivara jaotamise korral järjestatakse võlad igas kategoorias võrdselt ja proportsionaalselt (nn *pari passu* eeskiri), kui pankrotivarast ei piisa kõikidele täielikult maksmiseks. Nõuded järjestatakse järgmiselt:

- tegelikud kulutused ja halduri tasu;
- ametlikule pankrotihaldurile makstavad tasud;
- taotluse esitajast võlausaldajal tekkinud kulutused;
- eelistatud võlad;
- tagamata võlad.

Likvideerimine: likvideerimisvara jaotamise korral järjestatakse võlad igas kategoorias võrdselt ja proportsionaalselt (nn *pari passu* eeskiri), kui varast ei piisa kõikidele täielikult maksmiseks. Nõuded järjestatakse järgmiselt:

- tegelikud kulutused ja likvideerija tasu;
- ametlikule pankrotihaldurile või likvideerijale makstavad tasud;
- taotluse esitajast võlausaldajal tekkinud kulutused;
- eelistatud võlad;
- ujuvtasud;
- tagatisteta võlausaldajad.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Pankrot: pankrotis isik võib esitada ametlikule pankrotihaldurile või haldurile kirjaliku ettepaneku sõlmida kokkulepe (*symvivismós*) oma võlausaldajatega. Korraldatakse võlausaldajate koosolek, kus kava tuleb heaks kiita kõikide oma võlad tõendanud võlausaldajate arvilise enamusega ja kolme neljandikuga nende esindatavast väärtusest. Kui võlausaldajad kiidavad ettepaneku heaks, palub pankrotis isik või ametlik pankrotihaldur või haldur selle kohtul heaks kiita. Kohtu heakskiit on siduv kõikide võlausaldajate jaoks, kes on oma võlgasid tõendanud. Kokkuleppe tingimuste täitmise korral loetakse kõik tõendatud võlad täies ulatuses tasutuks.

Pankrotimenetlus lõpetatakse täielikult siis, kui pankrotimäärus tühistatakse.

Likvideerimine: likvideerimismenetlus lõpetatakse täielikult tegevuse lõpliku lõpetamise korral või siis, kui likvideerimismäärus tühistatakse.

Vabatahtlik likvideerimismenetlus lõpetatakse ja likvideeritud ettevõtte tegevus lõpetatakse lõplikult kolm kuud pärast seda, kui ametlikule pankrotihaldurile on esitatud ettevõtte lõplik raamatupidamisaruanne, mis koostatakse pärast likvideerimise lõpetamist ja ettevõtte vara jaotamist.

Kui kellelgi on siiski pärast vabatahtlikku likvideerimist või kohtumääruse väljaandmist seaduslik huvi lõpetatud ettevõtte tegevuse taasalustamise vastu, võib ta seda teha kahe aasta jooksul pärast ettevõtte tegevuse lõpetamist, esitades kohtule sellekohase avalduse.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Pankrot: pankrotimääruse tühistamise korral ja juhul, kui võlausaldajad on andnud oma nõusoleku täielikku makset saamata, on sellistel võlausaldajatel õigus nõuda pärast määruse tühistamist võlgnetavaid summasid.

Likvideerimine: likvideerimismääruse tühistamise korral ja juhul, kui võlausaldajad on andnud oma nõusoleku täielikku makset saamata, on sellistel võlausaldajatel õigus nõuda pärast määruse tühistamist võlgnetavaid summasid.

Kui kellelgi on pärast vabatahtlikku likvideerimist või kohtumääruse väljaandmist seaduslik huvi lõpetatud ettevõtte tegevuse taasalustamise vastu, võib ta seda teha kahe aasta jooksul pärast ettevõtte tegevuse lõpetamist, esitades kohtule sellekohase avalduse.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Pankrot: pankrotimääruse väljaandmise kulu kannab võlausaldaja, kes esitab taotluse määruse väljaandmiseks. Ametlikule pankrotihaldurile makstavad kulud on kuni 500 eurot. Pankrotimenetluse ajal tekkinud kulud tasutakse pankrotivarast.

Likvideerimine: likvideerimismääruse väljaandmise kulu kannab võlausaldaja, kes esitab taotluse määruse väljaandmiseks. Ametlikule pankrotihaldurile makstavad kulud on kuni 500 eurot. Likvideerimismenetluse, likvideerimise ja ettevõtte vara jaotamise käigus tekkinud kulud tasutakse likvideerimisvarast.

Ametliku pankrotihalduriga toimuva vabatahtliku likvideerimismenetlusega seotud dokumentide esitamise ja registreerimise kulud ulatuvad kokku ligikaudu 440 euroni. Likvideerimismenetluse, likvideerimise ja ettevõtte vara jaotamise käigus tekkinud kulud tasutakse likvideerimisvarast.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Pankrot: pankrotimenetlusele kohaldatavad teatud sätted lubavad halduril pöörduda kohtu poole, et nõuda vara tagastamist võlausaldajate huvides. Peamised sätted on järgmised.

A. Pettusel põhinev üleandmine (*dólia metavívasi*)

Kui halduril või likvideerijal on tõendeid, et ettevõtte või füüsilise isiku vara on üle antud tasuta või tunduvalt allapoole selle tegelikku väärtust, võib ta taotleda kohtult määrust pettusel põhineva üleandmise või toimingu tühistamiseks.

Selle sätte kohaldamiseks peab üleandmine olema toimunud a) kolme aasta jooksul enne pankroti kuupäeva, välja arvatud juhul, kui seda tehti heas usus ja tasu eest, või b) kümne aasta jooksul enne pankroti kuupäeva, kui üleandmise ajal ei olnud asjaomane füüsiline isik võimeline tasuma kõiki oma võlgu ilma üleantud vara abita. Kui tegu on likvideerimisel ettevõttega, peab toiming olema selleks, et seda pettuseks tunnistada, olema toime pandud kuue kuu jooksul enne likvideerimise algust, milleks on likvideerimistaotluse esitamise kuupäev.

B. Pettusel põhinev eelis (*dólia protímisi*)

Kui halduril või likvideerijal on tõendeid, et võlausaldajale sai osaks eeliskohtlemine, võib ta pöörduda kohtusse sellise kohtlemise tühistamise otsuse saamiseks.

Likvideerimine: likvideerimismenetlusele kohaldatavad teatud sätted lubavad likvideerijal pöörduda kohtu poole, et nõuda vara tagastamist võlausaldajate huvides. Peamised sätted on järgmised.

A. Pettusel põhinev üleandmine

Kui halduril või likvideerijal on tõendeid, et ettevõtte või füüsilise isiku vara on üle antud tasuta või tunduvalt allapoole selle tegelikku väärtust, võib ta taotleda kohtult määrust pettusel põhineva üleandmise või toimingu tühistamiseks.

Selle sätte kohaldamiseks peab üleandmine olema toimunud a) kolme aasta jooksul enne pankroti kuupäeva, välja arvatud juhul, kui seda tehti heas usus ja tasu eest, või b) kümne aasta jooksul enne pankroti kuupäeva, kui üleandmise ajal ei olnud asjaomane füüsiline isik võimeline tasuma kõiki oma võlgu ilma üleantud vara abita. Kui tegu on likvideerimisel ettevõttega, peab toiming olema selleks, et seda pettuseks tunnistada, olema toime pandud kuue kuu jooksul enne likvideerimise algust, milleks on likvideerimistaotluse esitamise kuupäev.

B. Pettusel põhinev eelis

Kui halduril või likvideerijal on tõendeid, et võlausaldajale sai osaks eeliskohtlemine, võib ta pöörduda kohtusse sellise kohtlemise tühistamise otsuse saamiseks.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 13/05/2019

Maksejõuetus - Luksemburg

SISUKORD

- 1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?
- 2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?
- 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
- 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
- 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Luksemburgi Suurhertsogiriigis on kasutusel kaheksa maksejõuetusmenetlust.

Kolme kohaldatakse üksnes ettevõtjate (füüsiliste ja juriidiliste isikute) suhtes.

1. Äriseadustikus (*Code de commerce*) sätestatud pankrotimenetluse eesmärk on realiseerida maksejõuetuks ja krediidivõimetuks muutunud ettevõtja vara.
2. Pankrotti ennetav kokkulepe võlausaldajatega, mis on sätestatud 14. aprilli 1886. aasta seaduses (mis käsitleb pankrotti ennetavat kokkulepet võlausaldajatega; *loi du 14 avril 1886 concernant le concordat préventif de la faillite*), on menetlus, mida saavad teatavatel tingimustel kasutada pankroti kriteeriumidele vastavad võlgnikud. Kui kokkulepe hõlmab varade

loovutamist, on selle eesmärk nii nagu pankrotilgi asjaomase ettevõtja varade realiseerimine. Ometi erineb see pankrotist, kuna ettevõtja väldib pankrotimenetluse tagajärgi.

3. Halduri (commissaire) määramine võlgniku varade haldamiseks (*gestion contrôlée*) on menetlus, mille eesmärk on korraldada ümber seda taotlevate ettevõtjate tegevus. See menetlus on sätestatud suurhertsogi 24. mai 1935. aasta määrusega (*arrêté grand-ducal du 24 mai 1935 instituant la gestion contrôlée*). Seda menetlust võib kasutada ka siis, kui ettevõtjad soovivad oma vara realiseerimist parimal võimalikul viisil.

Lisaks nendele menetlustele näeb Luksemburgi õigus (äriseadustiku artikkel 593 jj) ette menetluse, mille kohaselt ettevõtjad saavad teatavatel tingimustel taotleda maksete peatamist.

4. Neljandat menetlust saavad kasutada ainult füüsilised isikud, kes ei ole ettevõtjad. See on ülemäärase võlgnevuse menetlus, mis on sätestatud 8. jaanuari 2013. aasta seaduses ülemäärase võlgnevuse kohta (*loi du 8 janvier 2013 sur le surendettement*) ja mille eesmärk on võimaldada taotlejal oma varalist seisundit parandada, kehtestades võla tagasimaksmise kava.

Kehtestatud on ka konkreetselt notaritele, krediidasutustele, kindlustusseltsidele ja investeerimisfondidele ette nähtud maksejõuetusmenetlused (sellel teabelehel neid ei kirjeldata, sest need on eriomased konkreetsele kutsealale või äri sektorile).

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

1. Pankrot

Pankrotimenetluse algatab võlgnik, kes esitab pankrotiavalduse, üks või mitu võlausaldajat, kes taotlevad võlgniku pankrotti, või kohus.

Ettevõtjad peavad esitama pankrotiavalduse ettevõtja alalise asukoha või registrijärgse asukoha järgse kaubandusajade eest vastutava piirkondliku kohtu (*tribunal d'arrondissement*) kantseleile. Seda tuleb teha ühe kuu jooksul pärast pankrotitingimuste täitmise kuupäeva.

Kui üks või mitu võlausaldajat otsustavad taotleda ettevõtja pankroti väljakuulutamist, peavad nad kasutama kohtutäiturit, kes edastab ettevõtjale kohtukutse, millega teda kohustatakse ilmuma kaheksa päeva jooksul kaubandusajade eest vastutava piirkondliku kohtu ette (kindla kuupäevaga kohtukutse), et saaks teha otsuse pankrotiavalduse põhjendatuse kohta.

Pankrotimenetluse võib algatada ka kohus talle kättesaadava teabe alusel. Sellisel juhul peab kohus saatma kantselei kaudu pankrotivõlgnikule kutse ilmuda kohtukolleegiumi ette, et selgitada oma olukorda.

Enne ettevõtja pankroti väljakuulutamist peab kaubandusajade eest vastutav piirkondlik kohus (edaspidi „kaubanduskohus“ – *tribunal de commerce*) kontrollima, kas asjaomane isik või äriühing vastab järgmisele kolmele tingimusele:

- ettevõtja staatus: füüsiline isik, kes tegeleb tavapärase kutsetegevuse raames (peamiselt või täiendavalt) äriseadustikus äritegevusena kirjeldatud tegevusega (nt äriseadustiku artiklis 2 loetletud tegevused), või juriidiline isik, mis on asutatud mõnes vormis, mis on ette nähtud 10. augusti 1915. aasta muudetud seadusega äriühingute kohta (*loi modifiée du 10 août 1915 concernant les sociétés commerciales*) (nt *société anonyme* (aktsiaselts), *société à responsabilité limitée* (osaühing), ühistu jne);
- maksete lakkamine: see tähendab, et kindlad, kindlasummalised ja sissenõutavaks muutunud nõuded (nt palk, sotsiaalkindlustusmaksed jne) on tasumata; tähtajalisi või tingimuslikke võlgasid ja loomulikke kohustusi arvesse ei võeta, ja
- krediitdivõime kaotamine: ettevõtja ei saa enam krediiti pankadelt, tarnijatelt või võlausaldajatelt.

Kuigi kindla, kindlasummalise ja sissenõutavaks muutunud ühekordse nõude (olenemata summast) tasumisest keeldumisest või tasumise võimetusest põhimõtteliselt piisab maksejõuetuse tuvastamiseks, ei tähenda lihtne rahavoo probleem pankrotti, juhul kui ettevõtja saab kauplemise jätkamiseks ja kohustuste täitmiseks vajalikku krediiti.

2. Pankrotti ennetav kokkulepe võlausaldajatega

Pankrotti ennetava kokkuleppe võlausaldajatega saavad sõlmida üksnes „heas usus tegutsevad ebaedukad võlgnikud“. Kohus hindab neid omadusi juhtumi asjaolude alusel.

Avalduse esitamisel nimetab kaubanduskohus avalduse esitaja olukorra uurimiseks ja aruande koostamiseks ühe kohtuniku.

Selle aruande alusel võib kohus kokku leppida või mitte kokku leppida ajapikenduses, et ettevõtja saaks esitada võlausaldajatele kokkuleppeettepanekud.

3. Halduri määramine

Võlgnikud peavad esitama põhjendatud avalduse selle piirkonna kaubanduskohtule, kus on ettevõtte peamine tegevuskoht või registrijärgne asukoht.

Ettevõtjad saavad taotleda halduri määramist ainult siis, kui nad on muutunud krediitkõlbmatuks või ei suuda täita kõiki oma kohustusi. Lisaks sellele tuleb avalduses taotleda võlgniku äritegevuse ümberkorraldamist või tema vara realiseerimist parimal võimalikul viisil. Kohtupraktika nõuab ka võlgnike tegutsemist heas usus. Seoses sellega on kohtul õigus hinnata, kas vastavalt juhtumi asjaoludele on ettevõtja tegutsenud heas usus, nagu nõutakse selle menetluse tingimustes.

4. Ülemäärane võlgnevus

Füüsiliste isikute ülemäärast võlgnevust kirjeldatakse kui olukorda, kus Luksemburgi Suurhertsogiriigis elav võlgnik ei ole ilmselgelt suuteline tasuma kõiki oma tasumisele kuuluvaid kutsetegevusega mitteseotud võlgu või täitma kohustust, mille ta on võtnud üksiku ettevõtja või äriühingu võla solidaarseks tagamiseks või maksmiseks, tingimusel et ta ei ole olnud selle äriühingu tegelik või seaduslik juht.

Võlgade ühise korraldamise menetlus hõlmab kolme etappi:

- kokkuleppelise võlgade korraldamise etapp, mis toimub ülemäärase võlgnevuse lepituskomisjonis (*Commission de médiation en matière de surendettement*);
- kohtuliku saneerimise etapp, mis toimub ülemäärase võlgnevusega võlgniku alalise elukoha järgses rahukohtus (*juge de paix*);
- üksikisiku finantsseisundi taastamise etapp ehk nn eraisiku pankrot (*faillite civile*), mis toimub ülemäärase võlgnevusega võlgniku alalise elukoha järgses rahukohtus.

Tuleb märkida, et üksikisiku finantsseisundi taastamise etapi, mis täiendab ülejäänud kahte võlgade ühise korraldamise menetluse etappi, võib algatada ainult juhul, kui ülemäärase võlgnevusega võlgnik on pöördumatult ohustatud olukorras, mida kirjeldatakse kui olukorda, kus võlgnik ei saa rakendada

- kokkuleppelise võlgade korraldamise kavast ettenähtud meetmeid või
- meetmeid, mille lepituskomisjon pakkus välja kokkuleppelise võlgade korraldamise raames, ja
- meetmeid, mis nähakse ette kohtuliku saneerimise menetlusega.

Tuleb ka märkida, et avaldused kokkuleppelise võlgade korraldamise menetluse algatamiseks tuleb saata lepituskomisjoni eesistujale.

Kokkuleppelise võlgade korraldamise menetluse algatamise avalduse vormi saab alla laadida järgmisel aadressil: <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

Lisaks sellele peavad ülemäärase võlgnevusega võlgniku võlausaldajad esitama oma nõuded ülemäärase võlgnevuse teabe- ja nõustamistalitusele (*Service d'information et de conseil en matière de surendettement*). Nõuete esitamise vormi saab alla laadida järgmisel aadressil: <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

1. Pankrot

Kui pankrotiotsus on tehtud, loovutab pankrotivõlgnik automaatselt õiguse valitseda oma varasid, isegi neid, mis võivad selle kohtuotsuse kohaselt kuuluda pankrotivõlgnikule.

Loovutamine hõlmab kogu pankrotivõlgniku vallas- ja kinnisvara. Selle mehhanismi eesmärk on kaitsta võlausaldajate huve.

Üldjuhul läheb pankrotihaldur pankrotivõlgniku ruumidesse, et koostada seal asuvate varade nimekiri. Sellega seoses peab pankrotihaldur eristama varasid, mis kuuluvad täielikult pankrotivõlgnikule, varadest, mille suhtes kolmandatel isikutel võib olla mitmesuguseid omandiõigusi.

Vallas- ja kinnisvara realiseerimisel tagab pankrotihaldur, et kõik pankrotivõlgniku varad müüakse võlausaldajate parimatest huvidest lähtudes. Pankrotihaldur vajab nende varade müümiseks kohtu luba. Vallas- ja kinnisvara tuleb müüa äriseadustiku kohaselt. Tulu tuleb paigutada maksejõuetusmenetluse tarvis avatud pangakontole.

2. Ülemäärane võlgnevus

Kohus korraldab võlgniku varalise ja sotsiaalse olukorra hindamise, et kontrollida nõudeid ning hinnata varade ja kohustuste väärtust.

Kui kohus on otsustanud algatada üksikisiku finantsseisundi taastamise menetluse ja tuvastanud varad, mis tuleb likvideerida, jätkab kohus võlgniku vara likvideerimisega.

Kohus teeb vaidlusaluste nõuete kohta otsuse ja määrab võlgniku isikliku vara likvideerimise. Sellest arvatakse välja ainult igapäevaeluks vajalikud esemed ja kutsetegevuse teostamiseks vajalikud kutsetegevusega mitteseotud varad. Ülemäärase võlgnevusega võlgniku varad likvideeritakse üksikisiku finantsseisundi taastamise menetluses vastavalt seaduses sätestatud eesmärgile, milleks on võlgniku varalise seisundi parandamine, mis võimaldab võlgnikul ja tema leibkonnal elada elu, säilitades inimväärikuse.

Võlgniku õigusi ja tegevusi, mis on seotud tema varaga, teostab kogu likvideerimise ajal kohtu määratud likvideerija.

Likvideerijal on kuus kuud aega võlgniku vara vabatahtlikuks müümiseks või sündmüügi korraldamiseks.

Üksikisiku finantsseisundi taastamise menetluse tagajärjed:

1. kui vara likvideerimisest saadav tulu on võlausaldajate nõuete rahuldamiseks piisav, lõpetab kohus menetluse;
2. kui vara likvideerimisest saadav tulu on võlausaldajate nõuete rahuldamiseks ebapiisav, lõpetab kohus menetluse vara ebapiisavuse tõttu;
3. kui võlgnikul ei ole muud vara peale igapäevaelus vajalike esemete ja kutsetegevuse teostamiseks vajaliku kutsetegevusega mitteseotud vara, lõpetab kohus menetluse vara ebapiisavuse tõttu;
4. kui varadel puudub turuväärtus või kui varade müük tekitaks nende turuväärtusega võrreldes ebaproportsionaalselt suuri kulusid, lõpetab kohus menetluse vara ebapiisavuse tõttu.

Menetluse lõpetamisel vara ebapiisavuse tõttu kustutatakse kõik võlgniku kutsetegevusega mitteseotud võlad.

Võlgniku kutsetegevusega mitteseotud võlgade kustutamine ei hõlma siiski järgmist:

- tagatise andja või teise kohustatud isiku poolt võlgniku asemel tasutud võlad;
- seaduse artiklis 46 nimetatud võlad, st jooksvad elatismaksud ja tahtliku vägivalla ohvritele saadud kehavigastuse eest määratud summad.

Seaduse artiklis 46 nimetatud võlad võib siiski kustutada, kui asjaomane võlausaldaja on nõustunud kõnealuste võlgade vähendamise, ajutamise või kustutamisega.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

1. Pankrot

Kui pankrotiotsus on tehtud, loovutab pankrotivõlgnik automaatselt õiguse valitseda oma varasid, isegi neid, mis võivad kuuluda pankrotivõlgnikule.

Selle kohtuotsuse alusel tehakse pankrotihaldurile ülesandeks valitseda võlgniku vara.

Kui pankrotivõlgnik on juriidiline isik, koosneb pankrotivara kõigist äriühingu varadest ja kohustustest, välja arvatud osanike võimalikud õigused.

Pankrotihaldurid valitakse isikute seast, kes tagavad kõige paremini vajalikud valitsemisalased teadmised ja sellealase täpsuse.

Praktikas valivad kaubandusasjade eest vastutava piirkondliku kohtu kohtunikud pankrotihaldurid juristide nimekirjast. Juhul kui see on pankrotivõlgniku huvides, võib kohus nimetada ka notarid või raamatupidajad/audiitorid.

Nii nagu kõigis ettevõtjatega seotud menetlustes, on pankrotiasju pädev arutama kaubanduskohus.

Seepärast teeb just kaubanduskohus pankrotiotsuse, selgitab välja maksete lakkamise kuupäeva, määrab eri menetlusosalised (pankrotikohtunik, pankrotihaldur), nõuete esitamise kuupäeva ja nõuete kontrolli aruande koostamise kuupäeva ning teeb pankrotimenetluse lõpetamise otsuse.

Varade valitsemine usaldatakse kohtu määratud pankrotihaldurile, kes vastutab võlgniku varade realiseerimise ja tulu jaotamise eest võlausaldajate vahel vastavalt eelisinõudeid ja asjaõiguslikke tagatise käsitlevatele eeskirjadele.

Pankrotikohtunik vastutab järelevalve eest pankrotitoimingute tegemise ja juhtimise ning likvideerimise üle. Ta teavitab kohtuistungil tekkida võivatest vaidlustest ja määrab kiireloomuliste meetmete võtmise, mis on vajalikud pankrotivara kaitsmiseks ja säilitamiseks. Ta juhib ka pankrotivõlgniku võlausaldajate koosolekuid.

Kui pankrot on välja kuulutatud, loovutab pankrotivõlgnikust ettevõtja õiguse valitseda oma vara ning ta ei saa enam teha makseid ega tehinguid või muid toiminguid seoses selle varaga.

2. Ülemäärane võlgnevus

Seoses võlgniku kohustustega ja võlgade ühise korraldamise menetluse algatamise mõjuga võlgniku varale tuleb märkida, et võlgnikul on hea käitumise kohustus.

Võlgnik peab hea käitumise perioodi jooksul tegema järgmist:

- tegema koostööd menetluses osalevate ametiasutuste ja organitega, nõustudes andma omal algatusel mis tahes teavet oma vara, tulu ja võlgade ning oma olukorras toimuvate muutuste kohta;
- tegema võimaluse korral tasustatud tegevust vastavalt oma võimetele;
- mitte süvendama oma maksejõuetust ja tegutsema kohusetundlikult oma võlgade vähendamise nimel;
- mitte eelistama konkreetset võlausaldajat, välja arvatud elatist saama õigustatud isikud seoses jooksvate elatismaksetega, üürileandjad seoses võlgniku põhivajadustele vastava eluaseme jooksvate üürimaksetega, inimväärse elu jaoks oluliste kaupade ja teenuste tarnijad ja võlausaldajad seoses tahtliku vägivalla tagajärjel tekkinud kehavigastuse eest võlgnikule määratud kahjutasu maksete sissenõudmisega;
- täitma menetluse raames võetud kohustusi.

Sõltuvalt sellest, kas menetlus on **kokkuleppe- või kohtuetapis**, on kaasatud **kahte liiki asutused**.

Kokkuleppelise võlgade korraldamise etapp toimub lepituskomisjonis. Lepituskomisjoni liikmed määrab minister. Komisjonil on eesistuja ja sekretär ning see koguneb vähemalt kord kvartalis. Lepituskomisjoni menetluse tingimustele vastamiseks peavad avaldajad esitama muu hulgas ka karistusregistri väljavõtte. Liikmetel on pärast määramist seaduslik kohustus teavitada ministrit kõigist nende suhtes elluviitud kriminaalmenetlustest või nende kohta tehtud süüdimõistvatest kohtuotsustest, et nad saaks asendada. Lepituskomisjoni liikmete tasu on 10 eurot istungi eest ja komisjoni esimehe tasu on 20 eurot istungi eest.

Lepituskomisjon otsustab eelkõige, kas menetluse algatamise avaldus tuleb rahuldada ja kas esitatud nõuded on vastuvõetavad. Samuti kiidab ta heaks ülemäärase võlgnevuse teabe- ja nõustamistalituse (edaspidi „talitus“) tehtud uurimise järel talle esitatud kokkuleppelise võlgade korraldamise kava kavandi või muudab seda.

Kui huvitatud pooled ei ole kuue kuu jooksul pärast komisjoni poolt menetluse elluviimiseks antud nõusolekut ettepannud kavaga nõustunud, koostab komisjon aruande kokkuleppelise võlgade korraldamise menetluse ebaõnnestumise kohta. Kahe kuu jooksul pärast aruande avaldamist registris võib võlgnik algatada kohtuliku saneerimismenetluse oma alalise elu- või asukoha järgses rahukohtus. Kui võlgnik ei esita seda avaldust nimetatud tähtaja jooksul, võib ta algatada uue võlgade ühise korraldamise menetluse alles pärast kahe aasta möödumist aruande avaldamisest registris.

Kohtuliku saneerimise etapi algatamise korral saadetakse pooltele kutse ilmuda rahukohtusse. Rahukohus võib nõuda, et nad esitaksid kõik dokumendid või andmed, mis võimaldavad kindlaks teha võlgniku vara ja/või kohustused.

Kohus koostab esitatud teabe põhjal saneerimiskava, mis hõlmab meetmeid, mis võimaldavad võlgnikul täita oma kohustused.

Kohtu koostatud saneerimiskava kehtib kuni seitse aastat ja võib kehtivuse kaotada piiratud arvul juhtudel (eelkõige juhul, kui võlgnik ei ole täitnud saneerimiskava kohaseid kohustusi).

3. Halduri määramine

Selles menetluses loovutavad võlgnikud oma otsustuspädevuse halduritele, kellele usaldatakse vara nimekirja koostamine ning saneerimiskava või varade realiseerimise ja jaotamise kava koostamine. Võlgnikel keelatakse ka tegutseda viisil, mis võib takistada selles menetluses määratud haldurite tööd.

4. Kokkulepe võlausaldajatega

Võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise menetluses ei saa võlgnik midagi müüa või millelegi hüpoteeki seada ega kohustuda midagi tegema ilma määratud kohtuniku loata. Määratud kohtunik koostab vara nimekirja ja analüüsib ettevõtte olukorda ning võib vajaduse korral saada abi eksperdilt.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Eespool nimetatud menetlustes ei võeta arvesse võlausaldajate eelisinõudeid, välja arvatud võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise menetlus.

1. Kokkulepe võlausaldajatega

Asjaõiguslikke tagatise omavad võlausaldajad, kes osalevad hääletamisel, kaotavad oma eesõigusnõudega võlausaldajate staatuse (14. aprilli 1886. aasta seaduse artikkel 10).

2. Pankrot

Pankrotiga seoses näeb väljakujunenud kohtupraktika ette, et pärast pankrotiotsuse tegemist ei ole õiguslik, kohtulik või kokkuleppeline tasaarvestus võimalik isegi varem olemas olnud nõuete vahel, kui neil puudus selle hetkeni üks sellisest kolmest omadusest nagu likviidsus, makstavus ja vahetatavus. Kuigi pankrotiotsus võib seega takistada igasugust õiguslikku tasaarvestust, ei tohiks järeldada, et see on absoluutne või tagasiulatuv. Pankrotiotsus ei mõjuta **õiguslikku tasaarvestust**, kui selle tingimused olid täidetud enne pankrotimenetluse algatamist. Apellatsioonikohus (*Cour d'appel*) on sedastanud, et „*kahtlusalune periood ei takista sellist tasaarvestust. Õiguslik tasaarvestus on võimalik maksete lakkamisest hoolimata. See ei ole võlgniku tegu, kuna see toimub ilma tema teadmata; äriseadustiku artikkel 445 seda ei hõlma.*“

Kohtulikku tasaarvestust ei saa määrata pärast kõiki võlausaldajaid puudutava menetluse algatamist. See võib siiski toimuda kahtlusaluse perioodi jooksul, tingimusel et asjaomane otsus on lõplik (seda ei saa edasi kaevata). Sel juhul võib tasaarvestusel olla mõju ainult pärast otsuse kuupäeva.

Kokkuleppeline tasaarvestus ei saa ilmselgelt toimuda pärast kõiki võlausaldajaid puudutava menetluse algatamist. Lisaks sellele ei saa see toimuda kahtlusaluse perioodi jooksul, sest äriseadustiku artikli 445 kohaselt on see ebatavaline makseviis, mille eest karistatakse kehtetuks tunnistamisega.¹

Tuleb siiski märkida, et 5. augusti 2005. aasta seadusega finantstagatiste kohta (*loi du 5 août 2005 sur les garanties financières*) nähakse ette erandid eespool kirjeldatud eeskirjadest, näiteks seoses tasaarvestuskokkulepetega, mille pooled võivad sõlmida maksejõuetusmenetluse algatamise päeval (või isegi pärast seda; vt 5. augusti 2005. aasta seaduse (finantstagatiste kohta) artikkel 18 jj).

3. Halduri määramine

Halduri määramise, võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise või maksete peatamise korral ei saa tasaarvestamist teha pärast seda, kui võlgnikud on kaotanud oma õiguse käsutada oma õigusi ja vara.

¹ „*La compensation comme garantie d'une créance sur un débiteur en faillite*“, Pierre HURT, J.T., 2010, lk 30.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Üks peamisi raskusi, mida pankrotihaldurid kogevad pärast pankrotimenetluse algatamist, on seotud kehtivate lepingutega, mis on sõlmitud enne pankroti väljakuulutamist. Välja arvatud töölepingute korral, mis lõpevad automaatselt pankroti väljakuulutamise kuupäeval (töökoodeksi (*Code du travail*) artikli 12 lõige 1), on tavapärane, et kehtivad lepingud on jõus seni, kuni pankrotihaldur need lõpetab.

Pankrotihaldur peab kaaluma asjaomaseid huve, kui ta otsustab, kas need lepingud peaksid jääma ajutiselt kehtima või mitte. Kui leping sisaldab klausleid, milles nähakse ette lepingu lõpetamine, kui üks pool on pankrotis, tuleb otsustada, kas pankrotihaldur kavatses nende klauslite kohaldatavuse vaidlustada või mitte (pidades silmas, et nende klauslite kehtivus on vaieldav; näiteks arvatakse need klauslid Belgias kasutusrendi puhul kehtetuks).

Igal juhul peab pankrotihaldur üksi põhimõtteliselt valima nende lepingute täitmise või lõpetamise vahel. Kui teine lepingupool vaidlustab lepingu automaatse lõpetamise pankroti tõttu, on pankrotihaldur seotud kohtumenetlusega, mille tulemus on ebakindel, ja pankrotivaraga seoses võivad tekkida uued kulud.¹

¹ Allikad: „*Les procédures collectives au Luxembourg*“, Yvette HAMILIUS ja Brice HELLINCKX (3. peatüki autorid), Editions Larcier, 2014, lk 86.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

1. Kokkulepe võlausaldajatega, pankrot, maksete peatamine ja kontrollialune juhtimine

Võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise, pankroti, maksete peatamise ja kontrollialuse juhtimise korral peatakse täitemeetmed ettevõtjate ja nende vara vastu. Ükski suurhertsogiriigis kohaldatav õigusakt ei takista siiski võlausaldajatel võtta meetmeid oma võlgniku vara terviklikkuse säilitamiseks.

Kõigis neis menetlustes ei ole võlgnikel enam õigust oma vara käsutada. „Alates pankrotiotsuse tegemisest kuni menetluse lõpetamiseni ei saa pankrotivõlgniku vastu tema vara suhtes, mis moodustab osa pankrotivarast, algatada seaduslikult ühtki kohtumenetlust“ (Lux. 12. jaanuar 1935, Pas. 14, lk 27). „Tagatiseta võlausaldajad ja üldise eelisnõudega isikud ei saa pankrotimenetluse ajal taotleda pankrotivõlgniku või isegi pankrotihalduri vastu meetmete määramist, vaid nad saavad ainult esitada oma nõudeavalduse või hagi oma nõude tunnustamiseks“ (Cass. 13. november 1997, Pas. 3030, lk 265).

Teatavatel juhtudel võib võõrandamise toiminguid teostada ka kaubanduskohtu määratud isiku toetusel (seoses maksete peatamise või kontrollialuse juhtimisega).

Peale selle muudab pankrotiotsus tasumisele mittekuuluvad võlgnevused makstavateks ja katkestab viivise kogunemise.

2. Ülemäärane võlgnevus

Võlgade ühise korraldamise puhul peatab lepituskomisjoni otsus võlgniku avalduse rahuldamise kohta automaatselt võlgniku vara vastu võetavad täitemeetmed (v.a ülalpidamiskohustusega seotud meetmed), katkestab viiviste kogunemise ja muudab tasumisele mittekuuluvad võlgnevused makstavateks.

Kokkuleppelise võlgade korraldamise etapi läbikukkumise korral võib rahukohus, kus toimub kohtulik etapp, peatada mis tahes täitemeetmed samadel tingimustel, nagu eespool märgitud.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Kohtuprotsessi, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli, võib jätkata pankrotihaldur. Sellistel juhtudel peavad avaldajad menetluse seadustama, kaasates pankrotihalduri, kellel on ainuõigus esindada pankrotivõlgnikku.

Kui võlgnikult mõistetakse kohtumenetluse käigus võlg välja, saavad võlausaldajad, kes algatasid selle menetluse enne pankrotimenetlust, tagatise, mida nad võivad kasutada likvideerimisel. Sellele tagatisele ei saa siiski sissenõuet pöörata, kuna pankrotiotsuse tulemusena loovutab võlgnik õiguse oma vara valitseda.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

1. Pankrot

Pankrotiteate avaldamisega ühes või mitmes Luksemburgis levitatavas ajalehes teatatakse võlausaldajatele, et nende võlgnik on läinud pankrotti. Nad peavad seejärel esitama pankrotiotsuses määratud tähtaja jooksul oma nõuded koos oma võlaväärtpaberitega kaubandusasjade eest vastutava piirkondliku kohtu kantseleile. Kohtusekretär registreerib nõuded ja väljastab kviitungi.

Nõudeavaldus peab olema allkirjastatud ning sisaldama võlausaldaja perekonnanime, eesnime, elukutset ja aadressi, aga ka nõude suurust, nõude põhjendusi ning nõudega seotud garantiisid või tagatise. Esitatud nõudeid kontrollitakse seejärel pankrotihalduri, pankrotivõlgniku ja pankrotikohtuniku juuresolekul.

Selle toimingu jooksul võidakse vaidluste korral saata võlausaldajatele kutse ilmuda kohtusse, et selgitada riskisütluse käigus oma nõude üksikasju ja selle põhjuseid või täpsustada summasid.

Kui pankrotihaldur on suutnud kindlaks teha võlausaldajate vahel jaotatavad varad, kutsub ta võlausaldajad aruande esitlemisele, mille käigus võlausaldajad võivad avaldada jaotuskava kohta oma arvamust.

Kui varad on ebapiisavad, siis pankrotimenetlus lõpetatakse.

Kui pankrotihaldur ei täida oma kohustusi võlausaldajate nõudeid rahuldavalt, võivad viimased saata oma kaebused pankrotikohtunikule, kes võib vajaduse korral pankrotihalduri asendada.

2. Halduri määramine

Selles menetluses peavad haldurid esitama võlausaldajatele saneerimis- või vara realiseerimise kava üksikasjad.

Võlausaldajatel võidakse paluda teha märkusi. 15 päeva jooksul pärast võlausaldajate teavitamist peavad nad kantseleile teatama, kas nad nõustuvad või ei nõustu nimetatud kavaga. Kava saab rakendada ainult siis, kui kavaga nõustub üle poole võlausaldajatest, kelle nõuded moodustavad üle poole kohustustest.

3. Kokkulepe võlausaldajatega

Krediidiandjatega kokkuleppe sõlmimise menetluses kutsutakse kokku võlausaldajate koosolek, kus nad saavad arutada määratud kohtuniku esitatud kokkuleppeettepanekuid. Seejärel peavad võlausaldajad esitama oma nõuded ja teatama, kas nad nõustuvad kokkuleppeettepanekutega või mitte.

Võlausaldajad võivad teha kokkuleppe heakskiitmise istungil ka märkusi. Nad võivad ka esitada kokkuleppe kinnitamise otsuse peale kaebuse, juhul kui neid ei kutsutud võlausaldajate koosolekule või kui nad hääletasid kokkuleppeettepanekute vastu.

4. Ülemäärane võlgnevus

Kõigepealt peavad võlausaldajad kokkuleppelise võlgade korraldamise etapis esitama oma nõuded ülemäärase võlgnevuse teabe- ja nõustamistalitusele. Seejärel saavad võlausaldajad osaleda aktiivselt kokkuleppelise võlgade korraldamise kava vastuvõtmises nimetatud talituse poolt.

Ülemäärase võlgnevuse lepituskomisjon kutsub seejärel võlausaldajad kokku ja esitab kokkuleppelise võlgade korraldamise kavas tehtud ettepanekud. Vähemalt 60% võlausaldajatest, kelle nõuded moodustavad 60% nõuetest, peavad seejärel kokkuleppelise võlgade korraldamise kava heaks kiitma, et seda saaks pidada heakskiidetuks. Kui võlausaldajad ei vasta, käsitatakse seda nõustumisena.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrotihaldurid esindavad nii pankrotivõlgnikku kui ka tema võlausaldajaid. Selle topeltpädevuse raames ei vastuta nad mitte ainult pankrotivara valitsemise eest, vaid on ka volitatud jälgima nõude esitajatena või vastustajatena kõiki toiminguid, mille eesmärk on säilitada varad, mida tuleb kasutada võlausaldajate tagatisena, ning need varad tagasi nõuda või suurendada neid varasid viimaste ühistes huvides (apellatsioonikohus, 2. juuli 1880, Pas. 2, lk 49).

Pankrotihaldur võib kasutada mis tahes õiguskaitsevahendeid seoses võlausaldajate ühise tagatisega, mis puudutab pankrotivõlgniku varasid, st mille eesmärk on need varad tagasi saada, neid kaitsta või need likvideerida (apellatsioonikohus, 25. veebruar 2015, Pas. 37, lk 483).

Pärast pankrotiotsuse tegemist kehtivate lepingute puhul peab pankrotihaldur otsustama, kas need tuleks lõpetada või kas oleks parem (kui need võivad vara vabastada), kui need lepingud jääksid kehtima pankrotivõlgniku kohustuste edasise täitmise nimel.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Kõik võlausaldajad peavad esitama oma nõuded, olenemata nõude laadist ja sellest, kas tegemist on eelisinõudega või mitte. Erandiks on pärandvarast tulenevad nõuded, st nõuded, mis tekivad hiljem ja pankrotimenetluse huvides (nt pankrotihalduri kulud, pärast pankrotiotsust tasumisele kuuluv üür jne).

Nõudeid, mis tulenevad pärandvarast pärast maksejõuetusmenetluse algatamist ja mis on tingitud pankrotimenetlusest või pankrotis oleva ettevõtte teatava tegevuse jätkumisest, rahuldatakse enne ülejäänud vara jaotamist võlausaldajate vahel. Pärandvarast tulenevad nõuded rahuldatakse seega igal juhul enne teiste võlausaldajate nõudeid.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

1. Pankrot

Pankrotimenetluses avaldatakse pankrotiotsus mitmel viisil (ajakirjandus, registreerimine kaubanduskohtus), teavitades seega olukorrast pankrotivõlgniku võlausaldajaid, kes saavad seejärel endast teada anda (ärieadustiku artikkel 472).

Võlausaldajad peavad seejärel esitama oma nõude kaubanduskohtu kantseleile ja lisama tõendavad dokumendid (ärieadustiku artikkel 496).

Vorm, mis võimaldab võlausaldajatel esitada nõudeavalduse, on kättesaadav järgmisel aadressil: <https://justice.public.lu/fr/creances/declaration-creance.html>.

Nõudeid kontrollib likvideerimise eest vastutav pankrotihaldur ja viimane võib nõuded ka vaidlustada (ärieadustiku artikkel 500).

Kõik vaidlustatud nõuded esitatakse kohtule.

Vaidlused, mis oma eseme tõttu ei kuulu kaubandusajade eest vastutava piirkondliku kohtu pädevusse, saadetakse siiski edasi pädevasse kohtusse sisulise otsuse tegemiseks. Need saadetakse edasi ka kaubandusajade eest vastutavasse piirkondlikku kohtusse artikli 504 kohase otsuse tegemiseks summade kohta, mida asjaomased võlausaldajad võivad nõuda kokkuleppe sõlmimise arutelude raames (artikkel 502).

2. Kokkulepe võlausaldajatega

Võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise menetluses peab kokkulepet taotlev võlgnik täpsustama avalduses võlausaldajate isikuandmed ja aadressid ning nende nõuete summad (14. aprilli 1886. aasta seaduse artikkel 3).

Võlausaldajaid teavitatakse tähitud kirjaga (14. aprilli 1886. aasta seaduse artikkel 8), milles neid kutsutakse osalema kokkuleppe sõlmimise koosolekul.

Kutse avaldatakse ka ajakirjanduses.

Kokkuleppe sõlmimise koosoleku käigus teatavad võlausaldajad oma nõuete summad.

Nagu eespool märgitud, kaotavad asjaõiguslikke tagatise omavad võlausaldajad, kes osalevad hääletamisel, oma eelisõigusnõudega võlausaldajate staatuse (14. aprilli 1886. aasta seaduse artikkel 10).

3. Maksete peatamine

Maksete peatamise menetluses peab võlgnik esitama ka võlausaldajate nimekirja, täpsustades nende nimed, nende nõuete suuruse ja aadressid.

Võlausaldajad kutsutakse koosolekule tähitud kirjaga (äriseadustiku artikkel 596) ja ajakirjanduses avaldatava teatega.

Koosolekul peavad nad teatama oma nõuete summad (äriseadustiku artikkel 597).

4. Halduri määramine

Selles menetluses ei ole nõuete esitamise ja vastuvõtmise toimingut ette nähtud. Võlgnikud peavad kohtule esitatavas avalduses teatama oma võlausaldajate isikuandmed.

Seejärel teavitab kohus neid võlausaldajaid kohtu määratud haldurite poolt koostatud saneerimis- või varade realiseerimise kavast.

5. Ülemäärase võlgnevuse menetlus

Ühe kuu jooksul pärast võlgade ühise korraldamise teate avaldamist registris peavad ülemäärase võlgnevusega võlgniku võlausaldajad esitama **oma nõuded ülemäärase võlgnevuse teabe- ja nõustamistalitusele**.

Nõudeavaldus peab vastama suurhertsogi 17. jaanuari 2014. aasta määruse (millega rakendatakse 8. jaanuari 2013. aasta seadust ülemäärase võlgnevuse kohta) artiklitele 6 ja 7 (*règlement grand-ducal du 17 janvier 2014 portant exécution de la loi du 8 janvier 2013*).

Võlausaldajad saavad kasutada asjaomast [avalduse vormi](#).

Lepituskomisjon analüüsib nõuete vastuvõetavust.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärjed?

Pankrotiseaduse aluspõhimõtte kohaselt peab iga võlausaldaja saama identse osa, mis on proportsionaalne tema nõude summaga.

Tagatist või eelisnõuet omavate võlausaldajate nõuded rahuldatakse esmajärjekorras.

Eelisõigusnõudega võlausaldajad on järjestatud seaduslikus järjekorras, mis põhineb avalikul huvil (kinnisvaraomanikud, hüpoteegipidajad, võlausaldajad, kes omavad kommertsväärtpabereid ja eelkõige riigivõlakirju kõige laiemas tähenduses).

Pankrotihaldurid tuginevad eelkõige tsiviilseadustiku (*Code civil*) artiklitele 2096–2098, 2101 ja 2102.

Pankrotihaldur peab kontrollima iga nõuet, lähtudes õigusnormidest ja kohtupraktikast.

Tagatiseta võlausaldajatele kättesaadav netovara tuleb jaotada proportsionaalselt vastavalt äriseadustiku artikli 561 esimesele lõigule.

Kui pankrotihaldur teab kohtu määratud lõivude suurust, on eelisõigusnõudega võlausaldajad järjestanud ja teab tagatiseta võlausaldajate vahel jaotatavat summat, koostab ta varade jaotuskava, mis esitatakse kõigepealt pankrotikohtunikule. Vastavalt

äriseadustiku artiklile 533 kutsub pankrotihaldur kõiki võlausaldajaid aruande esitlemisele tähtsuse kirjaga, millele ta lisab varade jaotuskava ära kirja.

Pankrotivõlgnikule peab koosolekust teatama kohtusekretär või sellekohane teade tuleb avaldada Luksemburgi ajalehes.

Kui ükski võlausaldaja ei ole pankrotihalduri esitatud aruannet vaidlustanud, esitab pankrotihaldur varade jaotuskaval põhineva koosoleku protokolliga pankrotikohtunikule ja kohtusekretärile allkirjastamiseks.

Pärast aruande esitamist teeb pankrotihaldur võlausaldajatele väljamaksed.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

1. Pankrot

Pankrotimenetluses võib pankrotihaldur pärast maksete tegemist taotleda menetluse lõpetamist, mille järel tehakse pankrotimenetluse lõpetamise otsus, millega (nagu nimigi ütleb) menetlus lõpetatakse.

Äriseadustiku artikli 536 kohaselt ei saa võlausaldajad enam esitada nõudeid nende pankrotivõlgnike vastu, keda ei ole hooletuse või pettuse tõttu kuulutatud kriminaalõiguse kohaselt pankrotis olevaks, kui nende majanduslik olukord ei parane seitsme aasta jooksul pärast menetluse lõpetamist varade ebapiisavuse tõttu.

Äriseadustiku artikli 586 kohaselt võib pankrotivõlgnikud, kes maksavad täielikult ära kõik põhisumma, viiviste ja kulude näol võlgneta summad, kohustustest vabastada sellekohase avalduse esitamisel kõrgeimale kohtule (*Cour supérieure de justice*).

2. Kokkulepe võlausaldajatega, maksete peatamine, kontrollialune juhtimine

Võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise, maksete peatamise ja kontrollialuse juhtimise menetluse puhul lõpetab menetluse asjaomast meedet heaks kiitev kohtuotsus.

Kohus võib kohaldada pankrotivõlgniku suhtes tsiviil- või kriminaalkaristusi.

Kui kohus leiab, et pankroti põhjustas pankrotivõlgniku tõsine ja jultunud väärkäitumine, võib ta keelata viimasel teostada äritegevust otse või teise isiku kaudu. See keeld kehtib ka äriühingus sellisel ametikohal töötamise kohta, millega kaasneb otsustusõigus.

Muud tsiviilõiguslikud karistused hõlmavad äriettevõtete pankroti korral võimalust laiendada pankrotti äriühingu juhtidele ja võimalust võtta meetmeid tsiviilseadustiku artiklite 1382 ja 1383 (üldine õiguslik vastutus) ning äriühinguseaduse (*loi sur les sociétés commerciales*) artiklite 59 ja 192 alusel.

Pankrotivõlgniku suhtes võib kohaldada ka kriminaalkaristusi (kriminaalõiguse kohaselt karistatav pankrot).

Kokkuleppe sõlmimisel võlausaldajatega peavad seda menetlust kasutama isikud rahuldama oma võlausaldajate nõuded, kui nende majanduslik olukord paraneb (14. aprilli 1886. aasta seaduse (mis käsitleb pankrotti ennetava kokkuleppe sõlmimist võlausaldajatega) artikkel 25).

Võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimine ei mõjuta järgmisi võlgasid:

- maksud ja muud riigilõivud;
- eelisõiguste, hüpoteekide või tagatistega tagatud nõuded;
- ülalpidamiskohustusega seotud nõuded.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist saavad võlausaldajad vara olemasolu korral oma nõuetele vastava summa täielikult või osaliselt tagasi vastavalt menetluse lõpetamise otsuses kinnitatud jaotustingimustele.

Võlausaldajad ei saa esitada nõudeid nende pankrotivõlgnike vastu, keda ei ole hooletuse või pettuse tõttu kuulutatud kriminaalõiguse kohaselt pankrotis olevaks, kui nende majanduslik olukord ei parane seitsme aasta jooksul pärast pankrotiotsuse tegemist.

Võlausaldajad võivad ka esitada hagi tsiviilseadustiku artiklite 1382 ja 1383 alusel, et tugineda pankrotis oleva äriühingu juhtide üldisele õiguslikule vastutusele, või äriseadustiku artiklite 59 ja 192 alusel (haldurite ja juhtide vastutus oma volituste täitmisel).

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Pankroti taotlemise kulud on arvestatud pankrotivara kulude hulka.

Kuna tegemist on pankrotimenetluse huvides tekkivate kuludega, makstakse need pankrotivarast enne, kui pankrotihaldur jaotab ülejäänud varad eri võlausaldajate vahel.

29. märtsi 1893. aasta seaduses tasuta õigusabi ja vahendite vähesuse menetluse kohta (*loi du 29 mars 1893 concernant l'assistance judiciaire et la procédure en débet*), on artiklites 1 ja 2 sätestatud mitmesugused kulud, mis võivad tuleneda maksejõuetusmenetluse nõuetest, ja määratud kindlaks nende maksmise järjekord, kui varad on ebapiisavad.

Pädev piirkondlik kohus määrab pankrotihalduri tasud suurhertsogi 18. juuli 2003. aasta määruse alusel (*règlement grand-ducal du 18 juillet 2003*).

Pankrotihaldur peab esitama kaubandusasjade eest vastutavale piirkondlikule kohtule kulude ja tasude aruande, mis põhineb sissenõutud varadel.

Äriseadustiku artikli 536 lõike 1 teises lõigus on sätestatud, et varade ebapiisavuse tõttu lõpetatud pankrotimenetluse kulud ja tasud edastatakse maa ja kinnisasjade registreerimise ametile (*Administration de l'Enregistrement*) vastavalt 29. märtsi 1893. aasta seaduses (tasuta õigusabi ja vahendite vähesuse menetluse kohta) sätestatud tingimustele.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1. Pankrot

Pankrotiotsuses võib määrata pankrotivõlgniku poolt tehtavate maksete lõppkuupäeva, mis on enne nimetatud kohtuotsuse kuupäeva. See kuupäev ei tohi siiski eelineda kohtuotsuse kuupäevale rohkem kui kuus kuud.

Võlausaldajate huvide kaitseks peetakse maksete lakkamise ja kohtuotsuse vahelist ajavahemikku **kahtlusluseks perioodiks**.

Teatavad selle perioodi jooksul tehtud toimingud, mis võivad kahjustada võlausaldajate õigusi, on **tühised**. Need on eelkõige järgmised toimingud:

- kõik sellise vallas- või kinnisvaraga seotud toimingud, mille pankrotivõlgnik on müünud tasuta või tasu eest, kui müügihind on kõnealuse vara väärtusest selgelt palju madalam;
- kõik sularahas või ülekande, müügi või tasaarvestuse teel või muul viisil tehtud maksed võlgade puhul, mis ei kuulu veel tasumisele;
- tasumisele kuuluvate võlgade korral kõik maksed, mis on tehtud muul viisil kui sularahas või kaubaveksleid kasutades;
- mis tahes hüpoteek või muu omandiõigus, mille võlgnik on andnud võlgade eest, mida puudutav leping oli sõlmitud enne maksete lakkamist.

Muude toimingute puhul ei ole tühisuse põhimõtte siiski automaatne.

Selle tulemusena võib teatavad **pankrotivõlgniku tehtud maksed** tasumisele kuuluvate võlgade eest ja muud kahtlusluse perioodi jooksul tasu eest tehtud toiminguid tühistada, kui on tõendatud, et kolmandad isikud, kes makseid said või kes pidasid pankrotivõlgnikuga läbirääkimisi, **olid teadlikud maksete lakkamisest**.

Kui võlausaldaja teab, et võlgnik ei suuda kohustusi täita, ei tohi see võlausaldaja taotleda oma nõuete tasumist eelisjärjekorras teiste võlausaldajate kahjuks.

Seaduslikult omandatud **hüpoteegi- ja eelisõigusi** võib registreerida kuni pankrotiotsuse kuupäevani. Õigused, mis registreeritakse **maksete lakkamise kuupäevale eelneva 10 päeva jooksul** või hiljem, võib siiski tunnistada kehtetuks, kui hüpoteegi seadmise kuupäeva ja registreerimiskuupäeva vaheline aeg on pikem kui 15 päeva.

Kõigele lisaks arvatakse kõik **võlausaldajaid pettes tehtud toimingud või maksed**, mida tehes võlgnik oli täielikult teadlik võlausaldajale tekitatavast kahjust (st vähendades pankrotivara, eirates nõuete järjekorda jne), tühiseks, olenemata nende tegemise kuupäevast.

Kahtlusluse perioodi põhimõtet ei kohaldata **finantsgarantiilepingutele** või **väärtpaberistamisasutusele üle antavate tulevaste nõuete puhul**.

2. Kokkulepe võlausaldajatega

Võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise menetluse ajal ei tohi võlgnikud määratud kohtuniku loata midagi võõrandada, millelegi hüpoteeki seada ega ühtegi kohustust võtta.

3. Halduri määramine

Alates ettevõtja varade nimekirja koostamiseks kohtuniku määramise otsuse kuupäevast ei tohi ettevõtja tühistamise ähvardusel võõrandada vallasvara, emiteerida võlaväärtpabereid või seada hüpoteeki, võtta kohustusi ega võtta vastu vallasvara, omamata selleks määratud kohtuniku kirjalikku luba.

Tuleb ka märkida, et haldusseadusega nähakse ette kriminaalkaristused ettevõtjatele, kes on varjanud osa oma varadest, liialdanud oma kohustuste suurus või kaasanud võlausaldajaid, kelle nõuded on liialdatud.

4. Ülemäärane võlgnevus

Kohtunik võib vajaduse korral määrata sotsiaal-, haridus- või finantsjuhtimisabi osutamise eest vastutavad isikud tagamaks, et võlgniku sissetuleku osa, mida ei eraldata võlgade tagasimaksmiseks, kasutatakse eesmärkidel, milleks see on ette nähtud.

Neil isikutel on oma tööd tehes õigus võtta mis tahes meetmeid, et takistada selle sissetuleku osa kasutamist muuks kui loomulikuks eesmärgiks või võlgniku leibkonna huve kahjustades.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversionides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 24/05/2019

Maksejõuetus - Ungari

SISUKORD

- 1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?
 - 2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?
 - 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
 - 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
 - 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
 - 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
 - 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
 - 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
 - 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
 - 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
 - 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
 - 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
 - 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärjed?
 - 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
 - 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
 - 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
 - 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?
-

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Juriidiliste isikute maksejõuetusmenetlust reguleerib 1991. aasta seadus XLIX pankroti- ja likvideerimismenetluse kohta (pankrotiseadus).

Pankrotiseaduses on sätestatud kahte liiki maksejõuetusmenetlus: pankroti- ja likvideerimismenetlus.

Pankrotimenetlus on ümberkorraldamismenetlus, mille eesmärk on pakkuda maksejõuetuse olukorras olevale võlgnikule nõuete ajatamist, et leida kompromiss ja üritada see sõlmida, et taastada maksevõime.

Likvideerimismenetlus on menetlus, mille eesmärk on rahuldada võlausaldajate nõuded erireeglite järgi – kui pankrotis võlgnik lõpetatakse ilma õigusjärglaseta – menetluses, mille käigus jaotatakse kogu võlgniku pankrotivara võlausaldajate vahel. Likvideerimismenetlus tuleb lõpetada, kui võlgnik on oma võla ja menetluskulud täielikult tasunud või kui võlausaldajatega sõlmitakse kokkulepe võla tasumise kohta ja kohus selle kinnitab.

Seadused, milles käsitletakse näiteks Ungari ettevõtete filiaale, millel on registreeritud tegevuskohad välismaal, kodanikuühiskonna organisatsioone ja finantssektori ettevõtteid (krediidiasutused, finantsettevõtted, kindlustusettevõtted, investeerimisettevõtted, avalikud tollilaod), sisaldavad erinorme.

Finantssektori ettevõtete jaoks pankrotimenetlus puudub, kuid järelevalveasutustel on võimalik sekkuda kohe nende finantsolukorra halvenemise varajastel etappidel, et vältida maksejõuetust, ning klientide kaitsmiseks ja neile hüvitise maksmiseks tuleb luua fondid (kahjude hüvitamise fond, investorite kaitse fond, hoiuste tagamise fond).

Finantssektori ettevõtete puhul võib likvideerimisavalduse kohtule esitada finantsjärelevalveasutuse volitustega tegutsev Ungari keskpank pärast seda, kui ta on tühistanud nende litsentsi sellise tegevusega tegelemiseks.

Kodanikuühiskonna organisatsioone käsitlev seadus sisaldab kodanikuühiskonna organisatsioonide (ühendused, sihtasutused) pankroti- ja likvideerimismenetluse kohta mõningaid erandeid, muul juhul kohaldatakse pankrotiseaduse sätteid.

Füüsiliste isikute võlgade tasumise menetlus (eraisiku pankrot)

2015. aasta seadus CV füüsiliste isikute võlgade tasumise kohta jõustus 1. septembril 2015. Peale pankrotikaitse andmise võlgniku ja tema võlausaldajate koostöö kaudu on seaduse eesmärk kehtestada võlgade tasumise õigusraamistik. Seadus kaitseb esmajoonel hüpoteeklaenulepingute võlgnikke, eriti neid, kellel on pikaajalised võlad, kes on võlgu mitmele võlausaldajale ja kelle eluasemena kasutatavat kinnisvara ähvardab sundmüük.

Menetlus algab kohtuväliselt ja seda koordineerib esimene hüpoteeklaenuandja. Kohtus algatatakse pankrotimenetlus siis, kui kohtuvälise lahenduseni ei jõuta. Ka kohtumenetluse eesmärk on esmajoonel kokkuleppe saavutamine, aga kui sellise kokkuleppe poolt ei hääletata, määrab kohus võla tasumise tingimused.

Valitsus on loonud perekonna maksejõuetuse riikliku teenistuse. See organisatsioon etendab võlgade tasumise menetluses tähtsat rolli. Perekonna maksejõuetuse teenistus kontrollib, kas võlgnik vastab seadusest tulenevatele nõuetele, peab riiklikku registrit menetlusandmete kohta ja võtab tööle perehaldurid. Perehaldurid täidavad kohtuliku võlgade tasumise käigus kohtu jaoks ettevalmistavaid ja koostööga seotud ülesandeid, pööravad täitmisele kohtu otsuseid, toetavad võlgnikku, jälgivad võlgniku majapidamise haldamist, müüvad võlgniku kaubandusliku väärtusega vara ja maksavad võlausaldajatele.

Võla eduka tasumise tulemus on see, et menetluse käigus tasunud võlga ei ole võimalik võlgnikult hiljem nõuda ja võlausaldajad saavad ennustatava ajavahemiku jooksul kindla osa oma nõudest.

Füüsiliste isikute võla tasumise menetlusest ei ole veel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/848 alusel teatatud.

Kooskõlas pankrotiseadusega **voib pankrotimenetluse** algatada võlgniku organisatsioon selle peamise otsustusorgani nõusolekul, kasutades selleks vastavat vormi. Seaduslik esindamine on menetluse käigus kohustuslik. Võlgnik ei või sellist avaldust esitada, kui tema suhtes on käimas pankrotimenetlus või esimeses astmes on juba vastu võetud otsus tema likvideerimiseks. Tingimused ja tähtajad, mis puudutavad uue avalduse esitamist pankrotimenetluse algatamiseks, on võlausaldajate selliste nõuete rahuldamine, mis olid olemas või tekkisid eelmise pankrotimenetluse käigus, ja kahe aasta möödumine eelmise pankrotimenetluse

lõplikust lõpetamisest, või juhul, kui eelmine avaldus lükati ametlikult tagasi, siis ühe aasta möödumine alates lõplikust sellesisulise määruse avaldamisest.

Kui võlgnik on maksejõuetu, võib üldjuhul võlgniku või võlausaldajate taotlusel või kohtu kaudu ametlikus korras algatada teataval pankrotiseaduses sätestatud juhtudel **likvideerimismenetluse**. Pankrotiseaduses on sõnaselgelt märgitud, kes võib likvideerimismenetluse algatada, ja sätestatud eeskirjad menetluseks kas avalduse alusel või ametlikus korras.

Mõlemat liiki menetlused on **kollektiivsed võla tasumise menetlused**. Võlgniku võlausaldajad peavad menetluses osalema ja nad ei või selle menetluse käigus taotleda oma nõuete täitmist muul viisil või teistes võlgniku vastu suunatud menetlustes.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Pankrotimenetlus

Pankrotimenetlust võib taotleda võlgniku juhatuse liige ning juristi- või õigusnõunikupoolne esindamine on kohustuslik.

Korraga võib võlgniku vastu algatada ainult ühe pankrotimenetluse ja tema suhtes ei tohi olla käimas ka likvideerimismenetlust. Uue pankrotimenetluse võib algatada ainult juhul, kui võlgnik on tasunud võlad, mida nõuti temalt eelmises menetluses, ja sellest ajast on möödunud kaks aastat. Kui kohus on lükanud eelmise pankrotimenetluse ametlikus korras vormiliste rikkumiste tõttu tagasi, ei või uut pankrotimenetlust algatada ühe aasta jooksul.

Likvideerimismenetlus

Likvideerimismenetluse võib algatada võlgnik, võlausaldaja, eelmises vabatahtlikus likvideerimismenetluses osalenud haldur või seaduses sätestatud juhtudel kohus või haldusasutus. Näiteks algatab likvideerimismenetluse kohus, kui pankrotimenetluse käigus ei sõlmitud vabatahtlikku kokkulepet või kui kohus annab tõsiselt seadust rikkunud ettevõtte lõpetamiseks korralduse oma volituste alusel kaubanduskohtuna.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrotivara hulka kuuluv võlgniku vara on kogu põhivara ja käibevara summa raamatupidamiseseaduste tähenduses.

Ka pankrotimenetluse käigus omandatud vara moodustab osa pankrotivara hulka kuuluvast varast.

Võlgnik säilitab õigused hallata pankrotivara hulka kuuluvat vara, kuid halduri järelevalve all. Likvideerimismenetluses ei säilita võlgnik õigusi hallata pankrotivara hulka kuuluvat vara: need õigused antakse üle likvideerijale. Likvideerija on võlgniku organisatsiooni seaduslik esindaja ja ta tegeleb võlausaldajate nõuete registreerimise ja hindamisega, varade realiseerimise ja tulu jaotamisega võlausaldajatele kohtu järelevalve all.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Pankroti- ja likvideerimismenetluses võib **võlgnik** pankrotiseaduse tähenduses olla seaduses loetletud ettevõtja. Pankrotimenetluse algatab võlgnik, kes võib menetluse ajal jätkata oma majandustegevust. Võlgniku tegevjuhtide ja omanike õiguste teostamine ei ole piiratud, kuid oma õiguste teostamisel ei või nad rikkuda haldurile antud seaduslikke õigusi. Võlgnik tegeleb koostöös halduriga nõuete registreerimise ja tähtsuse järjekorda seadmisega ning koostab halduri osalusel kava ja ettepaneku kokkuleppe üle peetavateks läbirääkimisteks, et sõlmida kokkulepe maksevõime taastamise või säilitamise eesmärgil. Kokkulepe sisaldab võlgniku ja võlausaldajate vahelist lepet võla tasumise tingimuste kohta ja kõike muud, mida nad peavad ümberkorraldamise jaoks tähtsaks.

Kuni pankroti- ja likvideerimismenetluse alguseni tähendab **võlausaldaja** pankroti- ja likvideerimismenetluses isikut, kellel on tasumata rahalised nõuded või rahaliselt hinnatavad nõuded, mis põhinevad kohtu või avaliku sektori asutuse lõplikul ja täidetaval otsusel või mida võlgnik on tunnustanud või mida ta ei ole vaidlustanud. Pankrotimenetluses tähendab võlausaldaja ka isikut, kelle pankrotimenetluse ajal või järel tasumisele kuuluvad nõuded on registreerinud haldur, või isikut, kelle nõuded on registreerinud likvideerija likvideerimismenetluse käigus.

Pankrotimenetluses on **haldur** juriidiline isik, kelle on määranud kohus ja kellel on õigus täita pankrotihalduri ülesandeid. Haldur peab määrama enda tööle võetava isiku, kellel on halduri toimingute täitmiseks nõutav kvalifikatsioon. Selle isiku ülesanne on jälgida võlgniku majandustegevust eesmärgiga sõlmida kokkulepe, pidades silmas võlausaldajate huve, registreerida võlausaldajate nõuded, teha koostööd kokkuleppe ettepaneku kavandamisel ja allkirjastada kokkuleppe üle peetaval läbirääkimistel vastu võetud otsuste protokollid.

Likvideerija tähendab kohtu määratud likvideerija organisatsiooni (juriidiline isik, kes on volitatud täitma pankrotihalduri ülesandeid), kes on likvideerimisel oleva organisatsiooni seaduslik esindaja, tagab samal ajal võlausaldajate huvid ja täidab

seaduses ette nähtud ülesandeid. Õigusaktides on likvideerija organisatsioonidele ette nähtud ranged isiklikud ja kutsealased nõuded, kaasa arvatud korrapärane erialane koolitus.

Likvideerija organisatsioon määrab likvideerija tegevuse juhtimiseks pankrotihalduri.

Likvideerija organisatsiooni ja pankrotihalduri nimi kantakse ka kohtu juriidiliste isikute registrisse.

Pankroti- ja likvideerimismenetlus on hagita kohtulikud tsiviilmenetlused. Pankrotiseaduses reguleerimata küsimustes kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustikku koos hagita menetluse eripärast tulenevate eranditega. Pankrotimenetluseks annab korralduse kohus. Likvideerimismenetluseks annab korralduse kohus pärast võlgniku maksejõuetuks kuulutamist või muudel seaduses sätestatud juhtudel või teise kohtu, avaliku sektori asutuse või halduri taotlusel. Menetluse algatamisel määrab kohus likvideerijate nimekirjast halduri või likvideerija. Likvideerimismenetluse algatamisel määrab kohus võlausaldajate taotlusel ajutise halduri pädevusega likvideerija, et teostada järelevalvet võlgniku tegevuse üle kuni likvideerimiskorralduse andmiseni.

Halduri või likvideerija ebaseaduslike meetmete või tegevusetuse suhtes esitatud vastuväiteid hindab kohus ja ebaseadusliku meetme või tegevusetuse esinemise korral nõuab kohus haldurilt või likvideerijalt, et nad tegutseksid vastavalt seadusele. Kui seda nõuet rikutakse, kõrvaldatakse haldur või likvideerija menetlusest ja määratakse uus haldur või likvideerija.

Pankrotimenetluse ajal on võlgnik pankrotikaitse all, täitemenetlus peatatakse ja võlgnikul lubatakse maksed peatada või kehtestatakse moratorium eelnevalt tekkinud võlgade tasumise suhtes.

Kui pankrotiseaduses kirjeldatud enamuse nõustub vabatahtliku kokkuleppega ja kokkulepe vastab seadusjärgsetele nõuetele, kiidab kohus kokkuleppe heaks ja see on võlgniku jaoks siduv.

Kui vabatahtlikku kokkulepet ei saavutata, annab kohus korralduse võlgniku likvideerimiseks ametlikus korras.

Võlgniku ja võlausaldajate vaheline kokkulepe on võimalik saavutada ka likvideerimismenetluses. Kohus määrab likvideerimismenetluse käigus kokkuleppe üle peetavate läbirääkimiste kuupäeva ning kui hääletatakse vabatahtliku kokkuleppe poolt ja kokkulepe vastab õigusaktidele, kiidab kohus selle heaks. Likvideerimise korral on vabatahtliku kokkuleppe heakskiitmise tingimused sellised, et võlgnik lakkab kokkuleppe kaudu olemast maksejõuetu ja esmatähtsusega nõuded rahuldatakse või on olemas kate nende nõuete jaoks.

Kohus otsustab, kas registreerida pankroti- või likvideerimismenetluse peatamine või menetluse lõpetamine.

Kui likvideerimismenetlus lõpetatakse ilma võlgniku õigusjärglaseta, kustutab kaubanduskohus kohtu teate alusel likvideerimise käigus lõpetatud võlgniku äriregistrist või kodanikuühiskonna organisatsiooni kodanikuühiskonna organisatsioonide registrist.

Likvideerimismenetluses tagatakse töötajate palkade maksmine palkade tagatisfondi vahenditest palkade tagatisfondi seaduses sätestatud tingimustel.

Menetluse algatamise õiguslikud tagajärjed

Pankrotimenetluse käigus astub kohus samme, et avaldada võlgniku taotlusel ettevõtete ametlikus väljaandes kooskõlas pankrotiseadusega viivitamata teave **maksete ajutise peatamise kohta**. Seejärel vaadatakse avalduse asjaolud läbi, kui kohus teeb otsuse lükata avaldus ametlikus korras seaduses ettenähtud juhtudel tagasi, või kui see ei ole nii, teeb ta otsuse pankrotimenetluse algatamiseks. Pankrotimenetlus algab sellekohase määruse avaldamisega ettevõtete ametlikus väljaandes. Pankrotimenetluse algatamise tulemusena võimaldatakse võlgnikul **peatada maksed** rahaliste nõuete täitmisel kuni kl 00.00 teisel tööpäeval pärast 120. päeva (mõne erandiga) ja moratoriumi võib isegi pikendada kuni 365 päeva. Maksete peatamise ajal võib tasuda ainult õigusaktis märgitud nõudeid, maksekohustuste täitmatajätmine või täitmisega hilinemine ei too kaasa õiguslikke tagajärgi ja võlgniku vastu esitatud rahaliste nõuete täitmisele pööramine peatatakse. Sel viisil saab võlgnik realistliku võimaluse koostada kava, mille eesmärk on maksevõime taastamine ja võlgade tasumine.

Kui kohus tunnistab võlgniku maksejõuetuks õigusaktis määratletud **maksejõuetuse põhjuse** esinemise tõttu, antakse määrusega korraldus võlgniku likvideerimiseks ja pärast selle jõustumist määratakse likvideerija ettevõtete väljaandes avaldatud määrusega, mis sisaldab ka üleskutset võlausaldajatele oma nõuetest teada anda. Omandiõigused lõpevad, kui antakse korraldus likvideerimismenetluse algatamiseks, mille eesmärk on pankrotivara hulka kuuluva vara kaitsmine. Alates likvideerimise alguskuupäevast võib võlgniku vara kohta õiguslikke avaldusi teha ainult võlgniku esindajana tegutsev likvideerija. Likvideerimise alguskuupäeval aeguvad ettevõtja kõik võlad (ületavad maksetähtaja).

Likvideerimise eesmärk on jaotada võlgniku kogu vara võlausaldajate vahel. Lõpetada tuleb isegi täitemenetlus likvideerimismenetlusega hõlmatud vara suhtes. Enne likvideerimise alguskuupäeva alanud hagiga ja hagita menetlused jätkuvad asjaga tegelevas kohtus. Pärast likvideerimise alguskuupäeva võib pankrotivara hulka kuuluva varaga seotud rahalise nõude esitada ainult likvideerimismenetluse raames. Võlgniku kinnisvara või muu vara võõrandamise ja sellele seatud koormatise piirang

peatub likvideerimise alguskuupäeval, ent tagasiostuõigused, ostuvõimalused ja pandid lõpevad vara müümisel. Õigustatud isik võib rahuldada oma nõude võlgniku pakutavast tagatisdeposiidist kuni likvideerimise alguskuupäevani, pärast seda peab õigustatud isik andma järelejäanud summa üle likvideerijale.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Likvideerimismenetluse käigus võib iga võlausaldaja esitada võlgniku vastu nõude ainult menetluseks registreerumise teel. Kohtuväliselt ei ole võimalik tasaarveldust algatada, välja arvatud rahvusvaheliste kaubanduskonventsioonide alusel kohaldatava lõpetamisel toimuva tasaarvelduse puhul. Kui võlausaldaja ja võlgniku vahel on käimas eelmine kohtuasi, võib võlausaldaja kohtuasjas esitatud nõuded tasaarveldada oma võlanõudega võlgniku suhtes.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Likvideerimismenetluse algatamine iseenesest ei too kaasa õiguslikku toimet võlgniku eelnevalt sõlmitud lepingute lõpetamiseks. Lepingud võib lõpetada osana menetlusest, pankrotimenetluse korral halduri järelevalve all ja likvideerimismenetluse korral lõpetab lepingud likvideerija võlgniku seadusliku esindajana. Likvideerijal on õigus lõpetada lepingud kohese toimega või need üles öelda.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Võlgniku vara suhtes ei saa täitmisele pööramist kohaldada. Pandipidajast võlausaldajal ei ole võimalik panti müüa, samas kui võlad tasutakse likvideerimismenetluse käigus.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Eelnevalt algatatud kohtuasjad viib lõpule asjaga eelnevalt tegelenud kohus. Kui võlgnik jäi kohtuasjas kaotajaks, osaleb võitnud pool likvideerimismenetluses võlausaldajana. Kui võlgnik võitis kohtuasja, lisatakse talle võlgnetav vara või vahendid pankrotivara hulka. Pankrotiseaduses on mitmes kohas ette nähtud, et võlausaldajate teavitamine on halduri või likvideerija ülesanne.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Võlausaldajad võivad moodustada võlausaldajate komiteesid või valida võlausaldajate esindaja, kellega likvideerija peab konsulteerima, keda ta on kohustatud teavitama ja kellelt tuleb saada otsene või kaudne nõusolek teatavateks meetmeteks.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Likvideerija võib müüa võlgniku vara ostjale, kes teeb avalikus müügimenetluses auditeeritud veebipõhises müügiportaalis parima pakkumise.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Võlausaldaja võib esitada nii eelnevalt kui ka pärast maksejõuetusmenetluse algatamist tekkinud võlad, teatades võlausaldajana oma nõudest maksejõuetus- või likvideerimismenetluses.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Pankrotihaldur (haldur maksejõuetusmenetluses või likvideerija likvideerimismenetluses) registreerib võlausaldajate nõuded ja esitab vaidlustatud nõuded maksejõuetus- või likvideerimismenetlust läbiviivale kohtule otsuse tegemiseks.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Likvideerija kasutab pandi müügist saadud tulu pärast teatud kulude mahaarvamist pandipidajale maksmiseks. Järelejäanud summa jaotatakse võlausaldajate vahel vastavalt varade jaotusele, võttes arvesse pankrotiseaduses määratletud võlausaldajate nõuete rahuldamise järjekorda ja tuginedes likvideerimise vahebilansile või likvideerimise lõppbilansile.

Pärast muu vara müüki võib tulu jaotada pärast likvideerimise vahebilansi või likvideerimise lõppbilansi vastuvõtmist, võttes arvesse kohtu heakskiidetud varade jaotamise ja pankrotiseaduses määratletud võlausaldajate nõuete rahuldamise järjekorda.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Võlgnik võib sõlmida pankroti- või likvideerimismenetluses võlausaldajatega vabatahtliku kokkuleppe. Kui kokkulepe on õigusaktidega kooskõlas, kiidab kohus selle heaks ja kuulutab menetluse lõppenuks. Sellistel juhtudel jätkab võlgnik oma tegevust. Võlausaldajate nõuded rahuldatakse kokkuleppes kindlaksmääratud viisil ja ulatuses ning võlgnik on vabastatud iga seda ületava summa tasumisest.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Kohtu heakskiidetud vabatahtliku kokkuleppega lõpetatud pankrotimenetluses rahuldatakse võlausaldajate nõuded kokkuleppes kindlaks määratud viisil ja selles toodud kava alusel. Kui võlgnik ei pea kokkuleppes kinni, võivad võlausaldajad taotleda täitemenetlust või algatada võlgniku likvideerimise.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Võlausaldajad maksavad registreerimistasu. Maksejõuetusmenetluse (pankrotimenetlus, likvideerimismenetlus) taotlemine on tasuline. Muudel juhtudel kannab tekkivad kulud võlgnik.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Likvideerija või võlausaldajad võivad sellised tehingud avaldust esitades vaidlustada ja nõuda tehingu kehtetuks tunnistamist. Sel viisil võlgnikule tagastatud vara suurendab pankrotivara hulka kuuluvat vara.

Likvideerija või võlausaldajad võivad algatada kohtuasju võlgniku varasemate juhatuse liikmete vastu nende tegevuse tõttu, mis kahjustas võlausaldajate huve, põhjusel, et varasemad juhatuse liikmed ei täitnud maksejõuetusega ähvardava olukorra tekkides oma juhtimisülesandeid võlausaldajate huve arvesse võttes, millega põhjustati ettevõtja vara vähenemine, takistati võlausaldajate nõuete täielikku rahuldamist või jäeti hooletusse keskkonnatasude maksmine. Kui see on tõendatud, peab võlgniku varasem juhatuse liige hüvitama võlausaldajatele sel viisil tekitatud kahju.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 03/12/2018

Maksejõuetus - Malta

SISUKORD

- [1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?](#)
- [2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?](#)
- [3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?](#)
- [4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?](#)
- [5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?](#)
- [6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?](#)
- [7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele \(välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele\)?](#)
- [8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?](#)
- [9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?](#)
- [10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?](#)
- [11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?](#)
- [12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?](#)
- [13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?](#)

- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud) ja pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Siseriikliku õiguse kohaselt on kaks isikute liiki, kelle suhtes saab kohaldada maksejõuetusmenetlust: need on äriühingud ja ettevõtjad. Nendele isikute liikidele kohaldatakse eri liiki menetlust. Äriühingud võib liigitada täisühinguteks ja usaldusühinguteks (piiramatu vastutusega äriühingud) ja piiratud vastutusega äriühinguteks.

Eespool nimetatud isikute suhtes (füüsilised ja juriidilised isikud) võib algatada maksejõuetusmenetluse, kuid neile kohaldatakse erinevaid menetlusi, eeskirju ja õigusakte. Pankrotimenetluse (Malta seadustekogu 13. peatükk) võib algatada täisühingu, usaldusühingu ja ettevõtja suhtes. Täisühingud ja usaldusühingud loetakse pankrotimenetluses kõikidel juhtudel ja eesmärkidel ettevõtjateks. Termin „ettevõtja“ on määratletud Malta seadustekogu 13. peatükis kui mis tahes isik, kes elukutse poolest tegeleb ettevõtlusega oma nimel, ja hõlmab kõiki äriühingute liike.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Reorganiseerimismenetluse võib piiratud vastutusega äriühingute suhtes algatada Malta seadustekogu 386. peatüki (1995. aasta äriühingute seaduse) artiklites 327–329B sätestatud tingimustel.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Kui piiratud vastutusega äriühing ei suuda oma võlakohustusi täita, võib ta üldkoosoleku, juhatuse, võlakirjaomaniku, võlausaldaja või võlausaldajate või mis tahes muu äriühingu varadesse panustanud isiku või isikute otsusega teha kohtule avalduse äriühingu lõpetamiseks ja seejärel likvideerimiseks. Selleks kohaldatakse Malta seadustekogu 386. peatüki artikli 214 lõike 2 punkti a alapunktis ii ette nähtud järgmist kriteeriumi.

Piiratud vastutusega äriühing loetakse suutmatuks oma võlakohustusi täitma järgmistel juhtudel:

- kui äriühingu võlakohustus on jäänud tervikuna või osaliselt tasumata kahekümne nelja nädala jooksul pärast seda, kui äriühingule on kohtukorralduse ja tsiviilmenetluse seadustiku artiklis 273 ettenähtud täitemäärusega määratud täitmiseks täitedokument, või
- kohtule on rahuldavalt tõendatud, et äriühing ei suuda oma võlakohustusi täita, võttes arvesse äriühingu tingimuslikke ja tulevasi kohustusi.

Kohus kuulab pooled ära ja otsustab, kas maksejõuetuse tunnused on olemas. Kui see nii on, siis määrab kohus äriühingu lõpetamise ja maksejõuetuse väljakuulutamise kuupäevaks loetakse kohtule esitatud avalduse registreerimise kuupäev vastavalt Malta seadustekogu 386. peatüki artiklile 223.

Ajavahemikul, mis jääb maksejõuetuse korral lõpetamismääruse väljaandmise ja kohtule esitatud maksejõuetuse väljakuulutamise avalduse registreerimise vahele, võib kohus mis tahes ajal määrata ajutise halduri ja teha talle ülesandeks piiratud vastutusega äriühingu kinnisvara või äritegevuse haldamise, nagu kohus tema nimetamise määruses on täpsustanud. Ajutine haldur haldab ettevõtet niikaua, kuni likvideerimismäärus välja antakse või likvideerimistaotlus tagasi lükatakse, välja arvatud juhul, kui ta enne seda tagasi astub või kohus ta mõjuval põhjusel ametist kõrvaldab.

Maksejõuetus – võlausaldajate algatatud vabatahtlik likvideerimine

Lisaks eespool kirjeldatule võib piiratud vastutusega äriühingu vabatahtlikult lõpetada ja kui äriühingu juhatus on arvamisel, et äriühingul ei ole piisavalt vara kohustuste täitmiseks, kutsutakse kokku võlausaldajate koosolek, et määrata pankrotihaldur (ja/või likvideerimiskomisjon), keda võlausaldajad usaldavad ja kellele tehakse ülesandeks äriühingu likvideerimine, ilma et oleks vaja kohtumenetlust. Sel juhul tuleb järgida eeskirju, mis on sätestatud Malta seadustekogu 386. peatüki artiklis 277 ja sellele järgnevatel artiklites.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Piiratud vastutusega äriühing oma erakorralise otsusega, juhatuse liikmed pärast juhatuse otsuse vastuvõtmist või nõuete väärtuse järgi vähemalt poolt võlgadest esindavad võlausaldajad võivad esitada kohtule avalduse äriühingu reorganiseerimismenetluse alustamiseks (Malta seadustekogu 386. peatüki artiklis 329B sätestatud tervendamismenetlus), kui äriühing ei suuda täita oma võlakohustusi või tõenäoliselt ei suuda täita oma võlakohustusi lähitulevikus. Nagu eelmiselgi juhul, loetakse piiratud vastutusega äriühing suutmatuks oma võlakohustusi täitma järgmistel juhtudel:

a) kui äriühingu võlakohustus on jäänud tervikuna või osaliselt tasumata kahekümne nelja nädala jooksul pärast seda, kui äriühingule on täitemäärusega kohtukorralduse ja tsiviilmenetluse seadustiku artiklis 273 ettenähtud täitemäärusega määratud täitmiseks täitedokument, või

b) kohtule on rahuldavalt tõendatud, et äriühing ei suuda oma võlakohustusi täita, võttes arvesse äriühingu tingimuslikke ja tulevasi kohustusi.

Kohus otsustab, kas äriühing tuleb reorganiseerida, ja annab kahekümne tööpäeva jooksul alates avalduse kättesaamisest välja äriühingu tervendamismääruse, et hallata äriühingu äritegevust kohtu määratud ajavahemikul (praegu kehtiva õiguse järgi ühe aasta jooksul, mida võib pikendada järgmiseks ühe aasta pikkuseks ajavahemikuks, kuid ettevalmistamisel on muudatused, millega seda ajavahemikku lühendatakse neljale kuule, mida võib pikendada järgmiseks neljaks kuuks kuni maksimaalse ajavahemikuni 12 kuud).

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Pankrotimenetluse alustamiseks võib avalduse teha iga võlausaldaja hoolimata sellest, kas talle ollakse võlgu ärialaenu eest või muul alusel ja isegi siis, kui sellise võla tähtpäev ei ole veel saabunud, ning esitada hagi vahetult tsiviilkohtu esimesele astmele (Civil Court First Hall) võlgniku või tema seadusliku esindaja vastu, nõudes võlgniku pankroti väljakuulutamist.

Kriteerium võlgniku pankroti väljakuulutamiseks on temapoolne laenumaksete peatamine. Kohus teeb otsuse pankrot välja kuulutada ja nimetab ühe või mitu haldurit, kes täidavad neile äriseadustiku 13. peatükis määratud ülesandeid.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud) (sh võlausaldajate algatatud vabatahtlik likvideerimine)

Kõik äriühingu varad realiseeritakse, et täita võlgniku kohustusi. Ei eristata vara, mis oli juba võlgniku omanduses, ja vara, mis anti võlgnikule üle pärast maksejõuetusmenetluse alustamist.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Ettevõtjate ja täisühingute ning usaldusühingute pankrotimenetluses võib kogu vara, nii vallas- kui kinnisasjad, olla osa realiseeritavast varast. Kui pankrot on välja kuulutatud ja pankrotiteade kätte toimetatud, võetakse pankrotivõlgnikult seadusest tulenevalt ära võimalus kogu oma vara käsutada hoolimata sellest, kas see vara on seotud tema äritegevusega või mitte, välja arvatud pankrotivõlgniku õigus toimetulekuks vajalikule igapäevasele elatisele.

Tema vara antakse halduri valdusesse, kellel omakorda on kohtu heakskiidul õigus seda omandit müüa ja võõrandada. Kiiresti riknev pankrotivara müüakse litsentseeritud enampakkumise korraldaja kaudu pärast seda, kui kohus on selleks loa andnud.

Samuti on mitterikneva kauba ja muu vara müügiks vaja kohtu luba.

Kohtunik annab suuniseid, mida ta peab pankrotivõlgniku ja võlausaldajate huvides kõige paremaks, ning isegi juhul, kui asjaolud peaksid nii kujunema, saaks haldur pankrotivõlgniku maksejõulisuse taastada või tema vara suurendada, niikaua kuni see on ka võlausaldajate huvides.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Kui kohus annab välja määruse äriühingu lõpetamise kohta maksejõuetuse tõttu, määrab ta kohe pankrotihalduri.

Malta seadustekogu 386. peatükis on kehtestatud kohustus, et selline pankrotihaldur peab olema füüsiline isik, kellel on advokaadi või sertifitseeritud avaliku sektori arvestuseksperdi ja/või audiitori kvalifikatsioon või kes on registreeritud äriregistris kui sobiv ja nõuetele vastav isik, kes võib täita pankrotihalduri ülesandeid.

Täiendav piirang on asjaolu, et pankrotihaldur ei tohi tegutseda teatava äriühingu pankrotihaldurina, kui ta on olnud selle äriühingu juhatuse liige või sekretär või pidanud mõnda muud ametit selles äriühingus või seoses selle äriühinguga mis tahes ajavahemikul nelja aasta jooksul enne äriühingu lõpetamise kuupäeva.

Kohtul on ulatuslik kaalutusõigus, kui ta otsustab, kes peab maksma pankrotihalduri tasu. Üldjuhul tasustatakse pankrotihaldurit äriühingu varast. Kui aga seda ei ole piisavalt, võib kohus määrata, et tasu maksavad teised (seotud) isikud ja sellistel alustel, nagu kohus heaks kiidab.

Malta seadustekogu 386. peatüki artikli 296 kohaselt lõpevad äriühingu ametiisikute (juhatuse liikmete ja sekretäri) volitused pankrotihalduri määramisega ja seetõttu ei ole juhatuse liikmetel, sh mis tahes volitatud esindajatel, ega äriühingu sekretäril luba tegutseda kõnealuse likvideeritava äriühingu nimel. Pankrotihaldur võtab oma valdusesse või kontrolli alla kogu vara ja kõik õigused, mille puhul tal on mõistlik alus arvata, et äriühingul on nende omamise õigus.

Malta seadustekogu 386. peatüki artikli 238 kohaselt on pankrotihalduril kohtulikus likvideerimisprotsessis kohtu või likvideerimiskomisjoni loaga volitused teha järgmist:

- a) pöörduda äriühingu nimel ja äriühingu eest kohtu poole hageja või kostjana või osaleda muus kohtumenetluses;
- b) jätkata äriühingu äritegevust niikaua, kui on vajalik selle kasulikuks likvideerimiseks;
- c) maksta võlausaldajatele vastavalt nende nõuete rahuldamisjärkudele seaduse kohaselt;
- d) sõlmida kompromiss või kokkulepe võlausaldajatega või isikutega, kes väidavad end olevat võlausaldajad või kellel on või väidetavalt on nõue, (olevikus või tulevikus, kindel või tingimuslik, kindlaks tehtud või äriühingule põhjustatud kahjust tulenev või mille eest võib äriühingut pidada vastutavaks) ning viia mis tahes selline asi vahekohtusse;
- e) esitada äriühingu varadesse panustanud isikutele või arvatavatele äriühingu varadesse panustanud isikutele sissemaksmise nõudeid ja jõustada kompromiss või kokkulepe, mis käsitleb äriühingu olemasolevaid või tulevasi, kindlaid või tingimuslikke, kindlaks tehtud või kahjust tulenevaid võlgu, kohustusi ja nõudeid, mis kehtivad või arvatavasti kehtivad äriühingu ja äriühingu varadesse panustanud isiku või arvatava äriühingu varadesse panustanud isiku või muu võlgniku või arvatava võlgniku vahel, ning käsitleda kõiki küsimusi, mis on kokkulepitud tingimustel seotud äriühingu varaga või likvideerimisega või mõjutavad neid, ning võtta mis tahes tagatise sellise sissemaksmise nõude, võla, kohustuse või nõude vabastamise eest ning vabastada selle täielikult;
- f) esindada äriühingut kõikides asjades ja teha kõike vajalikku äriühingu tegevuse likvideerimiseks ja varade jaotamiseks.

Lisaks sellele võib kohus ette näha, et likvideerimiskomisjoni puudumise korral võib pankrotihaldur kasutada punktides a ja b nimetatud volitusi ilma kohtu loata.

Üldiselt on pankrotihalduril kohtulikus likvideerimismenetluses volitused teha järgmist:

- a) müüa äriühingu vallas- ja kinnisvara, sh mis tahes õigusi, avalikul enampakkumisel või erakokkuleppega, olles volitatud üle andma kogu vara või osa varast;
- b) teha äriühingu nimel ja äriühingu eest kõiki tehinguid ja täita kõiki lepinguid, vastuvõtuakte ja muid dokumente;
- c) kaasata äriühingu vara tagatiseks mis tahes sissenõutavat raha;
- d) pidada oma kohuseks tegutseda oma võimaluste piires pankrotihaldurina selleks ettenähtud eesmärkide elluviimiseks.

Kohus kontrollib kohtulikus likvideerimismenetluses tegutseva pankrotihalduri käesolevas artiklis käsitletud volituste kasutamist ja iga võlausaldaja või äriühingu varadesse panustanud isik võib pöörduda kohtu poole seoses nende volituste kasutamise või kavandatud kasutamisega.

Ajavahemikul, mis jääb maksejõuetuse korral lõpetamismääruse väljaandmise ja kohtule esitatud maksejõuetuse väljakuulutamise avalduse registreerimise vahele, ning juhul, kui kohus määrab ajutise halduri, lakkavad äriühingu ametiisikute volitused samuti sel määral, kuivõrd kohus teeb haldurile ülesandeks äriühingu kinnisvara või äritegevuse haldamise, nagu kohus tema nimetamise määruuses on täpsustanud.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Malta seadustekogu 386. peatüki artikli 329B lõike 6 punkti a kohaselt jätkab äriühing tervendamismääruse (reorganiseerimismääruse) kehtimise ajavahemikul oma tavapärasest tegevusest erikontrolöri juhtimise all.

Erikontrolör peab olema üksikisik, kelle kohus on heaks kiitnud ja kelle puhul kohus on veendunud, et tal on tõestatud pädevus ja kogemus äriettevõtete juhtimises, ta on kvalifitseeritud ja soovib ameti vastu võtta ning tal ei ole seoses sellesse ametisse nimetamisega huvide konflikti.

Erikontrolöri töötasu maksab äriühing. Tema ametisse nimetamise korral määrab kohus ajavahemiku, mis on kuni kümme tööpäeva alates äriühingu tervendamismääruse andmisest ja mille jooksul äriühing hoiustab kohtu juures rahasumma või pakub muud sobivat garantiid või muud asjakohast kokkulepet, mis kohtu arvates on piisav, et katta erikontrolöri töötasu ja ametialased kulud.

Erikontrolöri määramise korral peatatakse mis tahes volitused, mis on äriühingule seaduse või asutamislepingu ja põhikirjaga ette nähtud, välja arvatud juhul, kui erikontrolör on andnud nende volituste jätkamiseks nõusoleku, mis võib olla üldine või seotud teatava juhtumi või juhtumitega. Selle puudumise korral on kõik volitused antud erikontrolöridele.

Üldiselt on erikontrolöri volitused teha järgmist:

- a) võtta oma valdusesse või kontrolli alla äriühingu kogu vara ja seega vastutada äriühingu tegevuse, äritegevuse ja vara haldamise ja järelevalve eest;
- b) pärast kohtu teavitamist kõrvaldada ametist iga äriühingu juhatuse liige ja määrata iga isik tegevdirektoriks;
- c) palgata isikuid ametialaste või haldusteenuste osutamiseks ja võtta äriühingule kohustus maksta nende tasusid või honorare ning
- d) kutsuda kokku äriühingu liikmete või võlausaldajate koosolek.

Lisaks sellele on erikontrolöri kohtu eelnevalt antud loal volitused teha järgmist:

- i) võtta äriühingule kohustusi, mis kestavad kauem kui kuus kuud;
- ii) lõpetada äriühingu töötajate töölepinguid, kui ta peab seda terve äriühingu või selle osa elujõulisena jätkamiseks vajalikuks.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Nagu eespool selgitatud, kohaldatakse oma nime all äritegevusega tegelevate ettevõtjate ja piiramatu vastutusega äriühingute suhtes pankrotti käsitleva äriseadustiku jaotise sätteid.

Mis puudutab pankrotihalduri volitusi pankroti korral, siis nimetatakse sellist pankrotihaldurit „halduriks“ ja haldur on isik või isikud, keda kohus peab sobivaks usaldusväärselt täitma oma ülesandeid isegi juhul, kui see haldur on seotud pankrotivõlgnikuga või on pankrotivõlgniku võlausaldaja.

Haldur võtab oma ülesannete täitmist alustades enda omandisse kogu pankrotivõlgniku vara ja kõik mis tahes liiki õigused, mis pankrotivõlgnikule kuuluvad. Ta võtab kõik vajalikud meetmed selleks, et säilitada pankrotivõlgniku õigused tema võlgnike ees, ja registreerib riiklikus registris kõik hüpoteegid, mis mõjutavad pankrotivõlgniku võlgnike vara. Haldur vastutab oma tegude eest pankrotivõlgniku suhtes.

Halduril on ka kohustus anda kohtusse pankrotivõlgnikule võlgnetatavad võlad, kuid halduril ei ole seaduslikku õigust teha kompromissi või viia vaidlust vahekohtusse, ilma et tal oleks pankrotivõlgniku võlausaldajate enamuse (nõuete väärtuse järgi) kirjalikku nõusolekut ja kohtuniku luba.

Ühe kuu jooksul alates pankrotiotsuse kätesaamisest teeb haldur pankrotivõlgniku varast loendi.

Igal võlausaldajal on õigus seda loendit näha ning võlausaldajal ja pankrotivõlgnikul on kohustus aidata loendit koostada.

Loend on tegelikkusele vastav loend pankrotivõlgniku kogu varast koos kirjelduse ja väärtusega.

Haldur ei saa vara käsutada ilma kohtu nõusolekuta ja kogu menetlus on avatud avalikkuse kontrollile. Halduri poolt pankrotivõlgniku või äriühingu nimel omandi müügist saadud tulud loetletakse ning kõik vastuvõtuaktid ja arved tuleb nõuetekohaselt dokumenteerida.

Kohtul on õigus haldurilt, pankrotivõlgnikult ja võlausaldajatelt nõuda vande all kogu teabe esitamist, kui ta seda vajalikuks peab.

Mis puudutab võlgniku volitusi (võlgniku all mõistame pankrotivõlgnikku kui isikut või äriühingut), siis on võlgnikul õigus kontrollida, et haldur viib pankrotimenetlust läbi vastavalt seadusele ja korrektselt.

Võlgnikul on õigus anda kohtule vihjeid, kui halduri võetud meetmed ei ole kooskõlas kohtumääruse tingimustega või tema olukorda hallatakse halvasti.

Pankrotivõlgniku raamatupidamis- ja äridokumendid on kogu aeg kontrollimiseks kättesaadavad; see tähendab samuti seda, et võlgnikul on õigus kohtu määratud halduri tegevusega kursis olla ja seda kontrollida.

Samuti on võlgnikul seaduse kohaselt õigus toimetulekuks vajalikule igapäevasele elatisele tema enda ja ta perekonna jaoks, mis tähendab, et kohus lubab halduril eraldada võlgnikule vahendeid tema enda varast, kuni ei ole põhjust arvata, et pankrotivõlgnik on toime pannud pettuse.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Maksejõuetuse ja reorganiseerimise menetlused (piiratud vastutusega äriühingud) / pankrotimenetlused (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Malta seadustekogu 459. peatüki kohaselt kuulub lepingu lõpetamise korral tehtav tasaarveldus või muu lepingupunkt, millega tagatakse mõlema lepingupoole võlgnetavate summade tasaarveldus või nõude tasaarvestus või mis on seotud sellise tasaarvestuse või tasaarvelduse sätestamisega seoses vastastikuste laenudega, vastastikuste võlgadega või muude vastastikuste tehingutega, täitmisele kooskõlas selle tingimustega, kas enne või pärast pankrotti või maksejõuetust, seoses vastastikuste võlgadega, vastastikuste laenudega või vastastikuste tehingutega, mis on tekkinud või toimunud enne ühe poole pankrotti või maksejõuetust, järgmiste poolte suhtes:

- a) lepingupooled;
- b) tagatise andja või muu isik, kes on andnud lepingupoolele tagatise;
- c) pankrotihaldur, pankrotivara valitseja, haldur, kontrolör, erikontrolör või muu samalaadne ametiisik või lepingupool ning
- d) lepingupoolte võlausaldajad.

Ülalpool esitatud ei kehti lepingu lõpetamise korral tehtava tasaarvelduse suhtes juhul, kui see oli kokku lepitud ajal, mil üks pool teadis või pidi teadma, et lõpetamise avaldus ja äriühingu likvideerimine maksejõuetuse tõttu oli menetluses, või et äriühing oli astunud kohaldatavate seadustega nõutud samme enda lõpetamiseks ja likvideerimiseks maksejõuetuse tõttu.

Samuti ei kohaldata seda juhul, kui maksejõuetu lepinguosaline on üksikisik (mitte ettevõtja) või muu äriühing kui piiratud vastutusega äriühing (st tegemist on täisühinguga või usaldusühinguga) ja teine lepingupool teadis või pidi teadma samalaadsetest asjaoludest maksejõuetu poole kohta, nagu on märgitud eelmises lõigus.

Mis tahes muu lepinguosalise maksejõuetuse või pankroti väljakuulutamise ei tühistata lepingus sätestatud õigust või volitust kohaldada lepingu lõpetamise korral tehtavat tasaarveldust.

On ka sätestatud, et ilma et see piiraks mis tahes muu siseriikliku õigusnormi kohaldamist, ei saa millegagi piirata ega edasi lükata lepingu sellise sätte kohaldamist, millega sätestatakse tasaarveldus või tasaarvestus, või mis on seotud sellise tasaarvestuse või tasaarvelduse sätestamisega, mis oleks muul juhul kuulunud täitmisele, ning ühegi kohtu määrus ega korraldus ega keeld ega muu samalaadne kohtu poolt välja antud või muul viisil koostatud dokument ega mis tahes laadi menetlus ei saa seda mõjutada. Kuid ilma et see piiraks käesolevas lõigus eespool nimetatut, ei takista miski sellise õigusnormi kohaldamist, millega tasaarveldus või tasaarvestus tuleb jätta täitmata teatava konkreetse juhtumi korral, kus on tegemist pettuse või muu samalaadse põhjusega, ja miski ei saa lubada tasaarvelduse või tasaarvestuse täitmist, kui asjaomaste poolte vahel sõlmitud lepingu mis tahes sätte muudab tasaarvelduse või tasaarvestuse õigustühiseks pettuse tõttu või muul samalaadsel põhjusel.

Seaduses täpsustatakse, et lepingupooltel on seaduse kohaselt õigus:

- leppida kokku süsteemis või mehhanismis, mis võimaldab pooltel konverteerida mitterahalised kohustused sama väärtusega rahalisteks kohustusteks ja määrata sellise kohustuse väärtuse tasaarvelduse või tasaarvestuse eesmärgil;
- leppida kokku vahetuskursis või vahetuskursi määramise meetodis, mida rakendatakse tasaarvelduse või tasaarvestuse tegemisel, kui tasaarveldatavad või tasaarvestatavad summad on eri valuutades, ning määrata valuuta, milles summa netomakse tehakse;
- leppida kokku, et lepingu kohaselt toimuvaid tehinguid või muud vahendustegevust, mis on lepingus konkreetselt kindlaks määratud või esitatud viitega tehingu või vahenduse liigile või klassile, käsitletakse lepingus tasaarvestuse või tasaarvelduse sätte kohaldamisel ühe tehingu või vahendusena ning lepingupool või pankrotihaldur, pankrotivara valitseja, haldur, kontrolör, erikontrolör või muu lepingupoolte nimel tegutsev ametiisik ja kohus käsitleb neid tehinguid või vahendusi ühe tehingu või vahendusena.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Malta seadustekogu 386. peatüki artiklis 303 on sätestatud, et eesõigused, hüpoteegid või muud tasud, vara või õiguste üleminek või muu käsutamine ning varaga seotud maksed või muud toimingud või õiguste teostamine äriühingu poolt või tema vastu ning mis tahes kohustused, mille äriühing on võtnud **kuue kuu jooksul enne äriühingu lõpetamist**, loetakse võlausaldajaid kahjustavaks ebaausaks eelistamiseks, kui tegemist on tehinguga, mille väärtus on selle **tegelikust väärtusest väiksem** või kui sellega **antakse eelis**, olenemata sellest, kas tehing on oma laadilt soodustav või kahjulik. Sellistel juhtudel on tehing (ebaaus eelistamine) tühine.

Tegelikust väärtusest väiksem väärtus on määratletud järgmiselt:

a) äriühing sõlmib tegelikust väärtusest väiksema väärtusega tehingu juhul, kui:

- i) äriühing teeb kingituse või sõlmib muul viisil tehingu tingimustel, mille kohaselt äriühing ei saa selle eest tasu, või
- ii) äriühing sõlmib tehingu tasu eest, mille väärtus rahas või raha ekvivalendis on oluliselt väiksem kui äriühingu makstud tasu väärtus rahas või raha ekvivalendis.

Eelise andmine on määratletud järgmiselt:

b) äriühing annab isikule eelise juhul, kui:

- i) see isik on üks äriühingu võlausaldajaid või äriühingu võlgade või muude kohustuste käendaja või tagatise andja ning
- ii) äriühing teeb midagi või laseb teha midagi, mis paneb selle isiku olukorda, mis äriühingu maksejõuetusest tuleneva likvideerimise korral on parem kui olukord, kus ta oleks olnud ilma asjaomase teo või tegematajätmiseta.

Eespool kirjeldatust tehakse erand, kui isik, kelle kasuks tehing sõlmiti, tehti või toimus, tõendab, et ta ei teadnud ja et tal ei olnud põhjust arvata, et äriühing maksejõuetuse tõttu tõenäoliselt lõpetatakse.

Peale eespool kirjeldatu ei ole muid sätteid, millel oleks otsene mõju lepingutele.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Üheski eraldi õigusnormis ei käsitleta reorganiseerimismenetluste mõju lepingutele.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Äriseadustiku ja täpsemalt artikli 485 kohaselt saab tühistada kõik pankrotivõlgniku teod, millega vara või võetud kohustus üle antakse või millega pankrotivõlgnik loobub õigusjärglusest soodustava või kahjuliku tehingu alusel, mille eesmärk on petta oma võlausaldajaid.

Erinevalt äriühingute seadusest ei ole äriseadustikus sätestatud ajapiirangut, nagu Malta seadustekogu 386. peatüki artiklis 303.

Kui eespool nimetatud juhtudel on tõendatud, et pankrotivõlgnik oli teadlik asjaoludest, mille tõttu pankrot välja kuulutati, võidakse selline tegevus tühistada.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Kui maksejõuetusmenetlus on alanud (äriühing lõpetatakse kohtumäärusega maksejõuetuse tõttu), ei saa äriühingu või tema vara vastu vaidlust ega menetlust **algatada (kohtuvaidluse algatamise keeld)**, välja arvatud kohtu loal ja kohtu määratud tingimustel. Seaduses ei täpsustata, millisel juhul kohus lubaks pankrotivõlgnikul alustada või jätkata kohtumenetlust, kuid üldpõhimõtte on selline, et maksejõuetusmenetluse ajal hallatakse äriühingu vara korraldajal viisil kõikide võlausaldajate kasuks ja et teatavad võlausaldajad ei peaks saama eeliseid äriühingut kohtusse andes.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Siseriikliku õigusega on ette nähtud kohtumenetluse peatamine reorganiseerimismenetluse (äriühingu tervendamise) ajal. Malta seadustekogu 386. peatüki artikli 329B lõikes 4 on sätestatud, et pärast reorganiseerimise (äriühingu tervendamise) avalduse esitamist ja juhul, kui seda ei lükata tagasi, või ajavahemikul, mil toimub äriühingu tervendamismenetlus:

a) peatatakse mis tahes pooleliolev või uus likvideerimisavaldus;

- b) ei saa esitada ega jõustada äriühingu lõpetamise otsust ja sellele järgnevat likvideerimist;
- c) peatatakse rahaliste nõuete täitmine äriühingu poolt ja intressimaksud, mis muidu oleksid hakanud kogunema;
- d) kehtiva üürilepingu korral ei saa majaomanik või muu isik, kellele üüri makstakse, äriühingule ruumide üürimise lepingut lõpetada äriühingu suutmatuse tõttu täita nende ruumide üürimise tingimusi, välja arvatud kohtu loal ja kohtu määratud tingimustel;
- e) ei saa võtta mingeid muid meetmeid, et täita äriühingu varale seatud tagatist või võtta tagasi kaupa, mis oli ostu-müügilepingu alusel äriühingu valdusesse antud, välja arvatud kohtu loal ja kohtu määratud tingimustel;
- f) äriühingu ega tema vara vastu ei saa koostada hagi tagamise või täitemäärust ega orderit, mis on sätestatud kohtukorralduse ja tsiviilmenetluse seadustiku 16. peatükis, välja arvatud kohtu korraldusel ja kohtu määratud tingimustel, ning
- g) ei algatata ega jätkata äriühingu või tema vara vastu kohtumenetlust, välja arvatud kohtu loal ja kohtu määratud tingimustel.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Kui kohus on määranud halduri, saab piiramatu vastutusega äriühingu ja ettevõtja pankrotimenetluses kõiki nõudeid pankrotivõlgniku isiku ja omandi vastu esitada üksnes halduri(te)le, aga mitte pankrotivõlgniku ega pankrotistunud äriühingu vastu, ning see toimub kooskõlas Malta seadustekogu 13. peatüki artikliga 500.

Võlausaldajal on õigus teada ja kontrollida seda, kuidas haldur valitseb pankrotivõlgniku vara, ja nõuda kohtult tagasivõtmist, kui haldur piirab (haldurid piiravad) tema õigusi.

Tervendamismenetluses on kohtul õigus anda välja ajutine määrus, et pankrotivõlgnik/äriühing saaks puhkust oma asjade tervendamiseks.

Siiski on võlausaldajatel erinevalt tervendatavast piiratud vastutusega äriühingust võimalik pöörduda kohtusse halduri vastu, kes esindab pankrotivõlgnikust ettevõtjat või pankrotivõlgnikust äriühingut.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Kui maksejõuetusmenetlus on alanud (äriühing lõpetatakse kohtumäärusega maksejõuetuse tõttu), ei saa äriühingu või tema vara vastu vaidlust ega menetlust **jätkata (kohtuvaidluse peatamine)**, välja arvatud kohtu loal ja kohtu määratud tingimustel. Seaduses ei täpsustata, millisel juhul kohus lubaks võlausaldajal alustada või jätkata kohtumenetlust, kuid üldpõhimõtte on selline, et maksejõuetusmenetluse ajal hallatakse äriühingu vara korra kohasel viisil kõikide võlausaldajate kasuks ja et teatavad võlausaldajad ei peaks saama eeliseid äriühingut kohtusse andes.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Siseriikliku õigusega on ette nähtud kohtumenetluse peatamine reorganiseerimismenetluse (äriühingu tervendamise) ajal. Malta seadustekogu 386. peatüki artikli 329B lõikes 4 on sätestatud, et pärast reorganiseerimise (äriühingu tervendamise) avalduse esitamist ja juhul, kui seda ei lükata tagasi, või ajavahemikul, mil toimub äriühingu tervendamismenetlus:

- a) peatatakse pooleliolev või uus likvideerimisavaldus;
- b) ei saa esitada ega jõustada äriühingu lõpetamise otsust ja sellele järgnevat likvideerimist;
- c) peatatakse rahaliste nõuete täitmine äriühingu poolt ja intressimaksud, mis muidu oleksid hakanud kogunema;
- d) kehtiva üürilepingu korral ei saa majaomanik või muu isik, kellele üüri makstakse, äriühingule ruumide üürimise lepingut lõpetada äriühingu suutmatuse tõttu täita nende ruumide üürimise tingimusi, välja arvatud kohtu loal ja kohtu määratud tingimustel;
- e) ei saa võtta mingeid muid meetmeid, et täita äriühingu varale seatud tagatist või võtta tagasi kaupa, mis oli ostu-müügilepingu alusel äriühingu valdusesse antud, välja arvatud kohtu loal ja kohtu määratud tingimustel;
- f) äriühingu ega tema vara vastu ei saa koostada hagi tagamise või täitemäärust ega orderit, mis on sätestatud kohtukorralduse ja tsiviilmenetluse seadustiku 16. peatükis, välja arvatud kohtu korraldusel ja kohtu määratud tingimustel, ning
- g) ei algatata ega jätkata äriühingu või tema vara vastu kohtumenetlust, välja arvatud kohtu loal ja kohtu määratud tingimustel.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Äriseadustikus sätestatud siseriikliku õigusega ei ole menetluste peatamist ette nähtud. Sellest hoolimata on halduri nõudmisel võimalik taotleda, et see avaldus viidaks kohtusse ja selle kuulaks ära sama kohtunik, kes viib läbi pankrotimenetlust, et kohtunik saaks pankrotimenetlust reguleerida ja läbi viia, kaitstes pankrotivõlgniku õigusi ja kohustusi ning tagades, et võlausaldaja taotlusega kooskõlas olevaid õigusi võetak스 kuulda ja nende kasuks otsustatakse.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Võlausaldajad võivad maksejõuetusmenetlusse sekkuda, kui tõendavad, et neil on õiguslik huvi ja nad suudavad menetluse ajal kohtu ees avaldusi teha.

Pankrotihaldur teavitab võlausaldajaid toimuvast menetlusest ja peab koosolekuid ning võlausaldajad saavad oma arvamust avaldada.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Malta seadustekogu 386. peatüki artiklis 329B on sätestatud, et nii kohus kui ka erikontrolör tegutsevad muu hulgas võlausaldajate parimates huvides.

Samuti on erikontrolöri kohustus kokku kutsuda võlausaldajate koosolek(uid) ja esimene koosolek toimub kuni kuu aja jooksul pärast erikontrolöri ametisse nimetamist.

Koosoleku ajal tuleb erikontrolöri määrata võlausaldajate ja osanike/aktsionäride ühiskomisjon, et saada nõuandeid ja tuge, mida erikontrolöri võib tarvis minna olukorra, äritegevuse ja vara haldamisel ja äriühingu tervendamisel elujõuliseks, tegevust jätkavaks üksuseks.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Võlausaldajad võivad pankrotimenetlusse sekkuda ja selles osaleda, kui nad tõendavad, et neil on õiguslik huvi ja nad suudavad menetluse ajal kohtu ees avaldusi teha.

Haldur teavitab võlausaldajaid toimuvast menetlusest ja peab koosolekuid ning võlausaldajad saavad oma arvamust avaldada.

Samuti on võlausaldajatel õigus hääletada ja kompromissettepaneku lõplik kokkulepe nõuab kolme neljandiku oma nõude tõendanud võlausaldajate (nõuete väärtuse järgi) nõusolekut.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Pankrotihaldur võib äriühingu vara müüa kõige soodsama pakkumise teinud ostjale.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Erikontrolör ei saa äriühingu vara käsutada ilma kohtu konkreetse loata või vastavalt tervendamisplaanis ettenähtule, mille kohus seejärel muutmata kujul või muudatusi tehes heaks kiidab. Igal juhul suunab kohus äriühingu vara käsutamise meetodi valikut või kiidab selle heaks.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Pankrotimenetluses käsutab haldur vara, otsides kõige soodsamaid pakkumisi äriühingu varadele, ja hangib kohtult loa, et seda teha.

Äriühingu või pankrotivõlgniku tervendamisel (Malta seadustekogu 13. peatüki artikkel 498) järgib haldur tervendamisplaani, kuid kohtunikul on ulatuslik kaalutusõigus anda suuniseid, mida ta peab pankrotivõlgniku ja võlausaldajate huvides kõige paremaks.

Siiski on võlausaldajal võimalik kohtuniku sellisele võimule vastu astuda, kui võlausaldaja näitab õigustatud alustel, et see ei ole võlausaldajate huvides.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Pärast maksejõuetusmenetluse algatamist tekkivate nõuete ja varasemate nõuete vahel vahet ei tehta. Kui varad ei ole kohustuste täitmiseks piisavad, võib kohus maksejõuetusmenetluses teha aga korralduse tasuda varadest lõpetamise ja likvideerimise käigus tasutud kulud, tasud ja kulutused sellises tähtsusjärjekorras, nagu kohus peab vajalikuks; kohus võtab arvesse järgmist üldist tähtsusjärjekorda:

- a) kulutused, mida ametlik pankrotivara valitseja või pankrotihaldur saab põhjendatult nõuda või mida ta on teinud seoses äriühingu mis tahes vara säilitamise, realiseerimise või sissenõudmisega;
- b) muud kulutused või väljamaksed, mis ametlik pankrotivara valitseja on teinud või mis on tehtud tema volitusel, sealhulgas seoses äriühingu äritegevuse jätkamisega;
- c) võimalik ajutise halduri tasu;
- d) avalduse esitaja kulud ja kõikide nende avalduses esitatud isikute kulud, kelle kulud kohus on heaks kiitnud;
- e) võimalik erihalduri tasu;
- f) mis tahes summad, mis tuleb maksta isikutele, kes oma töökohustuste või volituste kohaselt aitavad koostada varade ja kohustuste aruandeid või kontoväljavõtteid;
- g) kohtu korraldusega ette nähtud hüvitised varade ja kohustuste aruannete esitamise kohustusest vabastamise või kõnealuste aruannete esitamiseks ajapikenduse saamise taotlustega seotud kulude eest;
- h) kõik vajalikud väljamaksed, mille pankrotihaldur on oma haldustegevuse käigus teinud, sealhulgas likvideerimiskomisjoni liikmete või nende esindajate tehtud kulutused, mille pankrotihaldur on heaks kiitnud;
- i) kõikide nende isikute tasud, kelle pankrotihaldur on värvanud äriühingule teenuseid osutama, nagu on nõutud või lubatud Malta seadustekogu 386. peatükis;
- j) ametliku pankrotivara valitseja ja pankrotihalduri tasu.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Ei ole asjakohane.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Pärast pankrotimenetluse algatamist tekkivate nõuete ja varasemate nõuete vahel vahet ei tehta. Kui varad ei ole kohustuste täitmiseks piisavad, võib kohus pankrotimenetluses teha korralduse tasuda varadest lõpetamise ja likvideerimise käigus tasutud kulud, tasud ja kulutused sellises tähtsusjärjekorras, nagu kohus peab vajalikuks; kohus võtab arvesse järgmist üldist tähtsusjärjekorda:

- a) kulutused, mida haldur saab põhjendatult nõuda või mis ta on teinud seoses äriühingu mis tahes vara säilitamise, realiseerimise või sissenõudmisega;
- b) muud kulutused või väljamaksed, mis haldur on teinud või mis on tehtud tema volitusel, sealhulgas seoses äriühingu äritegevuse jätkamisega;
- c) võimalik halduri tasu;
- d) avalduse esitaja kulud ja kõikide nende avalduses esitatud isikute kulud, kelle kulud kohus on heaks kiitnud;
- e) võimalik erihalduri ja registripidaja tasu;
- f) mis tahes summad, mis tuleb maksta isikutele, kes oma töökohustuste või volituste kohaselt aitavad koostada varade ja kohustuste aruandeid või kontoväljavõtteid;
- g) kohtu korraldusega ette nähtud hüvitised varade ja kohustuste aruannete esitamise kohustusest vabastamise või kõnealuste aruannete esitamiseks ajapikenduse saamise taotlustega seotud kulude eest;
- h) kõik vajalikud väljamaksed, mille haldur on oma haldustegevuse käigus teinud, sealhulgas komisjoni liikmete või nende esindajate tehtud võimalikud kulutused, mille haldur on heaks kiitnud.

Kui need on tasutud, makstakse tagatud nõuetega võlausaldajatele vastavalt nende nõude registreerimise kuupäevale ning pärast tagatud nõuetega võlausaldajaid makstakse kõikidele teistele võlausaldajatele vastavalt nende nõude registreerimise ajale. Juhul kui viimaste (tagamata nõuetega võlausaldajate) nõuete täitmiseks ei ole piisavalt vahendeid, siis kuuluvad need samasse nõudeõiguse järku.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Nõuete vastuvõtmise otsustab pankrotihaldur. Nõuete esitamise viis ei ole konkreetsete eeskirjadega reguleeritud. Tuleb rõhutada, et kui pankrotihalduriks määratakse ametlik pankrotivara valitseja, siis kasutatakse nõuete jaoks järgmist vormi.

AMETLIK PANKROTIVARA VALITSEJA

c/o MFSA

Notabile Road

Attard, BKR3000

Lõpetatud äriühingu andmed		
1	Nimi ja registrinumber	
2	Lõpetamise jõustumiskuupäev	
Võlausaldaja andmed		
3	Nimi ja perekonnanimi / registrinumber	
4	Aadress	
5	E-posti aadress	
6	Telefoni-/mobiiltelefoni number	/
Andmed võla kohta		
7	Nõude kogusumma, sealhulgas lõpetamise kuupäeva seisuga tasumisele kuuluv võimalik kapitaliseerimata intress	
8	Kapitaliseerimata intressi kogusumma lõpetamise kuupäeva seisuga	
9	Võla päritolu kirjeldus, sealhulgas kõik asjakohased kuupäevad	
		(Vajaduse korral lisada täiendavaid lehti)
10	Dokumentide ja/või muude nõuet toetavate tõendite andmed (lisada tõestatud koopia ja nummerdada järjest kõik dokumendid)	
		(Vajaduse korral lisada täiendavaid lehti)
Tagatise andmed (kui see on antud)		
11	Antud/saadud tagatise liigi kirjeldus	
		(Vajaduse korral lisada täiendavaid lehti)
12	Tagatise andmise/saamise kuupäev(ad)	
13	Tagatud võla summa	

Võlausaldaja kinnitus			
14	Mina, allakirjutanu, kinnitan käesolevaga, et mulle teadaolevalt on käesoleval vormil esitatud teave tõene, täpne ja terviklik.		
	Võlausaldaja allkiri	Nimi ja perekonnanimi suurtähtedega	Isikutunnistuse number
15	Kui allkirjastaja on juriidilise isiku esindaja, siis täita alljärgnev: _____ nimel, registrinumber _____, tegutsedes kui _____.		

Seoses ajavahemikuga, mille jooksul võib selliseid nõudeid esitada, antakse Malta seadustekogu 386. peatüki artikliga 255 kohtule õigus määrata ajavahemik või ajavahemikud, mille jooksul võlausaldajad peavad enda antud võlgu või oma nõudeid tõendama, vastasel korral ei saa nad osa enne asjaomaste võlgade tõendamist toimunud väljamaksetest.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Tervendamismenetluse mõju nõuete esitamisele, kontrollimisele ja tunnustamisele ei ole käsitletud üheski eraldi õigusaktis.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärged?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Maksejõuetuse puhul puudub Malta õigusaktides võlausaldajate nõuete rahuldamisjärkude lõplik loetelu, sest järke ei ole esitatud ühes konkreetses õigusaktis, vaid need sisalduvad mitmes õigusaktis. Alljärgnevalt on esitatud nõuete rahuldamisjärke käsitlevad õigusaktid.

Malta seadustekogu 386. peatüki artiklis 302 on sätestatud, et sellise äriühingu likvideerimise korral, mille varad ei ole kohustuste täitmiseks piisavad, on tagatud ja tagamata nõuetega võlausaldajate õigused ning nende antud võlgade prioriteetsus ja rahuldamisjärk reguleeritud asjaomasel ajal kehtivate õigusaktidega.

Malta seadustekogu 13. peatüki artiklis 535 on samuti sätestatud, et pante, eesõiguseid või hüpoteeke omavad võlausaldajad järjestatakse kooskõlas kehtivate õigusaktidega.

Nii Malta seadustekogu 13. peatüki artiklis 535 kui ka 386. peatüki artiklis 302 on sätestatud, et võlgade rahuldamisjärjed on reguleeritud kehtivate õigusaktidega.

Samasse nõudeõiguse järku kuulumise põhimõte on Malta õiguses kaudselt esitatud tsiviilseadustiku (16. peatüki) artiklis 1996, kus on sätestatud, et eelise seadusjärgsed põhjendused on eesõigused, hüpoteegid ja vara lahususest tulenev eelis. Ühtlasi on selles sätestatud, et võlausaldaja võib oma olemasolevaid ja tulevase õigusi maksetele, täitmisele pööramisele ja rahuldamisjärgule ning muid sarnaseid olemasolevaid või tulevase õigusi seaduslikult teise isiku kasuks allutada, edasi lükata, neist loobuda või neid muul viisil muuta. Selline allutamine, edasilükkamine, loobumine, muutmine või sarnane tegevus võib toimuda kokkuleppel teise isikuga, sealhulgas teise võlausaldajaga, või tehes talle ühepoolse avalduse, olenemata sellest, kas kõnealune isik on sellise kokkuleppe jõustumise või avalduse tegemise ajal kindlaks määratud või veel mitte.

Seepärast tekivad rahuldamisjärkude erinevused kokkuleppe alusel. Seega kui eesõigused, hüpoteegid ja vara lahususest tulenev eelis puuduvad, siis on võlausaldajate nõuete rahuldamisjärjed võrdsed.

Eespool toodud arvestades tuleb tutvuda mitmesuguste eriõigusaktidega, millega antakse teatavatele nõuetele eelisõigus, näiteks käibemaksuseaduse (406. peatükk), töö- ja tööstussuhete seaduse (452. peatükk) ja sotsiaalkindlustusseadusega (318. peatükk).

Käibemaksuseaduse artiklis 62 on sätestatud järgmine.

„Volinikul on eelisõigus isiku majandustegevuse osa moodustavate varade üle seoses mis tahes maksuga, mis käesoleva seaduse alusel asjaomase isiku poolt tasumisele kuulub, ning ilma et see piiraks mis tahes muu õigusakti sätteid, tasutakse kõnealune maks eelisjärjekorras võrreldes mis tahes muu eelisõigusega võlgadega, välja arvatud üldise eelisõigusega võlad ja tsiviilseadustiku artikli 2009 punktis a või b nimetatud võlad.“

Töö- ja tööstussuhete seaduse artiklis 20 on sätestatud järgmine.

„Olenemata mis tahes muu õigusakti sätetest on töötaja mis tahes nõuded, mis on seotud tööandja poolt töötajale makstava hetkel kehtiva töötasuga maksimaalselt kolme kuu eest, ja puhkusehüvitis, millele töötajal õigus on, koos võimaliku hüvitisega, mis tuleb töötajale maksta töösuhte lõpetamise või sellest teatamise eest, eelisõigusega nõuded tööandja varale ning need makstakse

eelisjärjekorras võrreldes kõikide muude nõuetega, sõltumata sellest, kas viimased on eelisõigusega või kaetud hüpoteegiga, tingimusel, et ühelgi juhul ei ületa eelisõigusega nõude maksimumsumma nõude esitamise ajal kehtivat riiklikku miinimumpalka kuue kuu eest.“

Sotsiaalkindlustusseaduse artikli 116 lõikes 3 on sätestatud järgmine.

„Olenemata mis tahes muu õigusakti sätetest on juhatuse liikme nõue käesoleva artikli alusel esimese või teise kategooria maksena tasumisele kuuluvale mis tahes summale esimese kategooria makse puhul eelisõigusega nõue tööandja varale, mille rahuldamisjärk on võrdne töötajate palkadega, ja teise kategooria makse puhul eelisõigusega nõue asjaomase füüsilisest isikust ettevõtja või vabakutselise isiku varale ning see makstakse eelisjärjekorras võrreldes kõikide muude nõuetega (v.a töötasud), sõltumata sellest, kas viimased on eelisõigusega või kaetud hüpoteegiga.“

Peale selle on eesõiguste prioriteetsust eraldi käsitletud tsiviilseadustiku artiklites 2088–2095. Muu hulgas on seal märgitud, et võlad tuleb maksta vastavalt registreerimise järjekorrale. Samal päeval registreeritud hüpoteekidel on seega võrdsed rahuldamisjärgud.

Kui varad ei ole kohustuste täitmiseks piisavad, võib kohus maksejõuetusmenetluses teha (ja tavaliselt ka teeb) korralduse tasuda varadest lõpetamise ja likvideerimise käigus tasutud kulud, tasud ja kulutused sellises tähtsusjärjekorras, nagu kohus peab vajalikuks; kohus võtab arvesse järgmist üldist tähtsusjärjekorda:

- a) kulutused, mida ametlik pankrotivara valitseja või pankrotihaldur saab põhjendatult nõuda või mis ta on teinud seoses äriühingu mis tahes vara säilitamise, realiseerimise või sissenõudmisega;
- b) muud kulutused või väljamaksed, mis ametlik pankrotivara valitseja on teinud või mis on tehtud tema volitusel, sealhulgas seoses äriühingu äritegevuse jätkamisega;
- c) võimalik ajutise halduri tasu;
- d) avalduse esitaja kulud ja kõikide nende avalduses esitatud isikute kulud, kelle kulud kohus on heaks kiitnud;
- e) võimalik erihalduri tasu;
- f) mis tahes summad, mis tuleb maksta isikutele, kes oma töökohustuste või volituste kohaselt aitavad koostada varade ja kohustuste aruandeid või kontoväljavõtteid;
- g) kohtu korraldusega ette nähtud hüvitised varade ja kohustuste aruannete esitamise kohustusest vabastamise või kõnealuste aruannete esitamiseks ajapikenduse saamise taotlustega seotud kulude eest;
- h) kõik vajalikud väljamaksed, mille pankrotihaldur on oma haldustegevuse käigus teinud, sealhulgas likvideerimiskomisjoni liikmete või nende esindajate tehtud kulutused, mille pankrotihaldur on heaks kiitnud;
- i) kõikide nende isikute tasud, kelle pankrotihaldur on värvanud äriühingule teenuseid osutama, nagu on nõutud või lubatud Malta seadustekogu 386. peatükis;
- j) ametliku pankrotivara valitseja tasu.

Maksejõuetusmenetluse jooksul koostab pankrotihaldur aruande, mis sisaldab võlausaldajate nõuete rahuldamisjärke ja jaotuskava ning mis esitatakse kohtule. Kui võlausaldajad kõnealuse aruandega ei nõustu, on neil võimalik esitada oma seisukohad, ja kohus võib teha korralduse aruannet parandada. Lõpuks kiidab kohus nimetatud rahuldamisjärgud ja kava heaks ning teeb pankrotihaldurile korralduse hakata võlausaldajatele makseid tegema.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Ei ole asjakohane.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamine on reguleeritud eelkõige äriseadustiku artikliga 531 ja tsiviilseadustikku kuuluvate seadustega, milles on esitatud seadusest tuleneva eelisõigusega võlausaldajate ja hüpoteegiga tagatud nõudega võlausaldajate nõuete rahuldamisjärgud. Kõnealuste võlausaldajate nõuded on tagatud, tulenevalt õigusaktide sätetest või asjaõiguslepingust vastavalt asjaomase kande registreerimise kuupäevale; need nõuded on reguleeritud ka äriseadustiku artikliga 535.

Seejärel järjestatakse teised võlausaldajad (kes ei ole registreeritud võlausaldajad) võrdsetel alustel vastavalt oma nõuetele.

Kümne päeva jooksul pärast seda, kui isiku pankrot on välja kuulutatud, korraldatakse koosolek, kus kohtuniku, registripidaja, halduri, pankrotivõlgniku ja võlausaldajate juuresolekul uuritakse ja analüüsitakse nõudeid ning tehakse inventuur.

Sellel koosolekul kuulatakse ära pankrotivõlgnik, kes pakub välja kompromissi tingimused. Koosolekul arutatakse, kas asjaomase juhtumi puhul on põhjendatud teatavate võlausaldajate kompromiss (nende, kes ei ole registreeritud võlausaldajad tulenevalt eelisõigusest, hüpoteegist või pandist) kõikide võlausaldajate kompromissi asemel. Igal võlausaldajal on õigus see otsus kaheksa päeva jooksul vaidlustada.

Peetakse teine koosolek, mida samuti juhatab kohtunik, ning selleks, et võlausaldajate kompromiss oleks vastuvõetav, peab see esindama kolmveerandit heakskiidetud summast, mille pankrotivõlgnik peab tasuma.

Pärast seda protsessi ja kõikide võlausaldajate nõuete loetelu koostamist korraldatakse veel üks kohtuniku juhatamisel toimuv koosolek, mille kohta on õigusaktide kohaselt eelnevalt aegsalt teade avaldatud.

Kõnealusel koosolekul tutvustab iga võlausaldaja oma juhtumit ning kui haldur mõne võlausaldaja väited vaidlustab, siis peab võlausaldaja neid haldurile ja võlausaldajate esindusele tõendama.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Maksejõuetusmenetluse korral vabastab kohus pankrotihalduri tema ülesannetest niipea, kui pankrotihaldur on realiseerinud äriühingu kogu vara või nii palju sellest, nagu tema arvamuse kohaselt saab realiseerida, ilma et see maksejõuetuse kestust ebavajalikult pikendaks, teinud võlausaldajatele võimaliku lõppmakse, korrigeerinud äriühingu varadesse panustanud isikute vahelisi õigusi ja teinud neile võimaliku lõpliku tagastuse ning esitanud äriühingu kulul aruanded, ja kui kohus on veendunud, et pankrotihaldur on täitnud Malta seadustekogu 386. peatüki nõuded ja muud nõuded, mille kohus võib olla kehtestanud Kohus võtab seejuures arvesse aruannet ja võimalikke vastulauseid, mille võib olla esitanud mõni võlausaldaja, äriühingu varadesse panustanud isik või huvitatud isik.

Seejärel teeb kohus korralduse äriühingu nimi korralduse tegemise kuupäeva seisuga registrist kustutada. Nimetatud korraldusest teatatakse äriregistri pidajale, kes äriühingu nime registrist kustutab.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Malta seadustekogu artikli 329B lõikega 12 on tervendamismenetluse lõpetamiseks ette nähtud järgmised stsenaariumid.

a) Kui mis tahes ajal äriühingu tervendamismenetluse jooksul saab erikontrolörile pärast võlausaldajate ja osanike/aktsionäride ühiskomisjoniga konsulteerimist selgeks, et nimetatud menetluse jätkamine äriühingus ei ole põhjendatud, esitab erikontrolör viivitamata kohtule äriühingu tervendamismenetluse lõpetamise taotluse, mis sisaldab tema vastavasisuliselt üksikasjalikke ja kõikehõlmavaid põhjendusi, ning kohus teeb korralduse äriühingu kohtulikuks likvideerimiseks.

Kohaldatakse Malta seadustekogu 386. peatükis maksejõuetusmenetlusega seoses kirjeldatud menetlust.

b) Kui mis tahes ajal äriühingu tervendamismenetluse jooksul saab erikontrolörile pärast võlausaldajate ja osanike/aktsionäride ühiskomisjoniga konsulteerimist selgeks, et äriühingu olukord on sel määral paranenud, et ta suudab oma võlad tasuda, esitab ta kohtule üksikasjalikke ja kõikehõlmavaid põhjendusi sisaldava taotluse ja palub kohtul teha korraldus äriühingu tervendamismenetluse lõpetamiseks. Kui kohus taotluse rahuldab, kehtestab ta sellised nõuded ja tingimused, mida ta juhtumi asjaolude põhjal vajalikuks peab.

Sellisel juhul jätkab äriühing oma tegevust elujõulise tegevust jätkava üksusena. Menetluse peatamine lõpeb, kui kohus eespool nimetatud taotluse rahuldab.

c) Kui mis tahes ajal äriühingu tervendamismenetluse jooksul äriühingu juhatuse liikmed või selle osanikud/aktsionärid erakorralisel üldkoosolekul veenduvad, et äriühingu olukord on sel määral paranenud, et ta suudab oma võlad tasuda, võivad nad esitada kohtule taotluse ja paluda kohtul teha korraldus äriühingu tervendamismenetluse lõpetamiseks, lisades taotlusele asjakohased tõendavad dokumendid ja asjakohase teabe, mis kinnitavad, et nad on olukorras veendunud, ning kohus ei tee taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise korraldust, ilma et ta oleks erikontrolöri eelnevalt ära kuulanud. Kui kohus taotluse rahuldab, kehtestab ta sellised nõuded ja tingimused, mida ta juhtumi asjaolude põhjal vajalikuks peab.

Sarnaselt eelmise juhtumiga jätkab äriühing oma tegevust elujõulise tegevust jätkava üksusena. Menetluse peatamine lõpeb, kui kohus eespool nimetatud taotluse rahuldab.

d) Oma ametiaja lõpus esitab erikontrolör kohtule kirjaliku lõpparuande, mis sisaldab tema üksikasjalikke ja kõikehõlmavaid arvamusi ja põhjendusi selle kohta, kas äriühingul on mõistlik väljavaade jätkata (tervikuna või osaliselt) elujõulise, tegevust jätkava üksusena ning kas tal on võimalik oma võlgu edaspidi korrapäraselt tasuda.

Kui erikontrolör esitab aruande, milles avaldatud arvamuse kohaselt on äriühingul mõistlik väljavaade jätkata (osaliselt või tervikuna) elujõulise, tegevust jätkava üksusena, lisab ta sellele täpse ja üksikasjaliku tervendamiskava; see sisaldab kõiki ettepanekuid vajalike meetmete kohta, mis võimaldavad äriühingul elujõulise, tegevust jätkava üksusena jätkata, koos selgitustega selle kohta, mis võib tegelikuks tervendamiseks vajalik olla, sealhulgas ettepanekud rahaliste vahendite, töötajate hoidmise ja äriühingu tulevase juhtimise kohta. Nimetatud tervendamiskavas selgitatakse ka seda, kuidas kavatakse võlausaldajatele nende nõuded täielikult või osaliselt tasuda, kas kõikide võlausaldajatega on saavutatud vabatahtlik kompromiss või kas tehakse ettepanek, et kohus lubaks tugineda sellisele kompromissile, mida kõik võlausaldajad ei ole heaks kiitnud.

Pärast lõpparuande ja tervendamiskava kättesaamist võib kohus küsida mis tahes selgitusi ja täpsustusi, mida ta vajalikuks peab ning mis vastavalt kohtu juhiste esitatakse kas suuliselt või kirjalikult. Seejärel võib kohus väljapakutud tervendamiskava tagasi lükata või selle vastu võtta ja heaks kiita kas täielikult või osaliselt ja nõuda sellesse muudatuste tegemist. Kui kohus erikontrolöri esitatud tervendamiskava heaks kiidab (olenemata sellest, kas sellesse on vastavalt kohtu juhistele muudatusi tehtud või mitte), on tervendamiskava kehtiv ja siduv kõikide huvitatud isikute jaoks kõikidel seadusest tulenevatel eesmärkidel. Menetluse peatamine lõpeb, kui kohus tervendamiskava heaks kiidab.

e) Kui kohus teeb korralduse äriühingu tervendamismenetluse lõpetamiseks põhjusel, et äriühingul ei ole mõistlikku väljavaadet jätkata elujõulise, tegevust jätkava üksusena ja tal ei ole võimalik oma võlgu edaspidi korrapäraselt tasuda, teeb ta korralduse äriühingu kohtulikuks likvideerimiseks.

Kohaldatakse Malta seadustekogu 386. peatükis maksejõuetusmenetlusega seoses kirjeldatud menetlust.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Pankrotimenetluse korral vabastab kohus halduri tema ülesannete täitmisest niipea, kui haldur on realiseerinud äriühingu kogu vara või nii palju sellest, nagu tema arvamuse kohaselt saab realiseerida, ilma et see pankrotti ebavajalikult pikendaks, teinud võlausaldajatele võimaliku lõppmakse, korrigeerinud äriühingu varadesse panustanud isikute vahelisi õigusi ja teinud neile võimaliku lõpliku tagastuse ning esitanud äriühingu kulul aruanded, ja kui kohus on veendunud, et haldur on täitnud Malta seadustekogu 13. peatüki kohased nõuded ja muud nõuded, mille kohus võib olla kehtestanud; kohus võtab seejuures arvesse aruannet ja võimalikke vastulauseid, mille võib olla esitanud mõni võlausaldaja, äriühingu varadesse panustanud isik või huvitatud isik.

Seejärel teeb kohus korralduse äriühingu nimi korralduse tegemise kuupäeva seisuga registrist kustutada. Nimetatud korraldusest teatatakse äriregistri pidajale, kes äriühingu nime registrist kustutab.

Seda kohaldatakse ka piiramatu vastutusega äriühingute suhtes.

Pankrotivõlgnikust ettevõtja võib pärast seda, kui ettevõtja pankrot on välja kuulutatud ja pankrotivara müügist laekunud tulu jaotatud, esitada registripidajale avalduse ja taotleda võimalust pöörduda kohtusse; sel päeval pöördub kohus pankrotiga seotud võlausaldajate ja halduri poole, et teha kindlaks, kas ettevõtjal võib lubada oma äritegevuse ennistada.

Kui kõnealune ettevõtja ei tegutsenud ebaausalt ega kuritahtlikult, siis võidakse tal lubada oma äritegevus ennistada. Sellise ennistamise tagajärjel vabastatakse nii pankrotistunud ettevõtja isik kui ka tema hiljem omandatud vara kõikidest võlgadest, mida mis tahes ajal enne pankroti väljakuulutamist oleks temalt saanud sisse nõuda.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Malta seadustekogu 386. peatüki artikli 315 lõike 1 kohaselt võib võlausaldajal olla võimalik nõuda oma õiguste rikkumise eest õiguskaitset mis tahes isiku vastu, kelle puhul leitakse, et ta osales äriühingu äritegevuses eesmärgiga petta äriühingu võlausaldajaid või mis tahes teise isiku võlausaldajaid või mis tahes muu ebaausa eesmärgiga. Sellisel juhul võib kohus pärast vastava taotluse saamist sedastada, et kõik isikud, kes eespool kirjeldatud viisil toimivas äritegevuses teadlikult osalesid, on isiklikult vastutavad ning neil on piiramatu vastutus kõikide või osade (nagu kohus otsustab) äriühingu võlgade ja muude kohustuste eest.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Võlausaldajate õigusi pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist ei ole käsitletud üheski eraldi õigusaktis.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Pärast äriühingu või ettevõtja pankrotimenetluse lõpetamist ei ole võlausaldajatel mingeid õigusi, välja arvatud juhul, kui võlausaldaja suudab tõendada, et ettevõtja või äriühing käitus võlausaldajatega kuritahtlikult või ebaausalt.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Kulud kannab vastavalt kohtu otsusele kas maksejõuetuse väljakuulutamise avalduse esitanud isik või äriühing.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Reorganiseerimismenetluses (piiratud vastutusega äriühingu tervendamisel) kannab menetluskulud äriühing.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Kulud kannab kas avalduse esitanud isik või pankrotistunud isik.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Maksejõuetusmenetlus (piiratud vastutusega äriühingud)

Malta seadustekogu 386. peatüki artiklis 303 sätestatakse, et eesõigused, hüpoteegid või muud tasud, vara või õiguste üleminek või muu käsutamine ning varaga seotud mis tahes maksed või muud toimingud või õiguste teostamine äriühingu poolt või tema vastu ning mis tahes kohustused, mille äriühing on võtnud **kuue kuu jooksul enne äriühingu lõpetamist**, loetakse võlausaldajaid kahjustavaks ebaausaks eelistamiseks, kui tegemist on tehinguga, mille väärtus on **selle tegelikust väärtusest väiksem** või kui sellega **antakse eelis**, olenemata sellest, kas tehing on oma laadilt soodustav või kahjulik. Sellistel juhtudel on tehing (ebaaus eelistamine) tühine.

Tegelikust väärtusest väiksem väärtus on määratletud järgmiselt:

a) äriühing sõlmib tegelikust väärtusest väiksema väärtusega tehingu juhul, kui:

- i) äriühing teeb kingituse või sõlmib muul viisil tehingu tingimustel, mille kohaselt äriühing ei saa selle eest tasu, või
- ii) äriühing sõlmib tehingu tasu eest, mille väärtus rahas või raha ekvivalendis on oluliselt väiksem kui äriühingu makstud tasu väärtus rahas või raha ekvivalendis.

Eelise andmine on määratletud järgmiselt:

b) äriühing annab isikule eelise juhul, kui:

- i) see isik on üks äriühingu võlausaldajaid või äriühingu võlgade või muude kohustuste käendaja või tagatise andja ning
- ii) äriühing teeb midagi või laseb teha midagi, mis paneb selle isiku olukorda, mis äriühingu maksejõuetusest tuleneva likvideerimise korral on parem kui olukord, kus ta oleks olnud ilma asjaomase teo või tegematajätmiseta.

Eespool kirjeldatust tehakse erand, kui isik, kelle kasuks tehing sõlmiti, tehti või toimus, tõendab, et ta ei teadnud ja tal ei olnud põhjust arvata, et äriühing maksejõuetuse tõttu tõenäoliselt lõpetatakse.

Reorganiseerimismenetlus (piiratud vastutusega äriühingu tervendamine)

Võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust reorganiseerimismenetluses (piiratud vastutusega äriühingu tervendamisel) ei ole käsitletud üheski eraldi õigusaktis.

Pankrotimenetlus (piiramatu vastutusega äriühingud ja ettevõtjad)

Võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust pankroti- või tervendamismenetluses ei ole käsitletud üheski eraldi õigusaktis.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversionides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 15/02/2018

SISUKORD

- 1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?
 - 2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?
 - 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
 - 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
 - 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
 - 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
 - 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
 - 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
 - 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
 - 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
 - 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
 - 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
 - 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?
 - 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
 - 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
 - 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
 - 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?
-

Siin esitatud teave ei käsitle maksejõuetusmenetlust füüsiliste isikute puhul, kes on pigem tarbijad kui ettevõtjad. Seadust nr 151/2015 füüsiliste isikute maksejõuetusmenetluse kohta (*Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice*) veel ei kohaldata – selle jõustumine on edasi lükatud 31. detsembrini 2016 – ja menetlusest ei ole teatatud komisjonile määruse (EL) 2015/848 lisadesse lisamiseks.

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Seadust nr 85/2014, mis käsitleb maksejõuetuse ennetamise menetlust ja maksejõuetusmenetlust (*Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*), kohaldatakse tsiviilseadustiku artikli 3 lõikes 2 määratletud ettevõtjatele (*profesioniști*), välja arvatud vaba elukutse esindajad ja need, kelle maksejõuetuse suhtes kehtivad erinormid (artikkel 3).

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Kui menetlus algatatakse võlgniku taotlusel, peab olema tegemist maksejõuetusega, mille korral olemasolevatest vahenditest ei piisa, et tasuda võlad, mis on kindlad, likviidsed ja kuuluvad tasumisele ja mis on väiksemad kui 40 000 Rumeenia leud; kui menetlus algatatakse võlausaldaja taotlusel, peab olema tegemist maksejõuetusega, mille korral olemasolevatest vahenditest ei piisa, et tasuda nõue, mis on kindel, likviidne ja kuulub tasumisele ja mille summa peab ületama 40 000 Rumeenia leud (võla tasumata jätmine pärast 60 päeva möödumist maksetähtpäevast).

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Võlgniku vara koosneb kõikidest tema varadest ja varalistest õigustest, kaasa arvatud need, mis on omandatud maksejõuetusmenetluse ajal ja millele on võimalik kohaldada sundtäitmist (*executare silită*) vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustikule (seaduse nr 85/2014 artikli 5 lõige 5).

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Pärast maksejõuetusmenetluse algatamist määratakse erihaldur (*administrator special*) ja pankrotihaldur (*practician în insolvență*). Olenevalt menetluse liigist on pankrotihalduriks kas kohtu määratud haldur (*administrator judiciar*), kui tegemist on ümberkorraldamisega kohtu järelevalve all, või kohtu määratud likvideerija (*lichidator judiciar*), kui tegemist on likvideerimisega (*fali ment*).

Erihaldur (*administrator special*) on füüsiline või juriidiline isik, kelle määrab võlgniku aktsionäride, osanike või liikmete üldkoosolek, kes on volitatud esindama nende huve menetluses, ja kui võlgnikul on lubatud ise oma tegevust juhtida, tegema võlgniku nimel vajalikke haldustoiminguid (seaduse nr 85/2014 artikli 5 lõige 4).

Erihalduril on järgmised kohustused:

- a) osaleda võlgniku esindajana artiklites 117–122 osutatud liiki hagide või artikli 84 rikkumisest tulenevate hagide arutamisel;
- b) esitada vastuväiteid seaduses sätestatud menetluse alusel;
- c) esitada ümberkorralduskava;
- d) pärast kava kinnitamist ja tingimusel, et võlgnikult ei ole võetud õigust oma tegevust juhtida, juhtida võlgniku tegevust kohtu määratud halduri järelevalve all;
- e) osaleda pärast likvideerimismenetluse algust varade nimekirja koostamises ja allkirjastada aruanne, saada lõpparuanne ja finantsaruanne ja võtta osa vastuväidete lahendamiseks ja aruande heakskiitmiseks kokku kutsutud koosolekust;
- f) saada teade menetluse lõpetamise kohta.

Kui võlgnikult võetakse õigus oma tegevust juhtida, esindab teda kohtu määratud haldur või likvideerija, kes tegeleb ka tema äritegevusega. Erihalduri ülesanne piirdub sel juhul aktsionäride, osanike või liikmete huvide esindamisega (seaduse nr 85/2014 artikkel 56).

Kohtu määratud haldur (*administrator judiciar*)

Kohtu määratud haldur võib olla füüsiline või juriidiline isik (kaasa arvatud juriidilise isiku esindaja) ja ta peab olema seaduse kohaselt pankrotihaldur. Kohtu määratud halduri peamised ülesanded on järgmised:

- a) vaadata üle võlgniku majanduslik seis ja esitatud dokumendid, koostada aruanne, milles tehakse ettepanek lihtsustatud menetluse alustamiseks või jälgimisperioodi jätkamiseks osana tavamenetlusest, ja esitada see aruanne delegeeritud kohtunikule (*udecãtor-sindic*) heakskiitmiseks kohtuniku kehtestatud tähtaja jooksul, mis ei või ületada 20 päeva alates halduri määramisest;
- b) vaadata üle võlgniku äritegevus ja koostada põhjalik aruanne, milles esitatakse põhjused ja asjaolud, mis viisid maksejõuetuseni, täpsustades võimalikke esialgseid tõendeid või viiteid isikutele, kelle tõttu võib see olukord olla tekkinud, ja nende vastutusele võtmise alused, ning uurides tegelikke võimalusi võlgniku äritegevuse ümberkorraldamiseks või selgitades põhjusi, miks ümberkorraldamine ei oleks võimalik, ning lisada aruanne juhtumi toimikusse delegeeritud kohtuniku kehtestatud tähtaja jooksul, mis ei või ületada 40 päeva alates halduri määramisest;
- c) kui võlgnik ei ole täitnud oma kohustust esitada oma raamatupidamisaruanded seadusjärgsete tähtaegade jooksul, siis koostada need aruanded, ja kui võlgnik on raamatupidamisaruanded esitanud, siis kontrollida, parandada ja täiendada neid;
- d) koostada kava võlgniku äritegevuse ümberkorraldamiseks olenevalt punktis a nimetatud aruande sisust;
- e) teostada järelevalvet võlgniku varahaldustoimingute üle;
- f) juhtida võlgniku äritegevust täielikult või osaliselt, pidades viimasel juhul kinni delegeeritud kohtuniku sõnaselgetest juhistest, mis puudutavad halduri kohustusi ning võlgniku varakontolt maksete tegemise tingimusi;
- g) kutsuda kokku võlausaldajate koosolekud või juriidilisest isikust võlgniku aktsionäride, osanike või liikmete koosolekud, juhtida neid ja osutada sekretäriteenuseid;
- h) esitada hagnosisid, et tühistada võlgniku toime pandud pettused või tehingud, mis on tehtud võlausaldajate õiguste kahjustamiseks, ning varade teatud üleandmised, võlgniku sõlmitud tehingud ja võlgniku antud tagatised, mis tõenäoliselt kahjustavad võlausaldajate õigusi;

- i) kui haldur leiab, et võlgnikul ei ole vara või kui sellest ei piisa kohtukulude katmiseks, teatada sellest viivitamata delegeeritud kohtunikule;
- j) lõpetada teatud lepingud, mille on sõlminud võlgnik;
- k) kontrollida nõudeid ja vajaduse korral esitada neile vastuväide, teatada võlausaldajatele, kui nõudeid ei tunnustatud või tunnustati ainult osaliselt, ja koostada nõuete nimekirjad;
- l) nõuda nõuded sisse, püüda sisse nõuda nõudeid seoses võlgniku vara või rahasummadega, mille võlgnik kandis üle enne menetluse algatamist, ning esitada ja taotleda hagisid, millega nõuda sisse võlgniku nõudeid ja mille puhul ta võib kasutada advokaatide teenuseid;
- m) sõlmida kompromisse, vabastada võlgadest, vabastada käendajad ja loobuda tagatisest, tingimusel et delegeeritud kohtunik selle kinnitab;
- n) teavitada delegeeritud kohtuniku küsimustest, mis võivad nõuda tema otsust;
- o) koostada võlgniku varade nimekiri;
- p) anda korraldus võlgniku varade hindamiseks, mis tuleb lõpule viia nõuete lõpliku nimekirja esitamiseks määratud kuupäevaks;
- q) saata maksejõuetusmenetluste bulletinis (*BPI*) avaldamiseks teade seoses hindamisaruande lisamisega juhtumi toimikusse kahe päeva jooksul alates kande tegemisest.

Lisaks punktis 1 loetletud ülesannetele võib delegeeritud kohtunik anda kohtu määratud haldurile otsusega (*încheiere*) muid ülesandeid, välja arvatud need, mis kuuluvad seaduse alusel kohtuniku ainupädevusse.

Kohtu määratud haldur esitab iga kuu aruande, milles kirjeldab, kuidas ta on oma kohustusi täitnud, põhjendades menetluse haldamisel tekkinud kulutusi ja muid kulutusi, mis on võlgniku varast välja makstud ja täpsustades vajaduse korral, kuidas on varade nimekirjaga edasi liigutud.

Kohtu määratud haldur võib kasutada oma ülesannete täitmiseks spetsialistide, nt advokaatide, raamatupidajate, hindajate või muude spetsialistide teenuseid. Kohtu määratud haldur ja võlausaldajad võivad esitada vastuväiteid juhtumi kohta koostatud hindamisaruannete suhtes.

Kohtu määratud likvideerija (*lichidator judiciar*)

Kui delegeeritud kohtunik annab välja likvideerimismääruse, määrab ta selle täitmiseks likvideerija. Kohtu määratud halduri kohustused lõpevad päeval, kui delegeeritud kohtunik määrab kindlaks likvideerija ülesanded. Kohtu määratud likvideerija peamised ülesanded on järgmised:

- a) vaadata üle selle võlgniku äritegevus, kelle suhtes on algatatud lihtsustatud menetlus, võttes arvesse tegelikku olukorda, ja koostada põhjalik aruanne maksejõuetuseni viinud põhjuste ja asjaolude kohta, nimetades isikud, kelle tõttu võib maksejõuetus olla tekkinud, ja nende vastutusele võtmise alused;
- b) juhtida võlgniku äritegevust;
- c) esitada hagisid, et tühistada võlgniku toime pandud pettused ja tehingud, mis kahjustavad võlausaldajate õigusi, ning varade teatud üleandmised, võlgniku sõlmitud äritehingud ja võlgniku antud eelisseisundi alused, mis tõenäoliselt kahjustavad võlausaldajate õigusi;
- d) panna plomme, koostada varade nimekiri ja võtta asjakohaseid meetmeid nende varade säilitamiseks;
- e) lõpetada teatud lepingud, mille on sõlminud võlgnik;
- f) kontrollida nõudeid ja vajaduse korral esitada neile vastuväide, teatada võlausaldajatele, kui nõudeid ei tunnustatud või tunnustati ainult osaliselt, ja koostada nõuete nimekirjad;
- g) püüda sisse nõuda võlgniku varadega seotud nõudeid, mis tulenevad varade või rahasummade ülekandmisest võlgniku poolt enne menetluse algatamist, nõuda sisse nõudeid ning esitada ja taotleda hagisid, millega nõuda sisse võlgniku nõudeid ja mille puhul ta võib kasutada advokaatide teenuseid;
- h) saada võlgniku nimel makseid ja kanda need võlgniku varakontole;
- i) müüa võlgniku vara kooskõlas seadusega;

j) sõlmida kompromisse, vabastada võlgadest, vabastada käendajad ja loobuda tagatisest, tingimusel et delegeeritud kohtunik selle kinnitab;

k) teavitada delegeeritud kohtunikku küsimustest, mis võivad nõuda tema otsust;

l) täita muid delegeeritud kohtuniku otsusega antud ülesandeid.

Võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise menetluses (*concordat preventiv*) osaleb võlgnik oma seaduslike või kokkulepitud esindajate kaudu.

Võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe **halduri** (*administrator concordatar*) ülesanded on järgmised:

a) koostada nimekiri võlausaldajatest, kaasa arvatud nendest, kelle nõuded on vaidlustatud või menetluses, ja nimekiri kokkuleppe allkirjastanud võlausaldajatest; kui võlausaldajal on nõue võlgniku vastu, kes vastutavad võlausaldajatega peetavas kokkuleppemenetluses solidaarselt, kantakse see võlausaldaja võlausaldajate nimekirja koos nõude nimiväärtusega, kuni see on täielikult kaetud;

b) koostada koos võlgnikuga kokkulepe ja selle osad või kokkuleppe kavand ja sissenõudmiskava;

c) võtta meetmeid võlgniku ja võlausaldajate vahelise või võlausaldajate omavahelise võimaliku vaidluse rahumeelseks lahendamiseks;

d) pöörduda delegeeritud kohtuniku poole kokkuleppe heakskiitmiseks;

e) teostada järelevalvet selle üle, et võlgnik täidaks kokkuleppes võetud kohustusi;

f) teatada kokkuleppe poolteks olevate võlausaldajate koosolekule viivitamata, kui võlgnik jätab oma kohustused täitmata või ei tee seda nõuetekohaselt;

g) koostada ja saata igas kuus või igas kvartalis kokkuleppe poolteks olevate võlausaldajate koosolekule aruanded kokkuleppe halduri töö ja võlgniku äritegevuse kohta; kokkuleppe halduri aruanne peaks sisaldama ka halduri arvamust kokkuleppe varajase lõpetamise aluste olemasolu või puudumise kohta;

h) kutsuda kokku kokkuleppe poolteks olevate võlausaldajate koosolek;

i) taotleda kohtult võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise menetluse lõpetamist;

j) täita muid seaduse peatükis nimetatud kohustusi, mis on esitatud võlausaldajate kokkuleppes või mille on kehtestanud delegeeritud kohtunik (seaduse nr 85/2014 artikkel 19).

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Maksejõuetusmenetluse algatamine ei mõjuta võlausaldaja õigust teha võlgniku vastu oleva nõude tasaarveldus võlgniku nõudega selle võlausaldaja vastu, kui seaduses sätestatud seadusliku tasaarveldamise nõuded on menetluse algatamise päeval täidetud. Tasaarvelduse võib registreerida ka kohtu määratud haldur või likvideerija.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Pooleliolevad lepingud kehtivad menetluse algatamisel edasi. Lepingu sätted, mis näevad ette lepingu lõpetamist, lepingu tähtajale tuginemise võimalusest ilmajätmist või ennetähtaegset sissenõutavaks muutmist maksejõuetusmenetluse algatamise tõttu, on tühised. Pooleliolevate lepingute kehtivuse jätkumist ja lõpetamise või kohustuste ettepoole toomist käsitlevate normide tühisust ei kohaldata kvalifitseeritud finantslepingutele ega kahepoolsetele tasaarvestustehingutele kvalifitseeritud finantslepingu või kahepoolse tasaarvestuskokkuleppe raames.

Et suurendada võlgniku varade väärtust, võib kohtu määratud haldur või likvideerija kolmekuulise aegumistähtaja jooksul alates menetluse algatamisest iga lepingu, kehtiva liisingu ja muu pikaajalise lepingu üles öelda, kui mõlemad pooled ei ole täitnud neid lepinguid täielikult või märkimisväärses ulatuses. Kui leping sel viisil üles öeldakse, võib teine pool esitada võlgniku vastu hagi hüvitise saamiseks.

Kui lepingupool esitab esimese kolme kuu jooksul pärast menetluse algatamist teate, milles taotleb kohtu määratud haldurilt või likvideerijalt lepingu lõpetamist, peab haldur või likvideerija vastama 30 päeva jooksul alates teate kättesaamisest. Kui nad seda ei tee, loetakse leping lõpetatuks ning halduril või likvideerijal ei ole enam võimalik täitmist nõuda.

Seaduses on reguleeritud ka erilepingute staatust. Sellised on näiteks kommunaalteenuste osutamise lepingud, liisingulepingud või tasaarvelduse raamlepingud.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Alates kuupäevast, mil tehakse teatavaks otsus kiita võlausaldajate kokkulepe heaks, peatatakse automaatselt allkirjutanud võlausaldajate esitatud üksikud hagid võlgnike vastu ning aegumistähtaeg seoses nende õigusega taotleda võlgniku vastu olevate nõuete täitmist.

Peatamist ei kohaldata intressimäärade, karistuste ja allkirjutanud võlausaldajatel tekkinud muude kulutuste suhtes, välja arvatud juhul, kui nad on väljendanud oma kirjalikku nõusolekut vastupidisega. Selline nõusolek märgitakse võlausaldajate kokkuleppe kavandisse.

Võlausaldajate kokkuleppe heakskiitmise määruuses peatab delegeeritud kohtunik kõik sundkorras sissenõudmise menetlused.

Kokkuleppe halduri taotlusel ja tingimusel, et võlgnik on andnud võlausaldajatele tagatised, võib delegeeritud kohtunik kehtestada võlausaldajatele, kes ei ole kokkuleppele alla kirjutanud, nende nõude maksetähtaja edasilükkamise kuni 18 kuuks. Selle ajavahemiku jooksul ei teki intresse, trahve ega muid nõudega seotud kulutusi. Nõude maksetähtaja edasilükkamise eeskirja ei kohaldata kvalifitseeritud finantslepingute, kvalifitseeritud finantslepingul põhinevate kahepoolsete tasaarveldustehingute ega kahepoolse tasaarvelduskokkuleppe uhtes.

Võlausaldajate kokkulepe on avaliku sektori eelarve võlausaldajate vastu (*creditori bugetari*) tõhus, kui täidetakse riiklike ja Euroopa õigusaktide õigussätteid riigiabi kohta.

Võlausaldajate heakskiidetud kokkuleppe ajal ei ole võimalik võlgniku suhtes maksejõuetusmenetlust algatada.

Võlausaldaja, kes saab menetluse ajal võlgniku suhtes täitedokumendi, võib taotleda kokkuleppega ühinemist või nõuda oma nõude sisse muude seaduses ette nähtud vahenditega.

Kõik kohtu- ja kohtuvälised hagid ja nõuete sundtäitmise meetmed võlgniku varade suhtes peatatakse maksejõuetusmenetluse algatamisel automaatselt. Sellekohaseid õigusi on võimalik teostada ainult maksejõuetusmenetluse raames, taotledes nõuete tunnustamist. Menetluse algatamine peatab hagide esitamise aegumistähtjad.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Kõik kohtu- ja kohtuvälised hagid ja nõuete sundtäitmise meetmed võlgniku varade suhtes peatatakse maksejõuetusmenetluse algatamisel automaatselt.

Peatamist ei kohaldata järgmise suhtes:

- a) võlgniku esitatud edasikaebused võlausaldaja või võlausaldajate algatatud hagide vastu enne menetluse algatamist ning kriminaaluurimisega liidetud tsiviilkohtuasjad (*acțiunile civile din procesele penale*) võlgniku vastu;
- b) kohtuhagid, mis on esitatud kaasvõlgnike ja/või kolmandast isikust käendajate vastu;
- c) kohtuvälised menetlused, mis on käimas spordikomisjonides spordiliitude juures, kes tegutsevad kooskõlas seadusega nr 69 /2000 kehalise kasvatuse ja spordi kohta (*Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000*), järgnevalt muudetud ja täiendatud versioonis, seoses mängijate ühepoolse taganemisega üksikutest töö- või tsiviilõiguslikest lepingutest, ning sellistele olukordadele kohaldatavad spordikaristused ja muud vaidlused, mis on seotud mängijate õigusega osaleda võistlustel.

Tuleb märkida, et hagide peatamist kohaldatakse ainult kohtuasjadele, mis kätkevad nõudeid võlgniku vara suhtes, mitte nendele, mis on seotud mittevaraliste õiguste ja kohustustega ning jätkuvad asja arutamise kohtus.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Peetakse maksejõuetu võlgniku kõikide võlausaldajate koosolek.

Võlausaldajate koosoleku (*adunarea creditorilor*) kutsub kokku ja seda juhivad kohtu määratud haldur või likvideerija. Teadaolevad võlausaldajad kutsuvad vajaduse korral kohale haldur või likvideerija juhtudel, mis on seaduses sõnaselgelt sätestatud.

Võlausaldajad kutsutakse kokku maksejõuetusmenetluste büllätäänis avaldatud teatega vähemalt viis päeva enne koosolekut ja teade peab sisaldama koosoleku päevakorda. Võlausaldajaid võivad koosolekul esindada esindajad, kellel on konkreetne ja autentne volitus, või avaliku sektori eelarve võlausaldajate ja muude juriidiliste isikute puhul üksuse juhi allkirjastatud volitus. Võlausaldajad võivad hääletada ka kirjalikult, välja arvatud juhul, kui see on seadusega sõnaselgelt keelatud.

Kui seaduses ei ole ette nähtud kindlat enamust, võib võlausaldajate koosolek tegutseda kehtival viisil, kui sellel osalevad nõuete koguväärtusest vähemalt 30 % moodustavate nõuete omanikud, kellel on õigus võlgniku vara üle hääletada, ning sellise koosoleku otsused võetakse vastu nõuete kohalviivate hääleõiguslike omanike nõude väärtusel põhineva enamuse sõnaselgelt antud poolthältega. Tingimustega seotud hääle loetakse vastuhääleks. Võlausaldajad, kes annavad kehtivad hääled kirja teel, loetakse samuti kohalviibijateks.

Pärast esimese koosoleku kokkukutsumist võib delegeeritud kohtunik ja seejärel võlausaldajad määrata komitee, mis koosneb sõltuvalt võlausaldajate arvust kolmest kuni viiest hääleõigusega võlausaldajast, kellel on eelisõuded, nõuded eelarve suhtes ja tagamata nõuded väärtuse järjekorras. Võlausaldajate komitee (*comitetul creditorilor*) ülesanded on järgmised:

- a) vaadata üle võlgniku seis ja esitada võlausaldajate koosolekule soovitused võlgniku äritegevuse jätkamise ja esitatud ümberkorralduskavade kohta;
- b) leppida kokku tingimused, millega määrata haldur või likvideerija, keda võlausaldajad soovivad kohtuniku poolt määratuna näha;
- c) tutvuda kohtu määratud halduri või likvideerija koostatud aruannetega, vaadata need läbi ja esitada vajaduse korral nende kohta vastuväiteid;
- d) koostada aruanded, mis esitatakse võlausaldajate koosolekule seoses kohtu määratud halduri või likvideerija võetud meetmete ja nende mõjuga, ja pakkuda välja muid meetmeid, esitades põhjused;
- e) nõuda võlgnikult oma tegevuse juhtimise õiguse äravõtmist;
- f) esitada kohtuhagisid, et tühistada võlgniku toime pandud pettused või tehingud, mis kahjustavad võlausaldajaid, kui kohtu määratud haldur või likvideerija ei ole selliseid kohtuhagisid esitanud.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Sõltuvalt võlgniku konkreetsest olukorrast ja sellest, kas ta on jäetud ilma õigusest juhtida oma tegevust või mitte, on pankrotihalduril järgmised kohustused.

Kohtu määratud haldur teostab järelevalvet võlgniku varahaldustoimingute üle. Ta juhib võlgniku äritegevust täielikult või osaliselt, pidades viimasel juhul kinni delegeeritud kohtuniku sõnaselgetest juhistest, mis puudutavad halduri kohustusi ning võlgniku varakontolt maksete tegemise tingimusi.

Ta nõuab sisse nõudeid, sõlmib kompromisse, koostab varade nimekirja ja müüb võlgnikule kuuluvat vara.

Võlgnik võib kasutada vara ainult juhul, kui ta on säilitanud õiguse juhtida oma tegevust, ja ta võib seda teha oma käimasoleva äritegevuse piires. Tema tegevuse üle teostab järelevalvet ja seda kontrollib kohtu määratud haldur.

Pärast likvideerimismenetluse algatamist juhib kohtu määratud likvideerija võlgniku äritegevust, lõpetab lepinguid, nõuab sisse nõudeid, müüb vara, sõlmib kompromisse, võtab võlgniku nimel vastu makseid jne. Likvideerimise korral võib võlgniku vara võõrandada ainult kohtu määratud likvideerija.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Kõik võlausaldajad, kelle nõuded pärinevad menetluse algatamise eelsest ajast, välja arvatud töötajad, kelle nõuded registreerib kohtu määratud haldur raamatupidamisdokumentide alusel, peavad esitama avalduse oma nõuete tunnustamiseks menetluse algatamise määruuses sätestatud tähtaja jooksul ning lisama vajalikud tõendavad dokumendid. Kõik tunnustamiseks ja kohtukantseleis registreerimiseks esitatud nõuded loetakse kehtivaks ja täpseks, kui võlgnik, kohtu määratud haldur või võlausaldajad neid ei vaidlusta. Nõuete nimekirja lisatud nõuded tasutakse osana maksejõuetusmenetlusest seaduses sätestatud jaotamiskorra alusel.

Nõuded, mis tekivad pärast menetluse algatamist, jälgimisperiodil või kohtuliku ümberkorraldamismenetluse käigus, tasutakse kooskõlas neid põhjendavate dokumentidega ja neid ei ole vaja pankrotivarale lisada. See eeskiri kehtib ka nõuete suhtes, mis tekivad pärast likvideerimismenetluse algatamist.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Kui välja arvata töötajad, kelle nõuded registreerib kohtu määratud haldur raamatupidamisdokumentide alusel, siis peavad kõik võlausaldajad, kelle nõuded pärinevad menetluse algatamise eelsest ajast, esitama avalduse oma nõuete tunnustamiseks

menetluse algatamise määruses sätestatud tähtaja jooksul. Avaldus peab sisaldama võlausaldaja nime ja kodust aadressi või registreeritud asukohta, tasumisele kuuluvat summat, nõude aluseid ja eelisjärjekorra võimalike aluste üksikasju. Nõuet tõendavad dokumendid ja eelisjärjekorra alused tuleb lisada avaldusele hiljemalt avalduse esitamiseks kehtestatud tähtjaks.

Avaldus nõude tunnustamiseks tuleb esitada isegi juhul, kui nõuet ei tõenda täitedokument. Nõudeid, mille maksetähtaeg ei ole menetluse algatamise kuupäeval veel kätte jõudnud või millele laienevad tingimused, tunnustatakse, et lisada need pankrotivarale.

Kui nõude tunnustamise avalduse esitab kannatanu kriminaalmenetlusega liidetud tsiviilkohtuasjas, registreeritakse nõue tingimusega, et see peatatakse hagi lõpliku lahendamise ajal kannatanu kasuks.

Sooduskohtlemiseks kvalifitseeruvad nõuded lisatakse lõplikku nimekirja kuni tagatise turuväärtuse ulatuses, mille teeb kohtu määratud halduri või likvideerija tellitud hindamise teel kindlaks hindaja (*evaluator*).

Kõikidele nõuetele laieneb kontrollimenetlus, välja arvatud nõuded, mis on kindlaks tehtud jõustunud kohtuotsustes ja jõustunud vahekohtuotsustes. Menetlus ei hõlma ka avaliku sektori eelarve vastu esitatud nõudeid, mis tulenevad täitedokumendist, mida ei ole vaidlustatud konkreetsetes seadustes sätestatud tähtaegade jooksul.

Kohtu määratud haldur või likvideerija koostab nõuete esialgse nimekirja, mida huvitatud poolel, võlgnikul või võlausaldajal on võimalik delegeeritud kohtuniku juures vaidlustada. Välja arvatud juhul, kui menetluse algatamisest teatamisel on rikutud kohtukutseid ja menetlustoimingutest teatamist käsitlevaid eeskirju, kaotab enne menetluse algatamist tekkinud nõude omanik, kes ei esita nõude tunnustamise avaldust sätestatud tähtaja jooksul (tähtaeg on märgitud teates ja see on kuni 45 päeva alates menetluse algatamisest) õiguse saada lisatud võlausaldajate nimekirja ega omanda sellise võlausaldaja seisundit, kellel on õigus võtta nimetatud nõudega seoses menetlusest osa. Võlausaldajal ei ole õigust pöörata pärast menetluse lõpetamist täitmisele nõuet võlgniku või võlgniku juriidilise üksuse piiramatul vastutusega liikmete või osanike vastu, välja arvatud juhul, kui võlgnik mõistetakse süüdi kriminaalses pankrotis (*bancrută simplă*) või pettusel põhinevas pankrotis (*bancrută frauduloasă*) või võetakse vastutusele pettusel põhinevate maksete või ülekannete tõttu. Õiguse kaotust kinnitab kohtu määratud haldur või likvideerija, kes ei kanna võlausaldajat võlausaldajate nimekirja.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Vahendid, mis saadakse võlgniku vara hulka kuuluvate varade ja õiguste müügist, mis on tagatud võlausaldaja huvides soodustingimustel, jaotatakse järgmises järjekorras:

1. tasud, tempelmaksud ja muud asjaomase vara müügist tulenevad kulud, kaasa arvatud nende varade säilitamiseks ja haldamiseks vajalikud kulud, võlausaldajal sundtäitmismenetluses tekkinud kulud, kommunaalteenuste pakkujate nõuded, mis on tekkinud pärast menetluse algatamist, ning jaotamise kuupäeval kõikide võlausaldajate ühistes huvides töötavatel isikutel saadaolevad töötasud, mis kantakse proportsionaalselt võlgniku kõikide varade väärtusega;
2. eelisseisundis võlausaldajate nõuded, mis tekivad maksejõuetusmenetluse käigus; need nõuded hõlmavad põhisummat, intresse ja muid lisakohustusi, kui see on asjakohane;
3. eelisseisundis võlausaldajate nõuded, kaasa arvatud kogu põhisumma, intressid ning igat liiki lisanduvad summad ja karistused.

Kui nende varade müügist saadud summast ei piisa asjaomaste nõuete täielikuks tasumiseks, tekib võlausaldajatel vahesumma ulatuses olenevalt asjaoludest tagamata nõue või nõue avaliku sektori eelarve vastu, mis liigitatakse koos teiste nõuetega asjaomasesse kategooriasse. Kui pärast eelnevalt viidatud summa tasumist jääb järele teatud summa, hoiustab kohtu määratud likvideerija selle võlgniku varakontol. Likvideerimise korral tasutakse nõuded järgmises järjekorras:

1. tasud, tempelmaksud ja seaduse sama jaotise kohaselt menetlusest tulenevad muud kulud, kaasa arvatud kulud, mida on vaja võlgniku varade säilitamiseks ja haldamiseks, äritegevuse jätkamiseks ning menetluse eesmärkidel tööle võetud isikutele töötasu maksmiseks;
2. nõuded, mis tulenevad menetluse käigus antud rahastamisvahenditest;
3. töösuhetest tulenevad nõuded;
4. nõuded, mis tulenevad võlgniku äritegevuse jätkamisest pärast menetluse algatamist, kaastöövõtjatest või heausksetest kolmandast isikust omandajatest või mille on põhjustanud alama järgu omandajad, kes tagastavad oma vara või selle väärtuse võlgniku vara hulka;
5. nõuded avaliku sektori eelarve vastu;

6. nõuded seoses summadega, mida võlgnik võlgneb kolmandatele isikutele ülalpidamiskohustuste, alaealistele lastele makstavate hüvitiste või korrapäraselt makstavate elatissummade alusel;

7. nõuded seoses summadega, mille delegeeritud kohtunik on kindlaks määranud võlgniku ja tema perekonna toetamiseks, kui võlgnik on füüsiline isik;

8. pangalaenudest tulenevad nõuded koos seotud kulude ja intressidega, kaupade müügist, teenuste osutamisest või muu töö tegemisest tulenevad nõuded, rendimaksete nõuded ja liisingutega seotud nõuded, kaasa arvatud võlakirjad;

9. muud tagamata nõuded;

10. allutatud nõuded järgmises tähtsuse järjekorras:

a) nõuded, mis tulenevad selliste kolmandate isikute varast, kes on omandanud võlgnikult kaupu pahauskselt, pahausksete alama järgu omandajate nõuded pärast tühistamishagide tunnustamist ning laenu, mille on juriidilisest isikust võlgnikule andnud osanik või aktsionär, kellele kuulub vähemalt 10 % aktsiakapitalist või hääleõigustest üldkoosolekul või kui see on asjakohane, majandushuviühingu liige (*grupu de interes economic*);

b) tasuta toimingutest tulenevad nõuded.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Kui **võlausaldajate kokkuleppe menetlus** viiakse lepingus sätestatud tähtaja jooksul edukalt lõpule, teeb delegeeritud kohtunik otsuse, millesse pannakse kirja, et kokkuleppe eesmärgid on täidetud. Võlausaldajate kokkuleppes esitatud nõuete muudatused muutuvad siis lõplikuks (seaduse nr 85/2014 artikkel 36).

Ümberkorraldamismenetlus koos äritegevuse jätkamisega või likvideerimismenetlus (*lichidare pe bază de plan*) lõpetatakse kohtuotsusega, mis tehakse kohtu määratud halduri koostatud aruande alusel, kus leitakse, et kõik kinnitatud kavas võetud maksekohustused on täidetud ja kõik hetkel tasumisele kuuluvad nõuded on tasutud. Kui ümberkorraldamise eesmärgil algatatud menetlus muudetakse likvideerimismenetluseks, lõpetatakse see kooskõlas likvideerimismenetlust käsitlevate eeskirjadega. Alates kohtu järelevalve all toimuva ümberkorraldamise kava kinnitamise kuupäevast ning ümberkorraldamise ajaks vabastatakse võlgnik vahesummast, mis tal oli enne kava kinnitamist olnud kohustuste väärtuse ja kavas märgitud väärtuse vahel.

Likvideerimismenetlus lõpetatakse, kui delegeeritud kohtunik on lõpparuande heaks kiitnud, kui kõik võlgniku pankrotivara vahendid ja varad on jaotatud ning kui nõuetega hõlmamata vahendid on pangas hoiustatud. Pärast menetluse lõpetamist antakse välja määrus võlgniku eemaldamiseks registritest, kuhu ta oli kantud.

Menetluse lõpetamisel vabastatakse delegeeritud kohtunik, kohtu määratud haldur või likvideerija ja kõik neid abistanud isikud kohustustest või vastutusest, mis on seotud menetlusega, võlgniku ja võlgniku pankrotivaraga, võlausaldajate, eelisõiguste omanike, aktsionäride või osanikega.

Likvideerimismenetluse lõpetamisel vabastatakse füüsilisest isikust (majandustegevusega tegelev) võlgnik likvideerimisele eelnenud kohustustest, välja arvatud juhul, kui ta on süüdi mõistetud pettusel põhinevas pankrotis või pettusel põhinevate maksete või ülekannete tegemises; sellistes olukordades vabastatakse ta kohustustest ainult sellises ulatuses, mis on täidetud osana menetlusest.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Pärast mis tahes liiki maksejõuetusmenetluse lõpetamist ei ole võlausaldajatel võimalik nõuda võlgnikult enne maksejõuetusmenetluse algatamist tekkinud nõudeid.

Võlausaldajad võivad endiselt nõuda kaasvõlgnike ja võlgniku käendajate vastu esitatud nõuete kogu väärtust.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Kõik seaduses ette nähtud menetluskulud, kaasa arvatud kohtu määratud halduri või likvideerija teavitamise, kutsete ja menetlusdokumentide edastamisega seotud kulud, kaetakse võlgniku pankrotivarast (seaduse nr 85/2014 artikkel 39). Kui võlgniku rahalistest vahenditest ei piisa, esitatakse nõue likvideerimisfondile (*fondul de lichidare*).

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Kohtu määratud haldur või likvideerija võib esitada **hagisid, et tühistada** võlgniku toime pandud **pettused ja tehingud**, mis kahjustavad võlausaldajate õigusi, kahe aasta jooksul enne menetluse algatamist.

Võlgniku tehtud alljärgnevad toimingud või tehingud on võimalik tühistada, et tagastada üleantud vara või muude pakutud hüvede väärtus:

a) üleandmistoimingud, mis on tehtud tasu saamata menetluse algatamisele eelnenud kahe aasta jooksul; erandiks on sponsorlus humanitaareesmärkidel;

b) tehingud, mille puhul võlgniku antu on saadust selgelt suurem ja mis on sooritatud menetluse algatamisele eelnenud kuue kuu jooksul;

c) menetluse algatamisele eelnenud kahe aasta jooksul tehtud toimingud, mille puhul on kõikide poolte kavatsus hoida ära võlausaldajate nõuete esitamine vara kohta või kahjustada nende õigusi muul viisil;

d) omandiõiguse võlausaldajale üleandmise toimingud eesmärgiga tasuda eelnev võlg, mis on tehtud menetluse algatamisele eelnenud kuue kuu jooksul, kui summa, mille võlausaldaja võiks võlgniku likvideerimise korral saada, on väiksem kui omandiõiguse üleandmistoimingu väärtus;

e) tagamata nõudega seotud eelisõiguse kehtestamine menetluse algatamisele eelnenud kuue kuu jooksul;

f) võlgade ettetasumine menetluse algatamisele eelnenud kuue kuu jooksul, kui maksetähtpäev oleks pidanud olema päeval pärast menetluse algatamist;

g) kohustuste üleandmise või võtmise toimingud, mida võlgnik on teinud menetlusele algatamisele eelnenud kahe aasta jooksul kavatsusega pankrotiolukorda varjata või edasi lükata või panna võlausaldaja suhtes toime pettus.

Tühistamine ja kasu sissenõudmine on võimalik ka järgmiste toimingute või tehingute puhul, mis tehti menetluse algatamisele eelnenud kahe aasta jooksul võlgnikuga õigussuhetes olevate isikutega:

a) need, mis on tehtud usaldusosanikuga (*asociat comanditat*) või osanikuga, kellele kuulub vähemalt 20 % ühingu kapitalist või hääleõigustest osanike üldkoosolekul, kui võlgnik on usaldusühing (*societate în comandită*), põllumajandusettevõtte (*societate agricolă*), partnerlusvormis ettevõtte, (*societate în nume colectiv*) või piiratud vastutusega ühing (*societate cu răspundere limitată*).

b) need, mis on tehtud liikme või direktoriga, kui võlgnik on majandushuviühingu liige;

c) need, mis on tehtud aktsionäriaga, kellele kuulub vähemalt 20 % suurune osalus võlgniku juures või hääleõigustest aktsionäride üldkoosolekul, kui võlgnik on aktsiaselts (*societate pe acțiuni*);

d) need, mis on tehtud direktori, juhi või võlgniku järelevalveorganite liikmega, kui võlgnik on ühistu, aktsiaselts või põllumajandusettevõtte;

e) need, mis on tehtud füüsilise või juriidilise isikuga, kellel on võlgniku või tema ettevõtte üle kontrolli;

f) need, mis on tehtud kaasomanikuga või poolega, kellel on ühise vara suhtes jagatud omandiõigus;

g) need, mis on tehtud punktides a–f loetletud füüsiliste isikute abikaasa, veresugulaste või abielu kaudu sugulastega kuni neljanda põlvni (k.a).

Kohtu määratud haldur või likvideerija võib esitada hagi, et tühistada võlgniku toime pandud pettused, mis kahjustavad võlausaldajaid, ühe aasta jooksul alates sellest, kui möödub tähtaeg, mis on kehtestatud kohtu määratud halduri või likvideerija esimese aruande koostamiseks, kuid mitte hiljem kui 16 kuud pärast menetluse algatamist. Kui hagi vastu võetakse, saavad selle pooled tagasi oma endise seisundi ja üleandmise päeval kehtinud kohustused registreeritakse uuesti.

Võlausaldajate komitee või võlausaldaja, kellele kuulub üle 50 % pankrotivarasse kantud nõuete väärtusest, võib esitada sellise hagi delegeeritud kohtuniku juures, kui kohtu määratud haldur või likvideerija seda ei tee.

Tühistamishagi ei ole võimalik esitada asutamistoimingu (*act de constituire*) suhtes asjaõiguse raames ega omandiõiguse üleandmise toimingu suhtes asjaõiguse raames, kui võlgnik teeb seda oma igapäevase äritegevuse käigus. Asutamistoimingu või omandiõiguse üleandmise toimingu tühistamise avaldus kantakse automaatselt asjakohastesse avalikesse registritesse.

Seoses eelnimetatud toimingute ja tehingutega kehtib vaidlustatav eeldus, et tegemist on võlausaldajaid kahjustava pettusega.

Pärast maksejõuetusmenetluse algatamist on kõik toimingud, tehingud ja maksed, mida võlgnik on pärast menetluse algatamist teinud, automaatselt tühistatud. Erandiks on sammud, mida on vaja käimasoleva tegevuse juhtimiseks, sammud, milleks on andnud loa delegeeritud kohtunik, ning sammud, mille on kinnitanud kohtu määratud haldur.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 18/12/2018

Maksejõuetus - Sloveenia

SISUKORD

- 1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?
- 2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?
- 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
- 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
- 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?
- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Maksejõuetusmenetlus ja ennetava restruktureerimise menetlus on sätestatud [finantstehingute, maksejõuetusmenetluse ja sundlõpetamise seaduses](#) (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju*, edaspidi ZFPPIPP).

I. MAKSEJÕUETUSMENETLUS

1. Finantsilise restruktureerimise menetlus – reorganiseerimine

Kohustusliku kokkuleppemenetluse võib algatada järgmiste isikute suhtes:

– ettevõtte või ühistuna tegutsev juriidiline isik, välja arvatud juhul, kui õigusaktides on konkreetse ettevõtte või ühistu kohta tema tegevust arvesse võttes teisiti sätestatud;

– ettevõtja või

– muu juriidiline isik, kui õigusaktides on nii sätestatud.

Kohustuslik kokkuleppemenetlus hõlmab ka **suure, keskmise suurusega või väikese ettevõtja puhul kohaldatava kohustusliku kokkuleppemenetluse erieeskirju**. Sellises menetluses on suurem valik meetmeid võlgniku kohustuste finantsiliseks restruktureerimiseks (näiteks võlausaldajate tagatud nõuded).

Lihtsustatud kohustuslik kokkuleppemenetlus on lubatud ainult ettevõtja suhtes, keda käsitatakse ettevõtete seaduse (*Zakon o gospodarskih družbah*) eeskirjade kohaselt mikroettevõtjana, või ettevõtja suhtes, kes vastab mikro- või väikeettevõtja kriteeriumidele.

2. Pankrotimenetlus

Juriidilise isiku **pankrotimenetluse** võib algatada iga juriidilise isiku suhtes, välja arvatud juhul, kui juriidilise isiku konkreetset õigusvormi või liiki või kindlat juriidilist isikut reguleerivas seaduses on teisiti sätestatud. Pankrotimenetlus ettevõtte suhtes, kus töötavad puudega inimesed, on lubatud ainult Sloveenia valitsuse nõusolekul.

Eraisiku pankroti võib algatada järgmiste isikute vara suhtes:

– ettevõtja;

– üksikisik (arst, notar, advokaat, põllumajandustootja või muu füüsiline isik, kes ei ole ettevõtja ja kes tegeleb kindla kutsetegevusega) või

– tarbija.

Pärandvara pankroti võib algatada ülemäärase võlgnevusega testaatori – surnud füüsilise isiku – vara suhtes.

II. MAKSEJÕUETUSEELNE MENETLUS

Ennetava restruktureerimise menetlus

Ennetava restruktureerimise menetlus on lubatud ainult kapitaliühingu suhtes, keda käsitatakse ettevõtete seaduse eeskirjade kohaselt suure, keskmise suurusega või väikese ettevõtjana.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Maksejõuetus

Peamine nõue maksejõuetusmenetluse algatamisel on maksejõuetuse asjaolude olemasolu. **Maksejõuetust** määratletakse olukorrana, mille puhul

– võlgnik **on olnud maksejõuetu pika aja jooksul**, sest ta ei ole suutnud kõiki sel ajal ettenähtud maksekohustusi täita, või

– võlgnik on muutunud **pikaajaliselt maksejõuetuks**, sest tema vara väärtus on väiksem kui tema kohustuste summa (**ülemäärane võlgnevus**) või tema kapitaliühingu kahjum koos jooksva aastal tekkiva kahjumiga ületab poole aktsiakapitalist ja seda kahjumit ei ole võimalik katta teenitavast kasumist või reservist.

Maksejõuetuse eel- ja põhimenetlus

Maksejõuetusmenetlus koosneb eel- ja põhimenetlusest. Maksejõuetuse eelmenetlus algatakse menetluse algatamise taotluse (maksejõuetusmenetluse algatamise taotlus) esitamisega. Eelmenetluse käigus teeb kohus otsuse menetluse algatamise tingimuste kohta. Põhimenetlus algatakse otsusega, milles kohus otsustab maksejõuetusmenetluse algatamise (maksejõuetusmenetluse algatamine).

Maksejõuetuse eel- ja põhimenetluse pooled

Eelmenetluse käigus võib menetlustoiminguid teha menetluse taotleja, võlgnik, kelle suhtes menetluse algatamise taotlus esitati, kui ta ei ole taotleja, ning võlausaldaja, kes suudab tõendada, et nõude esitamine võlgniku vastu, kelle suhtes menetluse algatamise taotlus esitati, on tõenäoline, tingimusel et see võlausaldaja teatab oma kavatsusest eelmenetluses osaleda.

Maksejõuetuse põhimenetluse käigus võib menetlustoiminguid teha võlausaldaja, kes esitab menetluses nõude maksejõuetu võlgniku vastu, ja maksejõuetu võlgnik (kohustusliku kokkuleppemenetluse, lihtsustatud kohustusliku kokkuleppemenetluse ja eraisiku pankroti puhul).

Menetluse algatamine ja sellest teatamine

Päeval, mil kohus teeb otsuse menetluse algatamise kohta, avaldab ta selle otsuse veebilehtedel, mida kasutatakse kohtudokumentide, osalejate dokumentide ja maksejõuetusmenetlust puudutava muu teabe avaldamiseks. Kohus teavitab võlausaldajaid menetluse algatamisest teatega, mis tuleb avaldada samal päeval ja ajal, kui avaldatakse menetluse algatamise otsus. Selles otsuses avaldab ta olulise teabe menetluse kohta. Menetluse algatamise õiguslikud tagajärjed algavad pankrotimenetluse algatamise teate avaldamise päeval.

Menetluse taotleja

Kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamise taotluse võib esitada ainult maksejõuetu võlgnik või võlgniku ettevõtte isiklikult vastutav aktsionär. **Suure, keskmise suurusega või väikese ettevõtja suhtes** võivad **kohustusliku kokkuleppemenetluse** algatamise taotluse esitada ka võlausaldajad, kellele kuulub ühiselt kuni 20 % kõikidest finantsnõuetest. Need võivad olla näiteks pangad, keda käsitatakse korrektselt teavitatud üksustena ning kellel on nõutav teave, taristu ja personal maksejõuetu võlgniku finantsilise restruktureerimise kava esitamiseks.

Kohustusliku kokkuleppemenetluse eesmärk on võimaldada maksejõuetul võlgnikul muutuda sobivate finantsilise restruktureerimise meetmete rakendamise kaudu lühi- ja pikaajaliselt finantsiliselt maksevõimeliseks. Võlgniku vara sundvõõrandamine ei ole lubatud, et võimaldada tal tegeleda tavapärase äritegevusega (ja tagada jooksvate äritehingute jaoks vajalik likviidsus) ebakindlal ajal, kui kohustuslik kokkuleppemenetlus on käimas. Selle eelise tasakaalustamiseks ja eesmärgiga takistada võlgnikku seda kuritarvitamast on tema äritegevus menetluse ajal piiratud ainult korralise äritegevusega.

Lihtsustatud kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamiseks võib taotluse esitada ainult maksejõuetu võlgnik. Selles menetluses korraldatakse ümber ainult tagamata tavanõuded. Lihtsustatud kohustuslik kokkuleppemenetlus ei mõjuta eelis- ega tagatud nõudeid ega maksude ja maksete nõudeid.

Pankrotimenetluse algatamise nõude võib esitada võlgnik, võlgniku vastutav aktsionär, võlausaldaja või Sloveenia Vabariigi tagatis-, elatis- ja invaliidsusfond (*Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad Republike Slovenije*). Võlausaldaja peab tõendama tõenäosust, et tema nõue võlgniku vastu on edukas ja et võlgnik on hilinenud nõude tasumisega üle kahe kuu. Sloveenia Vabariigi tagatis-, elatis- ja invaliidsusfond peab tõendama tõenäosust, et töötajatel on nõuded taotletava pankrotimenetluse võlgniku vastu ja et võlgnik on hilinenud nende nõuete tasumisega üle kahe kuu.

Ennetava restruktureerimise menetluse eesmärk on võimaldada võlgnikul, kes muutub ühe aasta jooksul tõenäoliselt maksejõuetuks, rakendada finantsilise restruktureerimise kokkuleppe alusel teatud meetmeid oma finantskohustuste restruktureerimiseks ja muid finantsilise restruktureerimise meetmeid, mis on vajalikud võimaliku maksejõuetuse põhjuste kõrvaldamiseks. Ennetava restruktureerimise menetluse algatamise taotlusega peavad olema nõus võlausaldajad, kellele kuulub vähemalt 30 % kõikidest võlgniku vastu esitatud finantsnõuetest. Võlgnik peab lisama taotlusele notariaalselt kinnitatud koopia võlausaldajate avaldusest, milles antakse nõusolek menetluse algatamiseks.

Veebilehed maksejõuetusmenetlusest teatamiseks

Kõikide maksejõuetusmenetluste puhul tuleb maksejõuetusmenetlustest teatamiseks mõeldud veebilehtedel teha avalikuks järgmine teave:

- teave üksikisikuid puudutava kohustusliku kokkuleppemenetluse, pankrotimenetluse, sundlõpetamise, lihtsustatud kohustusliku kokkuleppemenetluse, ennetava restruktureerimise ja pärandvara pankroti kohta;
- menetluses tehtud kohtuotsused (v.a seaduses sätestatud teatud erandid);
- teated menetluse algatamise ja ärakuulamise kuupäevade kohta ning muud teated ja hääletamiskutsed, mille väljastab kohus vastavalt õigusaktidele;
- ärakuulamiste ja võlausaldajate komitee istungite protokollid;
- haldurite ja maksejõuetute võlgnike aruanded kohustusliku kokkuleppemenetluse korral;
- kinnitatud nõuete nimekirjad;
- menetluspoolte esitatud dokumendid ja muud kohtudokumendid, mis tuleb vastavalt ZFPPIPPile avaldada, ja
- kõik pankrotimenetluses esitatavad avalikud oksjoniteated ja kutsed esitada pakkumisi pankrotivara realiseerimise kohta.

Maksejõuetusmenetlustest teatamiseks mõeldud veebilehti haldab Sloveenia Vabariigi avalike õigusregistrite ja seotud teenuste amet (*Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve*; edaspidi AJPEŠ). Kehtib vaidlustamatu õiguslik eeldus, et maksejõuetusmenetluse pooled ja iga muu isik saavad kohtu otsustest, teiste menetluspoolte taotlustest ja muudest õigusaktidest teada kaheksa päeva jooksul pärast nende avaldamist. Sel põhjusel on veebisaidid **avalikud ja tasuta**.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Kohustuslik kokkuleppemenetlus

Pärast **kohustusliku kokkuleppemenetluse** algatamist peab võlgnik oma vara alles hoidma. Ta võib müüa ainult vara, mida ei ole tema äritegevuseks vaja, kui sellise vara müük on finantsilise restruktureerimise kavas kindlaks määratud finantsilise restruktureerimise meetmena. Pärast kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamist võib võlgnik võtta laenu ainult kohtu nõusolekul ja laenusumma on piiratud tavapärase äritegevuse rahastamiseks ja kohustusliku kokkuleppemenetluse kulude katmiseks vajaliku likviidse vara koguväärtusega.

Nõuded, mis tekivad seoses võlgniku tavapärase äritegevuse rahastamisega kohustuslikus kokkuleppemenetluses ja ennetava restruktureerimise menetluses, tasutakse võimalikus edasises pankrotimenetluses pankrotivara üldisel jaotamisel enne eelisnõuete (nimelt menetluskulude) tasumist.

Pankrotimenetlus

Juriidilisest isikust võlgniku pankrotivara koosneb pankrotivõlgniku varast menetluse algatamisel, kogu varast, mis on saadud pankrotivara realiseerimisest ja haldamisest ning pankrotivõlgniku õigustoimingute vaidlustamisest, samuti jätkuvast äritegevusest saadud varast, juhul kui pankrotivõlgnik jätkab äritegevust pärast pankrotimenetluse algatamist kooskõlas ZFPPIPPga. Pankrotivara sisaldab ka vara, mis on saadud hagide esitamisest pankrotivõlgniku isiklikult vastutavate aktsionäride vastu, välja arvatud vara, mis on vältimatult vajalik põhivajaduste täitmiseks.

Pankrotis eraisikust võlgniku pankrotivara koosneb kogu varast, mille pankrotivõlgnik omandab kontrollimise perioodil, kuni kohustustest vabastamiseni või pankrotimenetluse lõpetamiseni. Eraisiku pankroti korral jäetakse pankrotivarast välja:

- esemed (isiklikud esemed (riided, jalanõud jne), majapidamistarbed (mööbel, külmik, pliit, pesumasin), mida võlgnikul ja tema leibkonna liikmetel on vältimatult vaja, võlgniku töö tegemiseks vältimatult tarvilikud esemed, autasud ja tunnustused, abielusõrmus, isiklikud kirjad, käsikirjaline materjal ja muud isiklikud dokumendid (perekonnaliikmete pildid, fotod jne)) ja
- hüvitisnõuded (seadusjärgsed elatismaksud, kehavigastuse hüvitismaksed kooskõlas invaliidsuskindlustusega, rahalise sotsiaalabi maksed jne).

Lisaks ei sisalda pankrotis eraisiku pankrotivara võlgniku sissetulekut, mida on vaja sotsiaalse miinimumsissetuleku tagamiseks (võlgnikule jääb vähemalt 76 % miinimumpalgast ja kui võlgnik toetab perekonnaliiget või muud isikut, keda ta on kohustatud seaduse alusel toetama, siis iga toetatava isiku kohta ette nähtud summa).

Pankrotis eraisikust võlgnikule tagatakse sama sotsiaalne miinimumsissetulek, mida ta saaks individuaalsete täitemeetmete korral.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Kohtu pädevus ja ülesanded

Maksejõuetusmenetlus kuulub ringkonnakohtu pädevusse. Seda juhib üks kohtunik. Ljubljana kõrgem kohus (*Višje sodišče v Ljubljani*) on territoriaalselt pädev lahendama kõiki maksejõuetusmenetluses esitatud edasikaebusi.

Halduri määramine ja tema volitused

Haldur täidab maksejõuetusmenetluses volitusi ja ülesandeid, mis on õigusaktides ette nähtud, et kaitsta võlausaldajate huve. Haldur määratakse kohustuslikus kokkuleppemenetluses ja pankrotimenetluses. Halduri määrab kohus maksejõuetusmenetluse algatamise otsusega. Suuri, keskmise suurusega või väikeseid ettevõtjaid puudutavas kohustuslikus kokkuleppemenetluses määrab kohus halduri oma eriootsusega päeval pärast menetluse algatamise taotluse saamist.

Kohustuslikus kokkuleppemenetluses teostab haldur järelevalvet võlgniku äritegevuse üle. Sel eesmärgil on maksejõuetu võlgnik kohustatud esitama kogu järelevalveks vajaliku teabe ja võimaldama tutvuda oma raamatupidamisarvestuse ja dokumentidega. Sellises menetluses on võlgniku õigus- ja teovõime piiratud. Pärast menetluse algatamist on võlgnikul lubatud teha ainult tavapäraseid (jooks vaid) äritehinguid, mis on seotud tema tegevusega ja äritegevust puudutavate kohustuste täitmisega. Menetluse algatamise järel võib võlgnik teha oma varaga tehinguid ainult sellises ulatuses, mida on vaja tavapäraseks äritegevuseks, ega või võtta laenu ega krediiti, anda tagatise ega käendus, sõlmida lepinguid ega teha muid toiminguid, mis

tooksid kaasa võlausaldajate ebavõrdse kohtlemise või takistaksid finantsilise restruktureerimise rakendamist. Pärast kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamist võib võlgnik lisaks tavapärasele lepingutele ja kohtu nõusoleku saamisel müüa vara, mida ei ole tema äritegevuseks vaja, kui sellise vara müük on finantsilise restruktureerimise kavas kirja pandud finantsilise restruktureerimise meetmena. Võlgnik võib võtta laenu või krediiti, mis on piiratud tavapärase äritegevuse rahastamiseks ja kohustusliku kokkuleppemenetluse kulude katmiseks vajaliku likviidse vara koguväärtusega. Seda, kas anda nõusolek, otsustab kohus halduri või võlausaldajate komitee arvamuse alusel.

Kui on algatatud **juridilise isiku pankrotimenetlus**, lõpevad võlgniku esindajate, prokuristi ja muude võlgniku esindamiseks volitatud isikute ning juhatuse volitused võlgniku äritegevuse juhtimisel. Haldur saab volitused juhtida maksejõuetu võlgniku äritegevust pankrotimenetluse ajal kooskõlas menetluse vajadustega ja esindada võlgnikku

- menetlus- ja muudes õigustoimingutes, mis on seotud nõuete kontrollimisega ning eraldamis- ja välistamisõigusega;
- menetlus- ja muudes õigustoimingutes, et vaidlustada maksejõuetu võlgniku õigustoimingud;
- õiguslikes lepingutes ja muudes toimingutes, mida on vaja pankrotivara realiseerimiseks;
- loobumisel ja muude selliste õiguste teostamisel, mille maksejõuetu võlgnik on omandanud pankrotimenetluse algatamise õigusliku tagajärjena, ning
- muudes õigustehingutes, mida maksejõuetu võlgnik võib seaduse kohaselt teha.

Pärast **eraisiku pankrotimenetluse** algatamist on pankrotivõlgniku õigus- ja teovõime piiratud ja ta ei tohi:

1. sõlmida lepinguid ega teha muid õigustehinguid või -toiminguid, millesse on kaasatud pankrotivara hulka kuuluv vara, ja

2. ilma kohtu nõusolekuta:

- võtta laenu või krediiti või anda tagatist;
- avada pangakontot või muud sularahakontot ega
- loobuda pärandist või muudest varalistest õigustest.

Pankrotivõlgniku õigustehingul või muul õigustoimingul, mis on nende eeskirjadega vastuolus, puudub õiguslik tagajärg, välja arvatud juhul, kui teine lepingupool, kes sõlmis õigustehingu või teostas õigustoimingu, mis oli seotud pankrotivara hulka kuuluva võlgniku vara võõrandamisega, ei teadnud ega saanud teada, et võlgniku vastu on algatatud eraisiku pankrotimenetlus. Üldjuhul eeldatakse ja vastupidise tõestamine ei ole lubatud, et teine lepingupool pidi teadma, et võlgniku vastu on algatatud eraisiku pankrotimenetlus, kui leping või muu õigustehing sõlmiti rohkem kui kaheksa päeva pärast pankrotimenetluse algatamise teate avaldamist maksejõuetusmenetluste avaldamiseks ette nähtud avalikul veebisaidil.

Ennetava restruktureerimise menetlusse haldurit ei kaasata. Võlgniku õigus- ja teovõime ei ole selles menetluses piiratud. Haldurit ei kaasata ka **lihtsustatud kohustuslikku kokkuleppemenetlusse**.

Halduri litsents

Halduri ülesandeid võib täita ainult isik, kellel on õigusküsimuste eest vastutavalt ministrilt saadud kehtiv litsents halduri ülesannete täitmiseks maksejõuetus- ja sundlõpetamismenetluses.

Õigusküsimuste eest vastutav minister väljastab halduri litsentsi isikule, kes vastab järgmistele tingimustele:

- ta on Sloveenia Vabariigi või ELi liikmesriigi, EMP liikmesriigi või OECD liikmesriigi kodanik ja ta oskab tööalaselt sloveeni keelt;
- ta on õigus- ja teovõimeline ning üldiselt hea tervisega;
- ta on omandanud vähemalt esimese astme kõrgema hariduse või võrreldava hariduse välisriigi õppeasutuses, mis on akrediteeritud, tunnustatud või mida on hinnatud kooskõlas hariduse hindamist ja tunnustamist käsitlevate õigusaktidega, või tal on litsents audiitori või volitatud audiitori ülesannete täitmiseks;
- tal on vähemalt kolmeaastane töökogemus, mis on seotud tema kutseharidusega;
- tal on kindlustuspoliis, mis katab tema vastutuse kahjude eest summas vähemalt 500 000 eurot aastas;
- ta on sooritanud haldurina kutseeksami;
- ta on isik, kes väärrib avalikku usaldust haldurina tegutsemisel;

- on andnud õigusküsimuste eest vastutavale ministrile kinnituse, et täidab oma ülesannet haldurina kohuse- ja vastutustundega ning töötab menetluse kiire lõpuleviimise nimel võlausaldajate jaoks võimalikult soodsate tagasimaksetingimustega igas maksejõuetusmenetluses, kuhu ta määratakse.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Nõuete tasaarveldus kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamisel

Kui **kohustusliku kokkuleppemenetluse** algatamisel on võlausaldajal nõue maksejõuetu võlgniku vastu ja maksejõuetul võlgnikul on vastunõue selle võlausaldaja vastu, loetakse nõuded kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamisel tasaarveldatuks. See reegel kehtib ka mitterahaliste nõuete ja nõuete suhtes, mille maksetähtaeg ei ole kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamisel saabunud. Kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamine ei mõjuta tagatisega ja eelisnõudeid ega välistamisõigust. Suurte, keskmise suurusega või väikeste ettevõtete maksejõuetusmenetluses võib tagatisega nõuetele laieneda finantsiline restruktureerimine.

Nõuete tasaarveldamine pankrotimenetluse algatamisel

Kui **pankrotimenetluse** algatamisel on võlausaldajal nõue pankrotivõlgniku vastu ja pankrotivõlgnikul on vastunõue selle võlausaldaja vastu, loetakse nõuded pankrotimenetluse algatamisel tasaarveldatuks. See reegel kehtib ka mitterahaliste nõuete ja nõuete suhtes, mille maksetähtaeg ei ole pankrotimenetluse algatamisel saabunud. Võlausaldaja ei teata oma nõudest pankrotivõlgniku vastu pankrotimenetluses, vaid ta peab teavitama haldurit tasaarveldusest kolme kuu jooksul alates pankrotimenetluse algatamise teate avaldamisest. Kui võlausaldaja ei teavita haldurit tasaarveldusest, vastutab võlausaldaja pankrotivõlgniku ees kulude ja muu kahju eest, mis tekivad pankrotivõlgnikul võlausaldaja tegevusetuse tõttu. Kui võlausaldaja nõue pankrotivõlgniku vastu on tingimuslik, tehakse tasaarveldus, kui võlausaldaja seda nõuab ja kohus annab selleks nõusoleku.

Kui pankrotivõlgniku vastu tekkis nõue enne pankrotimenetluse algatamist või uus võlausaldaja omandas nõude enne pankrotimenetluse algatamist eelmise võlausaldaja loobumise kaudu, ei saa seda tasaarveldada pankrotivõlgniku vastunõudega uue võlausaldaja vastu, kui nõue tekkis enne pankrotimenetluse algatamist.

Kui pankrotivõlgniku vastu tekkis nõue enne pankrotimenetluse algatamist, ei või seda tasaarveldada pankrotivõlgniku vastunõudega selle võlausaldaja vastu, kui nõue tekkis pärast pankrotimenetluse algatamist.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Korraldused õigustehingu või muu õigustoimingu tegemiseks võlgniku nimel lõpevad, kui võlgnik andis need enne pankrotimenetluse algatamist. Pärast pankrotimenetluse algatamist ei või makseteenuse osutaja teha makseid maksejõuetu võlgniku rahalistest vahenditest ei täitmisele pööramise otsuse ega kohustusliku sissenõudmise otsuse alusel. Pakkumised, mida pankrotivõlgnik on enne pankrotimenetluse algatamist teinud, lõpevad, välja arvatud juhul, kui adressaat võttis pakkumise vastu enne pankrotimenetluse algatamist.

Haldur võib pankrotimenetluse algatamisel lõpetada ühekuulise etteteatamisega rendi- ja liisingulepingud, kui pankrotivõlgnik sõlmis need enne pankrotimenetluse algatamist, olenemata üldistest seadusjärgsetest eeskirjadest ja lepingutingimustest. Kui pankrotivõlgnik teostab oma lõpetamise õigust, algab etteteatamistähtaeg selle kuu viimasel päeval, mil teine lepingupool sai pankrotivõlgniku avalduse lõpetamise kohta, ja lõpeb järgmise kuu viimasel päeval. Teisel lepingupoolel on õigus nõuda pankrotivõlgnikult hüvitist kahjude eest, mis tekkisid lõpetamise õiguse teostamise tõttu vastuolus üldiste eeskirjadega. Kahjuhüvitisnõudest tuleb pankrotimenetluses teatada ja see tasutakse jaotatavast varast vastavalt võlausaldajate nõuete rahuldamist käsitlevatele õigusaktidele.

Pankrotimenetluse algatamine ei mõjuta arvelduskokkulepet ega kvalifitseeritud finantslepingut, millele kohaldatakse arvelduskokkuleppes sätestatud eeskirju. Kui pärast arvelduskokkuleppes sätestatud eeskirjade kohast vastastikuste õiguste ja kohustuste kindlaksmääramist tekib teisel lepingupoolel rahaline netonõue pankrotivõlgniku vastu, peab teine lepingupool teatama nõudest pankrotimenetluses ja see tasutakse jaotatavast varast vastavalt võlausaldajate nõuete rahuldamist käsitlevatele õigusaktidele.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Täitmisele pööramise ja pandiõiguse keeld

Pärast **maksejõuetusmenetluse** algatamist maksejõuetu võlgniku vastu ei ole üldiselt seadusega lubatud teha otsust täitmisele pööramise või pandiõiguse kohta, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Pärast **ennetava restruktureerimise menetluse algatamist** võlgniku vastu ei ole lubatud teha otsust ennetava restruktureerimise esemeks oleva rahalise nõude täitmisele pööramise või pandiõiguse kohta.

Algatatud täitemenetluse või pandiõiguse lõpetamine

Täitemenetlus või pandiõigusega seotud menetlus, mis on algatatud maksejõuetu võlgniku vastu **enne kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamist**, lõpetatakse viimati nimetatud menetluse algatamisel ja seda võib jätkata ainult võlanõuet menetleva kohtu otsuse alusel, mis on seaduse kohaselt eespool nimetatud menetluste alus.

Pankrotimenetluse algatamisel maksejõuetu võlgniku vastu avalduvad enne pankrotimenetluse algatamist algatatud täitemenetluse või pandiõiguse järgmised õiguslikud tagajärjed:

- kui vallas- või kinnisvaraga seotud täitemenetluses või pandiõigusega seoses ei ole võlausaldaja enne pankrotimenetluse algatamist eraldamisõigust veel omandanud, peatatakse täitemenetlus või pandiõigus pankrotimenetluse algatamisel;
- kui vallas- või kinnisvaraga seotud täitemenetluses või seoses pandiõigusega on võlausaldaja enne pankrotimenetluse algatamist eraldamisõiguse omandanud ja kui eraldamisõigusega vara ei ole enne pankrotimenetluse algatamist veel müüdud, peatatakse täitemenetlus või pandiõigus pankrotimenetluse algatamisel;
- kui võlausaldaja omandab täitemenetluses eraldamisõiguse enne pankrotimenetluse algatamist ja kui enne pankrotimenetluse algatamist on eraldamisõigusega vara täitemenetluses maha müüdud, ei mõjuta pankrotimenetluse algatamine täitemenetlust, ja
- ajutisel või esialgsel meetmel põhinev tagatise menetlus peatatakse pankrotimenetluse algatamisel ja kõik selle menetluse käigus tehtud toimingud tühistatakse.

Täitemenetlus või pandiõigusega seotud menetlus, mis algatati võlgniku suhtes enne **ennetava restruktureerimise menetluse algatamist** täitmisele pööramise või ennetava restruktureerimise esemeks oleva finantsnõude tagamise eesmärgil, lõpetatakse ennetava restruktureerimise menetluse algatamisel. Täitevkohus otsustab täitemenetluse või pandiõiguse lõpetamise võlgniku taotluse alusel.

Pankrotimenetluse konsolideerimise põhimõte

Kuni pankrotimenetluse algatamiseni võib võlausaldaja teatada pankrotivõlgnikuga sõlmitud suhtes tekkinud kohustuse täitmise nõudest ainult selle võlgniku vastu peetavas pankrotimenetluses ja kooskõlas menetluseeskirjadega (eeskirjad nõuetest teatamise ja nende kontrollimise kohta, vaidlustatud nõuetega seotud kohtuprotsessi (hagi esitamine) eeskirjad jne).

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Kui võlausaldaja on esitanud enne pankrotimenetluse algatamist hagi mingi nõude kindlaksmääramiseks, peatatakse menetlus tsiviilkohtumenetluse seadustiku eeskirjade alusel (*Zakon o pravdnem postopku*). Võlausaldaja, kes on esitanud hagi enne pankrotimenetluse algatamist, peab teatama oma nõudest pankrotimenetluses.

Päeval, mil avaldatakse nõuete kinnitamise otsus, lõpevad alused, mille tõttu hagi pankrotimenetluse tagajärjel peatati. Kui võlausaldaja nõuet tunnustatakse, lõpeb tema õiguslik huvi selle nõudega seotud hagi menetlemiseks ja kohtumenetlus peatatakse. Võlausaldajale makstakse võrdne proportsionaalne osa teiste võlausaldajatega, kelle tagatiseta tavanõudeid pankrotimenetluses tunnustati.

Kui haldur vaidlustab võlausaldaja nõude pankrotimenetluses, peab võlausaldaja esitama peatatud hagi jätkamise taotluse ühe kuu jooksul alates nõuete kinnitamise otsuse avaldamisest. Sel juhul on võlausaldajal vaja taotlema hagi ainult nõude olemasolu kindlaksmääramist. Kui võlausaldaja nõude vaidlustab teine võlausaldaja, peab esimene võlausaldaja laiendama oma hagi, et kaasata nõude vaidlustanud võlausaldaja uue kostjana ühe kuu jooksul alates nõuete kinnitamise otsuse avaldamisest. Kui nõue on hagi kindlaks määratud, makstakse võlausaldajale võrdne proportsionaalne osa teiste võlausaldajatega, kelle tagatiseta tavanõudeid pankrotimenetluses tunnustati.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Maksejõuetuse põhimenetluses võib menetluse käigus teha menetlustoiminguid iga võlausaldaja, kes taotleb oma nõude kindlaksmääramist võlgniku suhtes. Üldjuhul on igal võlausaldajal (kui poolel) õigus esitada maksejõuetusmenetluses edasikaebus iga kohtuotsuse kohta, välja arvatud juhul, kui seaduses on ette nähtud, et mingi kindla otsuse kohta võivad edasikaebuse esitada ainult teatud pooled. Edasikaebus tuleb esitada 15 päeva jooksul. Isikute jaoks, kelle suhtes tuleb teha otsus vastavalt ZFPPIPPile, algab 15päevane aeg otsuse tegemise päevast; teiste isikute jaoks algab 15päevane aeg otsuse avaldamise päevast.

Maksejõuetusmenetluses võib võlausaldaja teha menetlustoiminguid ka võlausaldajate komitee kaudu, kellel on võlausaldajate organina volitus teha kõikide menetluspoolteks olevate võlausaldajate nimel seaduses sätestatud menetlustoiminguid.

Võlausaldajate komitee moodustatakse kohustuslikus kokkuleppemenetluses; pankrotimenetluses moodustatakse see ainult võlausaldajate nõudel.

Kohustuslik kokkuleppemenetlus

Võlausaldajate komitee

Kohustuslikus kokkuleppemenetluses moodustab kohus võlausaldajate komitee, kellel on oma õiguste ja volituste teostamise eesmärgil õigus kontrollida võlgniku raamatupidamisarvestust (st võlgniku tegevuse ja finantsseisu kontrollimine), et kaitsta võlausaldajate huve, ning esitada ettepanekuid ja arvamusi, mis on vajalikud võlausaldajate kaitsmiseks menetluses.

Kohustuslikus kokkuleppemenetluses võib võlausaldajate komitee teha maksejõuetu võlgniku finantsilise restruktureerimise eesmärgil teatud õiguslikel tingimustel otsuse aktsiakapitali suurendamise kohta rahasüstide või mitterahaliste sissemaksete kaudu, millele laienevad võlausaldajate nõuded maksejõuetu võlgniku vastu.

2013. aasta lõpus tehti suurte ja keskmise suurusega ettevõtjate tõhusa finantsilise restruktureerimise lihtsustamise eesmärgil seadusandlike muudatusi, mis hõlmasid võlanõude erieeskirju eespool nimetatud ettevõtjate jaoks. See tugevdas märkimisväärselt võlausaldajate seisundit. Vastavalt 2016. aasta seadusandlikule muudatusele kasutatakse selle menetluse eeskirju ka väikeettevõtjate puhul. Halduri ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks kohustuslikus kokkuleppemenetluses on vaja ulatuslikumaid kogemusi ja koolitust ning sel põhjusel ei kohaldata halduri määramisel automaatse määramisjärjekorra eeskirja. Selle asemel valib kohus halduri enda hinnangu alusel. Kui võlausaldajad teevad ise ettepaneku algatada maksejõuetu võlgniku suhtes kohustuslik kokkuleppemenetlus kooskõlas uue õigusnormiga, määrab kohus taotluse esitajate väljapakutud halduri. Uue süsteemi kohaselt võib võlausaldajate komitee määrata ka võlausaldajate esindaja. See võimaldab võlausaldajate komiteel jälgida tõhusamalt võlgniku ettevõtte äritegevust ja juhtimisprotsesse komitee volituste raamesse jääva finantsilise restruktureerimise meetmete (näiteks äritegevuse restruktureerimise meetmed ärikulude optimeerimise või äritegevuse tõhustamise eesmärgil) rakendamisel. Võlausaldajate komitee volitusi laiendati veelgi ja nende hulka lisati võimalus muuta finantsilise restruktureerimise kava.

Üksiku võlausaldaja õiguskaitsevahendid kohustuslikus kokkuleppemenetluses

Iga võlausaldaja või haldur võib esitada vastuväite võlanõude menetlemise kohta, kui

- võlgnik ei ole maksejõuetu ja suudab tasuda kõik oma kohustused täielikult ja õigel ajal;
- maksejõuetu võlgnik suudab täita oma kohustused suuremas ulatuses või lühema aja jooksul, kui kohustusliku kokkuleppemenetluse ettepanekus on pakutud;
- on ebatõenäoline, et finantsilise restruktureerimise kava elluviimine võimaldab võlgnikul lühema või pikema aja jooksul maksevõimeliseks muutuda;
- on ebatõenäoline, et võlausaldajad saavad võlgniku pakutud kohustusliku kokkuleppemenetluse kinnitamise teel soodsamad tingimused oma nõuete rahuldamiseks kui siis, kui algatataks pankrotimenetlus, või
- maksejõuetu võlgnik tegutseb vastuolus eeskirjadega, mis piiravad tema äritegevust kohustusliku kokkuleppemenetluse ajal, või hilineb rohkem kui 15 päeva töötajatele miinimumpalga maksmisega või selliste maksude ja maksete tasumisega, mille võlgnik peab välja arvutama ja tasuma ühel ajal töötajatele palkade maksmisega.

Iga võlausaldaja, keda kinnitatud kohustuslik kokkuleppemenetlus mõjutab, võib paluda kohtul selle tühistada, kui maksejõuetu võlgnik suudab võlausaldajate nõude täies ulatuses tasuda. Nõude tühistamise hagi tuleb esitada kuue kuu jooksul pärast kinnitatud kohustusliku kokkuleppemenetlusega ette nähtud nõude tasumise tähtaja möödumist. Iga võlausaldaja, keda kinnitatud kohustuslik kokkuleppemenetlus mõjutab, võib paluda kohtul selle tühistada, kui see saadi pettuse teel. Nõude tühistamise hagi tuleb esitada kahe aasta jooksul pärast kohustusliku kokkuleppemenetluse kinnitamise otsuse jõustumist.

Pankrotimenetlus

Võlausaldajate komitee

Pankrotimenetluses on võlausaldajate komiteel õigus kontrollida kõiki dokumente, mis on pankrotimenetluses halduri valduses ja mida ta peab seoses menetlusega koostama. Pankrotimenetluses võib võlausaldajate komitee esitada

- arvamuse pankrotivõlgniku vajaliku äritegevuse lõpuleviimise kohta;
- nõusoleku pankrotivõlgniku äritegevuse jätkamiseks;
- arvamuse halduri esitatud pankrotimenetluse kava kohta;

- arvamuse vara müümise otsuse kohta;
- nõusoleku, kui alg- või baashind moodustab alla poole vara hinnangulisest väärtusest likvideerimisväärtuse alusel;
- arvamuse halduri hinnangu kohta pankrotimenetluse kuludele ja selle hinnangu muutmise kohta ja
- arvamuse pankrotimenetluse lõpuleviimise kohta.

Lihtsustatud kohustusliku kokkuleppemenetluse korral ja ennetava restruktureerimise menetluses võlausaldajate komiteed ei moodustata.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrotimenetluses on haldur pankrotivõlgniku seaduslik esindaja, keda on volitatud pankrotivara haldama ja realiseerima.

Pankrotivara haldamiseks annab pankrotihaldur esmajoones pankrotivõlgniku vara rendile ja suurendab tema rahalisi vahendeid. Haldur võib sõlmida ka kohtuliku või kohtuvälise kokkuleppe, mille jaoks tal on vaja võlausaldajate komitee arvamust ja kohtu nõusolekut. Pärast pankrotimenetluse algatamist võib pankrotivõlgniku vara rendile või üürile anda ainult juhul, kui see ei lükka edasi vara müüki. Rendi- või üürilepingu võib sõlmida ainult kindlaks ajaks ja mitte kauemaks kui üheks aastaks. Haldur võib kohtu nõusolekul kehtestada üürile antava vara eelisostuõiguse üürniku kasuks.

Pankrotivõlgniku rahaliste vahendite investeerimisel on haldur kohustatud järgima õigusakte. Rahalisi vahendeid võib investeerida ainult võlakirjadesse, mille on välja andnud Sloveenia Vabariik või muu ELi liikmesriik, Euroopa Keskpank, Sloveenia keskpank või muu ELi liikmesriigi keskpank, või võlakirjadesse (v.a allutatud võlakirjad), mille on andnud välja Sloveenia Vabariigis registreeritud asukohaga pank või muus ELi liikmesriigis asuv krediidasutus. Sularahahoiused võib avada ainult pangas, mille registreeritud asukoht on Sloveenia Vabariigis, või krediidasutuses, mille registreeritud asukoht on muus ELi liikmesriigis.

Realiseerimisel võib pankrotihaldur müüa pankrotivõlgniku vara, nõuda sisse tema nõudeid ja teostada muid õigustoiminguid tema varaliste õiguste realiseerimiseks. Pankrotivõlgniku vara müügilepingu võib sõlmida avaliku oksjoni või siduva pakkumiskutse kaudu. Ostjaga peetavate otseläbirääkimiste teel võib lepingu sõlmida ainult erandkorras. Müük algab kohtu (esimese) müügiotsusega. Kohus väljastab müügiotsuse halduri taotlusel ja võlausaldajate komitee arvamuse alusel. Kui müüakse vara, mille puhul ühel eraldi võlausaldajal on tagasimakse saamisel eelisõigus (seatud pant), on vajalik ka selle võlausaldaja arvamused. Otsuses, millega kohus teeb esimest korda otsuse mingi vara müügi kohta, otsustab ta ka järgmist:

1. müügimeetod;
2. alghind avalikul oksjonil või baashind siduvas pakkumiskutses ja
3. deposiidisumma.

Kui esimese müügiotsuse alusel korraldatud avalik oksjon või esitatud pakkumiskutse mingi vara müügiks ei ole edukas, võib kohus järgmises müügiotsuses

1. kas

- otsustada uuesti, et müük toimub avaliku oksjoni või siduva pakkumiskutse kaudu, ja
- kehtestada madalama alg- või baashinna kui esimeses otsuses või

2. otsustada korraldada mittesiduva pakkumiskutse müügiks otseläbirääkimiste alusel.

Kohus kehtestab baashinna menetlusega, milles nõustatakse siduvate pakkumistega vara hinnangulise väärtuse alusel. Esimeses müügiotsuses ei või baashind olla madalam kui pool vara väärtusest, mis on määratud selle likvideerimisväärtuse alusel.

Järgmises müügiotsuses võib kohus kehtestada alg- või baashinna, mis moodustab alla poole vara hinnangulisest väärtusest, mis on määratud selle likvideerimisväärtuse alusel, kui võlausaldajate komitee või üksik võlausaldaja annab selleks oma nõusoleku.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrotimenetluses peavad võlausaldajad teatama pankrotivõlgniku vastu esitatavatest nõuetest, mis tekkisid enne pankrotimenetluse algatamist, välja arvatud nõuded, millest seaduse kohaselt ei ole vaja teatada. Võlausaldaja, kes vastutab pankrotivõlgniku kohustuse eest solidaarselt vastutava kaasvõlgnikuna, tagatise andja või pantijana, peab teatama pankrotimenetluses oma võimalikust tagasinõudest, mis ei ole enne pankrotimenetluse algatamist veel tekkinud, edasilükkaval tingimusel, mille kohaselt omandab võlausaldaja tagasinõude pankrotivõlgniku vastu selliselt, et nõue tasutakse pärast pankrotimenetluse algatamist. Kui peale pankrotivõlgniku peavad võlausaldaja nõude täitma ka solidaarselt vastutavad

kaasvõlgnikud või tagatise andjad, võib võlausaldaja esitada nõudete ja taotluse nõude täissumma kindlaksmääramise kohta pankrotimenetluses, kuni see on täielikult tasutud äramuutval tingimusel, mis saab teoks, kui võlausaldaja nõude tasub teine solidaarselt vastutav kaasvõlgnik või tagatise andja. Kui võlausaldaja ei pea teatamise tähtajast kinni, lõpeb tema nõue pankrotivõlgniku vastu ja kohus lükkab hilinenud nõudete tagasi.

Pankrotimenetluses **ei ole vaja teatada eelisinõuetest** seoses nende töötajate palkade ja palgahüvitiste maksmisega, kelle töö muutub pankrotimenetluse algatamise tõttu ebavajalikuks, ajavahemiku eest alates pankrotimenetluse algatamisest kuni teatamisaja lõpuni, ning nende töötajate koondamishüvitistest, kelle töölepingud lõpetas haldur seetõttu, et nende töö muutus ebavajalikuks pankrotimenetluse algatamise tõttu või selle ajal. Samuti ei informeerita teatavatest nõuetest, mis on seotud maksude arvestamise ja tasumisega.

Kui **nõue on tagatud eraldamisõigusega**, peab võlausaldaja teatama sellest tagatud nõudest pankrotimenetluses ka eraldamisõigusest teatades. Kui mingis olukorras on pankrotimenetluse algatamise ajal registreeritud pankrotivõlgniku omandiõigus kinnisvara suhtes ja seda omandiõigust piirab seatud hüpoteek või maksimumhüpoteek, mille kohta oli kanne tehtud enne pankrotimenetluse algatamist, arvestatakse, et hüpoteek või maksimumhüpoteek ja sellel põhinev nõue on registreeritud pankrotimenetluses õigel ajal.

Võlausaldajad peavad teatama enne pankrotimenetluse algust tekkinud **välistusõigusest** kolme kuu jooksul pärast pankrotimenetluse algatamise teate avaldamist. Välistusõigus ei lõpe ka siis, kui võlausaldaja ei pea välistusõigusest teatamise tähtajast kinni. Kui haldur müüb vara, millele laieneb teatamata välistusõigus, kaotab välistusõigusega võlausaldaja välistusõiguse, kuid ta võib nõuda vara müügist saadud raha maksmist, millest arvatakse maha müügiga seotud kulud. Välistusõigusega võlausaldajal ei ole õigust nõuda kahjude hüvitamist. Võlausaldaja kaotab välistusõiguse ja õiguse raha maksmisele, kui ta ei teata nendest õigustest enne esimese üldise jaotamise kava avaldamist.

Pärast pankrotimenetluse algatamist tekkivaid pankrotivõlgniku kohustusi (teatud eranditega) käsitatakse **menetluskuludena**. Need liigitatakse järgmiselt:

– jooksvad kulud (näiteks pankrotimenetluse jaoks vajalikke teenuseid osutavate poolte palgad ja muud hüvitised, sealhulgas nendega kaasnevad maksud ja maksed, mida võlgnik peab arvestama ja tasuma, halduri kulud; elektri-, vee-, kütte-, telefoni- ja muud kulud, mis on seotud pankrotimenetluseks vajalike ärruumide kasutamisega, kindlustusmaksed pankrotivarasse kuuluva vara kindlustamise eest, avaldamiskulud, pankrotivõlgniku õiguskulud nõuete vaidlustamisel, raamatupidamiskulud, kulud haldus- ja muude pankrotimenetluses vajalike teenuste eest jne) ja

– juhukulud (kohustusliku kokkuleppemenetluse ajal tekkinud ja võlausaldajate esitatud nõuete tasumine, kohustuste täitmine vastastikku täitmata jäetud kahepoolsete lepingute alusel, kiireloomuliste õigustehingute lõpetamiseks ja äritegevuse jätkamiseks vajalike kohustuste täitmine, vara hindamise ja muude müügiga seotud toimingute kulud jne).

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Nõudest teatades saab võlausaldaja õiguse teha menetlustoiminguid maksejõuetuse põhimenetluses. Nõuetest tuleb teatada ettenähtud tähtaja jooksul. Teade esitatakse ainult enne maksejõuetusmenetluse algatamist tekkinud nõuete kohta.

Kohustuslikus kokkuleppemenetluses teatatakse nõuetest ja kontrollitakse neid eelkõige selleks, et hinnata selle võlausaldaja menetlusõigust, kes peab kohustusliku kokkuleppemenetluse üle hääletama. Nõuded tuleb esitada 30 päeva jooksul alates menetluse algatamise teate avaldamise päevast Sloveenia Vabariigi avalike õigusregistrite ja seotud teenuste ameti (AJPES) veebisaidil. Teatamata jätmise või hilinenud teatamise tõttu ei kaota võlausaldaja küll nõuet, kuid jääb ilma oma hääletamisõigusest.

Pankrotimenetluses on nõuetest teatamine ja nende kontrollimine alus, mille põhjal määratakse kindlaks pankrotivara jaotamine. Selles menetluses peavad võlausaldajad teatama oma nõuetest kolme kuu jooksul alates pankrotimenetluse algatamise teate avaldamisest AJPESi veebisaidil.

Eraisiku pankroti korral ei kaota võlausaldaja nõuet, kui sellest teatatakse pärast tähtaega, kuid haldur kannab selle lisanõuete nimekirja.

Kui võlausaldaja vastu esitatakse hagi, millega vaidlustatakse pankrotivõlgniku õigustoimingud, peab ta ühe kuu jooksul pärast hagi esitamise päeva teatama pankrotimenetluses oma nõudest tingimusliku nõudena, mis tekib, kui kohtuasjas tehakse lõplik otsus. Kui haldur lõpetab üürilepingu või kahepoolset täitmata jäetud lepingu, peab võlausaldaja esitama sellega seotud kahjuhüvitisnõude ühe kuu jooksul pärast lõpetamis- või taganemisõigust teostava pankrotivõlgniku avalduse saamist.

Nõude sisu

Maksejõuetusmenetluses esitatav nõudeteade peab sisaldama

1. summat, mille nõudena tunnustamist menetluses soovitakse, ja
2. nende asjaolude kirjeldust, millel põhineb nõude kõlblikkus, ja tõendeid selle kohta, sealhulgas esitatud dokumente.

Samuti peaks pankrotimenetluses esitatav nõudeteade sisaldama andmeid pangakonto kohta, millele teha makse nõude tasumiseks. Kui võlausaldaja algatas enne pankrotimenetluse algatamist kohtuasja või muu menetluse, peab teade sisaldama ka teavet kohtu või muu pädeva asutuse kohta, kus menetlus toimub, ning asja registrinumbrit.

Nõude kontrollimise taotlus peab sisaldama:

1. nõude põhisummat;
2. juhul, kui maksejõuetusmenetluse võlausaldaja taotleb peale põhisumma ka intressi: alates maksetähtajast kuni maksejõuetusmenetluse algatamiseni arvestatud intressi kapitaliseeritud summat; halduri eelisoüete korral: arvestatud intressi kapitaliseeritud summat;
3. juhul, kui maksejõuetusmenetluse võlausaldaja taotleb peale põhisumma ka selliste kulude hüvitamist, mis tekkisid nõude kohtuliku täitmisele pööramise või muude maksejõuetusmenetluse algatamise eel algatatud menetluste tõttu: nende kulude summat;
4. juhul, kui võlausaldaja taotleb nõude määramist eelisoüedeks: sõnaselget taotlust, et nõuet käsitataks jagamisel eelisoüedena, ja
5. juhul, kui võlausaldaja taotleb nõude määramist tingimuslikuks nõudeks: sõnaselget kirjeldust asjaoludest, mille tekkimine tähendab nõudega seotud edasilükkava või äramuutva tingimuse teokssaamist.

Maksejõuetusmenetluses võib võlausaldaja esitada ühes taotluses mitu nõuet.

Nõuete kontrollimise menetlus

Nõuete kontrollimise menetlus koosneb kolmest etapist.

1. Halduri kinnitus esitatud nõuete kohta

Haldur esitab kinnituse nõuete tunnustamise või vaidlustamise kohta, koostades *kontrollitud nõuete põhinimekirja (osnovni seznam preizkušnih terjatev)*. Nimekirjas märgib haldur iga nõude kohta, kas see on tunnustatud või vaidlustatud. Kohus avaldab nimekirja maksejõuetusmenetluse teadete avaldamiseks kasutatavatel veebisaitidel. Võlausaldajad võivad esitada vastuväiteid põhinimekirjas sisalduvate teatatud nõuete vigade kohta 15 päeva jooksul alates selle avaldamisest, esitades *vastuväite põhinimekirja kohta (ugovor proti osnovnem seznamu)*. Kui võlausaldaja vastuväide on põhjendatud, peab haldur tegema põhinimekirja paranduse.

2. Võlausaldaja kinnitus teiste võlausaldajate teatatud nõuete kohta

Igal võlausaldajal, kes on teatanud menetluse käigus oma nõudest õigel ajal, on õigus esitada vastuväide teiste võlausaldajate nõuete kohta *nõuet vaidlustava vastuväitega (ugovor o prerekanju terjatev)*. Võlausaldaja peab esitama nõuet vaidlustava vastuväite kohustuslikus kokkuleppemenetluses 15 päeva jooksul ja pankrotimenetluses ühe kuu jooksul alates kontrollitud nõuete põhinimekirja avaldamisest. Erasisiku pankrotimenetluses ja kohustuslikus kokkuleppemenetluses võib esitada vastuväite ka menetluspooleks olev maksejõuetu võlgnik. Haldur kannab võlausaldajate ja võlgniku avaldused vaidlustatud nõuete kohta *kontrollitud nõuete lisanimekirja (dopoljnjeni seznam preizkušnih terjatev)*. Vigade kohta, mis tulenevad esitatud vastuväitega tegelemata jätmisest, esitatakse nõue lisanimekirja kohta esitatud vastuväites.

3. Kohtu otsus nõuete kontrollimise kohta

Kohus teeb otsuse nõuete kontrollimise kohta *nõuete kontrollimist käsitleva otsusega (sklep o preizkusu terjatev)*. Selle otsuse alusel koostab haldur *kontrollitud nõuete lõppnimekirja (končni seznam preizkušnih terjatev)*, mille kohus avaldab koos nõuete kontrollimist käsitleva otsusega.

Nõuete kontrollimist käsitlevas otsuses langetab kohus otsuse vastuväidete, kontrollitud ja vaidlustatud nõuete, tõenäoliselt tõendamist nõudvate nõuete kohta ja selle kohta, kes peab esitama oma nõude maksmapanekuks hagi teises menetluses (st kohtuasjas). Kohtuhagi esitamise tähtaeg on üks kuu.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Pankrotivara on pankrotivõlgniku vara, mis realiseeritakse menetluskulude katmiseks ja võlausaldajate nõuete tasumiseks. Õigusaktides eristatakse pankrotivara ja eripankrotivara. Viimane on vara, millele laieneb eraldamisõigus, või selle vara realiseerimisest saadud rahalised vahendid. Mis tahes eraldamisõigusega vara puhul on vaja moodustada eraldi pankrotivara ja hallata seda eraldi varast, mis on osa üldisest pankrotivarast, ja muusse eripankrotivarasse kuuluvatest varadest.

Pankrotivara realiseeritud osa on jaotatav vara ja see on ette nähtud võlausaldajate nõuete tasumiseks. Jaotatav üldvara on rahalised vahendid, mis on saadud üldise pankrotivara realiseerimisel ja millest arvatakse maha pankrotimenetluse kulud. Jaotatav erivara on rahalised vahendid, mis on saadud eripankrotivara realiseerimisel ja millest arvatakse maha realiseerimise kulud.

Pankrotimenetluses eelisjärjekorras tehtavate maksetega seoses liigitatakse võlausaldajate nõuded, mis on tekkinud enne menetluse algatamist, järgmiselt:

- tagatud nõuded, mille tasumine on tagatud eraldamisõigusega, mis hõlmab õigust nõude eelisjärjekorras tasumisele mingist konkreetsest varast, ja
- tagamata nõuded, millest tasutakse esimesena eelisinõuded, seejärel tavanõuded, millele järgnevad allutatud nõuded ja lõpuks ettevõtete õigused.

Tagatud nõuded on nõuded, mille tasumine on tagatud eraldamisõigusega. Eraldamisõigus on igasugune õigus nõude eelisjärjekorras tasumisele mingist konkreetsest varast. Kõige tavalisem eraldamisõigus on pant. Pankrotimenetluses tasutakse tagatud nõuded eelisjärjekorras eraldamisõiguse alla kuulunud vara müügist saadud rahast.

Tagamata nõuded on nõuded, mis ei ole eraldamisõigusega tagatud. Tegemist on allutatud nõuetega tagatud nõuete suhtes, mis makstakse tagasi varast, millele laienes eraldamisõigus. Järelejäänud varast tehakse maksed järgmises järjekorras: 1) eelisinõuded, 2) tavanõuded ja 3) allutatud nõuded.

- **Eelisinõuded** on (tagamata) nõuded, mis tuleb õigusaktide kohaselt tasuda eelisjärjekorras enne (tagamata) tavanõuete tasumist (näiteks palgad ja palgahüvitised maksejõuetusmenetluse algatamisele eelnenud viimase kuue kuu eest, koondamishüvitis töötajatele, tasumata maksed jne). Kui pankrotimenetlus algatatakse sellepärast, et kohustuslikul kokkuleppemenetlusel ei olnud tulemusi, saavad kohustusliku kokkuleppemenetluse käigus tekkinud nõuded absoluutse eelisõiguse ja need tasutakse enne eelisinõuete tasumist.
- **Tavanõuded** on tagamata nõuded, mis ei ole eelis- ega allutatud nõuded.
- **Allutatud nõuded** on tagamata nõuded, mis tasutakse alles pärast seda, kui tasutud on kõik võlausaldaja ja võlgniku vahelise õigussuhte alusel võlgniku vastu esitatud tagamata nõuded, juhul kui võlgnik muutub maksejõuetuks. Kohustusliku kokkuleppemenetlusega võib allutatud nõuded muuta omandiosaluseks. Kui neid ei anta üle mitterahalise sissemaksena, tähendab kinnitatud kohustuslik kokkuleppemenetlus nende lõpetamist.

Ettevõtete õigustel (aktsiad või ettevõtete osalused) ei ole võlaõiguse tunnuseid (õiguslikku olemust) ja need annavad aktsionäridele või osanikele õiguse proportsionaalsele osale pankrotivara ülejäägist.

Enne võlausaldajatele maksete tegemist eraldatakse pankrotivarast (jaotatav pankrotivara) summa, mida on vaja pankrotimenetluse kulude katmiseks. Võlausaldajatele tehakse maksed järgmises järjekorras: eraldamisõigusega võlausaldajatele, kelle nõue on tagatud eraldamisõigusega (näiteks hüpoteegiga), makstakse esmajärjekorras varast, millele tagatis laienes (jaotatav erivara); võlausaldajatele, kelle nõuded tulenevad lepingutest või muudest õigustehingutest, mille pankrotivõlgnik sõlmis kohustuslikule kokkuleppemenetlusele eelnenud ajal enne pankrotimenetluse algatamist kooskõlas seaduses sätestatud eeskirjadega äritegevuse piiramise kohta kohustuslikus kokkuleppemenetluses, makstakse esmajärjekorras jaotatavast üldvarast; seejärel tasutakse eelisinõuetega võlausaldajatele (töötajad) ja lõpuks muudele, tagamata tavanõuetega ja allutatud nõuetega võlausaldajatele. Realiseeritud vara võimalik ülejääk jaotatakse aktsionäride vahel.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Kohustuslik kokkuleppemenetlus

Võlausaldajate hääletuse alusel kokku lepitud kohustusliku kokkuleppemenetluse peab samuti kinnitama kohus. Kohustusliku kokkuleppemenetluse kinnitamise otsuses kohus

1. otsustab, kas kinnitada kohustuslik kokkuleppemenetluse või mitte;
 2. määrab kindlaks kinnitatud kohustusliku kokkuleppemenetluse sisu, kehtestades
- võlausaldajate nõuete osamaksed;

– maksetähtajad ja

– võlausaldajate nõuete intressimäära ajavahemikul alates kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamisest kuni tasumistähtaja lõpuni;

3. otsustab, millised nõuded on kohustuslikus kokkuleppemenetluses kontrollitud, ja

4. annab võlgnikule korralduse tasuda kinnitatud kohustusliku kokkuleppemenetlusega kehtestatud proportsioonis, tähtajal ja intressimääraga võlausaldajate nõuded, mis on kohustuslikus kokkuleppemenetluses kontrollitud.

Menetluses kohaldatakse absoluutse eelisõiguse eeskirja. Võlgniku äritegevuse finantsilise restruktureerimise rakendamine kohustuslikus kokkuleppemenetluses tähendab, et

- võlgniku aktsionärid võivad säilitada ainult selle osa võlgniku aktsiakapitalist, mis vastab võlgniku vara ülejäägile, mille nad saaksid, kui võlgniku vastu algatataks pankrotimenetlus;
- võlausaldajatele tuleb anda soodsamad tingimused nende nõuete tasumisel kui siis, kui võlgniku vastu algatataks pankrotimenetlus, võttes arvesse eelisjärjekorda ja muid eelismaksete eeskirju, tava- ja allutatud nõudeid ja pankrotimenetluses tagatud nõudeid, ja
- võlgniku äritegevuse või selle elujõulise osaga jätkatakse.

Finantsilise restruktureerimise viib ellu võlgnik, paludes võlausaldajatelt nõusolekut nende tavanõuete vähendamiseks või nende makse edasilükkamiseks. Võlgnik peab pakkuma kõikidele võlausaldajatele nende tavanõuete tasumisel võrdset osakaalu, võrdseid maksetähtaegu ja sama intressimäära alates kohustusliku kokkuleppemenetluse algatamisest kuni maksetähtaja lõpuni. Kui võlgnik on kapitaliühing, võib ta paluda võlausaldajal valida, kas

- ta nõustub vähendama oma tavanõudeid ja lükkama maksetähtaega edasi või
- antakse nõuded võlgnikule üle mitterahalise sissemaksena võlgniku aktsiakapitali suurendamise alusel (võla konverteerimine omakapitaliks).

Kohustuslik kokkuleppemenetlus ei mõjuta eelisnõudeid ega välistatud õigusi. Allutatud nõuded lõpevad. Tagatud nõudeid võib kohustusliku kokkuleppemenetlusega restruktureerida ainult vabatahtlikult. **Suuri, keskmise suurusega või väikesi ettevõtjaid puudutavas kohustuslikus kokkuleppemenetluses** võib tagatud nõuded restruktureerida maksetähtaja edasilükkamise või intressimäära vähendamise teel nii, et 75 % suuruse enamuse otsust kohaldatakse ka nendele eraldamisõigusega võlausaldajatele, kes ei hääletanud kohustusliku kokkuleppemenetluse poolt. Selles menetluses on finantsilise restruktureerimise meetmena võimalik anda võlgniku äritegevuse elujõuline osa teisele ettevõttele (eraldamine). Samuti on lubatud restruktureerida eraldamisõigused ühiseks eraldamisõiguseks (nõutav on 85 % enamus).

Pankrotimenetlus juriidilise isiku vastu

Pankrotimenetluse eesmärk on realiseerida pankrotivara ja tasuda võlausaldajatele. Üldjuhul võib pankrotivõlgniku vara müügilepingu sõlmida avaliku oksjoni või siduva pakkumiskutse teel. Avaliku oksjoni võib korraldada alghinda suurendades või vähendades. Pankrotimenetluses võib ettevõtte äritegevuse või toimingud säilitada, kui müüa ettevõtte avalikul oksjonil äriüksusena või müüa selle elujõulised osad (tegutseva ettevõtte müük).

Enne võlausaldajatele maksete tegemist eraldatakse pankrotivarast summa, mis on vajalik pankrotimenetluse kulude katmiseks. Võlausaldajatele tehakse maksed järgmises järjekorras: eraldamisõigusega võlausaldajatele, kelle nõue oli tagatud eraldamisõigusega (näiteks hüpoteegiga) makstakse esmajärjekorras varast, millele tagatis laienes; seejärel tasutakse võlausaldajatele, kelle nõuded tulenevad lepingutest või muudest õigustehingutest, mille pankrotivõlgnik sõlmis kohustuslikule kokkuleppemenetlusele eelnenu ajal enne pankrotimenetluse algatamist kooskõlas seaduses sätestatud eeskirjadega äritegevuse piiramise kohta kohustuslikus kokkuleppemenetluses; siis tasutakse eelisnõuetega võlausaldajatele (töötajad) ja lõpuks muudele, tagamata tavanõuetega ja allutatud nõuetega võlausaldajatele. Realiseeritud vara võimalik ülejääk jaotatakse aktsionäride vahel.

Eraisiku pankrot

Nagu juriidiliste isikute pankrotimenetluse korral, on ka eraisiku pankrotimenetluse eesmärk tasuda proportsionaalselt ja korraga kõik võlausaldajate nõuded. Võlausaldajatele tasutakse seetõttu võlgniku varast proportsionaalselt ja ühel ajal. Pankrotivara koosneb ülemäärase võlgnevusega isiku kogu varast pankrotimenetluse algatamise ajal, välja arvatud juhul, kui sellega seotud täitmisele pööramine on välistatud vastavalt tsiviilõigusliku täitmisele pööramise ja tagatiste seaduse (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*) sätetele. Kuna erinevalt juriidilisest isikust ei lakka füüsiline isik pankrotimenetluse lõpus eksisteerimast, ei kao ka võlausaldajate pankrotimenetluses tasumata jäänud nõuded. Vastupidiselt juriidilise isiku pankrotimenetluses võlausaldajate

esitatud nõuetele ei lõpe eraisiku pankrotimenetluses nõuete täitmine pankrotimenetluse lõpetamisega. Eraisiku pankrotimenetluse lõpetamise otsus, mis sisaldab tasumata tunnustatud nõuete nimekirja, on tasumata nõuetega võlausaldajate jaoks vahend nende nõuete täitmise taotlemiseks.

Oma kohustustest vabanemiseks antakse pankrotivõlgnikule võimalus esitada enne eraisiku pankrotimenetluse lõpetamise otsuse väljastamist taotlus, milles ta palub vabastamist kohustustest, mis tekkisid enne eraisiku pankrotimenetluse algatamist ja jäävad selle menetluse kohaselt tasumata. Kui pankrotivõlgnik esitab taotluse kohustustest vabastamiseks ja kohustustest vabastamise menetlus lõpeb tema jaoks pärast kontrollimisperioodi lõppu edukalt, tunnistatakse kehtetuks see osa tema kohustustest, mille saaks muidu pankrotimenetluse lõpetamise otsuse alusel sisse nõuda, ning selle järel kaob võlausaldajatel õigus need kohtu teel sisse nõuda.

Isegi kui kohustustest vabastamine on võlgniku jaoks kasulik, ei mõjuta see võlgniku järgmist liiki kohustusi:

1. töötajate eelisõigused;
2. pankrotivõlgniku vastu esitatud nõuded, mille aluseks on seadusjärgne elatis, põhitegevuse vähenemisest, töövõime vähenemisest või kadumisest tulenevad kahjuhüvitised ja hüvitis saamata jäänud elatise eest seda maksnud isiku surma tõttu;
3. rahatrahvide nõuded või kriminaalmenetluses tuvastatud kuriteoga saadud rahalise eelise sissenõudmine;
4. tingimisi karistusega seotud nõuded, kui see karistus kätkeb tingimust tagastada kuriteoga saadud rahaline eelis või hüvitada kuriteoga tekitatud kahju;
5. trahvinõuded või väärteomenetluses tuvastatud väärteoga saadud rahalise eelise sissenõudmine;
6. ebaseaduslikult omandatud vara tagastamise nõuded ja
7. tahtlikult või raske hooletuse tõttu põhjustatud kahju heastamise nõuded.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Kohustuslik kokkuleppemenetlus lõpeb selle kinnitanud kohtu lõpliku otsusega.

Iga võlausaldaja, keda kinnitatud kohustuslik kokkuleppemenetlus mõjutab, võib paluda kohtul selle tühistada, kui maksejõuetu võlgnik suudab tasuda võlausaldajate tavanõuded täies ulatuses. Nõude tühistamise hagi tuleb esitada kuue kuu jooksul pärast kinnitatud kohustusliku kokkuleppemenetlusega ette nähtud nõude tasumise tähtaja möödumist.

Iga võlausaldaja, keda kinnitatud kohustuslik kokkuleppemenetlus mõjutab, võib paluda kohtul otsuse tühistada, kui see saadi pettuse teel.

Nõude tühistamise hagi tuleb esitada kahe aasta jooksul pärast kohustusliku kokkuleppemenetluse kinnitamise otsuse lõplikku jõustumist.

Kohtuasjas on pädev otsustama kohus, kes võttis vastu kohustuslikku kokkuleppemenetlust kinnitava otsuse.

Otsuses, millega kohus tühistab kinnitatud kohustusliku kokkuleppemenetluse, võib ta anda võlgnikule korralduse tasuda nõuete kogu tasumata osa, mida kinnitatud kohustuslik kokkuleppemenetlus mõjutas, kohtu kehtestatud aja jooksul, mis ei või olla pikem kui üks aasta alates lõpliku otsuse tegemisest.

Juriidilise isiku vastu algatatud pankrotimenetluse lõpetamine

Juriidilise isiku pankrotimenetlus lõpetatakse pankrotimenetluse lõpetamise otsusega. Kohus teeb selle otsuse halduri lõpparuande alusel, mis koostatakse pärast seda, kui haldur on lõpule viinud kõik õigusaktides ette nähtud toimingud, ja mis tugineb võlausaldajate komitee arvamusele. Haldur peab esitama lõpparuande kohtule ühe kuu jooksul pärast lõpliku jaotamise lõpuleviimist.

Kui pankrotivõlgnikule kuuluv vara tuvastatakse pärast seda, kui kohus on teinud pankrotimenetluse lõpetamise otsuse, võib hiljem tuvastatud vara puhul algatada võlgniku suhtes pankrotimenetluse selle võlausaldaja nõudel, kellel oli õigus teha võlgniku pankrotimenetluses menetlustoiminguid ja kelle osalemisõigus ei lõppenud enne pankrotimenetluse lõppu, või pankrotivõlgniku aktsionäri nõudel.

Eraisiku pankroti lõpetamine

Eraisiku pankrot lõpetatakse pankrotimenetluse lõpetamise otsusega.

Kui pankrotis eraisikul **anti võimalus kohustustest vabaneda**, võib iga võlausaldaja, kelle nõuet kohustustest vabastamise lõppotsus mõjutab, paluda kohtul otsuse esemeks olnud kohustustest vabastamine tühistada, kui võlgnik jõudis kohustustest vabastamise otsuseni oma vara puudutava teabe varjamise või valeteabe esitamise teel või muu pettusega. Kohtuasi tuleb algatada kolme aasta jooksul pärast lõpliku kohustustest vabastamise otsuse tegemist (ZFPPIPPi artikkel 411). Võlausaldajad, kes tuvastavad pärast lõpliku kohustustest vabastamise otsuse tegemist võlgniku vara, mis kuulus võlgnikule (ja mida ta varjas) enne kohustustest vabastamise võimaldamist, võivad samuti taotleda kohustustest vabastamise tühistamist, taotledes sellise vara suhtes pankrotimenetluse algatamist. Sellisel juhul ei ole vaja algatada kohustustest vabastamise tühistamiseks kohtuasja kolmeaastase tähtaja jooksul.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Iga võlausaldaja peab katma enda kulud, mis tal tekivad **maksejõuetusmenetluses** osalemisel.

Võlgniku taotlusel algatatud kohustuslikus kokkuleppemenetluses kannab menetlus- ja muud kulud võlgnik.

Võlausaldajate taotlusel algatatud kohustuslikus kokkuleppemenetluses suurte, keskmise suurusega või väikeste ettevõtjate suhtes tasub menetluse esialgsed kulud menetluse taotleja. Selles menetluses kannab taotleja ka halduri tasude kulud. Võlgnik, kelle vastu menetlus algatati, kannab järgmiste maksetega seoses tekkinud kulud:

- kvalifitseeritud õigus- ja finantsnõustajatega sõlmitud lepingud õigus- ja finantsteenuste kohta, mida on vaja, et koostada aruanne võlgniku rahalise olukorra ja tegevuse kohta, finantsilise restruktureerimise kava ja muud dokumendid, mis tuleb esitada osana kohustusliku kokkuleppemenetluse ettepanekust;
- audiitoriga sõlmitud leping võlgniku rahalise olukorra ja tegevuse kohta koostatud aruande auditeerimiseks ja
- volitatud hindajaga sõlmitud leping finantsilise restruktureerimise kava läbivaatamiseks.

Pankrotimenetluses arvestatakse menetluskulud ja menetluse ajal tekkinud kulud pankrotivara hulka enne nõuete tasumist jaotatavast varast. Kui pankrotimenetluse algatamise taotluse esitab võlausaldaja, peab ta tasuma deposiidi pankrotimenetluse esialgsete kulude katmiseks, säilitades õiguse nõuda tasutud ettemakse sisse kooskõlas pankrotimenetluse kulude tasumise eeskirjadega.

Ennetava restruktureerimise menetluses peab võlgnik tasuma proportsionaalse osa menetluses osalenud võlausaldajate kuludest, mille katab üldlevinud äritavade kohaselt tavaliselt võlgnik. Võlgnik ja võlausaldajad lepivad nende kulude hüvitamise kokku finantsilise restruktureerimise lepingus.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Tühisuse tingimused

Võlausaldajatel ja pankrotihalduril on õigus võlgniku õigustoiminguid vaidlustada. Hagi või vastuväide esitatakse isiku vastu, kelle kasuks tühine toiming teostati.

Vaidlustada saab kõik õigustoimingud (sealhulgas tegevusetuse), mis tulenevad ebavõrdsete või vähendatud maksete tegemisest pankrotivõlausaldajatele või mingi võlausaldaja asetamisest soodsamasse olukorda (võlausaldajatele eeliste andmine, mida nimetatakse **tühisuse objektiivseks elemendiks**). Vaidlustamise korral peab taotleja tõendama, et isik, kelle kasuks tühine toiming tehti, teadis või oleks pidanud teadma võlgniku halvast rahalisest seisust (**tühisuse subjektiivne element**). Õigusaktides on sätestatud seaduslikud eeldused, mille kohaselt loetakse kõnealune tingimus täidetuks, ja juhud, kui õigustoiminguid ei ole võimalik vaidlustada. Õigusaktides on üksikasjalikult sätestatud ka taotluse sisu ja tühisuse taotlemise meetod.

Aeg, mille jooksul võib tühiseid toiminguid teostada

Õigustoimingud, mille võib pankrotimenetluses vaidlustada, on toimingud, mis tehti ajavahemikul alates pankrotimenetluse algatamise taotluse esitamisele eelnenud aastast kuni pankrotimenetluse algatamiseni. Tasuta (või ebaproportsionaalselt väikese ekvivalentväärtusega) õigustoiming on võimalik vaidlustada, kui see tehti ajavahemikul, mis algas 36 kuud enne pankrotimenetluse algatamise taotluse esitamist ja lõpeb pankrotimenetluse algatamisel. Tühiseks tunnistamise hagi tuleb esitada 12 kuu jooksul pärast pankrotimenetluse algatamise lõpliku otsuse tegemist.

Toimingud, mida ei saa vaidlustada

Vaidlustada ei saa õigustoiminguid, mille pankrotivõlgnik tegi kohustuslikus kokkuleppemenetluses kooskõlas õigusnormidega, mida kohaldatakse võlgniku äritegevuse jätkamise suhtes menetluse ajal; pankrotivõlgniku tehtud õigustoiminguid võlausaldajate nõuete tasumiseks kinnitatud võlanõudega kehtestatud proportsioonis, tähtaja ja intressimääraga; ning makseid käskvekslite või

tšekkide eest, kui teine pool pidi saama makse, et pankrotivõlgnik ei kaotaks nõudeõigust isiku suhtes, kelle kohustused tulenevad käskvekslist või tšekist.

Samuti ei saa vaidlustada võlgniku tehtud õigustoiminguid võlausaldajate nõuete tasumiseks või muude kohustuste täitmiseks kooskõlas kinnitatud finantsilise restruktureerimise kokkuleppega.

Eraisiku pankroti eritunnused

Tasuta õigustoimingute ja pankrotivõlgnikuga lähedalt seotud isiku kasuks tehtud õigustoimingute puhul on tühisuse periood eraisiku pankroti korral viis aastat. Selle reegli alla käivad lepingud lähedalt seotud füüsiliste isikutega, samuti juriidiliste isikutega, kes on seotud pankrotivõlgnikuga või temaga lähedalt seotud füüsiliste isikutega. Need on juriidilised isikud, kelle puhul pankrotivõlgnikule või temaga lähedalt seotud isikutele kuulub eraldi või ühiselt vähemalt 25 % märgitud kapitalist, 25 % hääleõigustest või õigus määrata ja kutsuda tagasi seda juriidilist isikut esindama volitatud isikuid, või on neid isikuid volitatud esindama juriidilist isikut või tegutsema nendega seotud ettevõtete kasuks.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 23/05/2018

Maksejõuetus - Soome

SISUKORD

- 1 [Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?](#)
 - 2 [Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?](#)
 - 3 [Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?](#)
 - 4 [Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?](#)
 - 5 [Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?](#)
 - 6 [Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?](#)
 - 7 [Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele \(välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele\)?](#)
 - 8 [Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?](#)
 - 9 [Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?](#)
 - 10 [Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?](#)
 - 11 [Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?](#)
 - 12 [Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?](#)
 - 13 [Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?](#)
 - 14 [Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed \(eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga\)?](#)
 - 15 [Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?](#)
 - 16 [Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?](#)
 - 17 [Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?](#)
-

Maksejõuetus tähendab, et tähtpäeva saabumisel suudab võlgnik oma võlgnevusi üksnes ajutiselt tasuda. Sellisel juhul tähendab maksejõuetusmenetlus menetlust, mida kohaldatakse korraka kõigile võlgniku võlgadele.

Soomes on kolme liiki maksejõuetusmenetlusi: pankrot, ettevõtte restruktureerimine ja eraisiku võla ümberkujundamine. Pankrotti reguleeritakse pankrotiseadusega (*Konkurssilaki 120/2004*), mis jõustus 1. septembril 2004. Ettevõtte restruktureerimise seadus (*Laki yrityksen saneerauksesta 47/1993*) ja eraisiku võla ümberkujundamise seadus (*Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä 57/1993*) jõustusid 8. veebruaril 1993.

Pankrot on likvideerimismenetlus, mille eesmärk on realiseerida võlgniku vara ja jaotada tulu võlausaldajate vahel. Ettevõtte restruktureerimine ja eraisiku võla ümberkujundamine on tervendamismenetlused, millega taastatakse rahanduslik usaldusväärsus ja võimaldatakse võlgnikul rahalistest raskustest üle saada.

Võlgnik võib sõlmida võlausaldajatega ka võlgade tasumise kokkuleppe ja muid kokkuleppeid väljaspool ametlikku maksejõuetusmenetlust. Vabatahtlikke kokkuleppeid reguleerivad õigusnormid puuduvad.

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Pankrot

Pankrot on üldkohaldatav, seega võib selle välja kuulutada nii füüsilise kui ka juriidilise isiku puhul. Juriidilise isiku pankroti võib välja kuulutada isegi juhul, kui ta on asjaomasest registrist kustutatud või likvideeritud. Samuti võib pankroti välja kuulutada surnud isiku varale.

Restruktureerimine

Restruktureerida saab igasugust majandustegevusega tegelevat ettevõtjat, sealhulgas eraettevõtjat. Teatud ettevõtjad, näiteks erieeskirjadele ja -kontrollile alluvad krediidi- ja kindlustusasutused jäävad siiski restruktureerimismenetluse kohaldamisalast välja.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamist saab taotleda ainult füüsilise isik. Ka füüsilisest isikust ettevõtja, isik, kes tegeleb ettevõtlusega täisühingus, või usaldusühingu täisosanik võib teatud tingimustel võla ümberkujundamist taotleda.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Kõigi kolme liiki maksejõuetusmenetluse algatamise üldine eeldus on võlgniku maksejõuetus. Maksejõuetus tähendab, et tähtpäeva saabumisel ei suuda võlgnik oma võlgnevusi tasuda ning tegemist ei ole ajutise nähtusega. Restruktureerimismenetluse võib algatada ka juhul, kui võlgnikul on oht muutuda maksejõuetuks.

Pankrot

Pankrotti võib taotleda nii võlgnik kui ka võlausaldaja. Pankroti väljakuulutamise üldine eeltingimus on võlgniku maksejõuetus. Pankrotiseaduses on sätestatud maksejõuetuse eeldused, et isiku maksejõuetust oleks lihtsam kindlaks teha. Nendele eeldustele vastav võlgnik tunnistatakse maksejõuetuks, kui ei ole tõendatud muud.

Võlgnik tunnistatakse maksejõuetuks, kui

1. ta avaldab, et on maksejõuetu ja puuduvad konkreetset põhjust selle avaldusega mitte nõustuda;
2. ta on maksed peatanud;
3. pankrotiavalduse esitamisele eelneva kuue kuu jooksul on täitemenetluse käigus kindlaks tehtud, et ta ei suuda nõuet täies ulatuses tasuda, või
4. ta on või on olnud raamatupidamiskohustuslane pankrotiavalduse esitamisele eelneva ühe aasta jooksul ega ole tasunud võlausaldaja selget ja tähtaegset nõuet ühe nädala jooksul alates meeldetuletuse saamisest.

Võlausaldaja võib taotleda pankrotti, kui tema nõue võlgniku vastu põhineb kohtuotsusel või muul täitmisele pöörataval alusel, võlgniku allkirjastatud kohustusel, mida võlgnik ei ole ilmselge põhjendusega vaidlustanud, või kui see on muul moel ilmne. Nõutav summa ei pea olema tähtaega ületanud. Pankroti taotlemisel on piirangud, kui tegu on vähetähtsate nõuetega ja kui võlausaldajal on nõude jaoks tagatis.

Kohus määrab pankrotihalduri ja tagab pankroti algatamise teate viivitamatu avaldamise Soome ametlikus väljaandes. Teate võib avaldada ka mõnes päevalehes. Pankrotihaldur on kohustatud teavitama võlausaldajaid pankrotimenetluse algatamisest. Pankrotimenetluse algatamise kohta tehakse kanne ka pankroti- ja restruktureerimisregistrisse, äriregistrisse, kinnistus- ja hüpoteegiregistrisse, laevaregistrisse, laevaehitusregistrisse, lennukiregistrisse, kommertsandiregistrisse, autoregistrisse ja väärtpaperiregistrisse.

Restruktureerimine

Restruktureerimismenetluse algatamise taotluse võib esitada võlgnik või võlausaldaja. Enamiku taotlusi esitavad võlgnikud.

Restruktureerimismenetluse võib algatada, kui võlgnik on maksejõuetu ja puuduvad seaduslikud takistused menetluse algatamiseks. Takistus esineb näiteks siis, kui maksejõuetust ei ole tõenäoliselt võimalik restruktureerimiskavaga kõrvaldada või kui võlgniku varast ei piisa restruktureerimismenetluse kulude katmiseks. Restruktureerimismenetluse võib algatada ka juhul, kui võlgnikku ähvardab peatne maksejõuetus. Peatsel maksejõuetusel põhineva restruktureerimismenetluse võib algatada võlausaldaja taotluse alusel ainult juhul, kui nõue on seotud märkimisväärse finantshuviga. Lisaks võivad restruktureerimismenetluse algatada ka vähemalt kaks võlausaldajat, kelle kogunõuded moodustavad vähemalt ühe viiendiku võlgniku teadaolevatest võlgadest, ja kes esitavad koos võlgnikuga ühise taotluse või avaldavad, et toetavad võlgniku taotlust.

Kohus avaldab teate restruktureerimismenetluse algatamise otsuse kohta Soome ametlikus väljaandes. Pankrotihaldur on kohustatud teavitama võlausaldajaid menetluse algatamisest. Restruktureerimismenetluse algatamisest teatatakse ka kindlatele asutustele, samuti tehakse selle kohta kanne pankroti- ja restruktureerimisregistrisse, äriregistrisse, kinnistus- ja hüpoteegiregistrisse.

Restruktureerimismenetluse algatamise õiguslikud tagajärjed jõustuvad automaatselt alates menetluse algatamiseks tehtud kohtuotsuse kuupäevast. Kohus võib pärast taotluse esitamist anda taotluse esitaja või võlgniku taotlusel korralduse keelata enne menetluse algatamist võlgade tasumine ja võlgadele tagatise seadmine, võla sissenõudmine või arestimine või muud täitemeetmed.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamise juhtum võetakse menetlusse võlgniku taotlusel. Võla ümberkujundamise menetluse algatamine eeldab, et võlgnik on maksejõuetu ja tal ei ole võimalik mõistlikul viisil oma maksevõimet parandada, et ta suudaks oma võlad tasuda. Maksejõuetuse peamine põhjus peab olema võlgniku maksevõime oluline vähenemine muutunud asjaolude tõttu, mis ei ole esmajoonel võlgniku süü, näiteks haiguse pärast. Võla ümberkujundamiseks võib anda loa ka juhul, kui selleks on mõni muu hea põhjus, pidades silmas võlgade ja võlgniku muude kohustuste suhet tema maksevõimesse. Võlgniku maksevõime hindamisel võetakse arvesse näiteks võlgniku vara, sissetulekut ja teenimisvõimalusi.

Võla ümberkujundamiseks ei tohi olla seaduses ette nähtud takistust (nt võla tekkimine kuriteo tagajärjel või hooletuse või vastutustundetuse tõttu). Siiski võib võla ümberkujundamiseks üldisele takistusele vaatamata loa anda, kui selleks on kaalukas põhjus. Sellistel juhtudel pööratakse erilist tähelepanu meetmetele, mida võlgnik on võtnud võlgade tasumiseks, sellele, kui kaua on nõutud summad tasumata olnud, võlgnikuga seotud muudele asjaoludele ja võla ümberkujundamise tähtsusele nii võlgniku kui ka võlausaldajate jaoks.

Võla ümberkujundamise algatamise õiguslikud tagajärjed jõustuvad automaatselt alates menetluse algatamiseks tehtud kohtuotsuse kuupäevast. Kohus võib pärast taotluse esitamist anda võlgniku taotlusel korralduse keelata enne menetluse algatamist ajutiselt võlgade tasumine, võlgadele tagatise seadmine, võla sissenõudmine või arestimine või muud täitemeetmed.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrot

Vara, mis on võlgnikul pankroti algatamisel, ja vara, mille võlgnik omandab enne pankroti lõpetamist, on pankrotivara.

Pankrotivarast saadav tulu, varad, mis on võimalik pankrotivarasse tagasi võita, ja varad, mis omandatakse pankrotivara asendamise teel, on samuti pankrotivara.

Mittearestitavat vara üldjuhul pankrotivaraks ei loeta. Lisaks ei ole pankrotivara füüsilise isiku omandatud vara või teenitud tulu, mis on saadud pärast pankroti algatamist.

Restruktureerimine

Restruktureerimismenetluses koostatakse võlgniku jaoks restruktureerimiskava. See sisaldab näiteks arvestust võlgniku finantsseisundi, st tema varade, võlgnevuste ja muude kohustuste kohta. Restruktureerimiskava koostatakse võlgniku kõikide varade põhjal menetluse ajal. Ka tagasivõitmine on võimalik: tehing, mille oleks saanud tagasi pöörata, kui restruktureerimisavalduse asemel oleks esitatud pankrotiavaldus, on võimalik restruktureerimismenetluses tagasi pöörata samal alusel nagu pankroti korral.

Kuigi erandjuhtudel on restruktureerimiskava võimalik pärast selle kinnitamist muuta, ei saa igale võlausaldajale tehtavate maksete summasid kava muutmise teel enam suurendada. Siiski võib võlgnikule pärast restruktureerimiskava kinnitamist üle antud vara pakkuda võlausaldajatele alust nõuda võlgnikult lisamakseid. Võlgnikule võib anda korralduse lisamaksete tegemiseks, kui tema rahaline olukord osutub kava koostamise ajaga võrreldes paremaks. Lisamaksete tegemise nõude võib esitada siis, kui on alus selliste maksete nõudmiseks ja nõue esitatakse kohtule hiljemalt ühe aasta jooksul pärast lõpparuande esitamist kohtule.

Võla ümberkujundamine

Võlgniku maksevõime hindamisel tuleb näiteks arvesse võtta võlgniku vara likvideerimisest saadavaid vahendeid, võlgniku sissetulekut ja teenimisvõimalusi, vajalikke elamiskulusid ja elatise maksmise kohustust. Võla ümberkujundamisel kinnitatakse võlgniku jaoks maksegraafik vastavalt tema maksevõimele. Võla ümberkujundamisel kasutatakse võlgade tasumiseks kogu võlgniku sissetulekut, mis ületab tema vajalikke elamiskulusid ja elatise maksmise kohustust, samuti võlgniku muud vara, mis ei kuulu tema põhivajaduste hulka. Võlgniku põhivajaduste hulka kuuluv vara hõlmab võlgniku eluaset, selles olevat mööblit mõistlikus ulatuses ning võlgniku isiklike asju ja töövahendeid, kui see on põhjendatult vajalik. Võlgniku põhivajaduste hulka kuuluva vara võib likvideerida ainult õigusaktides ette nähtud juhtudel.

Lisaks võib võlgnikku kohustada maksegraafikuga tegema lisamakseid lisasissetuleku või vara arvel, mille võlgnik on maksegraafiku täitmise ajal saanud. Võlgnik on kohustatud edastama võlausaldajatele teatud osa mis tahes kingitustest ja muudest ühekordsetest maksetest, mida ta on maksegraafiku täitmise ajal saanud. Kui võlgniku sissetulek ületab maksegraafiku jaoks kehtestatud sissetuleku, võib anda talle korralduse maksta teatud osa lisasissetulekust võlausaldajatele.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Pankrot

Pankroti väljakuulutamine on kohtu otsustada. Kohus määrab ka pankrotihalduri. Isiku võib määrata pankrotihalduriks, kui ta on selle määramisega nõus, tal on selle ülesande täitmiseks vajalik võimekus, oskused ja kogemus ning ta on ka muul viisil selle ülesande jaoks sobiv. Pankrotihalduril ei tohi olla võlgniku ega võlausaldajaga suhteid, mis ohustaksid tema sõltumatust võlgnikust, tema erapooletust võlausaldajate suhtes või tema suutlikkust täita ülesannet sobival viisil. Pankrotihalduriks ei ole võimalik määrata juriidilist isikut.

Pankrotihalduril on pankrotivara haldamisel keskne roll. Muu hulgas hõlmavad tema kohustused pankrotivara esindamist, vara jooksvat haldamist, pankrotivara nimekirja ja võlgniku aruande koostamist, nõuete vastuvõtmist ja väljamaksete nimekirja koostamist. Pankrotihaldur tegeleb ka pankrotivara hulka kuuluva vara haldamise ja müügi ning vahendite väljamaksmisega.

Pankroti algatamisel kaotab võlgnik pankrotivara suhtes otsustamisõiguse. Võlgnik peab tegema koostööd, nii et pankrotimenetlus on võimalik lõpule viia. Ta peab andma pankrotihaldurile teavet, mis on vajalik pankrotivara nimekirja koostamiseks ja selle kinnitamiseks. Võlgnikul on õigus saada vara kohta teavet, osaleda võlausaldajate üldkoosolekutel ja väljendada arvamust otsustamisel olevate küsimuste kohta.

Restruktureerimine

Ettevõtte restruktureerimismenetluse algatamisel määrab kohus pankrotihalduri. Pankrotihaldur peab olema täiskasvanu, teadaolevalt aus, mitte pankrotis ja täiesti teovõimeline. Isikul peavad olema ametikoha jaoks vajalik võimekus, oskused ja kogemus. Pankrotihalduril ei tohi olla võlgniku ega võlausaldajaga suhteid, mis ohustaksid tema sõltumatust võlgnikust või tema erapooletust võlausaldajate suhtes. Pankrotihalduriks ei saa määrata juriidilist isikut.

Pankrotihaldur vastutab menetluse eesmärgi saavutamise ja võlausaldajate huvide kaitsmise eest. Pankrotihaldur koostab aruande võlgniku varade ja kohustuste kohta ning restruktureerimiskava ettepaneku. Samuti teostab pankrotihaldur järelevalvet võlgniku tegevuse üle.

Kohus võib määrata võlausaldajate komitee, kes esindab võlausaldajaid ja abistab pankrotihaldurit tema ülesannete täitmisel nõuandva organina. Komiteed ei määrata, kui seda ei peeta võlausaldajate väikese arvu tõttu või muul põhjusel vajalikuks.

Võlgnik säilitab otsustamisõiguse oma vara ja tegevuse üle, kui õigusaktides ei ole teisiti ette nähtud. Kuid pärast menetluse algatamist ei võta võlgnik pankrotihalduri nõusolekuta näiteks uut võlga, välja arvatud juhul, kui see võlg on seotud võlgniku tavapärase tegevusega ning võla summa ja tingimused ei ole ebatavalised. Pankrotihalduri või võlausaldaja nõudel võib võlgniku otsustamisõigust piirata ka muul viisil, kui on oht, et ta tegutseb viisil, mis võib kahjustada või ohustada võlausaldaja huve. Võlgnik on kohustatud tegema kohtu, pankrotihalduri ja võlausaldajate komiteega koostööd ja esitama neile teavet. Võlgnikule jääb õigus teostada oma hagemisõigust käimasolevates või eesseeisvates kohtumenetlustes, välja arvatud juhul, kui pankrotihaldur otsustab teostada võlgniku hagemisõigust.

Võla ümberkujundamine

Kohus võib vajaduse korral määrata võla ümberkujundamiseks pankrotihalduri, kui see on vajalik võlgniku finantsseisundi väljaselgitamiseks, tema vara likvideerimiseks või muul viisil võla ümberkujundamise elluviimiseks. Isiku võib määrata pankrotihalduriks, kui ta on täiskasvanu ja teadaolevalt usaldusväärne, ta ei ole pankrotis, talle ei ole kehtestatud pädevuspiiranguid ja ta on määramisega nõus. Pankrotihalduril peavad olema tema ülesannete täitmiseks vajalik pädevus, oskused ja kogemus. Pankrotihalduril ei tohi olla võlgniku ega võlausaldajaga suhteid, mis ohustaksid tema sõltumatust võlgnikust või tema erapooletust võlausaldajate suhtes. Pankrotihalduriks ei saa määrata juriidilist isikut.

Pankrotihalduri kohustus on muu hulgas esialgse maksegraafiku koostamine ja muude kohtu antud ülesannete täitmine. Esialgse maksegraafiku koostamisel peab pankrotihaldur läbirääkimisi võlgniku ja võlausaldajatega, esitab neile vajaliku teabe võla ümberkujundamise kohta ning annab neile võimaluse esitada seisukohti taotluse ja esialgse maksegraafiku kohta. Pankrotihaldurile võib teha ka ülesandeks tegeleda võlgniku varade likvideerimise ning likvideerimisest saadavate vahendite üleandmisega võlausaldajatele. Kui pankrotihaldurit ei ole määratud, vastutab esialgse maksegraafiku koostamise eest võlgnik. Erasisiku võla ümberkujundamise menetluse algatamise otsustab kohus. Kohus vastutab ka maksegraafiku kinnitamise eest.

Võlgnik säilitab oma vara käsutus- ja omandiõiguse. Siiski kasutatakse võlgniku kõiki varasid, mida ei peeta tema põhivajaduste hulka kuuluvaks, võlgade tasumiseks. Võlgnik on kohustatud esitama kohtule, võlausaldajatele ja pankrotihaldurile (kui see on määratud) kogu vajaliku teabe võla ümberkujundamisega seotud olulistest küsimustest. Samuti on võlgnik kohustatud aitama kaasa võla nõuetekohasele ümberkujundamisele.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Pankrot

Kui välja arvata teatud erandid, on võlausaldajal õigus teha pankroti raames nõude tasaarveldus võlgnikule pankroti alguses võlgnetava summaga, isegi kui võlgnikule võlgnetava summa või nõude maksetähtaeg ei ole veel saabunud. Tasaarveldusõigust ei kohaldata nõudele, mis ei anna võlausaldajale õigust väljamaksele pankrotivarast, ega nõudele, mis on muudest nõuetest hilisem. Võlausaldaja on kohustatud esitama teavet tasaarvelduseks kasutatava nõude kohta.

Restruktureerimine

Võla sissenõudmise keelule vaatamata on võlausaldajal õigus tasaarveldada nõue võlgnikule menetluse alguses võlgnetava nõudega samadel tingimustel nagu pankrotimenetluses. Teade tasaarvelduse kohta esitatakse ka pankrotihaldurile. Tasaarveldusõigust ei kohaldata tasaarveldusele, mida teeb krediidasutus vahenditega, mille võlgnik on hoiustanud krediidasutuses sissenõudmise keelu jõustumisel või pärast seda, ega vahenditega, mis on krediidasutuses sellel ajal võlgniku kontole ülekandmiseks, kui seda kontot saab kasutada maksete tegemiseks.

Võla ümberkujundamine

Pärast võla ümberkujundamise algust ei võeta võlgniku suhtes meetmeid peatatud maksetega võla sissenõudmiseks ega selle maksmise tagamiseks. Sissenõudmise peatamise hulka kuulub ka võlgniku nõuete tasaarveldus võlausaldaja ees olevate võlgadega. Maksude tasaarveldamisele peatamist siiski ei kohaldata.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Lepingud, mis ei ole seotud maksejõuetusmenetluses saadaolevate summadega, jäävad igat liiki maksejõuetusmenetluses üldjuhul muudatusteta kehtima.

Pankrot

Kui võlgnik on pankroti alguseks jätnud täitmata lepingu, mille pool ta on, nõuab teine lepingupool kinnitust selle kohta, kas pankrotivara täidab lepingut. Kui pankrotivara kinnitab, et ta täidab lepingut, ja lepinguliste kohustuste täitmiseks seatakse vastuvõetav tagatis, ei ole lepingut võimalik lõpetada. Teine lepingupool võib lepingu siiski lõpetada, kui see on isiklikku laadi või on muu konkreetne põhjus, miks ei saa teiselt poolelt nõuda jäämist lepingulistesse suhtesse pankrotivaraga.

Lisaks võib üksiktehingu tühistada tagasivõitmise alusel, millele on osutatud vara pankrotivarasse tagasivõitmise seaduses (*Laki takaisinsaannista konkurssipesään 758/1991*).

Restruktureerimine

Restruktureerimismenetluse algatamine ei mõjuta võlgniku olemasolevaid kohustusi, kui õigusaktides ei ole teisiti ette nähtud. Võlgnik võib lõpetada rendi- või liisingulepingu, milles ta on rentnik, nii et see lõpeb kaks kuud pärast lõpetamisteate edastamist. Isikul, kes on enne menetluse algust võtnud võlgniku ees lepingulise kohustuse, kuid ei ole seda täitnud menetluse algatamise ajaks, on õigus oma kohustuse täitmise läbivaatamisele, kui seda kohustuse täitmist võib pidada tavapäraseks osaks võlgniku tegevusest. Kui küsimus puudutab muud liiki lepingut, mis on sõlmitud enne menetluse algatamist, ja kui võlgnik ei ole menetluse algatamise ajaks oma lepingulist maksekohustust täitnud, otsustab pankrotihaldur teise poole nõudmisel, kas võlgnik jääb edasi lepingupooleks või mitte. Kui vastus on eitav või seda ei anta mõistliku aja jooksul, on teisel poolel õigus leping tühistada. Leping, mille alusel võlgnik teeb makse, mis põhineb võla restruktureerimisel või on sellega seotud, on tühine, välja arvatud juhul, kui selle makse tegemise kohustuse aluseks on kinnitatud restruktureerimiskava.

Kui restruktureerimismenetlust kohaldatakse tööandja suhtes, on tal õigus lõpetada tööleping olenemata selle kestusest teatud tingimustel kahekuulise etteteatamisega.

Tehing, mille oleks saanud tagasi pöörata, kui restruktureerimisavalduse asemel oleks esitatud pankrotiavaldus, on võimalik võlausaldaja taotlusel restruktureerimismenetluses tagasi pöörata samal alusel, nagu on sätestatud vara pankrotivarasse tagasivõitmise seaduses.

Võla ümberkujundamine

Võlgnik loobub varast, mis ei kuulu tema põhivajaduste hulka ja mis on omandatud osamaksete või järelmaksuga. Võlgnikul on õigus lõpetada rendileping, milles võlgnik on rentnik, või muud liiki tarbijaleping või järelmaksuleping, nii et lõpetamine jõustub kaks kuud pärast sellest teatamist. Isikul, kes on enne menetluse algust võtnud võlgniku ees lepingulise kohustuse, kuid ei ole seda täitnud menetluse algatamise ajaks, on õigus oma kohustuse täitmise läbivaatamisele, kui seda kohustuse täitmist võib pidada tavapäraseks osaks võlgniku tegevusest. Leping, mille alusel võlgnikul on kohustused võla ümberkujundamise alusel või sellega seoses, on tühine, välja arvatud juhul, kui need kohustused on ette nähtud maksegraafikus või põhinevad õigusaktidel.

Tehing, mille oleks saanud tagasi pöörata, kui võla ümberkujundamise avalduse asemel oleks esitatud pankrotiavaldus, on võimalik võlausaldaja taotlusel võla ümberkujundamise menetluses tagasi pöörata samal alusel, nagu on sätestatud vara pankrotivarasse tagasivõitmise seaduses.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

Pankrot

Pärast pankroti algust ei võeta pankrotivara suhtes meetmeid, mille eesmärk on saada alus pankrotinõude täitmisele pööramiseks, ja pankrotivara suhtes ei rakendata täitemeetmeid, mille eesmärk on nõude sissenõudmine. Tagatisega kaitstud võlausaldajal on siiski õigus esitada hagi tagatisega nõude sissenõudmiseks.

Restruktureerimine

Pärast restruktureerimismenetluse algatamist on võlgnikul üldjuhul võla tagasimaksmine keelatud ja võlausaldajatel on keelatud võlga sisse nõuda, st võlgniku suhtes ei võeta meetmeid restruktureeritava võla sissenõudmiseks või selle tasumise tagamiseks. Teatud juhtudel võib tagatisega võlausaldaja nõuda kohtult, et ta annaks võlausaldajale loa tagatise realiseerimiseks makse saamise eesmärgil. See võib olla võimalik näiteks juhul, kui on selge, et restruktureerimistegevuse käigus ei ole vaja säilitada vara, mis on tagatisena võlgniku omandis. Üldjuhul ei rakendata pärast menetluse algatamist võlgniku suhtes ametlikel otsustel põhinevaid kaitsemeetmeid.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamise menetluses keelatakse võlausaldajal sarnaselt restruktureerimismenetlusega ajutiselt võlga sisse nõuda. Kui võlg ei ületa peatatud maksete suurust, ei võeta võlgniku suhtes meetmeid maksmisele kuuluva võla sissenõudmiseks ega selle maksmise tagamiseks. Võlgniku suhtes ei võeta meetmeid maksmisele kuuluva võla sissenõudmiseks ega selle maksmise

tagamiseks. Lisaks ei kohaldata võlgnikule karistust maksetega hilinemise eest. Teatud juhtudel võib tagatisega võlausaldaja nõuda siiski kohtult, et ta annaks võlausaldajale loa tagatise realiseerimiseks makse saamise eesmärgil. See võib olla võimalik näiteks juhul, kui tagatiseks olevat vara ei peeta võlgniku põhivajaduste hulka kuuluvaks või kui võlgnik ei vaja seda vara äritegevuseks.

Võlausaldaja võib esitada hagi või algatada muu menetluse, et säilitada oma õigus täitmisele pööramisele või saada selleks alus. Üldjuhul võib võlausaldaja vaatamata võla ümberkujundamise algatamise keeldusid käsitlevatele sätetele taotleda korraldust kaitsemeetmete võtmiseks ja selle korralduse täitmist.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Pankrot

Pankroti algatamisel peab võlgnik loovutama pankrotihaldurile oma otsustusõiguse pankrotivara üle. Selle tulemusena on pankrotivaral õigus astuda pankrotivara hulka kuuluva varaga seotud küsimustes poole asemele: pankrotivarale jäetakse võimalus jätkata võlgniku ja kolmandate isikute vahelist pankrotivaraga seotud kohtumenetlust. Kui pankrotivara seda võimalust ei kasuta, võib võlgnik menetlust jätkata. Samuti jäetakse pankrotivarale võimalus jätkata kohtumenetlust seoses võlgniku vastu esitatud pankrotinõudega. Kui pankrotivara keeldub hagile vastamast ja võlgnik ei soovi menetlust jätkata, võib hageja nõuda asja lahendamist.

Restruktureerimine

Võlgnikul on endiselt õigus teostada oma hagemisõigust käimasolevates kohtumenetlustes või muudes asjaomastes menetlustes, mille pool ta on, välja arvatud juhul, kui pankrotihaldur otsustab teostada võlgniku hagemisõigust. Sama sätet kohaldatakse kohtumenetlusele või muule menetlusele, mida alustatakse pärast restruktureerimismenetluse algatamist.

Pankrotihalduril on õigus esitada võlgniku nimel nõudeid ja algatada kohtu- või muid asjaomaseid menetlusi, samuti teostada menetluses võlgniku hagemisõigust. Lisaks võib pankrotihaldur võtta võlgniku nimel vastu teateid.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamise alustamine ei mõjuta käimasolevaid kohtumenetlusi ega võlgniku hagemisõigust menetluses.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Pankrot

Võlausaldajal on võimalik taotleda pankroti väljakuulutamist.

Võlausaldajatel on esmane otsustusõigus pankrotivara üle. Nad teostavad otsustusõigust pankrotivara üle siis, kui seda küsimust ei pea otsustama õigusaktide kohaselt või kui sellega ei pea tegelema pankrotihaldur. Lisaks võivad võlausaldajad säilitada otsustusõiguse pankrotivara jooksva haldamisega seotud küsimustes või loovutada osa otsustusõigusest pankrotihaldurile. Võlausaldajate otsustusõiguse teostamise õigus on võlausaldajatel, kellel on võlgniku vastu pankrotinõue ja kes on oma nõude esitanud. Pankrotivõlausaldajate otsustusõigus algab koos pankroti algusega ja lõpeb pankroti lõppemisel.

Kõige tähtsam otsustusorgan on võlausaldajate üldkoosolek, kuid kohaldada võib ka muid otsustusmenetlusi. Võlausaldajad võivad moodustada ka võlausaldajate komitee, et see tegutseks läbirääkija ja ühendava organina pankrotihalduri ja võlausaldajate vahel. Võlausaldajate hääleõigused määratakse nende pankrotinõude alusel. Võlausaldajate üldkoosoleku otsus tehakse arvamuse alusel, mille poolt on need võlausaldajad, kelle hääled kokku moodustavad üle poole kõikidest hääletamises osalevatest võlausaldajatest. Alternatiivses otsustusmenetluses loetakse hääli oma seisukohta väljendanud võlausaldajate hääleõiguse alusel.

Restruktureerimine

Võlausaldaja võib taotleda restruktureerimismenetlust.

Võlausaldajate ühiseks esindajaks võib määrata võlausaldajate komitee. Komitee esindab kõiki võlausaldajate rühmi ning selle ülesanne on abistada pankrotihaldurit tema ülesannete täitmisel ja teostada võlausaldajate nimel järelevalvet pankrotihalduri tegevuse üle. Komitee teeb oma otsused liithäälteenamusega.

Esialgse restruktureerimiskava koostamisel peab pankrotihaldur läbirääkimisi võlausaldajate komiteega ja vajaduse korral üksikute võlausaldajatega. Lisaks võivad esialgse restruktureerimiskava esitada võlausaldajad või nende rühmad, kelle nõuded ületavad

õigusaktides kehtestatud piirmäära. Pärast esialgse restruktureerimiskava koostamist edastatakse see võlausaldajatele kinnitamiseks. Kui kava kinnitamiseks takistusi ei ole, võib kava kinnitada kõikide võlausaldajate nõusolekul, võlausaldajate rühmade enamuse nõusolekul ja teatud tingimustel isegi ilma kõikide võlausaldajate rühmade enamuse nõusolekuta.

Võla ümberkujundamine

Võlausaldaja ei saa erisiku võla ümberkujundamist taotleda. Üldjuhul on aga võlgnik kohustatud enne võla ümberkujundamise taotluse esitamist kindlaks tegema, kas võlausaldajatega on võimalik saavutada kokkulepe läbirääkimiste teel. Kooskõlas laenude andmise ja võlgade sissenõudmise väljakujunenud tavadega teeb võlausaldaja kokkuleppele jõudmiseks koostööd.

Võlausaldajatele antakse võimalus esitada seisukoht võla ümberkujundamise taotluse ja esialgse maksegraafiku kohta. Vajaduse korral esitavad võlausaldajad oma nõude üksikasjad kirjalikult. Kinnitatud maksegraafikut võib võlausaldaja nõudel muuta ja teatud alustel saab anda korralduse selle kehtetuks tunnistamiseks.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrot

Pankrotivara hallatakse nõuetekohase hoolsuse ja sihipärasusega. Üks pankrotihalduri ülesandeid on tegeleda pankrotivarasse kuuluva vara müügiga. Pankrotivara likvideerib pankrotivarasse kuuluva vara selle seisukohalt kõige soodsamal viisil, nii et müügi tulemus oleks võimalikult hea. Pankrotivarasse kuuluva tagatise võib müüa ainult juhul, kui tagatisega kaitstud võlausaldaja on sellega nõus või kui kohus annab selleks loa. Pankrotivarasse kuuluvat vara ei või üle anda pankrotihaldurile, tema abilistele ega pankrotihalduri või abilisega seotud isikutele.

Restruktureerimine ja võla ümberkujundamine

Pankrotihalduri õigused on piiratud õigusega pääseda juurde teabele, mida on vaja pankrotihalduri kohustuste täitmiseks. Võlgnik säilitab oma vara suhtes käsutus- ja omandiõiguse ning pankrotihalduril ei ole õigust võlgniku vara kasutada ega üle anda. Võla ümberkujundamise menetluses võib anda pankrotihaldurile siiski korralduse varad likvideerida, võtta sellega seotud meetmeid ja sõlmida kokkuleppeid ning edastada saadavad vahendid saajatele.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrot

Pankrotinõue tähendab võlgniku võlga ja see põhineb õiguslikul alusel, mis on tekkinud enne pankroti algust. Lisaks arvestatakse pankrotinõuete hulka tagatisega kaitstud nõuded ja nõuded, mille alus või summa on tingimuslik, vaidlustatud või muul viisil ebaselge. Kestvas võlasuhtes käsitletakse pankrotinõudena võla osa, mis pärineb pankroti algusele eelnevast ajast.

Pärast pankroti algust tekkinud nõudeid käsitletakse halduskuludena, st pankrotivara võlana, mis tasutakse pankrotivarasse kuuluvat vara kasutades täies ulatuses.

Restruktureerimine

Pärast taotluse esitamist tekkivad võlad tasutakse nende maksetähtaja saabumisel. Sama kehtib tasude, lõivude ja muude jooksvate kulude puhul, mille aluseks on kestev lepinguline suhe või kestev kasutus- või omandileping, kuiivõrd need on seotud taotluse esitamisele järgneva ajaga.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamine hõlmab võlgniku kõiki võlgasid, mis olid olemas enne võla ümberkujundamise algust. Siia kuuluvad väärtpaperikohustused ja võlad, mis on tingimuslikud, vaidlustatud või mille summa või alus on muul viisil ebaselge, samuti nende võlgade intressid, mis on kogunenud võla ümberkujundamise alguse ja maksegraafiku kinnitamise vahelisel ajal, ning nende võlgade sissenõudmise ja täitmisele pööramise kulud, kui võlgnik on andnud korralduse nende tasumiseks.

Võla ümberkujundamise raamest väljapoole jäävad võlad tasutakse nende maksetähtaja saabumisel.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Pankrot

Et saada väljamakse saamise õigus, peab võlausaldaja esitama kirjaliku pankrotinõude (nõudeavaldus), edastades selle pankrotihaldurile hiljemalt nõudeavalduste esitamise tähtpäeval. Nõudeavalduses märgitakse näiteks nõude põhisumma, kogunenud intress ning selle nõude ja intressi alus. Nõudeavaldust võib läbi vaadata või täiendada ka pärast nõudeavalduste

esitamise tähtpäeva. Nõudeavalduse võib esitada ka tagantjärele, kui võlausaldaja maksab pankrotivarale lisatasu, välja arvatud juhul, kui nõudeavalduse tähtpäevaks esitamata jätmisel on olnud mõjuv põhjus. Pankrotihaldur võib võtta pankrotinõude esialgses väljamaksete nimekirjas arvesse ilma nõudeavalduseta, kui nõude aluse ja summa üle puudub vaidlus.

Pankrotihaldur kontrollib esitatud nõuete õiguspärasust ja nende võimalikku tähtsuse järjekorda. Nõuded, mis annavad õiguse väljamaksele, kantakse esialgsesse väljamaksete nimekirja. Pankrotihaldur, võlausaldaja või võlgnik võivad esialgses väljamaksete nimekirjas oleva nõude vaidlustada. Nõude vaidlustamisel tuleb esitada üksikasjalikud andmed ja lisada vaidlustamise põhjused. Kui võlausaldaja nõue on vaidlustatud, jätab pankrotihaldur võlausaldajale võimaluse olla seoses vaidlusega ära kuulatud ja esitada oma nõude toetuseks tõendeid. Nõue, mida ei ole õigel ajal vaidlustatud, loetakse tunnustatuks.

Seejärel koostab pankrotihaldur vaidlusi ja seisukohti arvesse võttes väljamaksete nimekirja ja esitab selle kinnitamiseks kohtule. Kohus kuulab vaidlused ja muud erimeelsused ära. Kui vaidlust ei ole võimalik kuulamise käigus lahendada, tuleb seda teha eraldi tsiviilmenetluses. Lõpuks kinnitab kohus väljamaksete nimekirja.

Restruktureerimine

Võlgnik lisab oma restruktureerimismenetluse alustamise taotlusele seletuse võlausaldajate, võlgade ja nende tagatise kohta. Kui kohus annab korralduse algatada restruktureerimismenetlus, määrab ta kuupäeva, mis ajaks peavad võlausaldajad teatama pankrotihaldurile kirjalikult oma nõuetest, kui need erinevad võlgniku teatatud nõuetest.

Kui esialgne restruktureerimiskava on kohtule esitatud, annab kohus asja pooltele võimaluse esitada pankrotihaldurile kirjalikult oma vastuväited esialgses kavas märgitud nõuete kohta ja väljendada kindlaksmääratud aja jooksul kirjalikku seisukohta esialgse kava suhtes või kutsub pooled kohtusse ärakuulamisele. Võlgniku nimel võivad esitada vastuväiteid nii pankrotihaldur kui ka võlgnik. Vastuväited vaadatakse läbi ja asi otsustatakse koos esialgse kava läbivaatamisega, kui see on võimalik, või eraldi kohtumenetluses. Kui kohus on teinud ebaselge võla restruktureerimise kohta otsuse, võib anda esialgse kava koostanud isikule võimaluse esialgset kava parandada, läbi vaadata või täiendada. Seejärel hääletavad võlausaldajad esialgse restruktureerimiskava üle.

Võlg, millest võlgnik või võlausaldaja ei ole restruktureerimise ajal teatanud ja mida pankrotihaldur ei ole enne restruktureerimiskava kinnitamist muul viisil märganud, muutub pärast restruktureerimiskava kinnitamist üldjuhul kehtetuks.

Võla ümberkujundamine

Võla ümberkujundamise algatamise korralduse andmisel saadab kohus võlausaldajatele kohtu korralduse, taotluse ja võlgniku esialgse maksegraafiku ärakirjad. Kohus määrab ka tähtaja, mille jooksul saavad võlausaldajad esitada kirjaliku teate ümberkujundatavate võlgade summa kohta, kui see erineb võlgniku teatatud summast, samuti kirjaliku seisukoha võlgniku taotluse ja esialgse maksegraafiku kohta ning võimalikud vastuväited esialgses kavas sisalduvate võlgade kohta.

Vastuväidetega tegeletakse võla ümberkujundamise menetluse raames ja nende kohta tehakse otsus maksegraafikus, kui see on võimalik ega põhjusta olulist viivitust võla ümberkujundamisel. Muul juhul saadab kohus asja lahendamiseks eraldi hagis või muus menetluses. Seejärel võib maksegraafiku kinnitada, tingimusel et võlgniku võla ümberkujundamise taotlus rahuldatakse.

Maksegraafikut võib võlgniku või võlausaldaja taotlusel muuta, kui pärast maksegraafiku kinnitamist saab teatavaks ümberkujundatava võla olemasolu. Kui ümberkujundatav võlg saab teatavaks pärast maksegraafiku lõppu, maksab võlgnik võla ära sellise summa ulatuses, mis oleks võlausaldajale eraldatud, kui võlg oleks maksegraafikus sisaldunud.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Üldjuhul käsitletakse nõudeid kõikides maksejõuetusmenetlustes võrdsetena, st igal võlausaldajal on võrdne õigus saada väljamakstavatest vahenditest makseid proportsionaalselt oma nõudega. Selle reegli erandid on seotud tähtsuse järjekorra tingimuste ja nõuete madalaima järjekohaga.

Pankrot

Pankrotivõlausaldajatele tehakse väljamakseid kooskõlas väljamaksete kinnitatud nimekirjaga. Pankrotinõuete tähtsuse järjekorda seadmise tingimused olukordades, kus võlgniku varast ei piisa kõikide nõuete rahuldamiseks, on kindlaks määratud nõuete tähtsuse järjekorra seaduses (*Laki velkojien maksunsaantijärjestyksestä* 1578/1992).

Eelisjärjekorra nõuded on tagatisega kaitstud nõue või kinnipidamisõigus, samuti nõuded, mis tekivad seoses ettevõtte restruktureerimise, lapsele makstava elatise ja ettevõtte hüpoteekidega. Teistele nõuetele allutatud nõuded ja nende vastastikune tähtsuse järjekord on kindlaks määratud eraldi sätetega. Selliste nõuete hulka kuuluvad näiteks intressid ja karistused nõudega seotud makse hilinemise eest, mis ei ole pankroti alguseks tõusnud tähtsuse järjekorras esikohale, ning muud avalikul õigusel põhinevad tasud, näiteks rahatrahvid.

Restruktureerimine

Võlausaldajatel, kellele oleks väljaspool restruktureerimismenetlust võrdne õigus oma nõude tasumisele, on võlakokkulepetes restruktureerimiskava raames võrdne seisund. Restruktureerimiskavas võib siiski sätestada, et väikeste nõuetega võlausaldajad peavad saama makse täies ulatuses.

Tagatisega võlgadele võib kohaldada ainult piiratud võlakokkuleppeid, kuna tagatisega võla põhisummat ei või vähendada. Võlakokkulepe ei mõjuta võlausaldaja kinnispandiõiguse olemasolu või sisu. Võlakokkuleppes käsitletakse restruktureerimismenetluse käigus tekkivaid restruktureeritavate võlgade – mis ei ole tagatisega võlad – intresse ja muid krediidikuluseid madalaima järjekoha võlgadena.

Võla ümberkujundamine

Võlgniku olemasolevad vahendid ja tema vara likvideerimisest saadavad vahendid jagatakse tavaliste võlgade vahel proportsionaalselt nende summaga. Tavalisele võlale võib kohaldada kõiki olemasolevaid võla ümberkujundamise meetmeid, kuid tagatisega võlgu puudutavat maksekohustust ei tohi tühistada. Võlakokkulepe ei mõjuta võlausaldaja kinnispandiõiguse olemasolu või sisu. Kasutatakse mehhanismi, mis kahjustab võlausaldajat kõige vähem ja millest siiski piisab võlgniku rahalise olukorra parandamiseks. Viimased kohustused, mille makseeraldised olemasolevatest vahenditest ja võlgniku likvideerimisvahenditest tehakse, on võlad, mis oleksid olnud allutatud, kui oleks välja kuulutatud võlgniku pankrot, ja intress, mis kogunes võla ümberkujundamise alguse ja maksegraafiku kinnitamise vahelisel ajal.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Pankrot

Kohtulik pankrotimenetlus lõpeb jaotuskava koostamisega. Pankrot lõpeb, kui võlausaldajad on kinnitanud raamatupidamise lõpparuande. Pankrotihaldur koostab raamatupidamise lõpparuande pärast seda, kui pankrotivara on arvele võetud ja pankrotivarasse kuuluv vara on likvideeritud. Raamatupidamise lõpparuande võib koostada isegi juhul, kui pankrotivara on osaliselt arvele võtmata põhjusel, et tagatis või muu vähese väärtusega vara on müümata või pankrotinõue või vähetähtis osa nõuetest on ebaseelge.

Pankroti käigus võib korraldada pankrotimenetlust lõpetava lepituse, kui selle poolt on võlgnik ja võlausaldajate enamus. Lepituse kinnitamisega muutub pankrotihalduri määramine ja pankrotivõlausaldajate otsustusõigus kehtetuks.

Kohus annab korralduse pankroti kehtetuks tunnistamiseks, kui pankrotivara vahenditest ei piisa pankrotimenetluse kulude katmiseks või pankroti jätkamine ei ole muul põhjusel otstarbekas. Siiski ei anna kohus korraldust pankroti kehtetuks tunnistamiseks, kui pankrot jätkub pankrotivara avaliku haldamise raames. Põhjus, miks jätkata pankroti pankrotivara avaliku haldamise raames, võib olla näiteks vajadus võlgnikku kontrollida. Pankrotivara avalik haldamine lõpeb raamatupidamise lõpparuandega.

Kaheksa päeva jooksul pärast pankrotikorralduse andmist võib mõjuval põhjusel anda korralduse pankroti tagasipööramiseks.

Vastutus võlgade eest jätkub ka pärast pankroti. Võlgnikku ei vabastata vastutusest pankrotivõlgade eest, mida ei ole pankroti käigus täielikult tasutud.

Restruktureerimine

Kohtulik restruktureerimismenetlus lõpeb restruktureerimiskava kinnitamisega. Kava kinnitamine annab võlgnikule tagasi tema tegutsemisvabaduse ja lõpetab menetluse alustamisega seotud õiguslikud tagajärjed, näiteks keelu nõuda sisse makseid ja võlgu. Pärast restruktureerimiskava kinnitamist reguleeritakse restruktureerimisvõlgade tingimusi restruktureerimiskavaga ja restruktureeritavad võlad, millest ei teata, kaotavad üldjuhul kehtivuse.

Kohus võib järelevalveametniku või võlausaldaja nõudel anda korralduse tunnistada restruktureerimiskava kehtetuks, kui võlgnik on seda rikkunud ja rikkumine ei ole pelgalt tühine. Restruktureerimiskava kaotab kehtivuse ka juhul, kui võlgniku pankrot kuulutatakse välja enne kava lõpetamist. Kohus võib anda ka korralduse kuulutada kehtetuks restruktureerimiskava alusel sõlmitud võlakokkulepe teatud võlausaldajaga, näiteks kui võlgnik on oma kohustused võlausaldaja ees kava raames olulisel määral hooletusse jätnud. Pärast kehtetuks tunnistamist on võlausaldajal samad õigused, nagu tal olid enne restruktureerimiskava kinnitamist.

Restruktureerimiskava lõpetamisel esitab järelevalveametnik või tema puudumisel võlgnik lõpparuande kava täitmise kohta.

Võla ümberkujundamine

Kohtulik võla ümberkujundamise menetlus lõpeb pärast seda, kui kohus kinnitab maksegraafiku. Pärast maksegraafiku kinnitamist reguleeritakse ümberkujundatavate võlgade tingimusi maksegraafikuga. Maksegraafikus esitatud maksekohustused on võlgniku jaoks siduvad, kuni need on kõik täidetud. Maksegraafiku lõppemisest olenemata jäävad selles märgitud võlgniku kohustused jõusse kuni nende täitmiseni. Võlgnikku ei vabastata järelejäänud võlgade tasumisest enne, kuni kõik maksegraafikus sätestatud kohustused on täidetud.

Maksegraafik kaotab kehtivuse, kui võlgniku pankrot kuulutatakse välja enne maksegraafiku lõpetamist. Võlgniku või võlausaldaja nõudel võib kohus anda korralduse maksegraafiku kehtetuks tunnistamiseks, kui võlgnik on jätnud oma õigusaktides ette nähtud kohustused täitmata. Pärast kehtetuks tunnistamist on võlausaldajal samad õigused, nagu tal olid enne võla ümberkujundamist.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Pankrot

Vastutus võlgade eest jätkub ka pärast pankrotti: võlgnik vastutab endiselt pankrotivõlgade eest, mida ei ole pankroti käigus täielikult tasutud.

Restruktureerimine

Võlausaldajatel on õigus saada makseid oma nõuete eest, mis on restruktureerimiskavasse kantud, ja restruktureerimine ei lõpe enne, kui kavas esitatud kohustused on täidetud. Seega ei ole võlausaldajatel pärast kava lõpetamist enam õigust makseid saada.

Võla ümberkujundamine

Ümberkujundatavate võlgade tingimusi reguleeritakse maksegraafikuga. Maksegraafiku kestus määratakse kindlaks. Maksegraafiku lõppemisest olenemata jäävad selles märgitud võlgniku kohustused jõusse kuni nende täitmiseni. Pärast maksegraafiku lõpetamist ei ole võlausaldajatel enam õigust makseid saada.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Pankrot

Pankrotimenetluse kulud koosnevad menetlusega seotud kohtukuludest, pankrotihalduri tasust ning pankrotivara kontrollimisel ja haldamisel tekkivatest muudest kuludest.

Pankrotimenetluse kulud kaetakse pankrotivara vahenditest. Kui nendest ei piisa kulude katmiseks, võib võlausaldaja võtta kulude tasumise enda peale, et vältida pankroti kehtetuks tunnistamist.

Kohus võib ka otsustada, et pankrot jätkub pankrotivara avaliku haldamise raames, kui see on põhjendatud näiteks pankrotivara ebapiisavate vahendite tõttu. Sellisel juhul muutub pankrotihalduri määramine ja pankrotivõlausaldajate otsustusõigus kehtetuks. Pankrotivara avalikust haldamisest põhjustatud pankrotimenetluse kulud tasutakse riigi vahenditest, kui pankrotivara vahenditest ei piisa nende katmiseks.

Restruktureerimine

Menetluskulud, näiteks pankrotihalduri tasu, makstakse võlgniku varast. Teine pool võib samuti kulude tasumise enda peale võtta, kui üks restruktureerimise takistustest on tõenäosus, et võlgniku varast ei piisa menetluskulude tasumiseks.

Võlausaldajate komitee kulude hüvitamise eest vastutavad võlausaldajad. Isik, kes soovib teostada esialgse restruktureerimiskava esitamise õigust, maksab esialgse kava koostamise kulud ise kinni.

Võla ümberkujundamine

Menetluskulud koosnevad mõistlikust tasust pankrotihalduri teenuste eest ja pankrotihalduril tekkinud kulude hüvitisest. Võlgnik tasub üldjuhul pankrotihalduri tasu ja kulud summas, mis ei ületa võlgniku olemasolevaid vahendeid maksegraafiku või muudetud maksegraafiku kinnitamisele järgneva nelja kuu jooksul. Tasu ja kulude see osa, mida võlgnik ei maksa, tasutakse riigi vahenditest. Kui võla ümberkujundamise taotlus lükatakse tagasi, tasutakse kõik tasud ja kulud riigi vahenditest.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Tagasivõitmise sätteid kohaldatakse igat liiki maksejõuetusmenetlusele.

Enne maksejõuetusmenetluse algatamist üle antud vara, mis vastab õigusaktides ette nähtud tingimustele, võib tagasi võita, kui esitada tagasivõitmisahagi, omandiõigusega seotud hagi või kahjuhüvitise hagi. Tagasivõitmisele kohaldatakse igat liiki maksejõuetusmenetlustes vara pankrotivarasse tagasivõitmise seaduse (758/1991) sätteid. Olemas peavad olema tagasivõitmise alused.

Tagasivõitmise aluse olemasolu ja seega tehingu tagasipööramise eeltingimused on järgmised:

- tehingut on kasutatud ühe võlausaldaja põhjendamatuks eelistamiseks teiste võlausaldajate ees, vara paigutamiseks võlausaldajatele kättesaamatusse kohta või võla kogusumma suurendamiseks võlausaldajate kahjuks;
- võlgnik oli tehingu ajal maksejõuetu või aitas tehing tema maksejõuetuks muutumisele kaasa; kui tehing on seotud kingitusega, kehtib veel eeltingimus, et võlgnik oli tehingu ajal ülemäärastes võlgades või sattus nendesse tehingu tõttu;
- teine tehingupool oli või pidi olema teadlik võlgniku maksejõuetusest / ülemäärastest võlgadest või tehingu mõjust võlgniku rahalisele seisundile, samuti muudest teguritest, mis muutsid tehingu sobimatuks.

Kui teine tehingupool oli võlgniku lähisugulane, lähtutakse sellest, et kõnealune isik pidi olema eespool loetletud teguritest teadlik, kui ta ei suuda tõestada, et tegutses heauskselt. Kui tehing sõlmiti rohkem kui viis aastat enne maksejõuetusmenetluse algatamist, on see võimalik tagasi pöörata üksnes juhul, kui tehingupool oli võlgniku lähisugulane.

Võla tagasimaksed, mis tehti rohkem kui kolm kuud enne maksejõuetusmenetluse taotluse kuupäeva, pööratakse tagasi, kui tagasimakse tehti ebatavalisi makseviise kasutades, kui see tehti ennetähtaegselt või kui tagasimakstud summa on pankrotivara vahendeid silmas pidades märkimisväärne. Tagasimakseid ei pöörata siiski tagasi, kui need on asjaolusid arvestades tavalised. Arestimise teel sisse nõutud maksed pööratakse samuti tagasi, tingimusel et arestimine toimus rohkem kui kolm kuud enne tähtaega. Võlgniku lähisugulaste puhul on kohaldatav tähtaeg pikem. Makse pööratakse tagasi isegi juhul, kui võlausaldaja tegutses heauskselt.

Eraldi sätted on olemas ka näiteks kingituste, vara jagamise, tasaarvelduste ja tagatise tagasipööramise kohta.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversionides. Komisjon ja Euroopa õigusala koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 20/02/2018

Maksejõuetus - Rootsi

SISUKORD

- 1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?
- 2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?
- 3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?
- 5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?
- 6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?
- 7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?
- 8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?
- 9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?
- 10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?
- 11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?
- 12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

- 13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?
- 14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?
- 15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?
- 16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?
- 17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

SISSEJUHATUS

Rootsis on pankrot, ettevõtte reorganiseerimine ja võla restruktureerimine sätestatud maksejõuetuse määruuses (*insolvensförordning*). Allpool on lühidalt selgitatud mõnda aspekti Rootsi eeskirjades, mis reguleerivad neid menetlusi vastavalt läbivaadatud maksejõuetuse määruuse artikli 86 lõikele 1. See kirjeldus ei ole ammendav.

PANKROT

Üldist

Pankrot (*konkurs*) on nõuete üldise täitmisele pööramise viis, mille puhul kõik võlgniku võlausaldajad võtavad kohustuslikus korras ühiselt üle kogu võlgniku vara, et nende asjaomased nõuded saaksid tasutud. Pankroti jooksul moodustavad varad pankrotivara (*konkursbo*), mida hallatakse võlausaldajate kasuks. Pankrotivara haldavad üks või mitu pankrotihaldurit (*konkursförvaltare*). Halduri ainuke ülesanne on vara haldamine. Pankrotitaotlust hinnatakse, pankrotiotsus tehakse ja pankrotti ennast menetletakse pankrotimenetluses ringkonnakohtus (*tingsrätt*). Pankrotimenetluse käigus teeb kohus otsuse mitme küsimuse kohta: ta määrab näiteks kindlaks, kuidas vara jaotada või kas võlgu tuleb tõendada. On ka muid etappe, mis kohtus läbitakse, näiteks vande andmine, millega võlgnik annab vande vara nimekirja kohta. Halduri üle teostab järelevalvet täiteamet (*Kronofogdemyndigheten*).

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Üldist

Makseraskustes kauplejal võib kohtuotsusega lubada läbida erimenetluse tema ettevõtte reorganiseerimiseks (*företagsrekonstruktion*). Kohus määrab ettevõtte reorganiseerimise ametniku (*rekonstruktör*), et uurida, kas võlgniku tegevust saab osaliselt või tervikuna jätkata, ja kui saab, siis kas ja millised tingimused on võlgniku jaoks sobivad, et jõuda võlausaldajatega finantskokkuleppeni (*uppgörelse*) või kokkuleppeni (*ackord*). Oma ülesannete täitmisel peab ettevõtte reorganiseerimise ametnik tegutsema viisil, millega tagatakse, et võlausaldajate huvid ei jää tähelepanuta. Ettevõtte reorganiseerimise otsus ei piira ametlikult võlgniku kontrolli oma vara üle.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Üldist

Võla restruktureerimine (*skuldsanering*) vabastab võlgniku osaliselt või täielikult tema kohustusest tasuda võlad, mis jäävad restruktureerimistoimingu kohaldamisalasse. Alates 2016. aasta novembrist on Rootsis olnud kahte liiki võla ümberstruktureerimist: võla restruktureerimine (*skuldsanering*) vastavalt võla restruktureerimise seadusele (*skuldsaneringslagen*) ja ettevõtte võla restruktureerimine (*Fskuldsanering*) vastavalt ettevõtte võla restruktureerimise seadusele (*skuldsaneringslagen för företagare*). Allpool antakse selgitusi mõlema menetlusliigi kohta.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

PANKROT

Pankrotimenetluse võib algatada nii juriidilise kui ka füüsilise isiku suhtes (kaasa arvatud füüsiline isik, kes ei tegele äritegevusega).

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Ettevõtte reorganiseerimise menetluse võib alata nii juriidilise kui ka füüsilise isiku suhtes, tingimusel, et see isik on ettevõtja. Osa juriidilisi isikuid, näiteks pangad, laenuuru ettevõtted, kindlustusandjad ja väärtpaberitega kauplevad ettevõtted on seaduse kohaldamisalast välja jäetud.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Võla restruktureerimise loa võib anda füüsilisele isikule (kaasa arvatud füüsiline isik, kes tegeleb eraettevõtlusega (*enskild näringsverksamhet*)).

Võla restruktureerimise taotlustega tegeleb esimesena täiteamet.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Ettevõtte võla restruktureerimiseks võib anda loa füüsilisele isikule, kes on

1. ettevõtja, kes on tegelenud äritegevusega, millest tema võlakoores suuremas osas tuleneb;
2. ettevõtja, kes on tegelenud äritegevusega, millest tulenevad võlad on võimalik nõuetekohaselt tasuda või millest tulenev suutmatus võlgu tasuda on ainult ajutine, või
3. ettevõtja perekonnaliige, kelle võlakoores tuleneb suuremas osas ettevõtja äritegevusest.

Perekonnaliige (*närstående*) tähendab abikaasat, elukaaslast, vanemat, venda või õde või last või abikaasa või elukaaslase lapsi.

Ettevõtte võla restruktureerimise taotlustega tegeleb esimesena täiteamet.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

PANKROT

Pankrotimenetluse algatamiseks peab võlgnik olema maksevõlgnevuses. Maksevõlgnevus (*obestånd, insolvens*) tähendab, et võlgnik ei suuda oma võlgu nõuetekohaselt tasuda ja see maksevõimetus ei ole üksnes ajutine. Võlgniku avaldus enda maksejõuetuse kohta võetakse vastu, kui puudub kindel põhjus seda mitte teha. Maksevõlgnevuse tõendamisel on ka teatud eeltingimused. Võlgnikku tuleb näiteks pidada maksejõuetuks, kui ei ole tõendatud vastupidist, kui täitemenetluse seadustiku (*utsök ningsbalken*) 4. peatüki kohaselt on algatatud täitemenetlus ja selle tulemusena on leitud, et pankrotitaotlusele eelnenud kuue kuu jooksul ei olnud võlgnikul piisavalt vara täitmisele pööratud nõude täielikuks tasumiseks. Sama kehtib juhul, kui võlgnik on avaldanud, et ta on maksed peatanud.

Pankrotitaotluse võib esitada võlgnik või võlausaldaja.

Kui on olemas tõenäoline alus pankrotitaotluse heakskiitmiseks ja on põhjust arvata, et võlgnik võib osa varast kõrvaldada, võib kohus anda korralduse võlgniku vara kasutamise keelamiseks (*kvarstad*) taotluse hindamise ajal. Samuti on kohtul õigus kehtestada reisikeeld.

Ringkonnakohus peab pankroti väljakuulutamise otsuse viivitamata avaldama. Otsus jõustub viivitamata, nii et võlgnik kaotab kontrolli oma vara üle kohe, kui otsus välja kuulutatakse, kuid on olemas mõningane kaitse kolmandate isikute õiguspäraste ootuste jaoks. Vt ka punktis „Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?“ esitatud teavet.

Kõrgemale kohtule võib esitada edasikaebuse ringkonnakohtu otsuse vastu, millega kuulutatakse välja pankrot või lükatakse pankrotitaotlus tagasi.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Ettevõtte reorganiseerimise taotluse võib esitada võlgnik või võlausaldaja. Ettevõtte reorganiseerimist lubava otsuse saab vastu võtta ainult juhul, kui on võimalik nõustuda, et võlgnik ei suuda tasuda võlgu, mille maksetähtaeg on saabunud, või ei suuda neid varsti enam tasuda. Ettevõtte reorganiseerimist lubavat otsust ei või vastu võtta, kui ei ole mõistlikku alust eeldada, et ettevõtte reorganiseerimise eesmärki on võimalik saavutada. Võlausaldaja esitatud taotluse võib heaks kiita ainult võlgniku nõusolekul.

Kui võlgniku taotlus tunnistatakse vastuvõetavaks, peab kohus seda viivitamata hindama, välja arvatud juhul, kui võlgniku taotlus esitati pärast võlausaldaja taotlust ja kohus on otsustanud, et selle uurimiseks peab korraldama ära kuulamise. Kui võlausaldaja taotlus tunnistatakse vastuvõetavaks, peab kohus määrama ära kuulamise kuupäeva selle uurimiseks. Ära kuulamine peab toimuma kahe nädala jooksul alates taotluse esitamisest kohtule. Selle võib korraldada hilisemal kuupäeval, kui selleks on kindel põhjus, kuid igal juhul hiljemalt kuue nädala jooksul.

Kui taotlus kiidetakse heaks, peab kohus määrama samal ajal ettevõtte reorganiseerimise ametniku. Määrata võib rohkem kui ühe ametniku, kui selleks on kindel põhjus. Ettevõtte reorganiseerimise ametnik peab ühe nädala jooksul pärast reorganiseerimist lubava otsuse tegemist teavitama otsusest kõiki teadaolevaid võlausaldajaid. Ettevõtte reorganiseerimise otsust kohaldatakse viivitamata, kui kohus ei ole teisiti kindlaks määranud.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Võla restruktureerimise taotluse võib esitada võlgnik. Kui taotlust ei lükata vastuvõetamatuna või põhjendamatuna tagasi, tuleb võimalikult kiiresti vastu võtta võla restruktureerimise algatamise otsus. Taotluse võib põhjendamatuna tagasi lükata näiteks juhul, kui sellest või muust kättesaadavast aruandest ilmneb, et võla restruktureerimise tingimused ei ole täidetud.

Võla restruktureerimiseks võib loa anda juhul, kui

1. võlgnik on füüsiline isik, kelle põhihuvid on Rootsis;
2. võlgnik ei suuda oma võlgu nõuetekohaselt tasuda ja juhtumi kõiki asjaolusid arvesse võttes on võimalik nõustuda, et maksevõimetus jätkub lähitulevikus (võlgnik tuleb tunnistada maksejõuetuks), ja
3. see on võlgniku isiklike ja finantsilisi asjaolusid silmas pidades põhjendatud.

Kehtivad järgmised piirangud:

1. võla restruktureerimist ei või lubada, kui võlgnikule on kehtestatud ettevõtluskeeld (*näringsförbud*);
2. kui võlgnik on ettevõtja, võib võla restruktureerimist lubada ainult juhul, kui ettevõtte rahalist olukorda on võimalik hõlpsasti uurida, ja
3. kui võlgnikule on varem antud luba võlga restruktureerida, võib uut võla restruktureerimist lubada ainult juhul, kui selleks on konkreetne põhjus.

Kui võetakse vastu otsus algatada võla restruktureerimise protsess, tuleb sellekohane teade avaldada viivitamata ametlikus väljaandes *Post och Inrikes Tidningar*. Ühe nädala jooksul pärast avaldamist tuleb saata teade ka teadaolevatele võlausaldajatele. Teadetes tuleb kutsuda võlausaldajaid muu hulgas üles esitama oma nõuded võlgniku vastu – tavaliselt kirjalikult ühe kuu jooksul alates avaldamise kuupäevast –, täpsustama oma nõuete üksikasju ja andma muud asja hindamiseks vajalikku teavet, samuti selle konto andmed, millele tehakse maksed võla restruktureerimise protsessi käigus.

Võla restruktureerimise protsessi algatamise otsuse suhtes võib esitada edasikaebuse kolme nädala jooksul alates otsuse kuupäevast.

Pärast algatamisotsust ei ole võimalik enne otsuse tegemist tekkinud nõuete täitmisele pööramiseks vara arestida (*utmätning*), kuni võla restruktureerimise küsimus on lõpliku otsusega kindlaks määratud. See ei kehti siiski nõuete puhul, mida restruktureerimine ei hõlma. Samuti ei kohaldata seda juhul, kui kohus otsustab edasikaebuse alusel võlausaldaja nõudel, et arestimist võib lubada.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Ettevõtte võla restruktureerimise taotluse võib esitada võlgnik. Kui taotlust ei lükata vastuvõetamatu või põhjendamatuna tagasi, tuleb võimalikult kiiresti vastu võtta ettevõtte võla restruktureerimise algatamise otsus. Taotluse võib põhjendamatuna tagasi lükata näiteks juhul, kui sellest või muust kättesaadavast aruandest ilmneb, et ettevõtte võla restruktureerimise tingimused ei ole täidetud.

Ettevõtte võla restruktureerimiseks võib loa anda juhul, kui

1. võlgniku põhihuvid on Rootsis;
2. võlgnik ei suuda oma võlgu nõuetekohaselt tasuda ja juhtumi kõiki asjaolusid arvesse võttes on võimalik nõustuda, et maksevõimetus jätkub lähitulevikus (võlgnik tuleb tunnistada maksejõuetuks), ja
3. see on võlgniku isiklike ja finantsilisi asjaolusid silmas pidades põhjendatud.

Kehtivad järgmised piirangud:

1. ettevõtte võla restruktureerimist ei või lubada, kui võlgnikule on kehtestatud ettevõtluskeeld;
2. ettevõtte võla restruktureerimist ei või lubada, kui võlgnik on ettevõtja, kes on juhtinud või juhib oma ettevõtet vastutustundetul viisil;

3. ettevõtte võla restruktureerimist ei või lubada, kui võlgnik on kvartalis tasunud vähem kui seitsmendiku sotsiaalkindlustusseadustiku (*socialförsäkringsbalken*) 2. peatüki 6. ja 7. jaos kehtestatud hinnapõhisest baassummast (*prisbasbelo ppet*) (2016. aastal ligikaudu 6300 SEK), ja

4. kui võlgnikule on varem antud luba võlga restruktureerida, võib uut võla restruktureerimist lubada ainult juhul, kui selleks on konkreetne põhjus.

Kui võetakse vastu otsus algatada ettevõtte võla restruktureerimise protsess, tuleb sellekohane teade avaldada viivitamata ametlikus väljaandes *Post och Inrikes Tidningar*. Ühe nädala jooksul pärast avaldamist tuleb saata teade ka teadaolevatele võlausaldajatele. Teadetes tuleb kutsuda võlausaldajaid muu hulgas üles esitama oma nõuded võlgniku vastu – tavaliselt kirjalikult ühe kuu jooksul alates avaldamise kuupäevast –, täpsustama oma nõuete üksikasju ja andma muud asja hindamiseks vajalikku teavet, samuti selle konto andmed, millele tehakse maksed ettevõtte võla restruktureerimise protsessi käigus.

Ettevõtte võla restruktureerimise protsessi algatamise otsuse suhtes võib esitada edasikaebuse kolme nädala jooksul alates otsuse kuupäevast.

Pärast algatamisotsust ei ole võimalik enne otsuse tegemist tekkinud nõuete täitmisele pööramiseks vara arestida, kuni ettevõtte võla restruktureerimise küsimus on lõpliku otsusega kindlaks määratud. See ei kehti siiski nõuete puhul, mida restruktureerimine ei hõlma. Samuti ei kohaldata seda juhul, kui kohus otsustab edasikaebuse alusel võlausaldaja nõudel, et arestimist võib lubada.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

PANKROT

Kui vahetult pärast pankroti algatamise otsust tehtavate võlgniku või muu poole õigustoimingute suhtes kohaldatavates konkreetsetes erandieskirjades ei ole teisiti ette nähtud, hõlmab pankrotivara kogu vara, mis kuulus võlgnikule pankrotiotsuse avaldamise ajal või mis lisandub võlgnikule pankrotimenetluse ajal ja mille arvel on võimalik nõudeid täita. Siia kuulub ka igasugune vara, mida on võimalik lisada pankrotivarale nõuete tagasivõitmise teel. Füüsiliste isikute puhul kohaldatakse erieeskirju palkade ja muu vara suhtes, mida võlgnikul on vaja enda ülalpidamiseks. Võlgnik võib osa oma varast säilitada.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Ettevõtte reorganiseerimise ametnik peab ühe nädala jooksul alates ettevõtte reorganiseerimise otsuse kuupäevast teavitama otsusest kõiki teadaolevaid võlausaldajaid. Teatele tuleb muu hulgas lisada võlgniku varade ja kohustuste esialgne nimekiri. Seega hõlmab menetlus kõiki varasid. Siiski tuleb rõhutada, et ettevõtte reorganiseerimine võib lõppeda võlausaldajatega sõlmitava avaliku kokkuleppega, kuid see ei ole kohustuslik.

Üldises eelisseisundis (*allmän förmånsrätt*) on nõuded, mis põhinevad kokkuleppel, mille võlgnik ettevõtte reorganiseerimise menetluse ajal ettevõtte reorganiseerimise ametniku nõusolekul sõlmib. Näide sellisest kokkuleppes võib olla ettevõtte rahastamise kokkulepe, mis sõlmitakse ettevõtte reorganiseerimise ametniku nõusolekul reorganiseerimisprotsessi ajal.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Võla restruktureerimise heakskiitmise otsus peab sisaldama maksekava. Maksekava kestus on viis aastat, kui ei ole mõjuvaid põhjusi lühema kestuse määramiseks. Maksekava hakkab kehtima restruktureerimise heakskiitmise otsuse kuupäevast. Kuid võlgnik alustab maksete tegemist protsessi algatamise otsuse kuupäevast ja ajavahemik, millele algatamisotsust kohaldatakse, tuleb tavaliselt maksekava kestusest maha arvata.

Võlgniku tasutava summa määramise viis on selline, et võla restruktureerimist kohaldatakse võlgniku kõikidele varadele ja tuludele pärast selle summa mahaarvamist, mis tuleb jätta võlgniku ja tema perekonna ülalpidamiseks. Samuti võib jätta mingi summa sellise nõude tasumiseks, mida võla restruktureerimine ei kata.

Kui võlgniku rahaline olukord paraneb pärast võla restruktureerimise otsust märkimisväärselt ja see juhtub ettenägematute asjaolude tõttu, võivad võlausaldajad ja võlgnik taotleda otsuse läbivaatamist.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Ettevõtte võla restruktureerimise korral tuleb koostada maksekava. Maksekava kestus on kolm aastat. Maksekava hakkab kehtima restruktureerimise heakskiitmise otsuse kuupäevast. Kuid võlgnik alustab maksete tegemist protsessi algatamise otsuse kuupäevast ja ajavahemik, millele algatamisotsust kohaldatakse, tuleb tavaliselt maksekava kestusest maha arvata.

Võlgniku tasutava summa määramise viis on selline, et ettevõtte võla restruktureerimist kohaldatakse võlgniku kõikidele varadele ja tuludele pärast selle summa mahaarvamist, mis tuleb jätta võlgniku ja võlgniku perekonna ülalpidamiseks. Samuti võib jätta mingi summa sellise nõude tasumiseks, mida ettevõtte võla restruktureerimine ei kata.

Kui võlgniku rahaline olukord paraneb pärast ettevõtte võla restruktureerimise otsust märkimisväärselt, võivad võlausaldajad ja võlgnik taotleda otsuse ümberhindamist.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

PANKROT

Pärast pankrotiotsuse väljakuulutamist kaotab võlgnik kontrolli pankrotivaraga seotud vara üle. Võlgnik ei tohi võtta kohustusi, mis võivad pankroti ajal tekkida. On mõned erandid. Pankrotiprotsessi ajal esindab pankrotivara haldur. Halduri määrab ringkonnakohus, tal peavad olema ülesande täitmiseks vajalikud eriteadmised ja kogemused ning ta peab olema muul viisil ülesande jaoks sobiv. Kohtu palgal olevat isikut ei või halduriks määrata. Isikut ei või määrata halduriks, kui tal on huvide konflikt.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Ettevõtte reorganiseerimise ametnikul peavad olema ülesande täitmiseks vajalikud eriteadmised ja kogemused, ta peab olema võlausaldajate jaoks usaldusväärne ja muul viisil ülesande jaoks sobiv.

Ettevõtte reorganiseerimise ametnik uurib võlgniku finantsseisu ja koostab võlgnikuga nõu pidades kava, milles määratakse kindlaks, kuidas reorganiseerimise eesmärged saavutada. Kava tuleb esitada kohtule ja võlausaldajatele. Ettevõtte reorganiseerimise ametnik võib kasutada ekspertide abi.

Võlgnik on kohustatud esitama ettevõtte reorganiseerimise ametnikule kogu teabe, mis on seotud tema rahalise olukorraga ja mis on ettevõtte restruktureerimiseks oluline. Võlgnik peab täitma ettevõtte reorganiseerimise ametniku juhiseid selle kohta, kuidas ettevõtet juhtida. Teatavaid õigustoiminguid ei tohi võlgnik ilma ettevõtte reorganiseerimise ametniku nõusolekuta teha. Nende hulka kuuluvad enne otsust tekkinud võlgade tasumine, uute kohustuste võtmine ja võlgniku ettevõtte jaoks märkimisväärse tähtsusega vara üleandmine või pantimine. Ent isegi kui võlgnik jätab need kohustused täitmata, ei kaota kõnealune õigustoiming siiski kehtivust.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Haldurit ei määrata. Võla restruktureerimise protsessi ajal jääb võlgnikule kontroll oma vara üle.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Haldurit ei määrata. Võla restruktureerimise protsessi ajal jääb võlgnikule kontroll oma vara üle.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

PANKROT

Võlausaldaja, kellel on võlgniku vastu nõue, mida on võimalik pankroti käigus esitada, võib tasaarveldada selle nõude nõudega, mis oli võlgnikul võlausaldaja vastu pankrotiotsuse väljakuulutamise ajal. See tingimus ei kehti, kui tasaarveldus on pankroti ajal kõnealuste nõuete laadi tõttu välistatud. Tingimuslikele nõuetele kohaldatakse erieeskirju. Samuti kehtivad erandid muu hulgas hiljuti omandatud nõuete kohta (mis kattuvad suures osas pankrotivarasse tagasivõitmise sätetega).

Finantsturgude kohta kehtivad erisätted, mille kohaselt kohaldatakse pankrotivara ja võlausaldajate suhtes muu hulgas finantsinstrumentidega seotud tasaarveldus- ja sarnaseid kokkuleppeid.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Igaüks, kellel oli ettevõtte reorganiseerimise taotluse esitamise ajal võlgniku vastu nõue, võib tasaarveldada selle nõude nõudega, mis oli võlgnikul sellel ajal võlausaldaja vastu, isegi kui nõude maksetähtaeg ei ole saabunud. See tingimus ei kehti, kui tasaarveldus on välistatud kõnealuste nõuete laadi tõttu või muul viisil ettevõtte reorganiseerimise seaduse kohaselt. Samuti kehtivad erandid muu hulgas hiljuti omandatud nõuete kohta (mis kattuvad suures osas pankrotivarasse tagasivõitmise sätetega).

Finantsturgude kohta kehtivad erisätted, mille kohaselt kohaldatakse pankrotivara ja nende võlausaldajate suhtes, kelle nõuded on kaetud võlausaldajatega sõlmitud avaliku kokkuleppega, muu hulgas finantsinstrumentidega seotud tasaarveldus- ja sarnaseid kokkuleppeid.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Tasaarvelduse kohta erieeskirju ei ole.

ETTEVÖTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÖTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Tasaarvelduse kohta erieeskirju ei ole.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

PANKROT

Pankrotiseadus ei sisalda üldeeskirju selle kohta, kas pankrotivara on seotud võlgniku sõlmitud kokkulepetega. Pankrotivara on põhimõtteliselt sõltumatu juriidiline isik ja ta ei vastuta kohustuste eest, mis võivad sellisest kokkulepest tekkida. Pankrotivara võib valida võlgniku sõlmitud kokkulepete täitmise, kui see soodustab pankrotivara likvideerimist. See sõltub tavaliselt vastaspoole nõusolekust.

Muudes õigusaktides, näiteks müügiseaduses (*köplagen*) ja finantsinstrumentidega kauplemise seaduses (*lagen om handel med finansiella instrument*) on olemas erisätted. Müügiseaduse kohaselt võib pankrotivara valida kokkuleppe täitmise, kui ühele pooltest on välja kuulutatud pankrot. Vastaspool võib paluda pankrotivara aegsasti teada anda, kui see soovib kokkulepet täita.

ETTEVÖTTE REORGANISEERIMINE

Juhul, kui enne ettevõtte reorganiseerimise otsust oli võlgniku vastaspoolel õigus tühistada kokkulepe maksete või muude kohustuste täitmisega seotud vaidluse või võimaliku vaidluse tõttu, ei tohi vastaspool seda kokkulepet pärast otsuse tegemist selle vaidluse tõttu tühistada, kui võlgnik nõuab aegsasti ja ettevõtte reorganiseerimise ametniku nõusolekul kõnealuse kokkuleppe täitmist. Vastaspoole nõudel peab võlgnik teatama talle aegsasti, kas kokkulepe tuleb täita. Kui kokkulepe tuleb täita, on täitmise viisi kohta olemas erieeskirjad. Samuti on müügiseaduses olemas erisätted ja erieeskirjad, millega reguleeritakse selliseid küsimusi nagu töölepingud ja finantsinstrumendid.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Erieeskirjad, milles käsitletakse võla restruktureerimise mõju jooksvale lepingule, puuduvad.

Vt ka punkt „Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed?“

ETTEVÖTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÖTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Erieeskirjad, milles käsitletakse ettevõtte võla restruktureerimise mõju jooksvale lepingule, puuduvad.

Vt ka punkt „Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed?“

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud pooleliolevatele kohtuasjadele)?

PANKROT

Pärast pankrotiotsuse väljakuulutamist ei või pankrotivara kuuluvat vara üldiselt arestida (*utmåta*), et nõuded võlgniku vastu täitmisele pöörata. See kohaldub automaatselt kohe pärast pankroti alustamist. Teatud eeliseisundis nõuete kohta kehtib mõni erand. Arestimine (*utmätning*), mis toimub vastuolus selle keeluga, on tühine. Vara võib arestida pankrotile vaatamata, kui kõnealuse vara suhtes on nõude rahuldamiseks olemas pandiõigus (*panträtt*).

Kui arestimine on toimunud enne pankrotiotsuse väljakuulutamist, võib täitmisele pööramist üldjuhul pankrotiprotsessile vaatamata jätkata. Kehtib mõni erand.

ETTEVÖTTE REORGANISEERIMINE

Ettevõtte reorganiseerimise ajal ei või võlgniku juures toimuda arestimist ega muud täitemenetluse seadustiku kohast täitmisele pööramist. Erandiks on näiteks juhud, kui võlausaldajal on nõude rahuldamiseks pandiõigus või kinnipidamisõigus (*retentionsrätt*). Kauplejate vaheliste liisingulepingute seaduse (*lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.*) kohane abi ei ole lubatud. Ettevõtte reorganiseerimise protsessi ajal ei või teha vara kasutamise keelamise (*kvarstad*) ega pantimise (*betalningsäkring*) otsuseid.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Pärast algatamisotsust ei ole võimalik enne otsuse tegemist tekkinud nõuete täitmisele pööramiseks vara arestida, kuni võla restruktureerimise küsimus on lõpliku otsusega kindlaks määratud. See ei kehti siiski nõuete puhul, mida restruktureerimine ei hõlma. Samuti ei kohaldata seda juhul, kui kohus otsustab edasikaebuse alusel võlausaldaja nõudel, et arestimist võib lubada.

Kui võlgnikule kuulutatakse välja pankrot, muutub võla restruktureerimise taotlus kehtetuks.

Kui pärast seda, kui võlgnik on taotlenud võla restruktureerimist, võetakse läbivaatamisele taotlus asuda võlausaldajatega läbirääkimistesse avaliku kokkuleppe üle, tuleb võla restruktureerimise menetlus peatada. Kui see kokkulepe kinnitatakse, muutub võla restruktureerimise taotlus kehtetuks.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Pärast algatamisotsust ei ole võimalik enne otsuse tegemist tekkinud nõuete täitmisele pööramiseks vara arestida, kuni ettevõtte võla restruktureerimise küsimus on lõpliku otsusega kindlaks määratud. See ei kehti siiski nõuete puhul, mida restruktureerimine ei hõlma. Samuti ei kohaldata seda juhul, kui kohus otsustab edasikaebuse alusel võlausaldaja nõudel, et arestimist võib lubada.

Kui võlgnikule kuulutatakse välja pankrot, muutub ettevõtte võla restruktureerimise taotlus kehtetuks.

Kui pärast seda, kui võlgnik on taotlenud ettevõtte võla restruktureerimist, võetakse läbivaatamisele taotlus asuda võlausaldajatega läbirääkimistesse avaliku kokkuleppe üle, tuleb ettevõtte võla restruktureerimise menetlus peatada. Kui see kokkulepe kinnitatakse, muutub ettevõtte võla restruktureerimise taotlus kehtetuks.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

PANKROT

Kui võlgniku ja teise poole vahel on pooleli kohtuasi pankrotivarasse kuuluva vara üle, võib võlgniku asemel menetluses osaleda pankrotivara. Kui pankrotivara ei astu võlgniku asemele, tähendab see, et vara langeb pankrotivarast välja. Kui võlgniku vastu on algatatud menetlus sellise nõude rahuldamiseks, mida on võimalik pankrotimenetluses esitada, võib pankrotivara ühineda hagiga võlgniku poolel. Selle menetluse kohta on olemas lisasätted.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Nõuete täitmisele pööramine on ettevõtte reorganiseerimise protsessi ajal põhimõtteliselt keelatud, kuid see ei takista võlgniku ja teise poole vahel pooleli oleva hagi jätkamist ja tegelikku lõpuleviimist.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Vt „Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele?“

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Vt „Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele?“

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

PANKROT

Võlausaldajal ei ole pankrotimenetluses ametlikku rolli. Haldur peab pidama nõu eriti tugevalt mõjutatud võlausaldajatega, kui selleks ei ole takistusi. Võlausaldajal on ka õigus saada haldurilt teavet ja viibida juures näiteks vande andmisel. Võlausaldaja võib nõuda järelevalveametniku (*granskningsman*) määramist, et ta teostaks võlausaldaja nimel järelevalvet pankrotivara haldamise üle.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Kui kohus otsustab ettevõtte reorganiseerimise kasuks, peab ta määrama kuupäeva võlausaldajate üldkoosoleku pidamiseks, mis toimub kohtus. Koosolek peab aset leidma kolme nädala jooksul alates ettevõtte reorganiseerimise otsuse kuupäevast või pikema ajavahemiku jooksul, kui see on vältimatu.

Võlausaldajate üldkoosolekul on võlausaldajatel võimalik väljendada oma arvamust selle kohta, kas ettevõtte reorganiseerimine peaks jätkuma. Kui võlausaldajad seda nõuavad, määrab kohus nende seast võlausaldajate komitee. Komitee koosneb kuni kolmest liikmest. Mõnikord on ka töötajatel õigus määrata esindaja komitee lisaliikmeks. Kohus võib määrata lisaliikmeid, kui selleks on kindlad põhjused. Ettevõtte reorganiseerimise ametnik peab pidama võlausaldajate komiteega nõu olulistest küsimustes, kui selleks ei ole takistusi.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Vt „Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?“

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

PANKROT

Pankroti jooksul moodustavad varad pankrotivara, mida hallatakse võlausaldajate kasuks (vt eespool). Pankrotivara haldavad üks või mitu pankrotihaldurit. Üldjuhul tuleb pankrotivarasse kuuluv vara müüa maha nii kiiresti, kui see on mõistlikult võimalik. Kui võlgnikul on olnud toimiv ettevõtte, võib haldur teatud tingimustel jätkata ettevõtte tegevust pankrotivara nimel.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Ettevõtte reorganiseerimise ajal ei kaota võlgnik kontrolli oma vara üle.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Haldurit ei määrata.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Haldurit ei määrata.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

PANKROT

Rootsis liigitatakse pankrot kahte kategooriasse: pankrot võlgade tõendamiseta (*bevakning*) ja pankrot võlgade tõendamisega. Võlgasid ei tõendata, kui ei ole teisiti kindlaks määratud. See on nii sellepärast, et eelisnõudeta võlausaldajad ei saa pankroti korral tavaliselt midagi. Ringkonnakohus võib halduri taotlusel otsustada, et võlad tuleb tõendada. Seda tehakse, kui on võimalik eeldada, et eelisõigusega nõuded tasutakse teatud ulatuses pankrotimenetluses toimuva jaotamise käigus. Kui on otsustatud, et toimuma peaks võla tõendamise menetlus, tuleb nõudeid, mida on võimalik pankrotimenetluse käigus esitada, üldjuhul tõendada, et võlausaldaja jaotamisel midagi saaks. Tõendada tuleb ka eelisõigust. Kui aga võlausaldajal on vara suhtes pantimise või kinnipidamise õigus, ei ole vaja võlga tõendada võlausaldaja puhul, kellel on õigus kõnealuselt varast tehtavale maksele.

Asjaolu, et võlgnik kaotab oma vara üle kontrolli, tähendab, et võlgnikul ei ole võimalik võtta kohustusi, mida saaks pankrotimenetluse käigus esitada. Kui võlgnik võtab või tal tekivad pärast pankrotimenetluse algust kohustused, ei ole võimalik neid pankroti käigus tavaliselt tõendada. Väljakujunenud kohtupraktika on selline, et mõnikord võib võlgnik saada tagasi kontrolli teatud vara üle, kui haldur ei nõua sõnaselgelt vastupidist.

Pankrotivara, mida esindab haldur, võib võtta õigusi ja kohustusi näiteks lepingut sõlmides. Need annavad õiguse esitada nõudeid pankrotivara enda vastu (*massafordringar*). Põhimõtteliselt on pankrotivara enda vastu esitatud nõuetel eelisõigus tavaliste pankrotinõuete ees (*konkursfordringar*). Halduri tasu ja muud samasugused võlad (mida nimetatakse pankrotikuludeks, *konkurskos tnader*) tuleb tasuda pankrotivarast siiski enne muid võlgu, mille pankrotivara on võtnud. Kui pankrotikulused ei ole võimalik pankrotivarast tasuda, peab seda tegema tavaliselt riik. Pankrotinõuded rahuldatakse põhimõtteliselt alles pärast seda, kui pankrotikulud ja pankrotivara enda vastu esitatud nõuded on tasutud.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Selle kohta, kuidas teatada nõuetest ettevõtte reorganiseerimise korral, üldeeskirjad puuduvad. Siiski võib kohus sellisel puhul võlgniku taotlusel otsustada lubada pidada läbirääkimisi avaliku kokkuleppe sõlmimiseks võlausaldajatega (*offentligt ackord*). Võlausaldaja peab vajaduse korral esitama oma nõuded kokkuleppe üle peetavate läbirääkimiste käigus (vt allpool). Kokkuleppe teemalistel läbirääkimistel osalevad ainult need võlausaldajad, kelle nõuded tekkisid enne ettevõtte reorganiseerimise taotluse esitamist. Sellegipoolest ei osale nendes läbirääkimistes kõik võlausaldajad. Näiteks jääb neist välja võlausaldaja, kelle nõue on võimalik rahuldada tasaarveldusega või kellel on eelisnõue. Ettevõtte reorganiseerimise ametnik koostab nimekirja pankrotivara varade ja kohustuste kohta. Kui isikul on nõue, mida ei ole pankrotivara nimekirja kantud või mis ilmneb vahepealsel ajal, ning ta soovib kokkuleppe üle peetavates läbirääkimistes osaleda, peab ta esitama selle nõude ettevõtte reorganiseerimise ametnikule kirjalikult hiljemalt ühe nädala jooksul enne võlausaldajate üldkoosolekut.

Nõuded, mille aluseks on kokkulepped, mille võlgnik sõlmib ettevõtte reorganiseerimise ametniku nõusolekul ettevõtte reorganiseerimise ajal, on üldiselt eelisnõuded.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Peaasjalikult hõlmab võla restruktureerimine kõiki selliseid rahalisi nõudeid võlgniku vastu, mis olid tekkinud enne algatamisotsuse väljakuulutamise kuupäeva. Võlausaldajad peaksid seetõttu esitama enne algatamisotsust tekkinud nõuded, mis kuuluvad võla

restruktureerimise alla, sest muidu tekib oht, et võlgnik vabastatakse kõnealuste võlgade tasumise kohustusest (vt „Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed?“)

Võla restruktureerimine ei hõlma siiski:

1. perekonna elatisnõuet, tingimusel et sotsiaalkindlustusamet (Försäkringskassan) või välisriigi avalik-õiguslik asutus ei ole üle võtnud toetuskõlbliku poole õigust saada elatist;

2. nõuet, mille suhtes on võlausaldajal pandiõigus või muu eelisõigus vastavalt eelisõiguste seaduse (Förmånsrattslagen (1970:979)) 6. või 7. jaole või kinnipidamisõigus, kui tagatisest piisab nõude rahuldamiseks;

3. nõuet, mille suhtes on võlausaldaja omandanud eelisõiguse vastavalt eelisõiguste seaduse 8. jaole enne seda, kui vara suhtes, mille arvel oli kavas nõue täitmisele pöörata, kuulutati välja menetluse algatamise otsus;

4. nõuet, mille maksetähtaeg ei ole saabunud ja mille tingimus on, et võlausaldaja esitab selgitused, või

5. nõuet, mis on vaidlustatud.

Kui nõue on tingimuslik, selle summa ei ole kindlaks määratud või selle maksetähtaeg ei ole saabunud, võidakse otsustada, et see jääb võla restruktureerimisest välja. Kui on võimalik nõustuda, et nõue on alusetu, tuleb otsustada, et võla restruktureerimine seda ei hõlma.

Võla restruktureerimine ei hõlma nõudeid, mis tekkisid pärast algatamisotsust.

ETTEVÖTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÖTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Peaasjalikult hõlmab ettevõtte võla restruktureerimine kõiki rahalisi nõudeid võlgniku vastu, mis tekkisid enne algatamisotsuse väljakuulutamise kuupäeva. Võlausaldajad peaksid seetõttu teatama enne algatamisotsust tekkinud nõuetest, mis kuuluvad ettevõtte võla restruktureerimise alla, sest muidu tekib oht, et võlgnik vabastatakse kõnealuste võlgade tasumise kohustusest (vt „Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed?“)

Ettevõtte võla restruktureerimine ei hõlma siiski:

1. perekonna elatisnõuet, tingimusel et sotsiaalkindlustusamet või välisriigi avalik-õiguslik asutus ei ole üle võtnud toetuskõlbliku poole õigust saada elatist;

2. nõuet, mille suhtes on võlausaldajal eelisõigus vastavalt eelisõiguste seaduse (1970:979) 5. jaole, kui tagatisest piisab nõude rahuldamiseks;

3. nõuet, mille suhtes on võlausaldajal pandiõigus või muu eelisõigus vastavalt eelisõiguste seaduse 6. või 7. jaole või kinnipidamisõigus, kui tagatisest piisab nõude rahuldamiseks;

4. nõuet, mille suhtes on võlausaldaja omandanud eelisõiguse vastavalt eelisõiguste seaduse 8. jaole enne seda, kui vara suhtes, mille arvel oli kavas nõue täitmisele pöörata, kuulutati välja menetluse algatamise otsus;

5. nõuet, mille maksetähtaeg ei ole saabunud ja mille tingimus on, et võlausaldaja esitab selgitused, või

6. nõuet, mis on vaidlustatud.

Kui nõue on tingimuslik, selle summa ei ole kindlaks määratud või selle maksetähtaeg ei ole saabunud, võidakse otsustada, et see jääb ettevõtte võla restruktureerimisest välja. Kui on võimalik nõustuda, et nõue on alusetu, tuleb otsustada, et ettevõtte võla restruktureerimine seda ei hõlma.

Ettevõtte võla restruktureerimine ei hõlma nõudeid, mis tekkisid pärast algatamisotsust.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

PANKROT

Pankroti käigus võib esitada üldjuhul ainult nõudeid, mis tekkisid enne pankrotietsuse väljakuulutamist. Nõude võib esitada pankroti käigus isegi juhul, kui see on tingimuslik või selle maksetähtaeg ei ole saabunud.

Juhtudel, kui võlgade tõendamist ei toimu, puuduvad eeskirjad, millega nõutaks võlausaldajalt oma nõude esitamist mingil kindlaks viisil. Võlgade tõendamiseta pankroti korral peab haldur omal algatusel tagama, et kõik eelisinõuded saavad jaotamisel nõuetekohase osakaalu. Põhimõtteliselt ei takista miski võlausaldajat esitamast oma üldsõnalist nõuet kuni väljapakutud jaotamise vaidlustamise tähtaja lõpuni.

Kui saab eeldada, et varast piisab nendele võlausaldajatele tasumiseks, kes ei ole eelisseisundis, tuleb võlgu tõendada (vt eespool teave võlgade tõendamise kohta). Kui ringkonnakohus otsustab, et võlgu tuleb tõendada, määrab ta tõendite esitamiseks nelja- kuni kümnenädalase ajavahemiku. Otsus, milles kutsutakse esitama võlgade kohta tõendeid, tuleb avaldada. Võlausaldajad peavad esitama oma nõuded kehtestatud ajavahemiku jooksul kirjalikult. Kui võlausaldajal on vara suhtes pandi- või kinnipidamisõigus, ei ole tal vaja esitada menetluses võlgade kohta tõendit, et saada vara arvel väljamakse. Kui võlad on tõendatud ja võlausaldaja soovib esitada nõude või teostada pandiõigust pärast tõendite esitamise tähtaega, võib ta esitada tõendid *ex post* (*efterbevakning*). Seda tuleb teha hiljemalt kuupäeval, mil haldur teeb jaotamise kohta ettepaneku, st enne, kui ettepanek esitatakse kohtule ja avaldatakse. Kui võlausaldaja ei esita oma nõude kohta tõendeid, kaotab ta võimaluse saada väljamakset jaotamisotsusega hõlmatud varast. Pärast seda on võlausaldajal põhimõtteliselt võimalik saada väljamakse oma nõude eest ainult juhul, kui vabanevad uued vahendid (*ex post* jaotamine, *efterutdelning*).

ETTEVÖTTE REORGANISEERIMINE

Nagu eespool märgitud, ei ole võlausaldajal üldist kohustust esitada ettevõtte reorganiseerimise korral nõudeid, kuid tal võib vaja olla esitada oma nõuded osana kokkuleppe üle peetavatest läbirääkimistest. Ettevõtte reorganiseerimise ametnik peab koostama ettevõtte reorganiseerimise kava. Kavas näidatakse tavaliselt, kuidas on võimalik võlgniku ettevõtte rahalist olukorda lahendada ja kuidas tuleb selle tegevuse tulemusi parandada. Kava sisu võib siiski kohandada vastavalt üksikjuhtumite asjaoludele.

Teatud asjaoludel võib ettevõtte reorganiseerimise raames sõlmida võlausaldajatega avaliku kokkuleppe. Kokkuleppe üle peetavate läbirääkimiste taotluse esitab võlgnik.

Kokkuleppe üle peetavate läbirääkimiste taotlus peab sisaldama kokkuleppe ettepanekut, milles on märgitud, kui palju pakub võlgnik maksetena, millal maksed tehakse, kas kokkuleppega seoses on seatud tagatis ja kui on, siis mida see sisaldab. Lisada tuleb varade ja kohustuste nimekiri.

Kui kokkuleppe üle peetavate läbirääkimiste taotlus tunnistatakse vastuvõetavaks, peab kohus tegema viivitamata otsuse, millega ta annab loa läbirääkimisteks kokkuleppe üle. Samal ajal peab kohus määrama kuupäeva võlausaldajate üldkoosoleku jaoks, mis toimub kohtus, väljastama välja koosoleku kutse ja avaldama otsuse.

Võlgnikul, ettevõtte reorganiseerimise ametnikul ja võlausaldajatel on võimalus kokkuleppega hõlmatud nõue vaidlustada. Erieeskirjadega reguleeritakse võimalust osaleda kokkuleppeteemalistes läbirääkimistes nõude alusel, mida ei ole pankrotivara nimekirja lisatud.

Kokkuleppe üle peetavatel läbirääkimistel võivad osaleda ainult võlausaldajad, kelle nõuded tekkisid enne ettevõtte reorganiseerimise taotluse esitamist. Võlausaldajad, kelle nõue on võimalik rahuldada tasaarveldusega või kelle nõue on eelisseisundis, läbirääkimistel ei osale. Samuti ei osale võlausaldajad, kellel oleks olnud pankroti korral õigus makse saamisele alles pärast teisi võlausaldajaid, välja arvatud juhul, kui läbirääkimistes osalevad teised võlausaldajad seda lubavad.

Võlausaldaja nõudel peab võlgnik võlausaldajate üldkoosolekul pankrotivara nimekirja vandega kinnitama.

Võlausaldajad hääletavad esitatud kokkuleppe üle võlausaldajate üldkoosolekul. Nad loevad heakskiidetuks kokkuleppe ettepaneku, millega rahuldatakse vähemalt 50 % nõuete summast, kui kolm viiendikku hääletanutest on poolt ja nende nõuded moodustavad kolm viiendikku hääleõiguslike nõuete kogusummast. Kui see osakaal on väiksem, kiidetakse kokkuleppe ettepanek heaks, kui selle poolt on kolm neljandikku hääletanutest ja nende nõuded moodustavad kolm neljandikku hääleõiguslike nõuete kogusummast.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Kui võetakse vastu otsus algatada võla restruktureerimise protsess, tuleb sellekohane teade avaldada viivitamata ametlikus väljaandes *Post och Inrikes Tidningar*. Ühe nädala jooksul pärast avaldamist tuleb saata teade ka teadaolevatele võlausaldajatele. Teadetes tuleb kutsuda võlausaldajaid muu hulgas üles esitama oma nõuded võlgniku vastu – tavaliselt kirjalikult ühe kuu jooksul alates avaldamise kuupäevast –, täpsustama oma nõuete üksikasju ja andma muud asja hindamiseks vajalikku teavet, samuti selle konto andmed, millele tehakse maksed võla restruktureerimise protsessi käigus.

Pärast menetluse algatamise otsuse vastuvõtmist ja piisava teabe kogumist koostatakse võla restruktureerimise ettepanek. See saadetakse kõikidele teadaolevatele võlausaldajatele, kelle nõudeid ettepanek puudutab, koos üleskutsega esitada teatud ajavahemiku jooksul oma märkused. Kui võlausaldaja jätab märkused esitamata, ei takista see võla restruktureerimise heakskiitmise otsustamist.

ETTEVÖTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÖTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Kui võetakse vastu otsus algatada ettevõtte võla restruktureerimise protsess, tuleb sellekohane teade avaldada viivitamata ametlikus väljaandes *Post och Inrikes Tidningar*. Ühe nädala jooksul pärast avaldamist tuleb saata teade ka teadaolevatele

võlausaldajatele. Teadetes tuleb kutsuda võlausaldajaid muu hulgas üles esitama oma nõuded võlgniku vastu – tavaliselt kirjalikult ühe kuu jooksul alates avaldamise kuupäevast –, täpsustama oma nõuete üksikasju ja andma muud asja hindamiseks vajalikku teavet, samuti selle konto andmed, millele tehakse maksed võla restruktureerimise protsessi käigus.

Pärast menetluse algatamise otsuse vastuvõtmist ja piisava teabe kogumist koostatakse ettevõtte võla restruktureerimise ettepanek. See saadetakse kõikidele teadaolevatele võlausaldajatele, kelle nõudeid ettepanek puuduta, koos üleskutsega esitada teatud ajavahemiku jooksul oma märkused. Kui võlausaldaja jätab märkused esitamata, ei takista see ettevõtte võla restruktureerimise heakskiitmise otsustamist.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

PANKROT

Kui pankrotivarasse kuuluvatest varadest ei piisa pankrotikulude ja pankrotivara enda võlgade tasumiseks, tuleb pankrot maha kanda (vt eespool pankrotikulude ja pankrotivara võlgade kohta). Kui pankrot kantakse maha (*avskrivs*), siis võlausaldajatele põhimõtteliselt väljamakseid ei tehta.

Kui pankrotti ei kanta maha, jaotatakse pankrotivara raha, mida ei kasutata pankrotikulude ja pankrotivara võlgade tasumiseks, võlausaldajatele. Jaotamine peab olema põhimõtteliselt kooskõlas eelisõiguste seadusega.

Eelisõiguste seadus reguleerib võlausaldajate vastastikuseid õigusi makse saamiseks pankroti korral. Eelisõiguste seaduse kohta saab anda järgmist kokkuvõtlikku teavet.

Maksega on seotud eri- või üldeelisõigus. Erielisõigus on seotud teatud varaga (nt pandiõigus, kinnipidamisõigus, kinnisvarale seatud hüpoteek (*inteckning*)). Üldeelisõigus on seotud kogu võlgniku pankrotivaras sisalduva varaga (nt võlausaldajate kulud seoses võlgnikule pankroti väljakuulutamise ja ettevõtte reorganiseerimise ametniku tasu, kui kõnealusele pankrotile eelnes ettevõtte reorganiseerimine). Erielisõigus seisab üldeelisõigusest eespool. Kõikidel eelisõiguseteta nõuetel on vastastikku samad õigused. Kokkuleppega võib samuti ette näha, et võlausaldajal on õigus saada makse alles pärast kõikide ülejäänud võlausaldajate nõuete rahuldamist (allutatud nõue, *efterställd fordran*).

Eelisõigus jätkub isegi juhul, kui nõue antakse üle või arestitakse või läheb muul viisil teisele poolele üle.

Kui nõudel on teatud vara suhtes erielisõigus, kuid sellest varast ei piisa selle nõude rahuldamiseks, käsitletakse ülejääki eelisõigusetena nõudena.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Ettevõtte reorganiseerimisel jaotamist ei toimu, välja arvatud juhul, kui võlausaldajatega on sõlmitud avalik kokkulepe.

Avalikus kokkuleppes võib ette näha, et nõudeid tuleb vähendada ja maksta välja mingil kindlal viisil. Kokkulepe peab andma kõikidele võlausaldajatele võrdsed õigused ja vähemalt 25 % nõuete summast, välja arvatud juhul, kui kõik teadaolevad võlausaldajad, keda kokkulepe hõlmab, kiidavad heaks väiksema osakaalu või kui väiksema osakaaluga nõustumiseks on konkreetsed alused. Ettenähtud minimaalne osa tuleb maksta välja ühe aasta jooksul alates kokkuleppe kinnitamisest, välja arvatud juhul, kui kõik teadaolevad võlausaldajad nõustuvad pikema makseajaga. Kokkuleppes võib ka ette näha, et võlgnikule antakse ainult maksepikendust või muu erisoodustust.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Kõikide võla restruktureerimisega hõlmatud nõuetega kaasnevad võrdsed õigused. Võlausaldaja nõusolekul võib anda nõudele siiski vähem soodsad õigused või selle võib maksta välja enne teisi nõudeid, kui jaotamiseks olemasolev summa on väike ja nii on mõistlik teha, kui võtta arvesse võlgade ulatust ja muid asjaolusid.

Nõudeid reguleerivad sätted määratakse kindlaks võla restruktureerimist lubavas otsuses.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Kõikide ettevõtte võla restruktureerimisega hõlmatud nõuetega kaasnevad võrdsed õigused. Võlausaldaja nõusolekul võib anda nõudele siiski vähem soodsad õigused või selle võib maksta välja enne teisi nõudeid, kui jaotamiseks olemasolev summa on väike ja nii on mõistlik teha, võttes arvesse võlgade ulatust ja muid asjaolusid.

Nõudeid reguleerivad sätted määratakse kindlaks võla restruktureerimist lubavas otsuses.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

PANKROT

Kui võlgnik nõustub oma võlgasid tasuma või on saavutanud võlausaldajatega muu kokkuleppe (vabatahtlik kokkulepe, *frivillig uppgörelse*), peab ringkonnakohus tegema otsuse pankroti lõpetamise kohta. Võlgade tõendamisega pankroti korral võib pankroti lõpule viia ka kokkuleppe heakskiitmise otsusega (*ackord i konkurs*). Muudel juhtudel lõpetatakse pankrot mahakandmisega (*avskrivning*, kui varadest ei piisa pankrotikulude ja pankrotivara enda kohta esitatud nõuete tasumiseks) või võlausaldajatele jaotamisega.

Pankrot ei vabasta füüsilist isikut vastutusest oma võlgade tasumise eest (võla restruktureerimise eeskirjad on erinevad). Tasumata võlad jäävad seetõttu pärast pankrotti alles (mitte siis, kui nende kohta on olemas vabatahtlik või võlausaldajatega sõlmitud kokkulepe).

Juriidiline isik lõpetatakse pärast pankrotti (seda reguleerivad sätted on kirjas ühingute moodustamise õigust käsitlevates õigusaktides). See tähendab, et põhimõtteliselt ei ole võlausaldajatel võimalik esitada pärast pankrotti juriidilise isiku vastu tasumata nõudeid.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Kui sõlmitakse avalik kokkulepe, on see siduv kõikide, nii teadaolevate kui ka teadmata võlausaldajate jaoks, kellel oli õigus kokkuleppe üle peetavates läbirääkimistes osaleda. Võlausaldaja, kellel oleks pankroti korral õigus maksele pärast teisi võlausaldajaid, kaotab oma õiguse võlgnikult makse saamiseks, välja arvatud juhul, kui kokkuleppega rahuldatakse täielikult kõikide nende võlausaldajate nõuded, kellel oli õigus kokkuleppe üle peetavates läbirääkimistes osaleda. Võlausaldaja jaoks, kellel on teatud vara suhtes eelisõigus, on kokkuleppe siduv summade puhul, mida ei ole võimalik sellest varast eraldada.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Võla restruktureerimise otsus vabastab võlgniku võla restruktureerimisega hõlmatud võlgade tasumise kohustusest ulatuses, milles neid on vähendatud. Samuti vabastab restruktureerimine võlgniku kohustusest tasuda teadmata võlad, välja arvatud juhul, kui need on võlad, mida ei ole võimalik võla restruktureerimisega hõlmata.

Võla restruktureerimine tähendab, et õigus saada restruktureerimisega hõlmatud nõude eest intressi või viivist tunnistatakse kehtetuks ajavahemikuks, mis järgneb algatamisotsuse väljakuulutamise kuupäevale.

Võla restruktureerimine ei mõjuta võlausaldaja õigusi tagatise andja või muu isiku suhtes, kes vastutab kõnealuse võla eest lisaks võlgnikule.

Võla restruktureerimine heakskiitmise otsus peab sisaldama maksekava. Maksekava kestus on viis aastat, kui ei ole mõjuvaid põhjusi lühema kestuse määramiseks. Maksekava hakkab kehtima restruktureerimise heakskiitmise otsuse kuupäevast. Kui on kindlaks määratud maksekava lõppkuupäev, tuleb ajavahemik, mille suhtes protsessi algatamise otsust kohaldati, tavaliselt kava kestusest maha arvata, välja arvatud juhul, kui on alus lühema ajavahemiku mahaarvamiseks, arvestades võlgniku tegevust pärast algatamisotsust.

Võla restruktureerimise otsust võib teatud tingimustel muuta või selle võib tühistada. Otsuse võib tühistada või seda võib punktides 6 ja 7 osutatud juhtudel muuta, kui seda nõuab võlausaldaja, kelle nõuet võla restruktureerimine hõlmab, juhul kui

1. võlgnik on olnud võlausaldaja vastu ebaaus;
2. võlgnik on pankrotimenetlust või täitemeedet tahtlikult takistanud;
3. võlgnik on salaja soosinud teatud võlausaldajat, et mõjutada võla restruktureerimisega seotud otsust;
4. võlgnik on esitanud oma võla restruktureerimise taotluses või muul ajal juhtumi menetlemise käigus võlausaldaja kahjuks tahtlikult ebaõiget teavet;
5. võlgnik on esitanud ebaõiget teavet, mille tagajärjeks on avalik-õigusliku asutuse otsus maksude või lõivude kohta, mida võla restruktureerimine hõlmab, või ei ole esitanud teavet, kuigi temalt on seda nõutud, ja selle tagajärjeks on vale otsuse tegemine või otsuse tegemata jätmine;
6. võlgnik ei täida maksekava ja sellest kõrvalekaldumine on märkimisväärne või
7. võlgniku finantsseisund on pärast võla restruktureerimise otsust märkimisväärselt paranenud ja selle põhjuseks on asjaolud, mida ei olnud võimalik otsuse tegemise hetkel ette näha.

Punktis 7 osutatud juhtudel tuleb esitada taotlus viie aasta jooksul alates menetluse algatamise otsuse kuupäevast või kui maksekava lõpeb hiljem, siis hiljemalt kava lõppkuupäevaks. Võla restruktureerimise otsuse muutmise korral võib maksekava kestuseks kehtestada kuni seitse aastat.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Ettevõtte võla restruktureerimise otsus vabastab võlgniku võla restruktureerimisega hõlmatud võlgade tasumisest ulatuses, milles neid on vähendatud. Samuti vabastab restruktureerimine võlgniku kohustusest tasuda teadmata võlad, välja arvatud juhul, kui need on võlad, mida ei ole võimalik ettevõtte võla restruktureerimisega hõlmata.

Ettevõtte võla restruktureerimine tähendab, et õigus saada restruktureerimisega hõlmatud nõude eest intressi või viivist tunnistatakse kehtetuks ajavahemikuks, mis järgneb algatamisotsuse väljakuulutamise kuupäevale.

Võla restruktureerimine ei mõjuta võlausaldaja õigusi tagatise andja või muu isiku suhtes, kes vastutab kõnealuse võla eest lisaks võlgnikule.

Ettevõtte võla restruktureerimine heakskiitmise otsus peab sisaldama maksekava. Maksekava kestus on kolm aastat. See hakkab kehtima restruktureerimise heakskiitmise otsuse kuupäevast.

Võla restruktureerimise otsust võib teatud tingimustel muuta või selle võib tühistada. Otsuse võib tühistada või seda võib punktides 6 ja 7 osutatud juhtudel muuta, kui seda nõuab võlausaldaja, kelle nõuet võla restruktureerimine hõlmab, juhul kui

1. võlgnik on olnud võlausaldaja suhtes ebaaus;
2. võlgnik on pankrotimenetlust või täitemeedet tahtlikult takistanud;
3. võlgnik on salaja soosinud teatud võlausaldajat, et mõjutada võla restruktureerimisega seotud otsust;
4. võlgnik on esitanud oma võla restruktureerimise taotluses või muul ajal juhtumi menetlemise käigus võlausaldaja kahjuks tahtlikult ebaõiget teavet;
5. võlgnik on esitanud ebaõiget teavet, mille tagajärjeks on avalik-õigusliku asutuse otsus maksude või lõivude kohta, mida ettevõtte võla restruktureerimine hõlmab, või ei ole esitanud teavet, kuigi temalt on seda nõutud, ja selle tagajärjeks on vale otsuse tegemine või otsuse tegemata jätmine;
6. võlgnik ei täida maksekava ja sellest kõrvalekaldumine on märkimisväärne või
7. võlgniku finantsseisund on pärast võla restruktureerimise otsust märkimisväärselt paranenud.

Punktis 7 osutatud juhtudel tuleb esitada taotlus kolme aasta jooksul alates menetluse algatamise otsuse kuupäevast või kui maksekava lõpeb hiljem, siis hiljemalt kava lõppkuupäevaks. Ettevõtte võla restruktureerimise otsuse muutmise korral võib maksekava kestuseks kehtestada kuni viis aastat.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

PANKROT

Nagu eespool märgitud, ei vabasta pankrot füüsilist isikut vastutusest oma võlgade tasumise eest. Juriidilised isikud aga lõpetatakse pärast pankrotti.

Kui pärast pankrotti peaksid kättesaadavaks muutuma jaotamiseks sobivad vahendid, on olemas *ex post* jaotamise säte.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Teavet võlausaldajatega sõlmitava avaliku kokkuleppe kohta vt eespool. Kui avalikku kokkulepet ei ole sõlmitud ja võlgnik ei ole saavutanud vabatahtlikku kokkulepet ega muud kokkulepet võlausaldajatega, jäävad nõuded pärast ettevõtte reorganiseerimise lõppu tasumata.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Teatud asjaoludel võib võlausaldaja lasta võla restruktureerimist uuesti hinnata pärast seda, kui võlgnik on maksekava täitnud. Vt punkt „Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed?“

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Teatud asjaoludel võib võlausaldaja lasta ettevõtte võla restruktureerimist uuesti hinnata pärast seda, kui võlgnik on maksekava täitnud. Vt „Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed?“

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

PANKROT

Halduri tasu ja teised samalaadsed võlad (pankrotikulud) ja muud pankrotivaral endal tekkinud võlad tuleb tasuda pankrotivarast enne väljamaksete tegemist võlausaldajatele. Pankrotikulud seisavad omakorda pankrotivara muude nõuete ees esikohal. Kui pankrotikulud ei ole võimalik pankrotivarast tasuda, teeb seda üldjuhul riik.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Ettevõtte reorganiseerimise ametnikul (ja järelevalveametnikul, kui ta on määratud) on õigus saada oma töö ja ülesannete täitmiseks vajalike kulude eest hüvitist. See tasu ei või ületada summat, mida võib pidada mõistlikuks hüvitiseks ülesande täitmise eest. Ettevõtte reorganiseerimise ametniku või võlgniku taotlusel hindab kohus ettevõtte reorganiseerimise ametniku õigust saada hüvitist. Võlausaldaja, kelle nõudele kohaldatakse kokkulepet, võib samuti hindamist taotleda, kuni kokkulepe on täidetud. Kohtukulud, ettevõtte reorganiseerimise ametniku ja järelevalveametniku hüvitise peab tasuma võlgnik.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Võla restruktureerimise protsessi ajal teeb võlgnik tavaliselt makseid täiteametile, kes edastab raha seejärel võlausaldajatele. Täiteamet kogub võlgnikult tema maksete haldamise eest iga-aastast maksu.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Võla restruktureerimise protsessi ajal teeb võlgnik tavaliselt makseid täiteametile, kes edastab raha seejärel võlausaldajatele. Täiteamet kogub võlgnikult tema maksete haldamise eest iga-aastast maksu.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

PANKROT

Pankrotivarasse tagasivõitmise eeskirjad (*återvinning till konkursbo*) on kindlaks määratud pankrotiseaduses. Tagasivõitmise eeskirjades kindlaks määratud ajavahemike arvestamise aluskuupäev on tavaliselt pankrotiavaldusele eelnev päev.

Toiming on võimalik tagasi pöörata (*går åter*), kui sellega eelistati ebasobivalt teatud võlausaldajat teistele, kui võlausaldajad on võlgniku varast ilma jäetud või kui võlgniku võlad on suurenenud ja kui võlgnik oli maksejõuetu või muutus maksejõuetuks üksnes menetluse tagajärjel või menetluse ja muude kaasnevate tegurite ühismõju tagajärjel ja teine pool teadis või oleks pidanud teadma, et võlgnik on maksejõuetu ja millised olid asjaolud, mis muutsid õigustoimingu sobimatuks. Eeldatakse, et võlgniku perekonnaliikmetel olid esimeses lauses nimetatud teadmised, välja arvatud juhul, kui on veenvaid tõendeid, mis näitavad, et neil ei olnud ega saanud olla selliseid teadmisi. Kui toiming tehti rohkem kui viis aastat enne aluskuupäeva, on see võimalik tagasi pöörata ainult juhul, kui see on seotud võlgniku perekonnaliikmega.

Tagasi saab pöörata makse, mis tehti võla tasumiseks hiljem kui kolm kuud enne aluskuupäeva tavapärasest makseviisist erineva meetodi abil või ettemaksena või summas, mis halvendas tunduvalt võlgniku rahalist seisundit, välja arvatud juhul, kui seda saab pidada nende asjaolude korral tavapäraseks. Kui makse tehti võlgniku ühele perekonnaliikmele enne seda kuupäeva, kuid hiljem kui kaks aastat enne aluskuupäeva, on see võimalik tagasi pöörata, välja arvatud juhul, kui tõendatakse, et võlgnik ei olnud maksejõuetu ega muutunud maksejõuetuks kõnealuse toimingu tagajärjel.

Kingituste, eluaseme jagamise ja palkade kohta on olemas erieeskirjad. Teatud riigile tehtavad maksed, näiteks maksud, ei kuulu tagasivõitmise eeskirjade alla.

Tagasivõitmise taotlemiseks võib haldur esitada hagi üldkohtule või vaidlustada võlad, mida tõendatakse pankrotimenetluse käigus. Kui haldur otsustab tagasivõitmist mitte taotleda ja rahumeelse kokkuleppeni ei jõuta, võib võlausaldaja taotleda tagasivõitmist, esitades hagi üldkohtule.

Tagasivõitmise korral läheb võlgniku võõrandatud vara tagasi pankrotivara hulka.

ETTEVÕTTE REORGANISEERIMINE

Pärast ettevõtte reorganiseerimise otsuse väljakuulutamist kohaldatakse pankrotiga seotud tagasivõitmise kohta pankrotiseaduse sätteid, kui võlausaldajatega on sõlmitud avalik kokkulepe (vt pankrotti käsitlev punkt).

Kui taotletakse eelisõiguse või arestimise teel saadud makse tagasivõitmist, võib kohus otsustada katkestada täitemenetluse kuni uue korralduseni.

Tagasivõitmise hagi esitab ettevõtte reorganiseerimise ametnik või võlausaldaja, kelle nõudele oleks avalik kokkulepe laienenud. Hagi tuleb esitada enne võlausaldajate üldkoosoleku toimumist ja selle kohta ei saa teha lõplikku otsust senikaua, kuni avaliku kokkuleppe küsimus ei ole lahendatud. Võlausaldaja, kes soovib hagi esitada, peab teavitama sellest ettevõtte reorganiseerimise ametnikku. Kui seda ei ole tehtud, siis võlausaldaja asja menetlusse ei võeta.

Kui ettevõtte reorganiseerimise protsess lõpeb ilma avaliku kokkuleppe sõlmimiseta ja võlgnikule ei kuulutata pankrotti pärast taotluse esitamist kolme nädala jooksul alates kuupäevast, mil ettevõtte reorganiseerimise menetlus lõppes, tuleb esitatud tagasivõitmise taotlus tagasi lükata.

Pärast hageja kulude hüvitamist läheb tagasivõitmisest saadud tulu avaliku kokkuleppega hõlmatud võlausaldajatele. Kostja, kellel võib hageja hagi tulemusena olla võlgniku vastu nõue, võib osaleda selle nõude alusel kokkuleppe üle peetavates läbirääkimistes ja tal on õigus arvata summa, millele tal on jaotamisel õigus, maha summast, mida ta vastasel juhul oleks maksnud.

Avaliku kokkuleppega hõlmatud võlausaldaja või võlgniku nõudel võib tagasivõitmist menetlev kohus anda korralduse, et vara, millele võlausaldajal on õigus eelneva kohtuotsuse alusel, pannakse erihalduse alla (*särskild förväntning*). Erihalduse alla pandud vara võib arestida ainult juhul, kui kokkulepe on kehtetuks muutunud.

VÕLA RESTRUKTUREERIMINE

Tagasivõitmise kohta erisätteid ei ole.

ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMINE VASTAVALT ETTEVÕTTE VÕLA RESTRUKTUREERIMISE SEADUSELE

Tagasivõitmise kohta erisätteid ei ole.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 19/02/2018